

Kako dolgi brki?

Minuli teden je prišel na dan podatek oziroma predvidevanje, da se bo iz Jugoslavije v naslednjih letih začasno ali za vedno izselilo dva milijona Jugoslovancev. Domovino bodo zapustili, ker nimajo dela ali pa menijo, da doma ne morejo napredovati in se uveljaviti. Seveda gre v veliki večini za strokovnjake in visoko kvalificirane mlade delavce, torej tiste, ki jim je politika namenila breme reform in odnehanje. Potem ko je Stane Semič-Daki nevesno, vendar točno zapisal »najboljši so padli«, bo zdaj moral nekdo ali pa vsi konstatirati »da so najboljši odšli«. In odhajajo cele družine, strokovnjaki z nekaj dni starimi diplomami. Letalske vozovnice se glase v eno smer: v Nemčijo, Francijo, Avstralijo, Novo Zelandijo, Kanado, ZDA, Južno Ameriko. Ne izseljuje se samo mlada kri republik in pokrajin, v katerih mlad človek praktično ne more dobiti dela, v tujino najbrž za vedno odhajajo tudi številni slovenski in hrvaški strokovnjaki. Domovina je pretesna, premajhna, prezadužljiva za njihove sposobnosti in načrte. Množični eksodus je ena najbolj tragičnih posledic jugoslovanske gospodarske in politične polomije, vendar se o njem komajda pogovarjamo. Zanesljivo pa so tudi taki, ki brez srma hladnokrvno računajo, kolikšen je lahko najmanjši in največji devizni priliv od dveh milijonov na novo pečenih zdomevc.

Predsedstvo SFRJ si je v sredo vzelo čas za razpravo o glavnih vidikih političnih in organizacijskih priprav na 9. konferenco voditeljev držav ali vlad nevrščenih držav, katere privede smo si pustili vsiliti za prihodnji september v Beogradu. Poleg običajnega zakletvenega žebanja o svetov-

ni stabilnosti, miru in varnosti je na koncu sporočila s seje tudi nekaj besed o materialnih problemih in racionalizaciji konference.

O Kosovu so (med drugim) dva dni govorili v Beogradu na skupni seji predsedstva CK ZK Srbije in PK ZK Kosova. Eden od sklepov je, da morajo iz predsedstva pokrajinskega komiteja ZK Kosova oditi vsi tisti posamezniki, ki so izgubili zaupanje med člani ZK, teh je na Kosovu več kot 100.000, in drugimi ljudmi. Na njihova mesta morajo priti voditelji, ki so pripravljivi in sposobni, da se dosledno bojujejo za politiko ZKJ, kar bo imelo velik pozitiven vpliv na politično razpoloženje in nadaljnje akcije ZK v pokrajini. Azem Vlasi, ki so ga v slabem letu iz največjega zagovornika jugoslovanskega spreminili v najbolj napadnega Albanca, je vse skupaj komentiral z besedami: »Če kdo misli, da mora oditi vse pokrajinske vodstvo ZK, to sploh ni težko, ker nam ni ljubo, da smo na teh funkcijah.« S tem je posredno rečeno to, kar je jasno vsemu svetu le Srbiji ne: zamenjava partijskega vodstva sama po sebi ne more nikjer spremeniti razmer, tudi na Kosovu ne. Vprašanje je, če je sploh kaj, kar jih lahko spremeni, brez noč, kot bi nekateri hoteli, pa se lahko prikaže samo še bolj gol cesar.

Za vnovični solo nastop Slovenije na jugoslovanski javni sceni je tokrat poskrbel predsednik predsedstva SR Slovenije Janez Stanovnik, ki se je minuli teden mudil na zasebnem obisku v ZDA, kjer ga je, kot poročajo, sprejel državni sekretar George Shultz. Stanovnik je govoril v washington-

skem novinarskem klubu in pred gosti sveta za svetovna vprašanja. Kot je takoj napisala beogradska Politika-ekspres, naj bi slovenski voditelj v tujini med drugim rekel: »Ni mi bil všeč način, kako je Milošević izpeljal Cistke v svojem CK, kakor tudi ne tisk v njegovi republiki.« Agencija AFP naj bi tudi navajala, da je Stanovnik izjavil, kako se je ob dogodkih v Črni gori in Vojvodini bal, da ne bi destabilizirali Bosne, kar naj bi privedlo do državljske vojne. Nezaupnica Krebiću na 17. plenumu pa je Stanovniku po AFP in Politiki-ekspres pomenila, »da se je cela Jugoslavija izrekla kot jaz«, s čimer naj bi zadali udarec šefu srbske partije.

Komentator omenjenega časnika pravi, da je Stanovnik v Washingtonu rekel še veliko podobnega. Vse izrečeno da bi lahko razumeli tudi kot prijateljski klepet simpatičnega dedka z dolgimi brki, ki je šel čez lužo, da bi videl sina, pa se je vesel in sproščen spozabil in začel govoriti marsikaj. To bi lahko razumeli tudi kot zasebno razmišljanje človeka na zasebnem obisku. Toda na našo žalost tega ne bo tako razumela ameriška in svetovna javnost. Kako tudi bi, pravi Politika-ekspres, ko pa je dobičina z dolgimi brki predsednik ene od šestih jugoslovanskih republik, sodobnik pokojnega Tita, bivši ugledni funkcionar OZN.

V ponedeljek, ko to pišemo, se je že oglasila mestna konferenca SZDL Beograda, rekoč, da bo od predsedstva SFRJ in CK ZKJ zahtevala, naj se izreče o izjavi, ki jo je Janez Stanovnik dal v ZDA.

Politologom in dedkologom je ta trenutek jasno samo to, da mora Jugoslovan na zasebnem obisku v tujini imeti čim krajše brke, jugoslovanski narodi in narodnosti pa se minulih sedmih dni morda spominjajo po sporočilu, da bo še jutri za skoraj 30 odstotkov podražila elektrika. Novica je vznemirila samo tiste, ki jo še lahko plačujejo.

M. BAUER

Inšpekcije naj bolj nadzirajo »črne« ambulante

Trebanjski izvršni svet ne podpira »polzasebne« zobne ambulante v Velikem Gabru

TREBNJE — Občinski izvršni svet v Trebnjem je ob obravnavi poročila o delu zobozdravstvene službe podprl vodstvo zdravstvenega doma Trebnje, da bi normative v zobozdravstvu čimprej spremenili. S tem bi dosegli večjo storilnost zobozdravnikov in skrajšali čakalno dobo pacientov.

Ilvšni svet ugotavlja, da mora postopek odprta zobne ambulante v Velikem Gabru potekati prek samoupravnih organov in ne podpira inčiče »polzasebne« ambulante. Status zasebnih zobnih ambulanz je treba zakonsko urediti, meni trebanjska vlada in zadošuje Upravno inšpekcijsko službo Novo mesto, da redno kontrolira »črne« zobne ambulante in ko bodo sprejeti novi predpisi sveta UIS tudi ukrepati.

Izvršni svet priporoča zdravstvenemu domu v Trebnjem, da čimprej preseli šolsko zobno ambulanto v prostore trebanjske šole, saj bo tako lažje skrbeti za večji del šolske mladine, pa tudi prekrivanje delovnega časa bo manj.

Pa še to: decembra bodo v trebanjskem zdravstvenem domu popolno kadrovsko zasedeni, le področje medicine dela bo ostalo nepokrito. Da bi za polnili še to vrzel, bodo zaposlili združeno delo za soglasje k izbiri kandidata za medicino dela.

P. P.

Spomin na »očeta« slovenskega ugankarstva živi

100-letnica rojstva in 35-letnica smrti Petra Butkoviča — Doma

SOVODENJ — Skupina članov ugankarskega društva Domen iz Trebnjega je konec prejšnjega tedna obiskala Solo »očeta« slovenskega ugankarstva Petra Butkoviča — Doma v sovodnju (Italija). Zamejski Slovenci so sesterico iz Slovenije toplo sprejeli. V šoli, ki nosi Butkovičevo ime, so ob 100-letnici rojstva in 35-letnici njegove smrti obudili spomin na moža, pomembnega za slovensko kulturo in ugankarstvo.

Domačini so pripravili zanimiv recital »Vse dal bi v tih majhnih dneh«. Gre za praizvedbo petih Domnovih pesmi, ki so jih tudi uglasilil prav za to priložnost. O tem, da je bil Domen velik Slovenec, so ugotovili že na letošnjem strokovnem posvetu v Cankarjevem domu v Ljubljani, kjer so orisali celotno Butkovičevo dejavnost, od duhovniške do kulturnoprosvetne. Govorili so o Butkoviču kot pesniku, prozaistu, člankarju, prevajalcu, ilustratorju, risarju, opremljevalcu revij in časopisov, o Domnu kot enigmatičnem terminologu, sestavljalcu prve slovenske križanke itd.

Domnovci so ob obisku v Sovodnju položili vенеe na grob tega velikega moža, ki si je izbral, poslednje počivališče v svojem rojstnem kraju.

P. P.

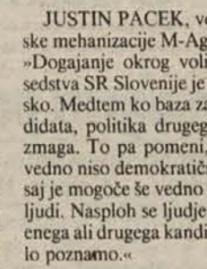
Naša anketa

Koliko volilne pravice?

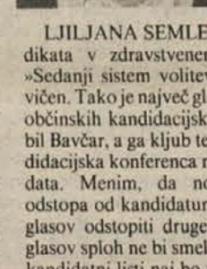
Dejstvo, da je bil na republiški kandidacijski konferenci izvoljen za kandidata za člana predsedstva SR Slovenije dr. Ivan Ribnikar, je sprožilo val ogorčenja in je razburilo zlasti zagovornike Igorja Bavčarja. Kandidat Bavčar, ki ga je za člana republiškega predsedstva predlagala RK ZSMS, je namreč dobil na občinskih kandidacijskih konferencah več glasov kot dr. Ribnikar. Zgodilo se je torej, da so delegati-volilci na republiški kandidacijski konferenci glasovali drugače, kot so jim določile t. i. volilne baze, tj. občinske kandidacijske konference. Ali to pomeni, da občani dejansko nimajo volilne pravice, ali pa se imenuje volilni postopek, v katerem se določeni glasovi »izgubijo« na poti, kako drugače? Sicer izid republiške kandidacijske konference ni presenetil. Uradna politika je že vnaprej poudarjala, da potrebujemo v republiškem predsedstvu ekonomista. Hkrati je svarila pred Bavčarjevim odborom, češ da le-ta poziva k nespoštovanju zakonov in da je še s čim politično škodljiv. To dvoje je zanesljivo pomagalo poraziti Bavčarja, k zmagi Ribnikarja pa so pripomogli tudi odstopi nekaterih kandidatov. Toda zadeva je očitno skladna z našim zakonitim volilnim postopkom.

JOŽE PILTAUER, predsednik MS ZSMS Posavje, doma iz Krške vasi: »Mladim je žal, da je naš kandidat Bavčar v predkandidacijskem postopku izpadel. On je že od kongresa v Novem mestu glasnik novih idej, ki bi zagotovo koristile slovenski politiki in gospodarskemu sistemu. Zares škoda, da ni dobil več podpore. Po sedanjem volilnem postopku je tudi nemogoče, da bi bil izvoljen Ribnikar, saj ga je podprlo le 40 odstotkov občin.«

JUSTIN PACEK, vodja servisa kmetijske mehanizacije M-Agrokombinat Krško: »Dogajanje okrog volitev za člana predsedstva SR Slovenije je tipično jugoslovansko. Medtem ko baza zagovarja enega kandidata, politika drugača in slednja vedno zmaga. To pa pomeni, da naše volitve še vedno niso demokratične in še manj javne, saj je mogoče še vedno manipulirati z voljo ljudi. Nasploh se ljudje težko odločajo za enega ali drugega kandidata, ker jih pre malo poznamo.«

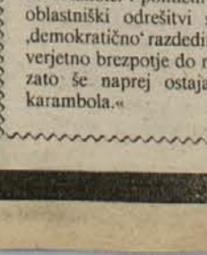
LJILJANA SEMLER, predsednica sindikata v zdravstvenem domu Kočevje: »Sedajni sistem volitev je drag in nepravilno. Tako je največ glasov na temeljnih in občinskih kandidacijskih konferencah dobil Bavčar, a ga kljub temu republiška kandidacijska konferenca ni določila za kandidata. Menim, da noben kandidat, ki odstopa od kandidature, ne bi smel svojih glasov odstopiti drugemu, ampak da teh glasov sploh ne bi smeli več upoštevati. Na kandidadni listi naj bo več kandidatov, kot se jih voli.«

ALENKA BABIČ, vodja komercialne ponudbe Krkinge tozda Zdravilišča v Novem mestu: »Skrajni čas je, da uredimo demokracijo sistem volitev, vendar ne takšnega, kot se kaže v teh časih. V njem je polno nelogičnosti, kot je ta, da baza glasuje drugače kot delegati v skupščini. Za Bavčarja nisem, saj je njegova politična pot splet mnogih naključnih okoliščin. Postal je simbol mlade generacije, ki je drugačnega mišljenja. Mislim, da Bavčar pripada sivi teoretični eminenti, skratka liderstvu.«

IRIS VENCELJ, podpredsednica OK ZSMS Trebnje: »Gre za vprašanje, ali delegat dobro zastopa svojo bazo, ali pa (ne)vede pozabi nanjo in se opredeljuje skladno z nekimi višjimi, morda celo vsiljenimi interesi. Menim, da delegat nikoli ne bi smel pozabiti na bazo! Zato pa bodo v prihodnje morali biti delegati res iz baze, ne pa politični in celo poklicni funkcionarji.«

FRANC KOČEVAR, direktor iz Metlike: »V metliški občini smo se sicer odločili za Ribnikarja, vendar meni kljub temu ni jasno, kakšen volilni postopek je to, da lahko nekdo od kandidatov na republiški kandidacijski konferenci odstopi in svoje glasove »podari« nekemu drugemu. Kakšne volitve so to? Po moje bi morali vsaj ljudi, ki so glasovali za tega človeka, ki se je odpovedal, vprašati, ali so za onega, kateremu je njihov kandidat »podaril« svoje glasove.«

Papirnate vrečke iz Krškega

TCP Djuro Salaj, tozdr Papirkonfekcija, pričinja s proizvodnjo papirnatih vrečk — Veliko zanimanje zanje v tujini, malo manjše doma

KRŠKO — V tozdr Papirkonfekcija tovarne papirja in celuloze Djuro Salaj iz Krškega so že začeli montirati novi stroj za izdelavo papirnatih vrečk, medtem ko so fleksotiskarski stroj že namestili. Oba stroja sta namenjena povečani predelavi papirja, s čimer se TCP Djuro Salaj uvršča med pomembne izdelovalce papirne konfije.

Letna zmogljivost fleksotiskarskega stroja bo 1620 ton potiskanega papirja, vrednost pa bo znašala 5,7 milijona dolarjev. Zdjaj na tem stroju že tiskajo reklamne ovojne papirje za tobakno industrijo, kasneje pa se bodo preusmerili še na tiskanje reklamnih in ovojnih papirjev za prehransko, kozmetično in farmacevtsko industrijo. Petina letne proizvodnje bo namenjena domači nadaljnji predelavi, to je izdelavi nakupovalnih in industrijskih vrečk.

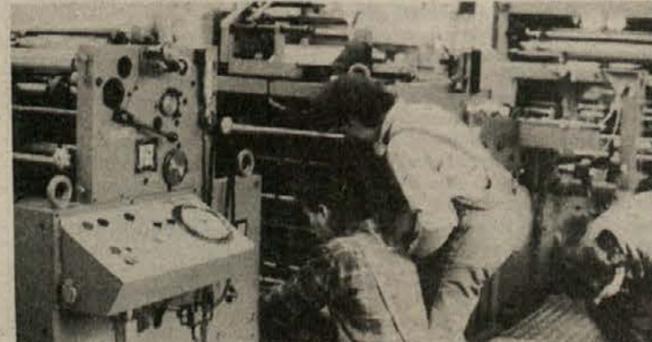
Na novem Fischerjevem stroju za izdelavo papirnatih vrečk, ki ga prav zdaj montirajo, bodo letno izdelali 1.350 ton oziroma 27 milijonov vrečk ali 100 do

220 vrečk na minuto, odvisno pač od velikosti in od tega, ali bodo imele vrečke nosilne ročaje ali bodo brez njih. Tako imenovane ecoshop vrečke z ročajem bodo izdelovali iz nebeljenega ali beljenega natrijskega papirja. Poleg teh vrečk bodo izdelovali še butične, ki bodo iz beljenih satiniranih papirjev ali premaznih vrst papirja. Industrijske vrečke pa bodo namenjene za industrijsko pakiranje sladkorja, moke in drugih podobnih artiklov.

»Izdelave teh vrečk in različnih ovojnih papirjev smo se lotili predvsem zaradi tega, ker želimo predelovati domače papir in s tem seveda doseči večjo

stopnjo finalizacije, poleg tega za take vrečke že sedaj obstaja veliko zanimanje na tujem trgu.« pravi Marjan Preskar, direktor krške Papirkonfije. »Računamo predvsem na italijanski trg, kjer se je že začela kampanja proti polivinilnim vrečkam, potem pa še na švedske, nemškega in še kakšnega. Doma bo s prodajo nekoliko težje, a računamo, da se bo tudi domači trg zaradi ekoloških razlogov vse bolj ogreval za te vrečke. Stare vrečke lahko namreč še enkrat predelamo, uporabniki pa jih lahko tudi skurijo ali odvržejo, saj papir v naravi propade, medtem ko polivinil ne. Vsekakor je to pomembna in velika nalozba, s katero bomo naše zmogljivosti predelave povečali za 3000 ton; od tega bomo kar tretjino izvozili na tujne trge.« je povedal Marjan Preskar.

J. SIMČIČ

NOV STROJ ZA VREČKE — V Papirkonfiji že montirajo novi stroj za izdelavo vseh vrst papirnatih vrečk. Za ta teden pa se bo na njem pričela poskusna proizvodnja. (Foto: J. Simčič)

Za hrano brez strupov

Tudi k nam vse bolj prodira biološka pridelava hrane — Gibanje za naravno prehrano — Bio-univerza

LJUBLJANA — Z okoljem, ki je vse bolj onesnaženo, se povečuje tudi onesnaženost tega, kar vsak dan uživamo — hrane. Celotako daleč želimo, da govorimo o zas-trupljeni hrani. Pri tem pa seveda krivda za takšno hrano ne pada le na industrijo in industrijsko onesnaževanje. Prav nasprotno, vsakdanji kruh si strupimo kar sami s pretirano uporabo umetnih gnojil, kemičnih zaščitnih sredstev in drugimi snovmi, s katerimi povečujemo pridelok. Žal je »napredek« samo začasen. V resnici zemljo strupimo in trajno uničujemo, strupe, ki jih uporabljamo pri pridelavi, pa nazadnje sami použijemo.

Iz takih spoznanj so se v svetu rodila gibanja za pridelavo in pravo zdrave hrane. Ker je težko doseči bistvene spremembe v pridelavi hrane v razmerah industrijske pridelave, je toliko bolj zanimiva pridelava biološko neporečne hrane v vrtičkarstvu in na manjših kmetijah. Tu je mogoče razmeroma hitro preiti na nove načine pridelave zdrave in neoporečne hrane, ne le zase, ampak tudi za trg. Zanimanje za biopovrtnine in biopridelke je namreč vse večje, takšni pridelki pa poleg tega dosegajo višje cene od običajnih in so tako tudi tržno vse bolj zanimivi.

V Sloveniji in Jugoslaviji v tem pogledu prejkone capljamo za gibanji v Evropi. Pomembnejših po-

skusov se lotevajo v BPK v Beogradu, kjer imajo že organizirano pridelavo in prodajo tako imenovane bio hrane. Pri nas pa se s širjenjem in spodbujanjem tovrstne pridelave ukvarja Biovrtičarska univerza v Ljubljani. V okviru te organizacije ustanavljajo po vsej Sloveniji klube HBS (hrana brez strupov), pripravljajo predavanja o biološko dinamičnem načinu pridelovanja hrane brez strupov in omogočajo tudi dopisno izobraževanje (Naslov: Vrtičarska univerza, 61101 Ljubljana, p. p. 223).

V okviru RK ZSMS pa deluje gibanje za naravno prehrano, ki si je v program zapisalo vrsto nalog, s katerimi naj bi spodbudili pridelovanje biološke hrane, od ustanovitve zveze slovenskih bioloških kmetij do uvedbe zaščitnega znaka, ki bi kupcu zagotavljal kakovost biološko pridelanih živil. Za naše razmere so še posebej zanimivi načrti o oživljanju opuščanih kmetij, kjer bi uvedli nove načine pridelovanja, razvili kmečki turizem, omogočili šolanje in praktično seznanjanje z biološko pridelavo hrane itd.

V kmetovanju se torej dogajajo zanimivi premiki, pojavljajo se nove zamisli, ki so onkrak doseganja »mučenja« zemlje s kemijo, rojeva se drugačen odnos do hrane, a koliko tega odmeva pri nas?

MiM

NOVI DEVIZNI TEČAJI

Tečajna lista št. 217 z dne 7. novembra 1988

država	valuta	tečaj	za devize, efektivno, črke, kreditna pisma in poštne nakaznice		
			nakupni	srednji	prodajni
Avstralija	a. dolar	1	3321.56	3326.55	3331.54
Avstrija	šiling	100	31882.84	31930.74	31978.64
Kanada	dolar	1	3278.38	3283.30	3288.22
Danska	krona	100	58251.11	58338.62	58426.13
Finska	marka	100	95184.13	95327.12	95470.11
Francija	frank	100	65803.34	65902.19	66001.04
ZR Nemčija	marka	100	224152.64	224489.37	224826.10
Grčija	drahna	100	2728.71	2732.81	2736.91
Irska	funt	1	5997.05	6006.06	6015.07
Italija	lira	100	301.71	302.16	302.61
Japonska	jen	100	3216.02	3220.85	3225.68
Kuvajt	kv. dinar	1	14336.09	14357.63	14379.17
Nizozemska	gulden	100	198725.83	199024.37	199322.91
Norveška	krona	100	60324.66	60415.28	60505.90
Portugalska	escudo	100	2709.42	2713.49	2717.56
Švedska	krona	100	64767.64	64864.94	64962.24
Švica	frank	100	267565.42	267967.37	268369.32
V. Britanija	funt	1	7094.44	7105.10	7115.76
ZDA	dolar	1	4018.83	4024.87	4030.91

kmetijstvo

SPLOŠNA PRAZNINA
 RIBNICA — Pri sečnjah v zasebnem gozdu lastniki nimajo skoraj nobene pravice pa še malo dobijo za les. Družbena režija požre ves dohodek. To je ugotovil na zadnji seji zborov občinske skupščine Ribnica eden izmed delegatov, kmet, in za zaključek oblikoval tako delegatsko vprašanje (na katero še ni dobil odgovora): »Kdo jim daje pravico do takega početja (pri tem je mislil tok gozdarstva), da vse napeljuje tako, da kmetov gozd in žep ostane prazna?«

Z NOVOMEŠKE TRŽNICE

Na skromno založeni in enako obiskani tržnici so prodajali kilogram jabolk po 1.000 in 1.500 din v prodaji na drobno in po 1.250 din pri večjih nakupih. Solata je stala 2.000 do 2.500 din, radič 3.000, špinaca in peteršilj 4.000, fižol v zrnju 6.000, korenček 2.000 in česen 7.000 din po kg. Kostanj je veljal 2.500 din za kg, zelje pa so prodajali po 1.200 din po kg. Medtem ko je veljal lonček smetane od 3.500 do 4.000 din, je bilo moč dobiti kilogram skute za 6.000 do 7.000 din. Liter čebulčka so cenili 10.000 din. Posamezno jajce je veljalo 600 din.

Sejmišča

NOVO MESTO — V ponedeljek so imeli naprodaj 205 prašičev, starih 8 do 15 tednov, in 20 prašičev, starejših od 6 mesecev. Mlajši so stali 110.000 do 230.000 din, starejši pa so veljali 5.000 do 6.000 din kilogram žive teže. Na sejmu so imeli še 3 krave, katerih cena je znašala 1,8 do 2,5 milijona din, ter vola.
BREŽICE — Na prvi novembrski prašičji sejmu so rejci pripeljali 165 do tri mesece starih pujskov, izbirati pa je bilo mogoče tudi med 62 prašiči. Lastnika je zamenjalo 72 pujskov, in sicer po 5.500 din kilogram žive teže. Enako ceno so imeli tudi prašiči, katerih je bilo prodanih dvanajst.

Kmetijski nasveti

Prognosfruit napoveduje

Naj je našim (neuvrščenim) politikom to všeč ali ne, nas vse mora vedno bolj zanimati, kaj se dogaja v Evropski gospodarski skupnosti, tej orjaški proizvodni in tržni enoti, na katero mejimo in od katere je v marsičem odvisen tudi naš gospodarski razvoj. To velja tudi za sadjarstvo. Slovenija je pred vojno izvozila v evropske dežele tudi po 35.000 in več ton samo jabolk, prodajala pa je tudi druge vrste sadja, ki je bilo še tudi po vojni dolga leta za živino in hmeljem tretji najvažnejši izvozni kmetijski pridelek.
 V sadni trgovini je izjemnega pomena napoved pridelka. Bolj natančna in bolj zgodnja ko je, bolj koristi pridelovalcu in trgovcu. V Evropski gospodarski skupnosti, natančneje na poskusni postaji Bavendorf v Zvezni republiki Nemčiji, je profesor slavne hohenheimske univerze dr. Winter razvil zelo precizno metodo za ocenjevanje pridelka jabolk in hrušk, s pomočjo katere pripravijo napoved za vso Evropo. Mnogi podatki, ki jih obdeluje računalnik, se zbira v banki podatkov Prognosfruit, do njih pa imajo dostop vsi, ki se zanimajo za razvojne smeri evropskega sadjarstva. Leto so prvič povabili k sodelovanju tudi slovensko poslovno skupnost z sadje, krompir in vrtnine.
 Prognosfruit je za leto napovedal, da bomo imeli v Evropi največji pridelok jabolk po letu 1982. Kljub obilni letini pa je na evropskem trgu še prostor za slovenska jabolka, saj je mnoge nasade zlatega delišesa v Italiji in Franciji, kjer je le-ta sorta še vedno vodilna sorta, prizadela nadloga mreža-
• ŠE NASVET ZA TA ČAS — V fižolu, ki sem ga kupil za ozimnico, so se pojavili hroščki. Kaj naj ukrenem, kako shranim fižol, da se ne bo delala škoda, piše bralec. Nadloga je res neprijetna. Hroščki fižolarji se v zrnje vselijo že na njivi, če je shramba topla vsaj 18 stopinj, pa se razvijajo in razmnožujejo naprej, dokler imajo kaj hrane. Napadeni fižol moramo takoj prebrati in napadena zrnja odstraniti. Prebran fižol je treba dati za tri dni v zamrzovalno skrinjo, možno pa je tudi pregrevanje fižola na 60 do 65 stopinj, kar zanesljivo uniči mrčes.

vost. Pričakovati je, da bo naše visoko kakovostne namizne sorte, kot so jonagold, gloster, elstar in druge, dovolj zanimanje.
 Kot je poročal v Sodobnem kmetijstvu inž. Milko Krajnc, predstavnik naše poslovne skupnosti, ki se je udeležil kolokvija Prognosfruit v Trentu, so dobre možnosti tudi za izvoz namiznih in industrijskih hrušk, medtem ko je industrijskih jabolk zelo veliko, saj je z mrežavostjo prizadeti delišes datno zvečal ponudbo in bo za nas na trgu manj prostora.
 Inž. M. LEGAN

Prednost doma pridelani krmi

Komisija za agroživilstvo pri MGZ o dolenskem kmetijstvu — Mlekarna pod vprašajem — V živinoreji ne bi škodilo več reda v osemenjevanju

NOVO MESTO — »Močno si prizadevamo, da bi posodobili učni program naše šole. Ne zadostuje več le ozko kmetijsko znanje, zato želimo dati v učnih načrtih poudarek ekonomiki, kmetijski mehaniki, marketingu. Pričakujemo podporo pri uresničevanju takih odločitev,« je napovedal Miha Žmavc, ravnatelj Srednje kmetijske šole Grm, na nedavni seji komisije za agroživilstvo pri medobčinski gospodarski zbornici.

Očitno pa je s to namero pobrskal po megljeni prihodnosti, kot so to najbrž storili udeleženci seje z drugimi razpravami. Razpravljalci so namreč podprli zamisel o gradnji dolenske mlekarne. Ervin Kuhar s slovenske zadrzne zveze je pri tem opozoril, da bi se morali Dolenjci v zvezi s to naložbo zanesti bolj nase kot na Ljubljanske mlekarne, vendar so se člani komisije razšli z občutkom, da je dolenska regijska predelovalnica mleka še pod velikim vprašajem.

Na seji so govorili med drugim o klavnih in pri tem podprli usmeritev v predvideno gradnjo manjših tovrstnih obratov, češ da so boljše od velikih klavnih. Zato pa so bili bolj strpni do načrtov o gradnji regijske predelovalnice mesa. Vendar pa je razprava navrgla vprašanje, ali ne bodo vsi podobni obrati delili usodo novomeške hladilnice. O njej je rekel Niko Požeg iz črnomaljske kmetijske zadruge, da je Čr-

nomaljci kljub sovlaganju ne uporabljajo, ker je predrag prevoz do nje. Opoz-

MERIJO PRAŠNE USEDLINE

NOVO MESTO — Zavod za socialno medicino in higieno je začel ta mesec na širšem območju Novega mesta z meritvami prašnih usedlin. V sodelovanju z republiškim Hidrometeorološkim zavodom bo ugotavljali prihodnjih 5 mesecev tovrstno onesaženost zraka v Cegelnici blizu Krkinih Izolacij, pri straškem Novolesu in na Leskovcu pri Brusnicah, kjer se krajani pritožujejo nad umazanijo s smetišča. Meritve sodijo v sklop načrtnega ugotavljanja onesaženosti zraka v Novem mestu in okolici. Novo mesto se je že prebrilo po stopnji onesaženosti v 3. kategorijo, za to pa so že potrebni ukrepi za izboljšanje ekoloških razmer.

Brežiška jabolka v Sežani

Najvišje priznanje za kakovost in aranžma

BREŽICE — Na peti razstavi slovenskega sadja, ki so jo 6. novembra odprli v Sežani, so se Posavci spet dobro odrezali. Po besedah vodje sadjarske proizvodnje pri TOK Agraria so zlasti izstopala plantažna jabolka sadjarskih skupnosti v brežiški občini. Zadrzna zveza je tokrat prvič razpisala tekmovanje med razstavljalci in brežiški sadjarji so prejeli najvišje priznanje za kakovost in lep aranžma.

Jabolka so razstajljale sadjarske skupnosti Dečno selo, Globoko, Arno selo in Zg. Pohanca, vendar so bili posamezni pridelovalci tudi poimensko predstavljeni. Posavje so zastopali še Agrokombinat Krško s pridelkom iz družbenega sektorja in iz kooperantskih nasadov ter kmetijski kombinat Sevnica s sadjem iz lastnih nasadov. Ob Posavcih je razstajljala svoje sadje tudi Kmetijska zadruga Krka, ki razvija sadjarstvo v družbenih nasadih. Posavci in Dolenjci so skupaj predstavljali preko 700 ha z različnim sadjem zasajenih površin.

V Posavju so za sadjarstvo izredno ugodne klimatske razmere, v katerih se sadje tudi izredno lepo obarva. To posejšjo velike temperaturne razlike med nočjo in dnevom, ki so značilne še za Goričko, za obronke Pohorja in Brkine. Brežičani so razstajljali jabolka sorte jonagold, gloster, idared, mutsu, empire, melroze.

Obiskovalce in prireditelje so tokrat presenetili tudi z jabolki majda. To je nova slovenska sorta. Enega prvih nasadov so z njo poskusno zasadi pred devetimi leti. Letos je ta sorta manj po-

zebla kot druge. Z enega drevesa so nabrali povprečno po 48 kg plodov. Prednost majde je, da spomladi malo pozneje cveti in da imajo sadeži izredno prijetno kislino, ki spominja na kanade. Ta sorta je primerna tudi za predelavo, ker meso ne porjavi, za sadne solate, za sušenje, za razne čežane in druge izdelke. Na tržišču jo zelo iščejo, ker je edina novejša sorta, ki močno spominja na okus starih kmečkih jabolk, je pa tudi veliko okusnejša od tako opevane sorte granny smith.

Lanski pridelek majde iz brežiških nasadov sta odkupila Fructal in predelovalna industrija iz Srbije za nove izdelke, letošnje letino pa je vso prevzela predelovalna industrija Prokuplje za poskusno proizvodnjo kandiranega sadja. Sorto majda bodo poslej sadili tudi pri njih in do zdaj so že cepili 25 tisoč sadik.

J. TEPPEY

riti velja še na pripombo Jožeta Stariča iz KZ Novo mesto, da manjka kmetijcem obratovalnic, kjer bi pakirali pridelke.

Z usodo dolenskega kmetijstva, zlasti z njegovo živinorejsko vejo, je tesno povezano delo veterinarske službe. V tem pogledu so na seji opozorili, da osemenjevalna služba ne dela ob nedeljah in povzročajo težave glede pravočasne brejosti krav, hkrati pa nima načrta osemenjevanja po pasmah, območjih in posameznih kmetijah. Zavzeli so se za bolj načrtno tovrstno delo v govedoreji, obenem pa so menili, da je treba ob očitnem presežku goveje živine spodbuditi prašičerejo. Toda prednost naj ima reja v takem obsegu črede, ko kmetija živali še lahko preredi z doma pridelano krmo, saj se je pokazalo, da male prašičje farme niso uspešne zaradi predrage kupljene krme.

M. LUZAR

Sadjarstvo ima velike možnosti

SEŽANA — V Sloveniji organizirano prideluje sadje za trg 30 družbenih kmetijskih obratov, 24 kmetijskih zadrug in 60 sadjarskih skupnosti. S sadjarstvom se preživlja 1700 kmetov, nekateri izključno iz nasadov, drugi s kombiniranim obdelovanjem zemlje.

Sadjarstvo ta hip potrebuje družbeno pomoč za obnovu nasadov, ker zaradi visokih obresti noben sadjar noče tvegati nove naložbe. Celo tisti, ki so že tržno usmerjeni, imajo težave zaradi spomladanske pezebe in poletne suše, ki sta jim zdesetkali pridelek in dohodek.

Na nedavni republiški sadjarski razstavi v Sežani so poudarili zlasti velik pomen sadjarskih skupnosti za razvoj panoge, zato da bi sadjarji sledili vsem novostim na tem področju ter obenem izkoristili možnosti, ki jih ponuja narava.

Predsednik Zadružne zveze Slovenije Leo Frelih je ob tej priložnosti podelil vrsto priznanj za uspehe v kmetijstvu. Med dobitniki so bili tudi Franc Jelen iz Stranske vasi, Jože Cizelj iz Glogovega broda, Nevenka in Marjan Kavčič iz Kočevja.

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: Tit Doberšek

Kletarjenje je užitek

Tak je naslov strokovne knjige inž. Antona Skaze, uglednega kletarja Agrokombinata Ptuj-TOZD Kleti Slovenske gorice. Knjiga je letos izšla pri založbi Kmečki glas in je v glavnem ponatis knjige »Ljubiteljsko kletarstvo« istega pisca iz leta 1982. Nova izdaja ima nekatere dopolnitve. Pri opisu značilnosti (brez ampelografskega opisa) nekaterih slovenskih sort vinske trte so dodane sorte: šardone (chardonnay), zeleni silvanec, ranfol, zelen, pinela. Novost je navodilo o strežbi posameznih vrst vina pri izbiri jedi in prispevek o kulturnem pitju vina.

Knjiga Kletarjenje je užitek je pisana v lepi slovenščini, brez nepotrebnih tujk. Strokovni izrazi so prilagojeni strokovno manj podkovanim kletarjem. Zato je ob trenutnem pomanjkanju drugih strokovnih knjig s področja kletarstva prav, da zlasti tisti, ki nimajo nobene strokovne knjige kletarstva, knjigo nabavijo. Zaradi dodatka o strežbi različnih vrst vina pri posameznih jedilih in prispevka o kulturnem pitju vina pa je priporočljivo, da si knjigo nabavijo tudi gostinski delavci, ljubitelji in pridelovalci vina.

Kaj pogrešam?

Prebral sem precejšnje število starih pa tudi novejših knjig o kletarstvu. V vseh (tudi v navedeni knjigi inž. Skaze) pogrešam opis lastnosti posameznih sortnih, mešanih, posebnih in komercialno imenovanih vin. V samopostrežnih trgovinah (zlasti ob morskobali) najdemo na policah poleg slovenskih vin iz naših družbenih kleti veliko izbiro različno imenovanih vin iz drugih vinorodnih območij Ju-

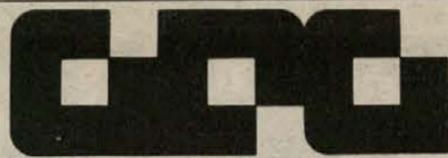
goslavije. Nihče doslej še ni opisal lastnosti slovenskih in jugoslovanskih vin, ki so na voljo potrošnikom. Medel opis (brez ampelografskih značilnosti) posameznih sort vinske trte je presplošen in potrošniku o vinu premalo pove. Kako naj potem presodi, katero vino je boljše, posebno če primerja cene slovenskih in ostalih jugoslovanskih vin? Razlike v ceni so od 1600 do 8000 din za liter. Te razlike so pomembne zlasti zaradi naraščajoče druginje. Zato je potrebno potrošnika strokovno poučiti, če se mu splača kupiti drago vino, če ima na voljo cenejše.

Strokovno napisan opis lastnosti posameznih vin bi bil zelo primerno čtivo za potrošnike, ki niso samo pivci vina, ampak želijo o njem vedeti čimveč. Gostinskim in turističnim delavcem bi bil tak opis dragocen pripomoček pri delu. V naših družbenih kletih je mnogo odličnih, šolanih kletarskih strokovnjakov enologov, ki bi lahko to pomanjkljivost odpravili. Poslovna skupnost za vinogradništvo in vinarstvo ter gostinstvo s turizmom pa naj bi izdalo takega dela podprli.

Ugleda si ne pridobiš čez noč!

To je ena izmed uvodnih misli pisca omenjene knjige Kletarjenje je užitek. Sloves vinogradnika in vinorodnega okoliša je odvisen od kakovosti vina slehernega vinogradnika in slehernega gostilničarja. Ugled in sloves vinorodnih okolišev (in tudi posameznih vinogradnikov in gostincev) se ustvarja dolga desetletja ali celo stoletja (primer iz Francije, Nemčije itd.). Zato se moramo stalno truditi, da slovesna vina posameznega vinorodnega okoliša ne bomo zapravljali z nestrokovnim ravnanjem z vinom.

T. DOBERŠEK

V Trebnjem, Pavlinov hrib, nameravamo spomladi 1989 graditi

poslovno stanovanjski objekt B ter pokrite garažne bokse

Poslovni prostori, v skupni površini 500 m² in eno, dvo in trisobna stanovanja, v katerih bo mogoče notranjost urediti po zamislih in željah kupcev, bodo dograjeni spomladi 1990, garažni boksi pa v maju 1989.

Vse, ki želijo bivati v novem objektu ali pa s svojo ponudbo obogatiti in popestriti vsakodnevni utrip naselja kot celote,

vabimo

v našo prodajno službo v Grosupljem ali na Samoupravno stanovanjsko skupnost v Trebnjem in skupno bomo našli najboljšo rešitev!

Gradbeno podjetje Grosuplje
 Taborska cesta 13
 61290 Grosuplje

Prodajna služba
 Telefon: 061/772 112

Samoupravna stanovanjska skupnost Trebnje
 Baragov trg 1
 68210 Trebnje
 Telefon: 068/44 157

Vode dovolj za šest desetletij

Raziskave kažejo, da bo imela občina v prihodnje dovolj pitne vode iz globinskih izvirov — Nekatera območja še neraziskana — Varovanje voda

NOVO MESTO — Medtem ko zdaj vrsto naselij v občini pestita pomanjkanje vode v sušnih mesecih in pogosto onesnaženje vodnih zajetij, naj bi se zadeve v prihodnje občutno popravile. Kot ocenjujejo, se da v občini na različnih območjih poiskati dovolj dobre pitne vode za potrebe do leta 2050.

Razveseljivo je, da imajo na Komunalni pri teh napovedih v mislih globinske izvire, saj so se bolj površinska zajetja doslej že večkrat pokazala kot neuporabna zaradi umazanije iz naselij in industrije. To velja med drugim za Stopiče, zato so tam z vrtnjem do globine 200 m že poiskali nekaj nadomestne vode za oprečni izvir. Razen na kakovosti so pridobili tudi na količini, saj v minulem sušnem obdobju Novo mesto in bližnja okolica nista trpela pomanjkanja pitne vode. Kdaj bo konec suhih pip na območju pod Gorjanci, naj bi pokazala globinska vrtnja na površju Pendiševke, kjer so doslej že naredili dve okrog 100-metrski vrtni nad Prežekom, veliko pa si obetajo tudi od raziskav na območju Hrušice in Suhadolca. Na tem širšem območju so doslej vrtali štirikrat in vsakič našli vodo, katere pretok in stalnost pa morajo še ugotoviti z večkratnimi nadaljnjimi meritvami. Za nadomestilo in dopolnilo sedanjim kraškim izvirov vode so v občini globinsko vrtali še na območju Obrha in Radešice, na ožjem območju Družinske vasi in v črnošnjiški dolini, skupno 19-krat.

razvojni plan v prihodnje obrnil na glavo?

M. LUZAR

Umirajo za hipertenzijo

Krka pripravila posvetovanje zdravnikov o zvišanem krvnem tlaku

NOVO MESTO — Zdravstvene statistike kažejo, da ima zvišan krvni tlak kar 20 odst. prebivalstva, četrtina teh bolnikov pa sploh ne ve za svojo bolezen. V tem tiči tudi vzrok za visoko umrljivost, povezano s srčnim infarktom in drugimi oblikami nenadne smrti.

Zvišan krvni tlak je eden glavnih dejavnikov tveganja za razvoj ateroskleroze in ishemične bolezni srca. V svetu umre za to boleznijo 50 odst. vseh bolnikov. Z zgodnjim odkrivanjem in zdravljenjem to umrljivost bistveno zmanjšamo. Najzahtevnejše naloge v boju proti zvišanemu tlaku ležijo prav gotovo na ramah zdravstvene službe, največ pa lahko naredimo sami, če si ob vsaki priložnosti kontroliramo tlak.

K odkrivanju in zdravljenju zvišane krvnega tlaka danes pripomorejo boljše diagnostika, osveščenost ljudi in ne nazadnje, tudi nove možnosti zdravljenja z učinkovitimi zdravili. Med te gotovo sodi Krkin preparat tenzimet, o čigar učinkovitosti je tekla beseda na strokovnem posvetovanju 4. novembra v Gami hotelu na Otočcu. Krka, tovarna zdravil, je v sodelovanju s Sandozom iz Basla pripravila za 220 zdravnikov iz vse Jugoslavije posvetovanje pod naslovom »Izmenjava petletnih izkušenj v zdravljenju hipertenzije«. Posvetovanje so vodili priznani strokovnjaki iz vse Jugoslavije.

J. P.

ODPRTO VOZLIŠČE KABELSKE TV — Napeljava kabelskega omrežja v Novem mestu se že kar predolgo vleče in mnogi naročniki imajo obljub poma-lem že dovolj. V soboto so s 7-mesečno zamudo slovesno odprli vozlišče kabelskega razdelilnega omrežja na Marofu, prva A gradbena faza pa še ni končana. Gostje so si ogledali antene in hišico z aparaturnimi (na sliki) in program, ki ga v tem času gleda dobra polovica naročnikov. Mnogi obiskovalci so ta dan prišli na ogled tudi zato, da so odgovorne pobrali, kdaj bo priključek tudi v njihovi hiši. Izvedeli so, da bo (če gre verjeti) to zagotovo do začetka prihodnjega leta. (Foto: J. Pavlin)

Predlagajo trg storitev

Strokovnjaki naj bi bolje ponudili znanje

NOVO MESTO — Društvo ekonomistov Dolenjske ugotavlja, da je na Dolenjskem veliko strokovnjakov z bogatim znanjem z različnih področij, ki bi ga lahko družba s pridom uporabila, vendar zanj ne ve. Zato dolenjski ekonomisti predlagajo, naj bi v regiji organizirali borzo intelektualnih storitev. Na ta način bi lahko posamezniki in delovne organizacije ponudili trgu svoje storitve in hkrati poiskali pomoč zase, če ne zmorejo ali ne znajo rešiti lastnih problemov. Društvo dolenjskih ekonomistov želi s to pobudo oblikovati svojevrstno banko podatkov in objavlja, da bo zainteresirane sproti obveščalo, kakšna sta ponudba in povpraševanje na borzi storitev. Za primer, kaj vse strokovnjaki lahko ponudijo na borzi, lahko služi seznam storitev računalniškega središča v eni od delovnih organizacij. Tam so med drugim ponudili primerjalne analize, izdelavo investicijskih elaboratov, načrtovanje v trgovini in turizmu, svetovanje pri izboru dejavnosti, raziskave trga, svetovanje pri knjigovodskih poslih, poučevanje tujih jezikov, prevajanje itd.

DEŽURNE TRGOVINE

- V soboto, 12. novembra, bodo do 19. ure odprte naslednje prodajalne živil:
 - v Novem mestu: Market na Ljubljanski c.
 - v Šentjerneju: Samopostrežba Mercator
 - v Dolenjskih Toplicah: prodajalna Vrelec
 - v Žužemberku: Market Dolenjka
 - v Straži: Kmetijska zadruga

Telefon je vedno dražji

Čez dve leti bo lahko imelo telefon vsako gospodinjstvo v metliški občini — Doslej 863 novih naročnikov

METLIKA — Metliški izvršni svet bo v kratkem razpravljal o poročilu o opravljenih delih pri razširitvi telefonskega omrežja v občini, ki ga je pripravil investitor teh del, PTT Novo mesto. V okviru poročila o realizaciji programa del, sofinanciranih iz samopriskpeva, bo o telefoniji tekla beseda tudi na seji zborov občinske skupščine.

Po programu morajo biti vsa dela pri razširitvi telefonskega omrežja v občini zaključena v letu 1990. Takrat naj bi imela tako rekoč vsa gospodinjstva v tej belokranjski občini možnost, da dobijo telefon; v metliški občini je okoli 2400 gospodinjstev. Nova metliška telefonska centrala bo imela 2000 priključkov, razširjena suhorska pa 700. Do sedaj je 863 novih telefonskih naročnikov, od tega 67 iz sosednje občine Ozalj. Metliški akciji za razširitev telefonskega omrežja so se namreč pridružile tudi žumberške krajevne skupnosti Radatoviči, Dragoševci in Kašt, ki spadajo v ozelsko občino. Telefonski naročniki iz KS Radatoviči in Dragoševci bodo vezani na telefonsko centralo na Suhorju, tisti iz KS Kašt pa na centralo v Metliki.

Do sedaj je na območju telefonske centralne Suhor 361 novih telefonskih naročnikov, od tega 50 iz ozelske občine, na območju metliške centralne pa je 465 novih naročnikov, od tega 17 iz ozelske občine.

Na suhorskem koncu so položene vse zračne in zemeljske linije, ostane še razpeljavo zračnih linij po naseljih. Projekt za preureditev prostorov za telefonsko centralo v tamkajšnjem gasilskem domu je v izdelavi. Dela na območju telefonske centralne Metlika, ki so bila planirana za letoš, so opravljena, naročena in plačana je tudi nova telefonska centrala, dobili pa jo bodo prihodnjo pomlad.

A. B.

Nov računalniški korak

Z januarjem bo začela delati novomeška delovna organizacija za informacijski inženiring

NOVO MESTO — Novomeška enota Iskre Delta ustanavlja v Novem mestu delovno organizacijo za informacijski inženiring Infotehna, ki naj bi začela redno poslovati s prvim januarjem prihodnje leto.

Področje dela te delovne organizacije, katere ustanovitev je že podprl tudi občinski izvršni svet, bo predvsem projektiranje, razvoj in uvajanje poslovnih informacijskih sistemov tako v industrijski proizvodnji kot tudi bankah, zavarovalnicah ali knjižnicah. Kot kaže za zdaj, bi tak informacijski sistem domača industrija lahko povezala s svojimi potrebami, saj se lahko uporablja v kemijski, farmacevtski prehrabni, papirni, kovinsko-predelovalni, tekstilni, usnjarski in podobnih industrijah. Nova delovna organizacija bo v začetku zaposlovala 7 strokovnjakov s področja računalništva, organizacije in ekonomije, kar se sklada z družbeno usmeritvijo k ustanavljanju manjših, prilagodljivih in tehnološko razvitih delovnih enot. Tak strokovna ekipa bo, kot rečeno, postavljala celovite računalniško zasnovane informacijske sisteme in poleg tega organizirala še storitve, kot so izvajanje in trženje računalniških storitev, izobraževanje, raziskoval-

no razvojna dejavnost, ekonomske analize in posredovanje pri nabavi opreme.

Za začetek dela Infotehne prve tovrstne delovne organizacije v občini, bodo morali zagotoviti 362 milijonov din, za kar bo zagotovila Iskra Delta 150 milijonov din.

L. M.

POSVETOVANJE ZDRAVNIKOV NA OTOČCU — Okrog 200 zdravnikov internistov specialistov medicine dela in splošne medicine iz vse Jugoslavije je izmenjalo izkušnje na področju zdravljenja visokega krvnega tlaka, v boju z njim pa ima Krka učinkovito zdravilo tenzimet (Foto: J. Pavlin)

PLIN V BUČNI VASI

NOVO MESTO — Medtem ko Novomeščani zdaj že lahko kupujejo gospodinjstvi plin na Cikavi, se bodo poslej lahko z njim oskrbeli tudi v Bučni vasi. Tam je novomeška Novotehna odprla prodajalno za gospodinjstvom plinom, in sicer je uredila prodajno mesto poleg svojega skladišča gradbenega materiala.

Krvodajalec, ki še ni bil bolan

Drago Ivković je doslej že 45-krat dal kri — Krvodajalec tudi v Nemčiji in Franciji

Drago Ivković

METLIKA — Drago Ivković, 45-letni čistilec ulic, zaposlen v metliški Komunalni, ki je iz metliške občine doslej največkrat dal kri. »Prvič sem jo dal, ko mi je bilo 18 let, takrat sem delal v Ljubljani. Krvodajalec sem bil tudi, ko sem služil vojaški rok,« je povedal Ivković.

Dolga leta je Ivković delal v Nemčiji in v Franciji in tudi v tujini je ostal zvest krvodajalec. »Tako, kot je krvodajalstvo organizirano v tujini, meni ni všeč. Tam je pravih krvodajalcev malo, ljudje namreč svojo kri prodajajo za denar. Tega jaz ne bi mogel narediti, jaz sem vedno dal kot prostovoljni krvodajalec, se pravi zastonj. Tako, kot je krvodajalstvo organizirano pri nas, je veliko boljše in prav, zato tudi imam toliko krvodajalcev.« Drago si je z denarjem, prisluženim v tujini z delom, ne s prodajanjem krvi, v domačem Jurovskem Brodu zgradil hišo. Odkar se je vrnil domov, je zaposlen v bližnji Metliki, pa tudi žena dela v metliški Komunalni. »Odkar delam v Metliki, dajem kri po trikrat na leto, in to po pol litra vsakič. Odzovem se na vsak poziv

A. B.

Težave se zgrinjajo na Radovici

Tudi 10 dni skupaj brez vode — Na Radovici se največ gradi — Kar imajo, so naredili s svojim delom in denarjem — Veliko zelja in potreb

RADOVICA — Krajevna skupnost Radovica sodi v višinsko območje in je med največjimi krajevnimi skupnostmi v metliški občini. Radovci pravijo, da je tudi po problemih njihova krajevna skupnost med prvimi v občini, pa ne zato, ker bi probleme in težave sami delali, ampak zato, ker se jih je z leti toliko nabralo in se prepočasno rešujejo.

Med težavami, ki tarejo okoli 540 prebivalcev Radovice, Bojanje vasi, Krašnje vrha in Radošev, je na prvem mestu oskrba s pitno vodo. Vodovod sicer imajo, a kaj jim pomaga, ko so cevi večji del prazne. To, da imajo rezervoar tik nad vazo, jim prav nič ne pomaga, saj voda po ceveh steče v dolino, zanje pa je, če je kaj ostane. »Težave z vodo imamo vsekoli, zadnjega pol leta pa še posebej,« pravijo Radovci. »Tudi po 10 dni skupaj nismo imeli vode. Zamislite si, kakšno je to življenje, tukaj vendar živimo ljudje, večina jih hodi v službo, otroci v šolo, popoldne vsak dela še na zemlji, imamo živino.« Že večkrat so postavili vprašanje, kdaj bodo postavili nov vodni zbirnik za Brašljevič in Drašiče, kar bi po pogodbi morali narediti.

športno igrišče, sedaj adaptirajo in širijo gasilski dom, prav tako vse s svojim denarjem in delom, dom pa so seveda služil za vse potrebe krajevne skupnosti. Zelja imajo še veliko. Tako vas nima cestne razsvetljave, v prostorih stare

• Radovica je vas, od koder mladi ne odhajajo, kar kaže tudi podatek, da je na Radovici v zadnjih desetih letih zrastle kar 22 novih hiš, da o zidanicah in vikendih niti ne govorimo. Po novih gradnjah na število prebivalcev je Radovica med vaskimi krajevnimi skupnostmi v občini na prvem mestu. Seveda vse to zahteva vedno več vode, ne pa vedno manj.

šole si želijo kakšen obrat, slej ko prej bo treba misliti na večjo in sodobnejšo trgovino. Seveda so pri vsem pripravljeno pomagati in prispevati, jasno pa je, da sami vsega tega ne bi zmogli.

A. B.

Sprehod po Metliki

CESTA, KI PELJE PO BREGU REVOLUCIJE proti metliškem kopališču, je bila v preteklosti že večkrat prekopana, razkopana in preorana. Od nekdanjega asfalta je ostalo bore malo, pa se ni čuditi, če se šoferji razburjajo, ko morajo poskakovati po jarkih in luknjah. Tisti, ki so cesto prekopal, pa se verjetno muzajo ter nasimhajo v vrke ali v pest.

BOJAN VALENČIČ, metliški kulturnik brez kulturnega življenja v občini, je znan kot velik ljubitelj živali. Doma ima kobilo, ki velja ljubiteljsko potolženo žival, da je potem Bojci v belem mavcu. Valenčič pa je tudi član belokranjskega konjeniškega kluba, ki je bolj malo znan. Kc Bojan jaha, krajanstvo potolženo živi dalje, saj ve, da je metliška kultura, če ne že na konju, pa vsaj na kobili.

METLIČAN, sicer živeč v Črnomlju, Silvester Mihelič je te dni na dvajsetdnevni umetniški turneji po Sovjetski zvezi. S seboj je vzel elektronsko harmoniko, na turnejo pa ga je postal ljubljanski festival. Zdjaj so prišli na plano Miheličevi potuhnjeni sovražniki, ki skrivoma dajejo za maše, da se Silvo sploh ne bi vrnil iz daljne dežele. Med plačevalci cerkvenih obredov je baje največ predstavnikov Črnomajških družbenopolitičnih organizacij, ne manjka pa tudi vplačil z Zavoda za šolstvo.

HIT TEGA TEDNA SO POGOVORI okrog nagrobnikov na metliškem pokopališču. Vse več je ljudi, ki se ogrevajo za enotne označbe, kajti posamezni krajani pretiravajo s svojo ljubeznijo in spoštovanjem do pokojnikov: marmornati niso zgolj nagrobni kamni in okviri, ampak tudi stezice. Slabo vest, ki se zrcali v tem, skušajo prikriti z drago urejenimi grobovi, tako da se tudi na pokopališču že od daleč vidi, kdo je premožnejši in kdo ima manj cvenka pod palcem.

PREMOG — Črnomaljska kurilnica na Čardaku porabi do 2500 ton premoga na kurilno sezono. Pri gradnji kurilnice so očitno pozabili na primeren prostor za deponijo premoga, saj je pri kurilnici le za 200 ton pokritega skladišnega prostora. Morda pa so računali, da s preskrbo ne bo težav, ker je kanizarski rudnik blizu. In s tem res ni težav. Iz Kanizarice jim pač vsak dan pripeljejo po štiri ali pet tovornjakov premoga. Verjetno pa načrtovalci niso bili taki futuristi, da bi lahko predvideli, kako bodo pri nas rastle cene. Letos so ceno premoga že dvakrat dvignili in sprejet je tudi že sklep za tretjo podražitev. Kdor ima dovolj prostora za premog, da si ga je nabavil spomladi, je veliko prihranil. Če bo šlo tako naprej, se lahko zgodi, da se bo izplačalo imeti zalogo za en teden.

MRTVILO — Pred leti je bil Črnomeljski znan kot močno slovensko atletsko središče, imeli so celo balkanskega mladinskega prvaka v metu kopja in kup drugih izvrstnih atletov, ki so precej pogostejši v slovenski in tudi jugoslovanski atletiki. Ko je iz Črnomla odšel prof. Kolarič, je vse zamrl in danes je Črnomeljski atletsko mrtvo mesto. Pred kratkim pa se je v domači kraj vrnil iz Postojne Robert Zurb, aktiven atlet, ki bo v okviru Partizana začel voditi atletsko sekcijo.

BMW NA VINICI — Finale velike nagradne igre novomeškega Novoteksa, v kateri njihove srečne kupce čakajo lepe nagrade, prva je avtomobil BMW, bo 19. novembra na Vinici, kjer tamkajšnji Novoteksovi tozdr praznuje 15-letnico obstoja. Za to priložnost pripravljajo bogat program, ki ga bo vodila Miša Molč. Vprašanje, kdo bo privabil več obiskovalcev, BMW ali Miša.

Drobne iz Kočevja

ZMEŠANI TELEFONI — Te dni se v Kočevju dogaja, da dvigne telefonsko slušalko in že nehote prisluškujete pogovoru dveh. Zapletalo se je tudi pri klicanju števil, ko si vrtel eno številko, dobil pa povsem drugo, in to tudi 3 do 5-krat zapovrstjo. Izkušeni občani vedo povedati, da prihaja običajno do takih zapletov tedaj, ko hočejo poštarji izsiliti višjo ceno svojih storitev. Tokrat gre očitno za pomoč, saj so poštne storitve pravkar podražili.

KAMP PO REZERVNE DELE? — Do rezervnih delov za avtomobil težko pridete (običajno v trgovini ne dobiš prav tistih, ki jih potrebujete), pa še zelo drago so. Znašel pa se je Boris Zupanc iz Rožne ulice, ki ima rezervne dele za okoli 50 vrst različnih avtomobilov. Zupanc namreč odkupuje in zbira stare avtomobile — ima jih že okoli 200 — in nato prodaja posamezne dele tistim, ki nimajo sreče, da bi si dele nabavili kje drugje.

PREPLAČANA OZIMNICA? — Gospodinjje ugotavljajo, da so vso ozimnico izjemno čebule preplačale, najbolj pa tiste, ki so ozimnico nabavljale prek sindikalnih organizacij, kjer so zaposlene. Gotovo je v teh ugotovitvah več kot zrno resnice, saj lahko danes kupiš jabolka za ozimnico po 1.200 din za kilo, medtem ko si jih še pred mesecem dni lahko kupil najceneje po 1.300 do 1.600 din.

Ribniški zobotrebi

»PRIŽNICO« PODIRAJO — Zaradi urejanja središča Ribnice, predvsem še pločnika, podirajo tako imenovano »prižnico«, se pravi prizidek pred bifejem ribniškega združenja doma. »Prižnico« so nekateri kritizirali, češ da kazi videz Ribnice, saj ne sodi v to okolje, drugi pa so bili z njo izredno zadovoljni, saj so na njej posedali in se hladili s pijačo ob nedeljah in delavnihkih pa tudi med delovnim časom ali pa po njem.

KOMU PREDNOST? — V Ribnici te dni pristojni ugibajo, katere ceste naj bi bile prednostne. Večina se jih navdušuje, naj bi bile to Šolska ulica, Partizanska cesta in Tomšičeva cesta, se pravi ceste, po katerih je med preurejanjem glavne, Šeškove ulice, potekal obvojni promet. Nekateri pa že opozarjajo, da bo zaradi tega prihajalo pogosto do prometnih nesreč, ker bodo mnogi menili, da je Šeškova ulica še vedno prednostna.

Trebanjske iveri

»ČRNO« ZOBOZDRAVSTVO — Malce poznapozne je reagiral neki naruralizirani Novomeščan na bodico o zasebni zobozdravstveni organizaciji v hiši davčnega inšpektorja v Trebnjem. Novomeščan je po telefonu vzel v zaščito zobozdravnika in rekel, da ni pošteno, ker smo »natakneli« ravno tega možakarja, ki pa je takih primerkov v trebanjski občini vsaj pet. Povrh vsega je taisti zaščitnik dobrega imena zobozdravnika zatrjeval, da on sploh nima »črne« ambulante, pač pa njegova žena. Karkoli že, mogoče ne židolenske metropole se bo pač moral sprijazniti s tem, da ga utegne pri morebitnem obisku zasebne organizacije v Trebnjem pozdraviti še kak inšpektor iz Novega mesta.

VEŽICA — Mrliška vežica v Mokronogu je po mnenju mnogih Mokronožanov najrazkošnejša zgrajba v kraju. V tem je vsaj kanček pretiravanja, drži pa kot pribito, da je vežica prav ličen objekt, z dosti bakra itd. Ali velikost zgradbe potrjuje domneve krajanov, da bodo po njeni zaslugi dobili v kraju še pogrebni zavod? PREENEČENJE — Člani ugankarskega društva Domen Trebnje, ki so bili konec tedna gostje šole v Sovodnjah, rojstnem kraju »očeta« slovenskega ugankarstva Petra Butkoviča — Domna, so bili prijetno presenečeni ob skoraj državnem sprejemu, še bolj pa, ko so jim gostitelji ponudili devizne dnevnice. Domozniki so dnevnice hvalno odložili v prid tamkajšnji šoli za nakup knjig.

IZ NAŠIH OBČIN

Premog gre slabše v prodajo

V Kanizarici ne morejo prodati vsega premoga — Nova podražitev — Konkurenca cenejši in boljši premog iz Bosne — Kanizarica brez izgube

KANIZARICA — V devetih mesecih letošnjega leta so v kanizarskem rudniku izkopal 88.200 ton premoga, kar je le za slab odstotek pod načrtovano proizvodnjo za to obdobje. Nekaj več težav kot s proizvodnjo pa imajo v Kanizarici s prodajo premoga. V začetku prejšnjega meseca so imeli na zalogi 3.410 ton premoga v vrednosti dobrih 308 milijonov dinarjev.

S prodajo imajo težave tako rekoč vse leto, še posebej pa v jesenskih mesecih. Poleg visoke cene premoga je vzrok za to tudi manjša poraba v prejšnji kurilni sezoni zaradi blage zime, tako da ljudje niso pokurili vsega lanskega premoga. Ne gre zatiskati oči niti pred dejstvom, da je za slabšo prodajo poleg visoke cene kriva tudi slaba kakovost premoga, ki ima veliko primesi jalovine, zaradi tega se je prodaja kanizarskega premoga preko trgovskih organizacij skoraj povsem ustavila.

V začetku septembra se je premog podražil za skoraj 35 odst., tako da je maloprodajna cena kosovca 169.660 dinarjev, kockovca pa 156.900, od tega znaša energetski prispevek 14.000 di-

narjev. Centralni delavski svet delovne organizacije Rudniki rjavega premoga Slovenije, katerega tozdr je Rudnik Kanizarica, je sprejel že novo povišanje, tako da bo osnovna cena premoga še za skoraj 17 odst. višja. Seveda je treba k maloprodajni ceni pristihi še stroške prevoza, ki tu niso majhni; prevoz do Novega mesta znaša blizu 50.000 dinarjev za tono.

Zaradi visoke cene in slabše kakovosti je slovenskemu premogu velika konkurenca premog iz drugih republik, zlasti iz Bosne, kjer so septembra ceno povišali le za 20 do 24 odst., pa že prej je bil ta premog cenejši. Res pa je, da je letos kanizarski premog moč dobiti takoj. Zgodi se celo, da premog pripelje-

A. BARTELJ

Komunala gre na svoje

Na referendumu je 98 odst. delavcev Gokovega tozdr Komunala glasovalo za izločitev — Cene pod nadzorom

ČRNOMELJ — Pred enajstimi leti se je takratno Obrtno komunalno podjetje združilo z Beogradom in nastala je delovna organizacija Gradbeništvo, obrt in komunala — GOK. Tega »zakona« pa bo tudi formalno konec z začetkom prihodnjega leta, ko bo tozdr Komunala spet postala samostojna delovna organizacija. Tako se je na nedavnem referendumu odločilo 98 odst. zaposlenih v tozdr Komunala. Danes pa je v ostalih Gokovih tozdih referendum o ukinitvi preostalih tozdr in združitvi v enovito delovno organizacijo.

skupnih služb. To število zaposlenih naj bi po besedah direktorja zadostovalo za opravljanje dejavnosti v sedanjem obsegu. In kako računajo, da bodo kot samostojna delovna organizacija poslovali? »Kakršna pač bo politika cen komunalnih storitev,« pravi Košir. »Sedaj so naše cene pod družbenim nadzorom in z njimi ne pokrivamo niti stroškov enostavne reprodukcije. To zlasti velja za oskrbo z vodo, odvajanje odpadkov in odvoz smeti. Bojim se, da je malo možnosti, da bi se v kratkem tudi v naši dejavnosti cene lahko prosto oblikovale, čeprav te cene ne vplivajo bistveno na življenjski standard ljudi. Vsekakor bo treba nekaj narediti, da bomo krili vsaj enostavno reprodukcijsko. Sedaj smo tako rekoč brez akumulacije in še to, da nimamo izgube, gre na račun naših ostalih dejavnosti.«

A. B.

V sedanjem tozdr Komunala je zaposlenih 50 ljudi, njihova dejavnost pa je precej široka: ogrevanje, odvoz smeti, zimska služba, pogrebna dejavnost, odvajanje in čiščenje odpadkov, gradnja in vzdrževanje vodovoda in še kaj. »Za izločitev iz Goka smo se odločili zato, ker naj bi bile po zakonu in družbenem dogovoru komunalne organizacije enovite, ukvarjale pa naj bi se izključno s komunalno dejavnostjo,« pravi direktor tozdr Bojan Košir. »Sedaj je tako, da mi v isti delovni organizaciji nastopajo kot investitor vseh komunalnih del, Begrad pa kot izvajalec, v resnici pa je v delovnem procesu sorazmerno majhna povezanost. V skupnem prihodku Goka smo mi s skupnimi deli udeleženi le z 2 odst., kar je zanemarljivo.«

Po novem bo v črnomaljski Komunali zaposlenih 56 ljudi, kajti po izločitvi bodo prevzeli del delavcev sedanjih

Odpadki ogrožajo vodo

Divja odlagališča odpadkov v Poljanski dolini ogrožajo vodno zajetje v Dolu

KOČEVJE, STARI TRG — V Dolu ob Kolpi je vodovodno zajetje, ki napaja s pitno vodo naselja na območju krajevnih skupnosti Poljanska dolina (občina Kočevje) in Stari trg (občina Črnometeljski). Krajani Starega trga pa so septembra letos opozorili medobčinske inšpekcijske službe v Kočevju in Novem mestu, da je vodovodno zajetje v Dolu ogroženo zaradi nepravilnega ravnanja z odpadki na območju vasi Čepelje, Vimojli in Kralji v kočevski občini.

Inšpektorji so ugotovili, da je bilo opozorilo krajanov uместno. Na tem območju je več divjih odlagališč organskih in anorganskih odpadkov. Zaradi teh odlagališč obstaja nevarnost, da pride do onesnaženja voda.

Inšpektorji so zato odločili, da je Hydrovod Kočevje — Ribnica, ki upravlja s tem vodovodom, dolžan storiti vse potrebno za določitev varstvenih pasov na območju virov in zajetij pitne vode, da v bodoče ne bo prihajalo do onesnaževanja. Krajevna skupnost Poljanska dolina je bila 21. oktobra obveščena o tem, izdana je bila tudi ureditvena odločba, da je treba odpadke s tega območja odpeljati na za to primeren urejeno komunalno deponijo. Taki ukrepi so vsekakor nujni, potrebni pa bodo gotovo še kje, saj je divjih odlagališč odpadkov veliko povsod, ne le v kočevski občini.

Enostavne prisotnih za usodo gospodarstva, naše republike in Jugoslavije. Žal pa se je videlo tudi, da nekateri še vedno razmišljajo po starem da čakajo le rešitve »od zgoraj« (zdaj smo tam, kamor so nas »reševalci od zgoraj« pripeljali) in da s svojo pametjo še ne znajo presoditi, kaj je prav in kaj ne, pa tudi, zakaj prihaja do takih in drugačnih zapletov, stisk in težav. Vse to daje slutiti, da smo še daleč od stabilizacije našega gospodarstva in družbe. Uvodničar je gal vsem široke odgovore, ki pa so bili gotovo za večino prisotnih nekoliko preveč politični in tudi ne jasni, vendar se je iz njih le dalo izluščiti bistvo: da se je za rešitve potrebno opreti na lastne sile in znanje, da naj o dohodku odloča, kdor ga ustvarja, in da je vsako vodstvo odgovorno predvsem svoji republiki in svojemu narodu.

J. PRIMC

619 KRVODAJALCEV NA AKCIJI

TREBNJE — Ob zadnji krvodajalski akciji v trebanjski občini je darovalo kri skupaj 619 krvodajalcev, in sicer je bilo na Mirni 239, v Mokronogu 107 in v Trebnjem 273 odzvemov krvi. Ob krvodajalski akciji se je šest krvodajalcev zapisalo tudi na seznam darovalcev posameznih delov človeškega telesa. Občinska organizacija Rdečega križa Trebnje se iskreno zahvaljuje vsem darovalcem za plemenito dejanje ter krajevnim organizacijam in aktivistom RK za pomoč pri izvedbi akcije. Hkrati pa obveščajo, da se lahko na njihov naslov prijavijo še vsi tisti občani, ki bi želeli po smrti darovati del svojega telesa sočloveku, ki mu je taka humanost nujna za preživetje ali ozdravitev.

Enostavne prisotnih za usodo gospodarstva, naše republike in Jugoslavije. Žal pa se je videlo tudi, da nekateri še vedno razmišljajo po starem da čakajo le rešitve »od zgoraj« (zdaj smo tam, kamor so nas »reševalci od zgoraj« pripeljali) in da s svojo pametjo še ne znajo presoditi, kaj je prav in kaj ne, pa tudi, zakaj prihaja do takih in drugačnih zapletov, stisk in težav. Vse to daje slutiti, da smo še daleč od stabilizacije našega gospodarstva in družbe. Uvodničar je gal vsem široke odgovore, ki pa so bili gotovo za večino prisotnih nekoliko preveč politični in tudi ne jasni, vendar se je iz njih le dalo izluščiti bistvo: da se je za rešitve potrebno opreti na lastne sile in znanje, da naj o dohodku odloča, kdor ga ustvarja, in da je vsako vodstvo odgovorno predvsem svoji republiki in svojemu narodu.

J. PRIMC

Trdo življenje gozdnega delavca

Hasan Hodžić že 26 del dela kot gozdni delavec v Črmošnjicah — V pokoj domov

Hasan Hodžić

ČRMOŠNJICE — Želja po boljšem zaslužku je pred 26 leti pripeljala v Slovenijo iz Bosne tudi Hasana Hodžića. V domačih krajih pri Prijedoru je delal kot gozdni delavec, od znancev pa je slišal, da se da v Sloveniji za tako delo skoraj še enkrat več zaslužiti. »V gozdno gospodarstvo Novo mesto nas je takrat prišlo kakih 20. Razdelili so nas v Podturn in Črmošnjice. Jaz sem prišel v Črmošnjice in sem tukaj ostal do danes,« pripoveduje Hasan.

Celih 12 let je delal kot sekač. »V tistih letih je bilo to še precej bolj trdo delo kot danes. Živeli smo kar v hosti, spali v barakah, sami smo si kuhali, delali od vida do vida. Kakšen prevoz in tople malice! Danes imajo delavci urejen prevoz, toplo hrano na delu, urejen delovni čas, lep samski dom z vso oskrbo. Naš standard se je v tem času močno izboljšal, današnje delo in življenje gozdnih delavcev se s takratnim sploh ne da primerjati.« Po 12 letih trdega dela je bil Hasan nekaj let ekonom samskega doma črmošnjiških gozdarjev, potem pa je v

Postojni naredil gozdarski tečaj in zadnjih osem let je delovodja. »Seveda bom v Črmošnjicah ostal do pokoja, potem pa se bom vrnil v domači kraj, kjer sva z ženo, ki dela v semiški Iskri, zgradila novo hišo.« Tudi potem, ko bo zasluženi pokoj užival v domačem kraju, se bo, pravi, rad vračal v Črmošnjice. »Tukaj sem le preživel najlepša leta svojega življenja, tukaj živim s svojo družino, sem tako rekoč domačin, tukaj imam prijatelje, znance, v Črmošnjicah in okoliških krajih poznam več ljudi kot v svojem domačem kraju, da o roških gozdovih, kjer poznam vsako stezo, sploh ne govorim.« Še posebej je Hasan v Črmošnjicah zadovoljen z odnosi med ljudmi. »Ne v službi ne zasebno nisem čutil med nami nobenih razlik, ne glede na to, od kod je kdo doma. Pri nas ne gledamo, od kod je človek, ampak kakšen je in kako delo. Samo to je merilo.«

A. B.

Strožje z onesnaževalci

Čistilna naprava Prašičereje že od otvoritve ne daje zadovoljivih rezultatov — Preurejanje bo drago

KOČEVJE — Ob otvoritvi čistilne naprave pri tozdr Prašičereja v Klinji vasi pri Kočevju so avtorji naprav zatrdali, da bo pritekala iz te naprave tako čista voda, da jo bodo lahko pili. Vendar čistilna naprava ni nikoli prav delovala, zaradi česar še vedno prihaja do onesnaževanja okolja.

ločil, zvezanih z varstvom voda in okolja. Vsako neizpolnjevanje zahtev bodo strogo preganjali. Odločili so se, da bodo posegli v primeru neizpolnjevanja po vseh dopuščenih kaznih, tudi po zapornih.

J. PRIMC

Zdaj si že od leta 1986 prizadevajo urediti čistilno napravo v Klinji vasi. To sta zahtevala tako republiška komiteja, pristojna za kmetijstvo in varstvo okolja, kot tudi vodnogospodarska inšpekcija. Rok za ureditev je pri takih farmah določen do leta 1990.

KOLIKO INVESTICIJ? KOČEVJE, RIBNICA — Po podatkih SDK je bilo sredi letošnjega leta v kočevski občini v gradnji 31 gospodarskih objektov v skupni predračunski vrednosti 9.656 milijonov dinarjev in en negospodarski objekt; v občini Ribnica pa 15 gospodarskih objektov v skupni vrednosti skoraj 9.000 milijonov dinarjev. V kočevski občini so bile največje investicije: samopostrežna prodajalna Trgoprometa v Štalcerjih, gradnja nadomestnega proizvodnega objekta in posodobitev proizvodnje laboratorijskega pohištva v Opremi Kočevje, tozdr Lesna predelava, ter modernizacija in razširitev proizvodnje plastificiranih tkanin v Opremi, tozdr Sintep. V ribniški občini sta največja objekta v gradnji: hala antikorozivne zaščite v RIKO, tozdr Rikostroj, in prva faza razširitve PTT (telefonija) v Ribnici. Ugovinjeno je še, da velika večina investicij v obeh občinah sodi po veljavnih merilih med prednostne. Po svoje pa je zgovoren še podatek, da bo večina denarja vloženega v gradbena dela, manj pa v opremo.

Pri farmi v Klinji vasi so zahteve inšpektorjev že začeli uresničevati. Lani so uredili skladišče za gnoj z neprepustnim dnom, letos pa nakupili nove separatorje, zgradili čistilno laguno in začeli s deli za izgradnjo bazena za dnevni dotok. Zgraditi je treba še eno čistilno laguno, preurediti biološko čistilno napravo in zamenjati opremo, kar vse bo po lanskih cenah veljalo 174 milijonov, od katerih naj bi po 40 odst. prispevali občinska vodna skupnost in zveza vodnih skupnosti Slovenije, 20 odst. pa naj bi bila lastna udeležba tozdr Prašičereja.

Na vprašanje, če se tudi sedanje urejanje čistilne naprave ne bo končalo tako nesrečno kot tisto pred 11 leti, je vodnogospodarski inšpektor Darji Klun odgovoril, da bodo tokrat zahtevali zelo strogo in natančno izpolnjevanje do-

leditve pri tozdr Prašičereja v Klinji vasi. To sta zahtevala tako republiška komiteja, pristojna za kmetijstvo in varstvo okolja, kot tudi vodnogospodarska inšpekcija. Rok za ureditev je pri takih farmah določen do leta 1990.

Glasu mladih politika ne sliši

Na volilno-programski seji OK ZSMS Trebnje izvolili novo vodstvo — Predsednik Bruno Gričar, poklicna sekretarka Branka Veršaj — Preveč forumsko delo

TREBNJE — Petkova volilno-programska seja občinske mladinske organizacije v Trebnjem je postregla zlasti z dvema novostma, in sicer z novim vodstvom OK ZSM pa tudi z neobičajno razvlečenimi volilnimi postopki. V želji, da bi volilne preveval duh demokratičnosti, so bile te seveda tajne, in ker posamezni kandidati v prvem krogu niso dobili zadostnega števila glasov prisotnih, so volitve ponavljali do onemoglosti.

hudič Marko Kapus. Razpravljalce je motilo tudi to, da je bilo kar 8 dosedanjih članov predsedstva znova evidentiranih z novo vodstvo. Predstavnik RK ZSMS Salomon pa je menil, da se to poročilo kaj bistveno ne razlikuje od drugih, res pa je, da ni dovolj sistematično. Slej ko prej bo že držalo, da mladi hočejo organizacijo, ki jim bo prisluhnila.

Dosedanji predsednik OK ZSM Nace Hribar je dokaj ugodno ocenil delo, hkrati pa opozoril, da je slab sestav predsedstva (3 člane, ki so popolnoma pozabili, zakaj so bili izvoljeni, so zamenjali z novimi) posebej lani izrazito okrnil uspešnejše delo. Ker pa je bilo zelo slabo tudi delo večine komisij, ki so ostale v glavnem le na papirju, je še toliko večje breme padlo na nekaj aktivnih članov predsedstva. Zatorej je navzven še bolj štrlela podoba, da se Trebnjanci že zdaleč niso otresli forumskega dela.

jih članov predsedstva znova evidentiranih z novo vodstvo. Predstavnik RK ZSMS Salomon pa je menil, da se to poročilo kaj bistveno ne razlikuje od drugih, res pa je, da ni dovolj sistematično. Slej ko prej bo že držalo, da mladi hočejo organizacijo, ki jim bo prisluhnila.

V razpravi smo slišali zelo kritične besede na račun na hitrico sklicane petkove seje in še bolj na rovaš pripravljene gradiva zanjo. »Tako katastrofal-

P. P.

Dosti je ožemanja!

Zdravljenje prazni žepe — Ogorčeni upokojenci

BREŽICE — Nad participacijo za zdravniške preglede, recepte in bivanje v bolnišnici ljudje vedno bolj bogudajo. Najbolj prizadeti so upokojenci in starejši občani nasploh, ker največ obolevajo. Med njimi so mnogi kronični bolniki, zato se ne smemo čuditi ogorčenosti, s katero je njihov predstavnik na svetu za zdravstvo in socialno politiko pri OK SZDL nasprotoval tako visokim zneskom. Izračunal je, da dva družinska člana, mož in žena, ki imata kronične bolezni, plačata na mesec po 70 ali celo 80 tisočakov za zdravilnika in zdravila.

so bili vedno z vsemi solidarni, zdaj pa jih upravičeno moti, ker ni nikogar, da bi jim ponudil roko. Tisti na meji s Hrvaško še posebej težko prenašajo visoko participacijo zaradi tega, ker je tam ni, in se sprašujejo, kako lahko drugi rešujejo te stvari manj boleče.

Vedno več jih je, ki menijo, da bi participacijo morali ukiniti in med njimi so tudi zdravniki. Razen tega zajamejo z njo zagotovo prejemne deleže, če je 60 odst. ljudi v Sloveniji oproščeni bodisi zaradi narave bolezni ali zaradi izvetih socialnih kategorij. In ko sivi za zdravstvo hkrati zahtevajo predlog, odkod naj potem jemljejo manjkajoči znesek, ne dobe odgovora. Seveda ne, saj ljudje nimajo nobenega pregleda nad pretakanjem denarja. Za to imamo vendar službe, ekonomiste in druge strokovnjake, da poiščejo rešitve.

J. TEPPEY

Več lačnih ob manjši skledi

V brežiški občini kljub strožjim merilom narašča število upravičencev do družbenih pomoči — Resitve so predvsem v boljšem gospodarstvu

BREŽICE — Socialne razmere v občini se slabšajo in kljub strožjim merilom pri dodeljevanju raznih oblik družbene pomoči se je število prejemnikov povečalo, namesto da bi bilo obratno. To pomeni, da več upravičencev dobiva pomoč z manjšega kupa in da višina pomoči ne sledi zviševanju življenjskih stroškov.

Svet za zdravstvo in socialno politiko ter aktivnost invalidov pri OK SZDL so predstavniki svisov in njihovih služb seznanili na četrtkovni seji. Omenili so, da se je letos izredno povečalo število nezavarovanih oseb in da je vedno več inva-

jejo zaposlovanje in ukinjajo delovna mesta, kar se nekako ne ujema z napovedmi o razvetju in novih možnostih v obrti. Torej nekaj ni v redu z njeno naravnostjo ali pa z naravnostjo delovnih organizacij, ki naj bi zasebnikom odstopala kooperantska dela.

Bolj kot to bode v oči podatek, da tudi vedno več delavcev brez socialne pomoči ne more preživeti. S tem se seveda ni mogoče mirno spriznati, zato je sindikat pred dvema mesecema zahteval, naj zbor združenega dela poimenskobravnava kolektive, ki v svoji skupini tako zastajajo, da dosegajo le podpreverne rezultate gospodarjenja, z namenom, da bi prizadeti čim hitreje poiskali rešitev iz krize.

Razpravljajci so opozorili še na neko drugo značilnost: da je med prosilci

družbenih pomoči trikrat manj takih, ki prejemajo za svoje delo manj kot 410 tisočakov mesečno, kot pa tistih, ki dobivajo nekaj tisočakov več in jim zato družba ne priznava socialne ogroženosti. To pomeni, da imajo upravičenci do pomoči zagotovo še druge vire za preživetje. Brežiška občina obsega pretežno kmetijsko območje, zato si veliko zaposlenih pridela kos kruha na domači njivi.

To je spodbudilo svet, da je sprejel pobudo, naj bi pomoči dodeljevali manj administrativno. Do izraza naj bi prišla presoja dejanskih razmer, pri čemer naj bi do realne ocene pomagale predvsem krajevne skupnosti in delovne organizacije. Razen tega menijo v silih, da bi marsikaj prihranili, če bi sledili osebnim dohodkom vsaj dvakrat na leto, ker se ti ponekod skokovito spreminjajo in tako večerjajši upravičenci do podpore danes ne bi bil več na seznamu.

J. TEPPEY

Elektrarna brez izgube

Pomen termoelektrarne Brestanica se bo v energetskem sistemu še povečal — Tudi na plin?

BRESTANICA — Elektrarna Brestanica je bila zgrajena kot tipična intervensijska elektrarna, ki se vedno vključuje v sistem, ko pride v elektroenergetskem sistemu do havarij. Ta njena vloga ostaja slej ko prej še vedno enaka, saj se ji slovensko elektroenergetsko gospodarstvo ne namerava odreci. Za razliko od prejšnjih let pa niti v sistemu niti v elektrarni ne bodo več pristajali na to, da bi elektrarna poslovila z izgubo.

Direktor elektrarne Brestanica Herman Kunej se je pohvalil, da je elek-

trarna pridobivala na pomenu, računamo, da bo v letih 1990 — 1992 obratovala še več, bodo naše naložbe vanjo znašale letos 50 milijonov dinarjev, prihodnje leto pa še 120 milijonov dinarjev,« je povedal Kunej.

Seveda iščejo v elektrarni vse mogoče notranje rezerve. Elektrarna je namreč stara že 15 let (oprema je bila uvožena), zato jo je treba nenehno obnavljati. Brestaničanom je uspelo, da so za dela pridobili domače proizvajalce, ki so cenejši, in so s tem seveda prihranili nemalo deviz.

Pogonski gorivi za elektrarno sta primarni bencin in ekstra lahko olje, razmišljajo pa tudi o uporabi plina, ko bo pač dograjeno plinovodno omrežje do Posavja. S tem bi rešili tudi marsikateri ekološki problem in nemara se pocenili proizvodnjo. Ne nazadnje tudi zaradi tega, ker imajo sedaj velike probleme z nelikvidnostjo. Ob proizvodnji 6 milijonov kWh v prvih devetih mesecih tega leta, kar pomeni, da se elektrarna vključuje v sistem po 150 do 160-krat na leto, morajo za gorivo odšteti naenkrat po 2 milijardi dinarjev. To pa je za elektrarno hudo velika obremenitev, meni Drago Fabjan, saj znaša celotni prihodek v devetih mesecih 5,2 milijarde dinarjev. »S takšno ceno elektrike in ob takih obremenitvah pa bomo le težko zdržali brez izgube do konca leta, saj tako in tako pokrivamo proizvodne stroške le z 80 odst., čeprav bi bila cena naše elektrike ob polni letoletni obremenitvi še vedno zelo poceni v primerjavi z drugimi energetske objekti,« pravi vodja gospodarsko-računovodskega sektorja Drago Fabjan.

J. SIMČIČ

Vedo, kako je brez vode

Na Razborju so sami zgradili vodovod, zato ne dovolijo, da bi mimo vaščanov delili vodo drugim

RAZBOR — Za marsikoga v dolini zveni nerazumljivo, ko sliši, da na Razborju pod obronki Lisce vaščani že dolgo bijejo bitko, da bi si zagotovili dovolj zdrave pitne vode. Nerazumljivo ali

ostali tudi brez vode. Zato smo leta 1978 zgradili nov rezervoar za 23.000 litrov vode, kar povsem zadošča za 40 gospodinjstev. Predvideli pa smo tudi, da se bo lahko priključilo okrog 30 gospodinjstev iz zaselkov Banovca, Zagradca, Dule, Jevša in Podjame. Ob zajetju smo izgradili tudi 1500 metrov glavnega cevovoda in poskrbeli še za protipožarno mrežo s petimi hidranti. Celoten vodovod smo sami naredili in plačali, brez dinarja pomoči širše družbe. Potem so hoteli priključiti naš vodovod v krajevni skupnosti Loka, toda na to nismo pristali. Če pride do kakšne okvare, bomo pa že spet sami plačali.

Ravno zaradi tega, ker je veliko žuljev in denarja vgrajenih v vaš vodovod, smo bili še toliko bolj občutljivi, ko so hoteli Sevnščani oz. v občine, da bi zaradi gradnje HE Boštanj dali svojo vodo za Orehovo. Mi smo bili že dvakrat brez vode in ne bi radi, da se spet ponovi kaj takega. Če pri nas vodovod odpove, bodisi zaradi plazu ali potresa, bomo spet brez vode. Zato smo načrtujemo, da bi si uredili še rezervno zajetje pod šolo v Štibuhu, kamor smo hodili po vodo z brenjo in napajat živino že od nekdaj. Moram pa reči, da smo v vaškem odboru načelno za to, da pomagamo priti do vode vsaj Ostrožno,« je povedal predsednik vaškega odbora Razbor Jože Dobovšek.

P. P.

Herman Kunej, direktor elektrarne Brestanica

trarna letos prvič po dolgih letih poslala brez izgube, kar pripisuje že izvedenim ukrepom. »Že pred časom smo si tako v EGS kot v naši elektrarni zastavili cilj, da poslovanje kar se le da racionaliziramo. Medtem ko je bilo v elektrarni, ko je delovala še na parno tehnologijo, zaposlenih 220 delavcev, jih je sedaj le še 170. V načrtih pa imamo še daljnjsko avtomatsko vodenje, kar nam bo omogočilo, da bomo število zaposlenih še nekoliko zmanjšali, a ne za toliko kot doslej. Sicer pa ni več nobenega dvoma o potrebnosti elektrarne, ker bo na svojem pomenu samo še pridobivala, kar kažejo tudi investicije, ki smo jih že ali pa jih še bomo uresničili. Da bi oskrbo z električno energijo še izboljšali, smo dodrglili 110-kV stikalnice, ki je del daljnjevodnega sistema, preko katerega se z elektriko oskrbuje tako Posavje kot Dolenjska. Ker bo elektrarna v prihodnjih letih samo še

MI SMO NAJBOLJŠI

KRŠKO — Pred dnevi se je menda neki novinar strašno mučil po Krškem, da bi izvedel za ceno novega krškega zdravstvenega doma. Pa mu ni uspelo, kajti ta številka naj bi bila za sedaj še skrivnost. In to, kar drugim ne uspeva, gre nam kot po maslu: cena novega zdravstvenega doma v Krškem bo 25 milijard (2.500 milijard »prastarih«) dinarjev. Seveda je to cena iz predračuna, končna pa bo narmara še precej večja, odvisno pač od inflacije.

KAM Z ROPOTIJO?

KRŠKO — Delegati zbora krajevnih skupnosti so menda že večkrat poslali delegatsko vprašanje o odvažanju osluzene ropotije, kot so stare žimnice, stari štedilniki, hladilniki in podobno. Doslej še niso dobili odgovora na to svoje vprašanje (pa tudi na marsikatero drugega ne). In nazadnje so se obrnili na nas, češ če nas ne slišijo v skupščinskih dvoranah, potem nas bodo vsaj prebrali v Dolenjskem listu. Torej: objavljamo vprašanje, zadeva pa bo v najkrajšem možnem času rešena?!

Jože Dobovšek

vsaj čudno zato, ker se glavni sevnški vodovod povsem zadostno in izdatno napaja z vodo izpod Lisce.

»Leta 1965 smo na Razborju naredili prvi vodovod, ki je dal vodo 16 gospodinjstvom na Razborju in v Liscah. Inž. Peterka je zagotovil, da bo rezervoar za 5.000 litrov povsem zadoščal za razvoj naših krajev. Čez 13 let pa se je pokazalo, da voda usiha, in v Liscah so večkrat

NAJ SE BREME ČIMPREJ PORAZDELI

BREŽICE — Občinska zdravstvena skupnost je v velikih težavah, ker delovne organizacije zamujajo s plačilom prispevkov, zato jih svet za zdravstvo in socialno politiko pri OK SZDL poziva, naj poravnajo svoje obveznosti sproti. Svet je že dni obravnaval informacijo o spremembi zakona o zdravstvenem varstvu in soglašal s tem, da se po novem letu prenese bolnišnična, specialistična in zdraviliška dejavnost na zdravstveno skupnost Slovenije. Več razpravljalcev je poudarilo, da v Brežicah že vsaj štiri leta ponavljajo zahtevo po enotni rižični skupnosti v Sloveniji, tokrat pa je predsednica sveta dr. Vanda Zorko v sklepih povzela tudi večkrat omenjeno zahtevo, naj republiška zdravstvena skupnost prevzame nase tudi stroške za prevoze z reševalnimi vozili. Brežiška občinska skupnost jih ima zaradi velike oddaljenosti od Ljubljane in drugih središč zelo veliko že zaradi pacientov za dializo.

PO BOLJŠI CESTI NA DELO IN V ŠOLO — Posnetek je z otvoritve asfaltne ceste Ribnica — Cirknik, s katero so krajanje počastili brežiški občinski praznik. V kulturnem programu so razen dolinskih pevcev nastopili učenci OŠ Velika Dolina, med katerimi so tudi šolarji s Cirknika. (Foto: J. T.)

Ko je dela dovolj, je v redu

Metalna na Senovem si je s preusmeritvijo proizvodnje zagotovila delo

SENOVO — Še lani decembra, ko smo delali zadnjo projekcijo za izdelavo plana v letu 1988, smo ugotovljali, da v prvem četrletju ne bomo imeli dela. Naše ugotovitve so se izkazale kot pravilne, saj smo v prvem polletju pridelali samo četrtno celotnega prihodka. Vzrok za to pa je bil v zmanjšani prodaji gradbenih žerjavov, ki so bili doslej naš edini izdelek. Že v drugem četrletju so se začele razmere izboljševati in imamo sedaj delo vse do konca leta ter za prvo četrletje v prihodnjem letu,« je povedal Vladimir Rožman, direktor Metalne na Senovem.

Tudi poslej bodo gradbeni žerjavi predstavljali samo petino fizičnega obsega proizvodnje. V tovarni gradbene opreme, ki bo morala zaradi spremembe proizvodnega programa nemara spremeniti tudi ime, so začeli izdelovati druge izdelke. Do tega pa niso prišli čez noč, saj so začeli s prestrukturiranjem že

leta 1981, ko se je začelo kazati upadanje investicijske dejavnosti. »Začeli smo se preusmerjati v izdelavo opreme za

mo. Opremljali smo steklarno v Rogiški Slatini s brusilnimi stroji, tunelskimi pečmi in drugo opremo, skratka, uveljavljamo se kot izdelovalci te

• Odločilnega preobrata v poslovni uspešnosti pa ni prinesla samo ta oprema, ampak so se preusmerili tudi v izdelavo delov za gradbene žerjave z svojega dolgoletnega partnerja Liebherza. Za Voest Alpine iz Avstrije izdelujejo portalne žerjave, izvažajo podvozja za teška avtodvigala itd. V ČSSR in ZSSR izvažajo reduktorje in kristalizatorje.

opreme. Domači trg pa bo za nas premajhen, zato je usmerjenost v izvoz nujna,« je povedal Rožman.

»Tako nam je uspelo, da smo v septembru dve milijardi dinarjev izgube iz prvega polletja za pol zmanjšali in imamo sedaj dobre možnosti, da poslovno leto zaključimo brez nje. Medtem ko smo na začetku leta razmišljali o prislinskih dopustih, bomo sedaj morali delati celo nadure. A samo delo še ne daje ugodnih poslovnih rezultatov. Doslej smo zadostili kriterijem glede kvalitete in to nam odpira tuj trge, kamor bomo letos izvozili za 2,5 milijarde dolarjev, kar je še enkrat več kot lani. Morali pa bomo zmanjšati obseg izmeta, saj smo izračunali, da bi ob manjši porabi materiala lahko ob koncu leta izplačali še eno plačo. Poleg tega se nameravamo strokovno okrepiti in povečati razvojni oddelk. Čeprav sedaj ne moremo govoriti o presežkih delavcev, je vendarle res, da je v Metalni med 4.000 zaposlenimi delavci 500 slabih delavcev preveč in 300 dobrih premalo. Torej imamo nekaj presežka tudi na Senovem in vsak se bo moral potruditi, da se ne bi znašel na seznamu nezazelenih.« J. SIMČIČ

Vladimir Rožman, direktor Metalne TGO Senovo

tekstilno in steklarsko industrijo. Zdjaj smo pred podpisom pogodbe z Juteksom iz Žalca, ki izdeluje tople pode, predstavili smo se tudi na sejmu steklarske opreme v Düsseldorfu, kjer se nam obetajo posli z zahodnonemško firmo Zorga, ki bo izvažala to opremo v Bur-

NATEČAJ ZA SOLIDARNOSTNA STANOVANJA

SEVNICA — Samoupravna stanovnijska skupnost občine Sevnica razpisuje natečaj za pridobitev stanovnijske pravice na stanovanjih, zgrajenih s sredstvi solidarnosti in bivšega SLP za področje Krmelja. Upravičenci za dodelitev solidarnostnih stanovanj so delavci, občani in predvsem mlade družine, ki nimajo pogojev, da bi s pomočjo svojega delovnega kolektiva ali s svojimi dohodki rešili svoje stanovanjsko vprašanje. Vloge sprejemajo na stanovnijski skupnosti do vključno 11. novembra.

RAZSTAVA

SEVNICA — Obrtno združenje Sevnica prireja v okviru občinskega praznika razstavo obrtnikov likovnikov. Odprti so jo včeraj, 9. novembra, v avli sevnške osnovne šole Savo Kladnik, na ogled pa bo do nedelje, 13. novembra, vsak dan od 9. do 18. ure. Razstavljajo elektrotehnik Zvone Krajnc, oblikovalec Zdravko Balog, rezbar Lojze Kar, aranžer Zvone Jerič, slikopleskar Marjan Knez in elektrikan Peter Venc. Ob otvoritvi je z recitalomodeloval strugar Stane Požun.

V SILI HUDIČ MUHE ŽRE — Tudi zdravstvo se oklepa vsake rešilne bilke, če je upanje, da se bo vsaj nekaj časa še obdržalo nad vodo. Dinar je dinar, pa naj pride od kogarkoli, saj na njem nič ne piše. In če si lahko klinični center izposoja denar od Žal, potem bi morda tudi brežiška bolnišnica in zdravstveni dom laže zivotala, če bi se povezala s pogrebno službo. Tam so plačniki bolj vestni in natančni. PORAVNANI AVTOMOBILI — Avtomobilisti, ki se pripeljejo v Brežice iz drugih krajev, se ne morejo načuditi, kako lepo cesto imajo Pod obzidjem. Prej je sploh niso opazili, ker so vsi po vrsti rinishi v prometno zmešnjavo na glavni ulici in ta je bila vsako dopoldne za nekaj ur zamašena, neprevozna in neprehodna. Odkar so uredili po njej enosmerni promet, se je mesto polepšalo in čeprav zdaj lahko parkira mnogo več avtomobilov, ne ovirajo ne pešev ne voznikov.

RAJ ZA FILMARJE — Most čez Savo in Krko je znamenitost, na katero so Brežičani ponosni, zato so ogorčeni, da njegovi vzdrževalci tako dolgo odlašajo s popravilom. Promet čez most so prepovedali, ker ni več varen. Na vozišču poganja trava, ki jo je zdaj prekrilo jensko sijaj. Ta most največ uporabljajo filmarji, saj jih to nič ne stane. Cestnemu podjetju ni bilo treba zanj odšteti nobene najemnine, plačali so le stroške za postavitev prometnih znakov, harva po poletnem snemanju pa je ostala. Bomo videli, ali bodo te znamenite kulise tudi vnaprej tako pogosto uporabljali, ko ne bodo več brezplačne.

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

V času od 23. do 29. oktobra so v brežiški porodnišnici rodile: Hamida Salkić iz Krškega — deklco, Karmen Greglj z Bizeljskega — Kristijana, Nada Zidar iz Župeče vasi — Matejo, Štefica Majcen iz Klančškega Turništva — Dubravko, Tajana Nad iz Krškega — Ano, Mihaela Šetinc iz Brežic — Marka, Lidija Jakovina iz Bušče vasi — Vanjo, Jasminka Milošević iz Obrežja — Siniša, Dragica Kržan iz Cundrovcva — Marka, Sonja Jurman iz Drenja — Sanjo, Marija Krelvec iz Velikega Dola — Edvarda in Pavla Janc iz Sevnice — Natašo. Čestitamo!

V času od 31. oktobra do 4. novembra so v brežiški porodnišnici rodile: Rozalija Motoh iz Sevnice — Lea, Rebeka Naglič iz Krškega — Tomija, Suzana Osvaldič iz Rigonc — Melito, Jolanda Zgalin iz Podgorja — Vladimir, Angela Gramc iz Mrzlave vasi — Simono, Vladka Guček iz Loč — Tino, Darja Teraž z Blance — Klavdijo, Liljana Špec z Rožnega — Denisa, Terezija Frigelj iz Loč — Saša, Mariča Jakolič iz Kрая Gornjeja — Andrejo, Irena Čudič iz Ribnice — Alenko, Milena Kodrič iz Krškega — Barbaro, Marija Vegelj — Miler iz Mrtvice — Amadejo, Slavica Kovačič z Bizeljskega — Andreja. Čestitamo!

Krške novice

NEMO PROPHETA IN PATRIA SUA — Niče ni prerok v svoji deželi, bi lahko ponovili znani latinski pregovor tudi ob primeru znanega kulturnega delavca Silva Mavsarja iz Krškega. Mavsar, ki je bil doslej zaposlen v JE Krško, se je namreč odločil za svoboden poklic. Toda v domači krški občini za to ni dobil potrebnega soglasja, pa se je podal v sevnško občino. Tam je soglasje dobil in tako bo lahko svoje kulturniško delovanje v Posavju usmerjal iz Sevnice. V sevnški občini se v zadnjem času dogaja marsikaj zanimivega in spodbudnega, medtem ko se zdi, da so v krški malce zaspali na lovnikah stare slave.

SOTOŠEK NAPOLNIL DVORANO — Mladi harmonikar Toni Sotošek iz Koprivnice, ki je doslej prejel več mednarodnih priznanj, se je pred kratkim s samostojnim koncertom predstavil tudi domačemu občinstvu na Senovem. Dvorana je bila nabito polna, okoli 70 obiskovalcev pa je žal ostalo pred vrati, ker je bilo za vse v dvorani premalo prostora. Zdjaj se Sotošek skupaj z Luno tonom iz Krškega pripravlja na turnejo še po bližnjih krajih v Posavju in drugod, kjer organizatorji prav tako pričakujejo velik obisk.

OPEKE ZE PADAJO — S stavbe, v kateri trenutno gostujejo dokaj postranske družbene dejavnosti, kot so Indok center, Center za socialno delo in projektantski ateleje Mitje de Glerie, že padajo opeke, malce na cesto, malce na pločnik, na srečo pa ne na avtomobile in na glave pešev. Pa to padanje opeke ne bo trajalo dolgo, saj bodo stavbo v celoti prenovili in v njej bo dobilo svoje prostore krško sodišče.

Sevniški paberki

TRGOVINA — Na Logu so natanko pred enim letom ob občinskem prazniku odprli trgovino. Toda v novi prodajalni niso v tem času zaslužili niti za sol, ker je bilo treba pred selitvijo iz stare »štacune« čez cesto še marsikaj postoriti. V vaškem odboru Log in vodstvu krajevnih skupnosti Boštanj, kjer so zbrali večino denarja za večnamenski objekt in opravili veliko udarniškega dela, upajo, da sevnški trgovci ne bodo prodajalne prodali kakšnemu zasebniku, kot se govori.

VECTRA OB IME — Ugibanja, odkod pobudnikom nove svetlovalne organizacije v Sevnici zveneče ime Vectra (oz. Vekttra), bodo verjetno prenehala in to iz dveh razlogov. Prvič: ljubitelji avtomobilizma in gledalci satelitske televizije v Sevnici so ugotovili, da je Vectra novejši model zgornjega srednjega razreda avtomobilske tovarne Opel. In drugič: sodnik ni hotel registrirati firme s tujim imenom, zato so se odgovorni morali zadovoljiti tudi z registracijo nove delovne organizacije brez imena Vectra.

OŽIVLJENA ZGODOVINA — Zanimanje muzejskih obiskovalcev v Brežicah privlači nova zbirka s predmeti, risbami in pisanimi pričevanji iz puntarskih časov in reformacije v 16. stoletju. Prenovljene puntarije so veseli tudi šolniki, saj so ure zgodovine v takem okolju veliko nazornejše in prepričljivejše. (Foto: J. Teppy)

Puntarsko stoletje v Posavskem muzeju

Zdajšnja postavitev stalne razstave je odprta od letošnjega občinskega praznika v Brežicah

BREŽICE — V obnovljenih prostorih severovzhodnega grajskega stolpa si obiskovalci Posavskega muzeja spet lahko ogledajo Stalno razstavo o kmečkih puntarih. Odprli so jo 28. oktobra. Sedanja postavitev se ne omejuje več na hrvaško-slovenski kmečki upor 1573. leta, ampak na celotno 16. stoletje od slovenskega kmečkega upora 1515 vnaprej.

Oba prostora so popolnoma prenovili, ju poglobili za pol metra, do originalnega opečnega tlaka. Ploščice so pobrali ven, jih očistili in z njimi na novo tlakova-

li razstavišče. Prenovili so tudi vso električno napeljava. Puntarija je bila zaprta štiri leta. Dve leti so čakali na izvajalca, potem pa so končno le dobili pristane Benetona Zagorje, ki je imel tedaj delovišče v Brežicah. Zasedniki in drugi gradbeniki so dela odklanjali zaradi zahtevnosti, ker je bilo treba statično utrditi del stropa.

Gradivo za vsebinsko obogateno razstavo so pripravili muzejski delavci, likovna postavitev pa je delo Franca Filipčiča, dipl. inš. arh., iz Regiona.

J. T.

Že 15. festival Revolucija in glasba

Priveditve v devetih slovenskih mestih, tudi v Črnomlju in Novem mestu — Pevci iz Roža na Koroškem nastopijo s pesmimi zatiranih narodov — Zanimanje upada

LJUBLJANA, ČRNOMELJ, NOVO MESTO — Petnajsti festival Revolucija in glasba se bo začel v soboto, 12., in končal v nedeljo, 27. novembra. V tem času bo predstavljal devet priveditev v devetih slovenskih krajih: v Črnomlju, Ljutomeru, na Jesenicah, v Idriji, Kranju, Novem mestu, Novi Gorici, Lendavi in Ljubljani.

Čeprav ima festival že dolgo tradicijo, pa ugotavljajo, da zanimanje zanj nekako upada, in to ne samo pri obiskovalcih priveditev. Tudi pri ustvarjalcih, skladateljih, je opaziti, da jih kompiranje na temo revolucije, angažiranosti in upora ne zanima več toliko kot pred leti, ko je festival lahko postregel obilno žetvijo novosti. Priveditelji ugotavljajo, da je zanimanje močno upadlo tudi zaradi denarnih težav in da se skladatelji celo na neposredna naročila odzivajo manj, kot so se včasih. V tem je najbrž iskati razloge, zakaj bo letos manj izvajalcev.

Kot se je dalo izvedeti, bo največji delež na 15. festivalu Revolucija in glasba pomenil program, ki ga pripravljajo zamejski Slovenci onstran Karavank. Gre za mešani pevski zbor Rož in Sent-

jakoba v Rožu, ki pod vodstvom dirigenta Lajka Milisavljevića pripravlja koncert pod naslovom Ponižani in razžaljeni. Koncert bo obsegal pesmi tako imenovanih zatiranih narodov, pesmi narodnih manjšin, zatiranih staroselcev, Indijancev in Romov, narodov, ki se borijo za svojo svobodo (Palestinci, Eri-

trejci, Kurdi), itd. Ta splet koncertnih pesmi bo v petju predstavil kar dva dvajset zatiranih narodov. Koroškim pevcem bodo obiskovalci lahko prislunili na priveditvah v okviru tega festivala v Črnomlju, Ljutomeru in na Jesenicah.

Na letošnjem festivalu bosta sodelovala tudi oba slovenska partizanska pevska zbor, in sicer iz Ljubljane in Trsta. Ljubljanski, ki se mu bodo pridružili operni solisti, bo v Lendavi predstavljal izbor revolucionarnih in narodnih pesmi, tržaški zbor pa bo s priložnostnim programom nastopil v Novi Gorici.

V Novem mestu, Idriji in Kranju bo v okviru festivala gostoval Trio Lorenz s komornim programom.

V Ljubljani bo osrednja priveditev v Cankarjevem domu. Tam bo v soboto, 26. novembra, nastopil baletni ansambel državnega opernega in baletnega gledališča iz Minska v Belorusiji in uprizoril balet Spartak skladatelja Arama Hačaturjana.

I. Z.

kultura in izobraževanje

STROKOVNO VODSTVO PO RAZSTAVI — Ob zaključku arheološke razstave »Nova arheološka odkritja v Novem mestu«, ki je od srede, 19. oktobra, na ogled v mali dvorani oddelka NOB Dolenjskega muzeja v Novem mestu, bo v nedeljo, 13. novembra, ob 10. uri imel arheolog tone Knez strokovno vodstvo po tej razstavi. Na posnetku: arheolog Tone Knez, vodja arheološkega oddelka Dolenjskega muzeja (na levi), je že na otvoritveni dan rad postregel vedoželjnim obiskovalcem z dodatnimi informacijami o razstavljenih arheoloških predmetih.

Plečnik še v Italiji

Razstava o tem našem arhitektu na ogled tudi v Benetkah

LJUBLJANA — Razstava, ki predstavlja ustvarjalnost slovenskega arhitekta Jožeta Plečnika (1872 — 1957) in jo je pripravil slovenski zamejski arhitekt Boris Podrecca s sodelavci, z velikim uspehom potuje po svetu in seznanja obiskovalce v evropskih velemedih z dosežki tega našega velikega mojstra na področju arhitekture. Potem ko je osvojila pariško občinstvo in je tako rekoč vsa Francija govorila o Plečniku kot slovenskem odkritju za svet, se je selila v sosednjo Italijo in je v Milanu, kjer je bila na ogled od 12. septembra do 23. oktobra, pritegnila tisoče radovednih in vedoželjnih obiskovalcev od blizu in daleč. Razstava pa ostaja v tej naši sosednji zahodni deželi še naprej. V soboto, 12. novembra, jo bodo odprli v Benetkah, kjer bo na ogled vse do 17. decembra.

Kot je bralcem najbrž že znano, je razstava povezana s tremi mesti Plečnikove dejavnosti: z Dunajem, kjer je bil Plečnik učenec Otta Wagnerja in kjer je med drugim postavil znamenito Zacherlovo hišo; Prago, kjer je preuredil grad z vrtovi, in seveda Ljubljano, njegovim rojstnim krajem, kateremu je dal svojo urbanistično podobo, ob tem pa oživil tradicionalni umetnostni izraz tega mesta.

DOLENJSKI OKTET NA SREČANJU »UNILES POJE«

NOVA GORICA — V organizaciji tovarne Meblo je bilo v soboto, 5. novembra, v Novi Gorici 4. pevsko srečanje Zdrženja lesnih industrij Slovenije pod naslovom Uniles poje 88. V veliki dvorani kulturnega doma so nastopili: mešani in moški zbor Krasoprema iz Dutovelj, moški zbori Izток iz Mirna, Lesnina iz Radeč, Liko z Vrhnice in Meblo iz Nove Gorice ter oktet Marles iz Maribora, Javor iz Pičke in Dolenjski oktet iz Novega mesta, ki je zastopal Novoles. Dolenjski so hvalnim poslušalcem zapeli tri pesmi: Pesem galeb, Dolenjski furmani in Vasovalec, v dodatku pa še Dve belokranjski skladatelja Matice Tomca.

Neslovenski literati že desetič skupaj

Jubilejno srečanje pesnikov in pisateljev drugih narodov in narodnosti v Sloveniji je bilo na Jesenicah — V pesniškem almanahu tudi dva avtorja iz Novega mesta

JESENICE — Tu je bilo ob koncu minulega tedna že 10. srečanje pesnikov in pisateljev — pripadnikov drugih narodov in narodnosti, ki živijo in delajo v Sloveniji in pišejo v svojih materinih jezikih (srbohrvaščini, makedonščini, madžarščini in italijanščini.

Program srečanja se je začel s literarnim večerom, na katerem se je najprej predstavil hrvaški pesnik Slavko Mihalič iz Zagreba, potem pa so nastopili avtorji pesniškega almanaha Pejsaži čuda (Krajine čudes), ki sta ga izdala ZKO Slovenije in republiški svet ZSS. Ti pesniki so: Jadranka Matić-Zupančič, David Tašić, Jure Drljevan, Dušan Cunjak, Branislav Banič in Ratomir Ilić.

V soboto dopoldne so se udeleženci jubilejnega srečanja odpravili po poti kulturne dediščine v Žirovnico, kjer se je program nadaljeval s predavanjem: kritik Radojica Tautovića je govoril o sodobni srbski, pesnik Sandor Szunyogh iz Murške Sobotre pa o sodobni madžarski poeziji.

10. srečanje se je zaključilo s pogovorom o literaturi pesnikov in pisateljev drugih narodov in narodnosti v Sloveniji. Pogovor so vodili: letošnja recenzenta — Sreten Vukovića in Radojica Tautovića ter dr. Radomir Ivanović, ki je izbral pesmi za pesniški almanah Pejsaži čuda.

I. Z.

Poleg omenjenega almanaha je ZKO Slovenije tudi tokrat izdala posebno število Informatorja, in sicer pod naslovom Naj pesem pove. V publikaciji je objavljen izbor proze in poezije, prispelih na razpis ZKO Slovenije za 10. srečanje (sodelovalo je 40 avtorjev), in

• Prvo srečanje je bilo v Titovem Velenju, na njem pa je sodelovalo le osem avtorjev. Že naslednje leto se je število sodelujočih podvojilo, kasneje pa naraslo na 35 do 40, kolikor se jih je odzvalo tudi na letošnje jubilejno srečanje. Dve srečanju sta bili na Dolenjskem: v Novem mestu, kjer marljivo delujeta Jadranka Matić-Zupančič in Branislav Banič, in v Kočevju, kjer se je kot pesnik uveljavil Nebojša Ignjatović. Pred petimi leti je začela pri ZKO Slovenije delovati komisija, ki je skrbela za dejavnost tudi med srečanji (pomagala je pri pripravi literarnih večerov, začela je izdajati Informatorja, ki je predstavljal posamezne avtorje), zrelejši avtorji pa so se začeli vključevati tudi v druge oblike literarnega gibanja, ki ga dolgo usmerja ZKO Slovenije (v literarne šole, literarne kolonije, literarne delavnice).

dodano razmišljanje Jureta Drljepana o organiziranih srečavanjih literatov drugih narodov in narodnosti pri nas.

I. Z.

Posavski likovniki v brežiški galeriji

Devetnajst avtorjev se bo predstavilo s 55 deli

BREŽICE — V galeriji Posavskega muzeja v Brežicah bodo v četrtek, 17. novembra, ob 18. uri odprli razstavo del posavskih likovnikov. Devetnajst likovnih ustvarjalcev iz brežiške, krške in sevniške občine se bo predstavilo s 55 deli, med katerimi prevladujejo grafike, olja, skulpture in risbe na keramiki.

Razstavljalci bodo: Alojz Konc, Alojz Pirc, Apolonija Simon, Bojan Horvatič, Davor Grgičević, Igor Mitrovič, Janez Kebe, Krešo Tomin, Mirko Bogovič, Miha De Gleria, Nikola Miljanović, Pavle Predanič, Peter Venc, Roman Stopar, Rudi Stopar, Stane Fabjančič, Sonja Flisek, Viktor Zemljak in Vlado Cedilnik.

Na otvoritveni slovesnosti bo nastopil oktet iz Leskovca pri Krškem. Razstavljenata dela omenjenih posavskih likovnikov bodo na ogled vsak dan do 31. decembra. Glede na res pretehtan strokovni izbor je pričakovati, da bo razstava vzbudila veliko zanimanje tako pri ljubiteljih likovne umetnosti kot tudi pri poznavalcih.

Prizidek odpravil drugo izmeno

V Mirni peči odslej pouk samo dopoldne — Sedem novih učilnic, telovadnica, kuhinja in vrtec — Le nekaj glavnih pridobitev za šolo in kraj — Številni obiskovalci na petkovi otvoritvi — Prihognje leto še šolska prizidka v Škocjanu in Smarjeti

MIRNA PEČ — »Kadar se mirnopedški otroci uče, / je v zraku polno tišine, / da se sliši, kako nezamudno gre / vanje modrost zgodovine.« je zapisal pesnik Tone Pavček, rojak iz Šentjurja v mirnopedški okolici, v eni od svojih pesmi, posvečeni otrokom v Mirni peči. Pesnik jih je vedno rad obiskal, najraje kar na šoli, kamor so ga večkrat povabili. Med njimi pa je bil tudi minuli petek popoldne, ko se je udeležil slovesnosti ob otvoritvi novega, letos zgrajenega prizidka šole, ki nosi ime narodnega heroja Ivana Kovačiča-Efenke, rojaka iz bližnjega Dolenjskega Podboršta.

Pomemben del slovesnosti je bil kulturni program, ki so ga pripravili učenci pod vodstvom mentorjev, nastopili pa so pevski zbor, folklorna skupina, plesalke, recitatorji in glasbeniki. Mladi recitatorji so med drugim recitali že omenjeno Pavčkovo pesem in še nekaj njegovih, pesnika pa so počastili tudi tako, da so mu ob 60-letnici izročili darilo.

Slovesnost je tekla v novi šolski telovadnici, ki so jo napolnili učenci, krajanji in številni gostje. O šolskem prizidku kot letošnji najpomembnejši pridobitvi za mirnopedško krajevno skupnost in drugih, predvsem komunalnih delih, ki so jih že opravili ali pa jih še bodo, je govorila predsednica sveta krajevne skupnosti Tončka Hočevar. Poudarila je, da je šola s tem prizidkom pridobila enkrat več prostorov, kot jih je imela, in navedla, da so v prizidku poleg telovadnice številni prepotrebni prostori, ki bodo šoli omogočili nemoteno in normalno opravljati dejavnost. Tu je namreč sedem novih učilnic, nova kuhinja, prostori za vrtec, večnamenska dvorana, soba za knjižnico in še kaj bi bilo moč omeniti. Najpomembnejše pri vsem tem pa je, da je šola, učiteljem in

290 učencem, kolikor jih v tem šolskem letu hodi k pouku, omogočen enoizmenjski, samo dopoldanski pouk.

Predsednik občinske konference SZDL Novo mesto Boris Dular je na slovesnosti poudaril, da je dozdaj mirnopedške šole omogočil tako imenovani referendumski program, sprejet že

• Mirnopedška šola, ki je v tem šolskem letu dobila prizidek, je bila zgrajena in odprta pred dvajsetimi leti. Takrat so jo tudi poimenovali po heroju, domačinu Ivanku Kovačiču-Efenki. Prej je šola domovala v nekdanji kaplaniji, ki so jo večkrat preurejali. Kot stoji v šolski kroniki, so šolo v Mirni peči ustanovili že leta 1858. Nekaj podatkov iz pester zgodovine mirnopedške šole je na petkovi otvoritvi prizidka navedel tudi zdajšnji ravnatelj Aleksander Rupena. Nekaj utrinkov iz bogate šolske kronike pa je objavljenih poleg številnih drugih sestavkov tudi v spominski izdaji šolskega glasila Naši koraki. Glasilo so na petkovi slovesnosti brezplačno razdelili obiskovalcem.

leta 1984, in da od takrat krajanji v novošolski občini plačujejo namenski krajevni samoprispevek. V programu ostajata neuresničeni še dve nalogi: dograditev šol v Škocjanu in Smarjeti. Če bo šlo vse posreči, bosta otvoritveni slovesnosti, podobni tej mirnopedski, v obeh krajih čez kako leto. Tako pa obvezuje tudi sam program, ki se z letom

»OBLAST« PREDLAGANA ZA NAGRADO OSCAR

LJUBLJANA — »Življenje s stricem«, film v režiji Krsta Papiča, ki je dobil na letošnjem puljskem festivalu prvo nagrado, je jugoslovanska kinematografija predlagala za nagrado Ameriške filmske akademije, znano pod imenom Oscar. Za takšno priznanje v kategoriji kratkih animiranih filmov pa je predlagan tudi film slovenskega avtorja Zdravka Barišiča z naslovom »Oblast«. Ta film je iz proizvodnje Viba filma v Ljubljani.

1989 izteče — hkrati s samopriskom.

I. ZORAN

URA KULTURE OB OTVORITVI — Mirnopedška osnovna šola je pripravila za petkovo slovesno otvoritev prizidka, s katerim je pridobila še enkrat več prostorov, kot jih je imela ob zgraditvi pred dvajsetimi leti, nastop kulturnih skupin, sestavljenih iz osnovnošolcev. Predstavili so se pevski zbor, folkloristi, plesalci, recitatorji in glasbeniki. Priveditev je bila v novi šolski telovadnici in udeleženci slovesnosti med katerimi so bili tudi nekateri znani rojaki (Stane Potočar — Lazar, Mara Rupena — Osolnik z možem Bogdanom, Tone Pavček in drugi), so pozorno sledili enournemu programu. (Foto: I. Zoran)

Celjska parada filmov

CELJE — V celjskih kinematografih spet poteka Teden domačega filma, tradicionalna priveditev, ki je prvič stekla pred šestnajstim leti. Danes je že tretji dan filmskih predstav, pogovorov o njih in vsega ostalega, kar je predvideno s programom. Tako pa bo vse do torka, 15. novembra, ko se bo končala letošnja manifestacija.

Premierni spored celjskega filmskega tedna ali kar festivala obsega predstave filmov, kot so: Odpadnik, Poletje v školjki (2. del), Kavka, Čisto pravi gusar, Za zdaj brez dobrega naslova, Življenje s stricem, Pozabljeni, Glembejevi, Remington ter Maja in vesoljček. Poleg teh bodo v dveh kinih vrteli nove jugoslovanske filme in filme za mladino.

Prva dva dneva sta bila posvečena slovenskemu kratkemu filmu, danes in jutri bodo v središču pozornosti športni filmi, zatem bo »dan« amaterskih filmov, ta del programa pa bo končan s predvajanjem filmov Akademije za gledališče, radio, film in televizijo.

Filmski festival bo obogateno s strokovnimi šolske mladine, pa se nas na delovnih akcijah zbere le po 7 ali 8, ker je le premalo, kar je dela na Bohorju več kot preveč, pravi predsednik PD Bohor — Senovo Miro Mikeln. V načrtu obnove planinske kočice na Bohorju, kjer so včasih organizirali letovanja, šole v naravi in še kaj, je najpomembnejši del obnove sanitarij in

kuhinje, posveti. Tako bo govor o temah: Kosovska filmska prizma, Jezik v slovenskih filmih in vloga lektorjev, Samoupravljanje kot filmska tema v jugoslovanskih filmih in o drugih. Tradicionalna filmska delavnica pa bo tokrat obravnavala aktualno celjsko problematiko, in sicer bo govor o ekološki ogroženosti celjskega območja.

Celjski filmski teden tudi ne poteka brez razstav. Pripravili so tri, pripovedujejo pa o kraljestvu filma, filmu Maja in vesoljček in gibljivih slikah.

Naj dodamo še to, da se del programa festivala odvija zunaj Celja, in to kar v osmih krajih. Nobene predstave pa tudi tokrat niso predvideli v Posavju, niti v Sevnici, niti v Krškem, kjer so jih prejšnjaja leta nekaj sicer organizirali.

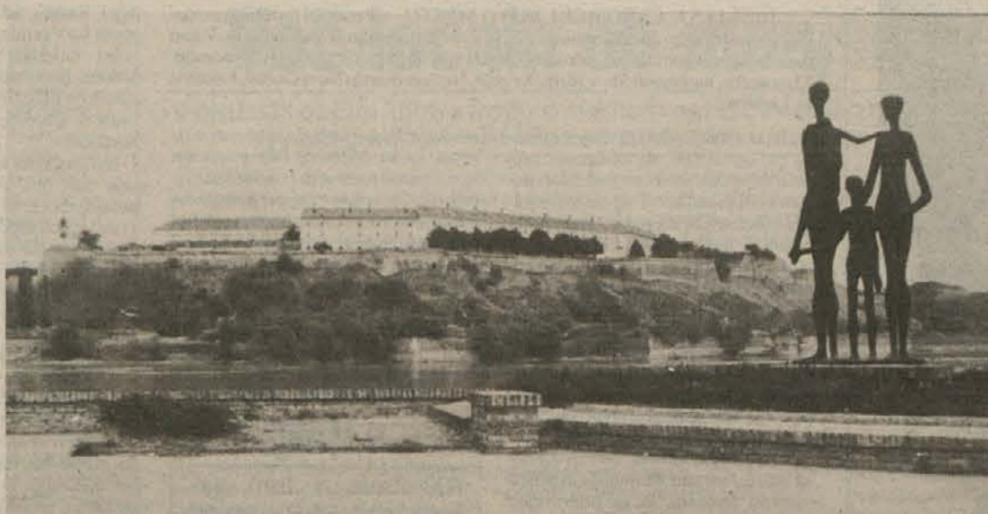
I. Z.

INTART ZDAJ V LJUBLJANI

LJUBLJANA — Letošnji razstavo INTART, na kateri sodelujejo likovni umetniki treh sosednjih dežel, Avstrije, Italije in Jugoslavije, so včeraj, 9. novembra, potem ko so jo že videli v Celovcu in Vidmu, odprli v Ljubljani (v Likovnem razstavnišču Rihard Jakopič). Na razstavi so tudi dela devetih slovenskih nadrealističnih slikarjev in grafikov, sicer pa bo razstava INTART pri nas na ogled do 25. novembra.

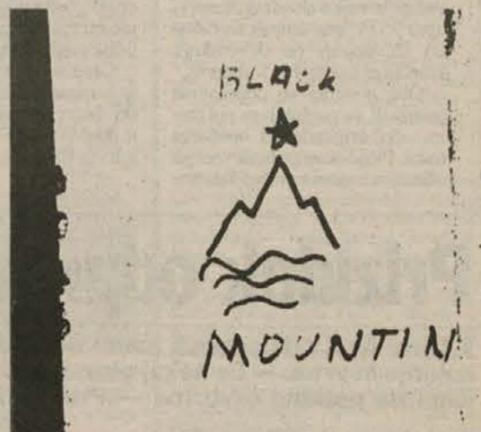
NAJVEČJA UMETNIŠKA TRDNJAVA NA SVETU

Pogled na Petrovaradinsko trdnjavo z levega brega Donave, kjer stoji spomenik žrtvam fašističnega terorja. Ko je okupator po vsej Bački neusmiljeno uničeval rodoljube, da bi zatrl narodnoosvobodilno gibanje, je samo v Novem Sadu v treh dneh pobil 5000 Srbov in Židov.

Iz takšnih stražarnic na mogočnih zidovih trdnjave so nekdanji nadzorovali okolico. Vojake so zamenjali radovedni turisti.

Tale grafit sva odkrila na zidovih trdnjave. Očitno gre za odnos neznanega »umetnika« do Slovenije, saj se je poigraval z našim simbolom in Slovenijo označil za črno goro. Enako klavrno, kot je njegovo znanje angleščine, je nedvomno tudi poznavanje Slovenije.

Slikar in grafik Borivoj Poprzan si je v trdnjavi uredil prijeten atelje, v katerem je prostora tudi za malo točilno mizo.

NAJBOLJ UTRJEN HRIB OB DONAVI

No, duška sva si lahko dala kaj kmalu. Potem ko sva si ogledala Novi Sad, pravoslavne cerkve, katedralo, rotovž, športno-poslovno središče Vojvodina, staro mestno središče in čudovito zgradbo Srbskega narodnega gledališča, belo kot iz pravljice (pa tudi že popacano z grafiti, ki so javnosti med drugim sporočali, da on ljubi njo, da Novi Sad nima mladinskega doma in podobno), sva se odpravila na drugo stran Donave na slovito Petrovaradinsko trdnjavo. In tam sva se lahko po mili volji nafotografirala, čeprav sva stala na tleh nekdanj najboljši zavarovanega koščka zemlje, za katerega so tisoči prelivali kri. Danes pa topovi na nji rjavijo brez dela, mogočno obzidje se miroljubno ogleduje v široki Donavi in se pozdravlja z vlačilci, ki potujejo mimo po rečnih poteh, številne potke in koridorji pa dajejo zavetje zaljubljenecem, ki jih želja po samoti v dvoje vodi iz mesta.

Vzpetina s trdnjavo ima dolgo in krvavo zgodovino. Zaradi pomembne zemljepisne lege na lahko prehodnem zavoju Donave, kjer so potovala skozi veke ljudstva z vzhoda v Evropo, je Petrovaradinska skala prvotna strateška točka. O tem zgovorno pričajo vzdevki, ki jih je dobila: donavski Gibraltar, ključ Pešte, vrata Ogrske.

Ljudje so se nastanili na tem koščku donavske obale že v mlajši kameni dobi. Sledove so pustili tudi Kelti, Rimljani, svetovni osvajalci, so zaradi vdorov barbarskih plemen z leve obale Donave obstoječe naselje utrdili v vojaško opazovalnico s stalno posadko. V 5. stoletju so jo razrušili divji Huni pod Atilom. Nekaj časa po razpadu hunskega cesarstva je bila vzpetina v rokah Slovanov, potem pa je prešla v lastništvo cistercijanov, ki so v 13. stol. tu imeli samostan in ga po tatarskih napadih utrdili. S prihodom Turkov, ki so se za utrdbo krvavo borili dva tedna, trdnjava izgubi svoj pomen. V 17. stol. ko se Turki umaknejo in kraje zasede avstrijska vojska, starodavna utrdba dočaka najslavnije čase.

Na mestu stare madžarsko-turške trdnjave so Avstrijci začeli graditi ogromen trdnjavski kompleks. Gradili so ga skoraj celo stoletje, od 1692. do 1780. leta. Bila je naporna in težka gradnja, ki je zahtevala prenekatero življenje: Sledove je pustila v ljudski kletvici: »O junače, dabogda ti duša, Varadin gradila!«

Ko so v 18. stol. zgradili še podzemeljske bojne galerije in minska polja, je Petrovaradinska trdnjava postala praktično neosvojljiva in je po tedanji vojaški taktiki odlično služila tako za obrambo kot za napad. Bila je najsodobnejša trdnjava v monarhiji. Razumljivo je, da je ruski car poslal carske insignije v varstvo Petrovaradinske trdnjave, ko je Napoleon napadel Rusijo.

V trdnjavi so bili tudi zaporji. Med zaporniki je gotovo najbolj slaven Josip Broz, ki je bil kot mlad avstroogrski podoficer zaprt zaradi protivojne propagande.

Razpad Avstro-Ogrske in vikorakanje srbske vojske je dočakala samo še kot skladiščna trdnjava. Trdnjava ima pet vhodov, zavzema 112 hektarov površine, ima tri ravni v globino, pod njo in v nji teče okrog 16 kilometrov rovov in koridorjev. Nekdanj je imela 12000 puškarnic in 400 topov, branilo pa jo je do 14.000 vojakov.

BOJEVNIKI S ČOPIČI

Značaj vojaškega objekta je trdnjava dokončno izgubila takoj po končani zadnji vojni. Postala je priljubljeno sprehajališče Novosadčanov in Petrovaradincev. Iz krvave trdnjave se je spremenila v malo mesto učenosti, saj so v velikem kompleksu stavb našle svoj prostor številne šole, od pravne in kmetijske fakultete do umetniške akademije. Celotno manjši živalski vrt je za nekaj časa našel svoj prostor med starodavnimi obzidji.

Ko se je Novi Sad na drugi strani Donave širil in so v njem rasle ena za drugo nove stavbe, se je življenje začelo umikati s trdnjave. Studentje so se odselili v novo študentsko naselje, šole so preselili v nove, lepše in primernejše stavbe.

Trdnjava je ostala zapuščen, dokler se pred več kot desetimi leti niso domislili, da le ne gre pustiti propadu tako veličastne in ogromne stvari. Petrovaradinska trdnjava je dobila novo posadko, najbolj miroljubno doslej — vojake s kuharskimi kapami, v natakarskih uniformah, s čepicami muzejskih čuvajev in celo četo bojnikov s čopiči. Trdnjavo so namreč preuredili za turiste, posamezne dele adaptirali za hotel, restavracijo, muzej in nekatere ustanove, velik del prostorov pa so prepustili umetnikom za ateljeje.

Med potikanjem po skoraj nepreglednih poteh Petrovaradinske trdnjave sva prišla tudi v ta, nedvomno zanimivi predel.

»Kar naprej,« naju je prijazno povabil lastnik enega od ateljejev. Pogovor je hitro stekel in Borivoj Poprzan, slikar in grafik iz Novega Sada, je ob kozarcu domačega vina z bližnje Fruške gore, ki ga je ponudil, češ Slovenci imate radi dobra vina, prijazno pojasnjeval, kar naju je zanimalo o edinstveni umetniški trdnjavi na svetu.

»Občinska kulturna skupnost je odstopila okrog 60 prostorov v trdnjavi umetnikom, da so si lahko tu uredili ateljeje. Bil sem med tistimi srečneži, ki so dobili svoj prostor. Zanj nismo nič plačali in tudi zdaj ne plačujemo nobene najemnine. Naša skrb je le plačilo kurjave in elektrike. Seveda pa si je moral vsakdo atelje urediti na lastne stroške. Dela je bilo veliko; moral sem postaviti poden, temeljito počistiti in preurediti ves prostor, ga prebeliti in opremiti. No, zdaj imam dva prostora, ki mi služita kot atelje in bivalni prostor. Tu ustvarjam in hkrati tudi prodajam svoja dela. Mislim, da imam v tem pogledu dobre pogoje za delo.«

Borivoj Poprzan je potem povedal, da je žal v tej sicer čudoviti zamisli nekaj senc. Prostore v trdnjavi so dobili mnogi zaslužni ostareli umetniki, ki sploh ne delajo več. Atelje na Petrovaradinski trdnjavi imajo le kot vikend. Nekateri se pokažejo v njem samo še dvakrat do trikrat na leto. Medtem pa je v Novem Sadu zrastle precej mladih umetnikov, ki bi zares potrebovali atelje, vsekakor bolj kot nekateri vikend.

»Sicer pa je v trdnjavi še veliko prostorov, ki bi se jih splačalo urediti. A take adaptacije so drage, denarja pa je vse manj na voljo,« je zaključil zgovorni umetnik.

Ko bi le bilo na svetu še več takšnih vojakov in tako spremenjenih trdnjav!

NI BILA HARMONIKA

Predvsem sva z bojaznijo jemala fotoaparati v roke. Če drugega ne, sva pogledala, ali ni kje tisti prazgodovinski prometni znak, ki ima narisane nekakšen raztegnjen meh. Seveda ne kot znamenje, da je v okolici kovačnica ali da se lahko igra na harmoniko, pač pa kot opozorilo, da je prepovedano fotografiranje.

Po svojem duhu takšen znak nedvomno sodi v isti čas kot lik kamere na njem, se pravi v prejšnje stoletje. Toda zakon ga jemlje čisto zares, pa naj je most, pred katerim stoji, še tako star in odpisan, tovarna še tako znana in poslikana z vseh koncev. Važno je, da sovražniku, ki pod lažnim videzom turista, oborožen s kamerami, leta po naših krajih, onemogočimo sovražno dejanje, se pravi fotografiranje slikovitih mostov in podobnega. Kje že sto let stoji most čez reko, ne sme zvedeti, pa pika!

Tega seveda midva nisva jemala povsem zares. Iz izkušenj s potovanja po severu Evrope sva vedela, da se da brez vsakih težav fotografirati ne samo zanimive mostove in zgradbe vseh vrst, marveč tudi kaj takega, kot so radarji, letališča in nenavadna vojaška vozila na avtocesti, če se ti že zahoče. Koliko so takšne izkušnje vredne in da so »harmonike« na prometnih znakih v nekaterih predelih Jugoslavije zelo resne zadeve, naju je poučil miličnik, ki naju je zaustavil, ko sva iz hribov že pripeljala v plodno sremsko ravnico.

Pokazal je sicer veliko razumevanja za najino vedoželjnost in poklicno zagnanost, da bi posnela čimveč zanimivega za naše bralce, vendar pa je zakon jasan in ni kaj. Naredila sva prekršek, ker sva fotografirala termoelektrarno Ugljevik. Pojasnjevala sva, da nama bo posnetek tega energetskega objekta prišel prav, če bova kaj pisala o slovenskih vlaganjih v nerazvite republike, pa nič. Po sklepu kriminalista, ki je prišel za miličnikom, sva morala odpreti fotoaparati in izročiti film. Z drugimi besedami, film so nama zaplenili.

Poslej sva s spoštovanjem gledala mehovke na prometnih znakih in le godrnjala, od kod jih je vendar v teh krajih toliko.

Obzidja trdnjave so še vedno priljubljen prostor za pomenke in počitek. Od tod je lep razgled na Novi Sad, ki je po vojni svoj pridevek novi zares utemeljil, saj so se nekdanje »srbske Atene« razvile v moderno mesto.

S trgov pred Srbskim narodnim gledališčem, veličastno zgradbo v belem kamnu, se začne otok za pešce, ki so osvojili staro mestno središče.

NIHČE NOČE PO SREDINI ULICE

»Ljudje se morajo spoznati, da se bodo razumeli.« S temi besedami je znani jugoslovanski novinar Jug Grizelj v beograjski tovarni motorjev 21. maj v Rakovici, ki je bila prva postaja na nedavnem štiridnevem obisku okoli tridesetih slovenskih novinarjev v Srbiji, zajel namen ne samo obiska doslej najštevilnejše slovenske novinarske delegacije v eni od naših republik, ampak smoter vseh takih medrepublikih novinarskih prijateljskih in delovnih obiskov, kot je naše gostovanje v Srbiji predstavil predsednik Društva novinarjev Slovenije Boris Bergant.

Spoznavamo se tudi ali predvsem tako, da se pogovarjamo, da sprašujemo in odgovorjamo, razlagamo in pojasnjujemo, opazujemo in opozarjamo. Beseda na konj, pravi slovenski pregovor. Žal pri nas ni vedno tako, včasih ne samo, da je ta konj storast, s plaščami na očeh, da ga ne bi begale in odvrčale od njegove premočrne poti podobne in prikazni s strani, včasih celo zbežija, napada; grize in rita. Da beseda res ne bo konj, bomo pač morali spoznati, da se moramo čim bolj spoznati tudi zato, da bomo spoznali, da za skladno skupno življenje ni treba, da se v vseh stvareh razumemo, da v vsem enako ravnamo, o vsem enako mislimo, skratka: da bomo spoznali, da smo tudi različni in da to ni nič hudega in groznega, da je treba to različnost spoštovati in celo negovati, tako kot utrjevati, krepiti in razvijati vse tisto, kar nam je skupno. Brez spoštovanja različnosti ne more biti nobene skupnosti.

Ni novinarjeva naloga, da razlaga načelne stvari, ampak da opisuje konkretne. Gotovo imajo delavci rakoviške tovarne motorjev 21. maj marsikaj skupnega z delavci v Sloveniji. V teh težkih časih za vse gotovo tudi trdo delo, slabe plače in težko življenje ter zahteve, da bi se vse to čim prej spremenilo na bolje. Zaradi tega, ker stvari pri nas ne grejo tako, kot si želijo, ampak je življenje iz dneva v dan težje, so šli rakoviški delavci pred časom pred zvezno skupščino. Pismo s svojimi zahtevami za zmanjšanje obveznosti gospodarstva in s tem za izboljšanje svoje življenjske ravni so poslali po vsej Jugoslaviji. S tem in svojimi zahtevami pred jugoslovansko skupščino ter z odmevi na njihov protestni or so se hote ali nehote postavili na čelo jugoslovanskega proletariata, kot nekakšna avantgarda razreda, ki naj bi avil pri nas na oblasti in se sedaj upira dejanski oblasti. Rakoviški delavci pravijo tej dejanski oblasti birokracija, ki ne zna drugega, kot da delavcu jemlje vedno več. Odgovore in podporo za svoje zahteve, pravijo, so dobili iz cele Jugoslavije, tudi iz Slovenije. »Naše razredne zahteve so podprli na primer delavci kranjske Save,« je povedal Milan Nikolić, občinski sindikalni funkcionar, bivši dolgoletni delavec v 21. maju, ki je bil vseskozi na čelu nezadovoljnih rakoviških delavcev. »Naša glavna parola, ko smo šli pred skupščino, je bila: Delavci Jugoslavije — združite se! Prepričani smo, da so vodstva delavcev v Jugoslaviji zaprla v republiške in občinske meje zato, da bi nam lahko iz žepov izvlekli čim več denarja. Mi pa nočemo več biti ovce za striženje! Prepričani smo, da so naše težave težave vsega delavskega razreda v Jugoslaviji in naše zahteve zahteve vseh jugoslovanskih delavcev.«

Zahteve za razbremenitev gospodarstva, za boljše plačilo za dobro in uspešno delo, za človeka vredno življenje so brez dvoma tudi zahteve slovenskih delavcev. Težko pa si je predstavljati, da bi v Sloveniji nezadovoljni delavci kakšne večje ljubljanske tovarne na zboru postavili take zahteve, šli množično pred republiško skupščino, tam ne bi pustili do besede ne šinogiju, ne Potrču, ne kakšnemu drugemu visokemu republiškemu funkcionarju, ampak bi zahtevali, da jim spregovori Kučan. Še težje si je zamisliti, da bi se potem, ko bi jim Kučan spregovoril nekaj posplošenih stavkov, v katerih bi jim zadržal, da so njihove zahteve upravičene in da jih podpira, mirno in zadovoljni razšli in se vrnili na delo. Prav to pa se je zgodilo pred zvezno skupščino. Rakoviški delavci niso hoteli poslušati ne Milosavljevića, ne Popovskega, ne nobenega drugega, ampak so zahtevali Slobodana Miloševića in ko je ta res prišel, jih je z nekaj stavki pomiril. Zakaj, smo vprašali delavce iz Rakovice. Kandidatov za odgovor je bilo več kot dovolj, do besede pa je prišla Slobodanka Branković, kemijski tehnik, ki v Rakovici dela 20 let. Na kratko bi lahko strnil njen odgovor takole: Ljudje v Srbiji so siti stalnih načelnih modrovanj, od katerih ni nič, stanje je celo vedno slabše. Milošević pa odpira in odgovarja na vprašanja, ki so jih ljudje že dolgo postavljali, a nanje ni nihče odgovarjal. Zato verjamemo samo Miloševiću, nikomur drugemu. Podobno sta govorila tudi starejši strugar Miloš Jakovljević in mlajši mag. tehničnih znanosti Miroslav Pušonja, ki do letošnjega septembra še ni dobil več kot 500 tisočakov plače. Za socialno nezadovoljstvo torej razlogov več kot dovolj.

Prva »injekcija« rakoviškim delavcem je sledila hitro po protestnem zboru pred zvezno skupščino in po njihovem pismu ostalim jugoslovanskim delavcem. Za avgust je njihov povprečni osebni dohodek znašal 390.000 dinarjev, septembrska povprečna plača pa je bila kar za 41 odst. višja — 550 tisočakov. So to povišanje izsilili s štrajkom in protestnim pohodom pred skupščino? V Rakovici pravijo, da ne, da so njihove plače v skladu z materialnimi možnostmi delovne organizacije, da se močno pozna tudi razbremenitev gospodarstva. Posebej so poudarili, da so dneve, ko so štrajkali, nadomestili z delom v sicer prostih sobotah.

V tistih dneh, ko smo bili v Srbiji, je v Beogradu potekala slovit 17. seja CK ZKJ. Tako v Rakovici kot drugje, kjer smo se pogovarjali, niso skrivali pričakovanja, da od te seje in od Miloševića ogromno pričakujejo. Na Kosovem Polju, znamenitem predmestju Prištine, naseljenim v glavnem s srbskim in črnogorskim življenjem, so že vnaprej napovedali mi-

ting v znamenje podpore izidu te seje, od katere so pričakovali, da bo čez noč spremenila stanje na Kosovem. Miting je bil, a ljudje so se zbrali iz drugih nagibov: da bi izrazili razočaranje nad izidom seje v Beogradu. Na mitingu so izžvegali Marka Orlandića, človeka, ki so ga na Kosovu še dan prej povzdigovali in kovali v zvezde, zanj zahtevali da gre »gore«, za razliko od številnih drugih, zlasti kosovskih in slovenskih politikov, ki bi morali »dole«. Na dan mitinga je bila slovenska novinarska četa na Kosovu. Za izid glasovanja o zaupnici članom Predsedstva CK ZKJ, ko Dušan Čkrebić, član predsedstva iz Srbije in tako imenovani Miloševićev človek, ni dobil zaupnice, smo zvedeli še v Beogradu, na sprejemu pri beograjskem županu Bakočeviću, na predvečer praznika našega glavnega mesta, ki ga proslavljajo v spomin na osvoboditev Beograda pred 44 leti. Vse, kar je tej nezaupnici, Čkrebićevemu odstopu, Miloševićevemu nastopu in Hafnerjevemu dramatičnemu opozarjanju sledilo, je povzročilo, da Beograd na predvečer svojega praznika ni bil prav nič praznično razpoložen. Zavladalo je nekakšno neprijetno zatijanje. »Kaj bo temu sledilo?« smo se spraševali in ugibali, kakšni so možni razplet tega zapleta. Naša spremljevalca, predsednik Udruženja novinarov Srbije Jug Grizelj in ugledni novinar Velimir Žečević, ves čas skrajno pazorna gostitelja in organizatorja naše poti, sta se celo spraševala, če je prav, da gremo v takem vzdušju na Kosovo. Izkazalo se je, da je bila njuna prikrita bojazen odveč. Na vlaku, ki od Beograda do Peći vozi celo noč, pa je bilo dovolj časa za pogovor, tako s poznavalcema razmer v Srbiji in Jugoslaviji, kakršna sta omenjena beograjska novinarja, kot z naključnimi sopotniki. Kaj je to, kar se sedaj v Srbiji in Jugoslaviji dogaja? Kaj je za tem, kar lahko na vsakem koraku vidimo, slišimo in preberemo? Kam vsa stvar pelje? Kje je rešitev? Veliko vprašani, še več odgovorov, tudi povsem nasprotujočih in izključujočih se. Odvisno od tega, s kom se pogovarjate. V glavnem pa nas je od prvega do zadnjega dne, kjerkoli smo bili in s komerkoli smo se pogovarjali, naj bodo to delavci Rakovice, Slobode iz Čačka, ljudje iz krajevne skupnosti Slatina, občinski možje iz Peći, urednik Komuniste iz Prištine, uspešni poslovneži Karići iz Peći ali cvet Politike in novinarske hiše, spremljali Kosovo, Kosovo in še enkrat Kosovo. Kosovo povsod in na vsakem koraku. In pa: Slovenci premalo veste, zato nič ne razumete. Celotno občutek: Ko bi vi Slovenci vedeli, kako vas imamo mi radi, vi pa tako! Ali kot slabo prikrit namig: Saj je slovensko ljudstvo v redu, le vodstvo ni pravo. Tiste, ki nas zastupljajo in razdvajajo, in to zaradi svojih zasebnih, foteljaških koristi in sle po oblasti, moramo skupaj pregnati in med nami bosta spet slova in bratska ljubezen. Kaj je rekel ta, kaj je izjavil oni, kaj so pisali v Mladini, poglejte te karikature iz Dela. Osnovno pravilo novinarstva

je vendar resnica, ta pa je, kot vsak pošten človek ve, taka in taka. Zakaj slovensko vodstvo ljudem ne dovoli, da bi se udeležili naših mitingov v podporo ponižanim, preganjanim in brezpravnim Srbom in Črnogorcem na Kosovu? Mi smo vas podprli v pravičnem boju za pravice koroških Slovencev v Avstriji.

Novinarski kolega nas je na pogovoru v srbskem novinarskem društvu opozoril, da so mednarodni odnosi na Kosovu tako na dnu, da Srbi in Črnogorci hodijo po eni strani ulice, Albanci pa po drugi. »Mi smo prišli, da bi šli po obeh straneh ulice, če je treba pa tudi po sredi ceste,« smo mu odgovorili. V središču Peći pa smo se po cesti komaj pripeljali, ker je ne samo na obeh str-

neh, ampak tudi na cesti bilo polno ljudi. Sredi dneva. V glavnem mladih. Vseh narodnosti. Brezposelnih. Peč je eno od sedmih razvitejših središč Kosova, kolikor o razvitosti na Kosovu sploh lahko govorimo. Bolje bi bilo reči: eno od manj nerazvitih središč. Leta 1948 je v tem okolišju živeło 46.750 ljudi, danes jih 130.000. Zaposlenih je 17.000 prebivalcev, od tega 13.000 v gospodarstvu, na zavodu za zaposlovanje pa je prijavljenih 12.000 ljudi, v glavnem mladih. Povprečna plača tistih srečnežev, ki imajo službo, je 21 milijonov starih dinarjev, delavci v industriji dobivajo od 14 do 22 starih milijonov na mesec. Plače osnovnošolskih učiteljev znašajo 240 tisočakov, profesorjev v srednjih šolah 270.000 dinarjev,

zdravnik dobi 35 starih milijonov na mesec, zdravnik specialista s 30 leti delovne dobe pa 53 starih milijonov. Imajo 50 osnovnih šol z 22.000 učenci, štiri centre usmerjenega izobraževanja, dve bolnici, 170 zdravnikov specialistov, tri lekarnice, ambulanto skoraj v vsaki krajevni skupnosti. Imajo pa tudi športno dvorano, nogometno igrišče, košarkarsko igrišče, več nogometnih in košarkarskih ekip, ekipe borilnih športov, atletski klub.

Gospodarstvo Peći je na psu. Sredi mesta pa se pne v nebo razkošno poslopje banke, največje stavbe v Peći, ki s svojim sijajem bije v oči sicer zanemarjenemu in zelo umazanemu mestu.

Nadaljevanje prihodnjic.
A. BARTELEJ

Jugotanin brez rjavega prahu

»Seveda prehojena pot do uspeha, do uspešno izvedene naložbe v energetiko Jugotanina ni bila lahka in enostavna. Izrabljena oprema v tovarni je terjala obnovo. Ta je bila opravljena 1978/79, toda zaradi pomanjkanja naložbenega dinarja in sposobnih strokovnjakov je bila zmontirana oprema slaba. To se je pokazalo tako pri obratovanju kakor tudi pri finančnem rezultatu. Tedaj je enovita delovna organizacija Jugotanin je zabrajla v številne izgube, iz katerih skorodra ni bilo izhoda. Agonija, ki smo jo takrat preživljali zaposleni v Jugotaninu, je bila strahotna, saj nismo vedeli, kaj bo prinesel jutrišnji dan: ali bomo obratovali ali pa bo tovarna zaprta, delavci pa odpuščeni. Sledila je prisilna uprava in stečaj ter iskanje rešitev za sanacijo Jugotanina. »Je v kratkih črtah označil gotovo eno največjih obdobjev tovarne direktor tozda Ivan Mirt.

Ko so namreč v tistih kriznih časih iskali zdravilo za Jugotanin, so se odločili, da se kot temeljna organizacija pripoji k delovni organizaciji Belinka iz Ljubljane. Za ta korak so se Sevničani odločili, ker je bila na voljo domača surovina, strokovnjaki Belinke za trženje pa so ugotovili, da bi lahko izdelke Jugotanina še v večji meri izvažali in služili dragocene devize. Tako so bili ustvarjeni osnovni pogoji, da ni propadla še edina tovarna tatiná v Jugoslaviji.

Če pa si je hotel Jugotanin povrniti nekdanji ugled tovarne, ki je dajala, še pod lastništvom Francoza Raya, najboljše zaslužke domačinom (denimo tudi za najbolj banalno, a težaško razlaganje železniških vagonov s kostanjem in lesom), je moral Sevničane in Boštanjčane motiti z nadležnimi neizgorelimi prašnimi delci. Rjav lesni prah je med nesrečnim uvajanjem proslule opreme velikokrat burlil duhove Sevnčanov, saj od obljub odgo-

vornih v Jugotaninu ni ostalo kaj več kot prazne besede. Prav zato je bila za delavce Jugotanina tolikanj bolj dragocena pomoč Belinke pri najtežji tehnološki sanaciji. Smotnejša in učinkovitejša proizvodnja, iskanje novih proizvodnih programov v usnjarski kot tudi v furfuralni tehnologiji, vse to je plod konkretne strokovne pomoči Belinke 160-članskemu kolektivu Jugotanin. Proizvodnja se je od leta 1979 od tedanjih 1.900 ton povečala za dvainpolkrat, tako da bodo letos izdelali že 5.400 ton izdelkov. Fizični obseg proizvodnje se je v zadnjih devetih letih povečeval z okrog 27 odstotkov letno!

Navkljub donosni proizvodnji pa vlaganja v tehnologijo niso prinesla tudi dokončne rešitve ekološkega problema. Gre za vprašanje, kaj rjavim lesnim prahom, ki so ga rabili za prašnato kurjavo v parnem kotlu. »Sprva smo hoteli izpirati prašnate delce iz dimnih plinov z vodno prho. S tem pa problema nismo rešili, marveč smo ga iz zraka preselili v vodo. V naslednji fazi smo poskušali reševati problem z vgradnjo filtrov. S filtri bi problem rešili le deloma, saj bi ulovili prah, nikakor pa ne izpušnih plinov z gorljivimi hlajnimi sestavinami, ki bi še naprej uhajali v okolje,« pravi inž. Mirt.

Tako so se Jugotaninovi delavci ob sodelovanju Belinkinih strokovnjakov, ko so nadaljevali z meritvami in študijami iskali nove rešitve, končno le odločili za inaicno s predkuriščem, ki bi ga prigradili k obstoječemu kotlu. Na ta način se namreč spremeni tehnologija kurjenja, saj grede lesni ostanki iz proizvodnje brez prehodnega sušenja in mletja neposredno na zgorevanje v kurišče. Tako nastali dimni plini pa segrevajo obstoječi parni kotel za proizvodnjo pare. Cilj je bil tako določen, potrebno je bilo najti le še proizvodljavo opreme, ki bi zadovoljil vsem zahtevam. In tedaj se je spet začel križev pot, saj je vrsta domačin in tujih proizvajalcev odklonila izdelavo opreme, ko so spoznali zahtevnost posega. Naposled so le našli nemško tvrdko Weiss.

Ko so bile razčiščene vse tehnične nadrobnosti, so se pričele pojavljati uvozne zapreke. Z enoletno zamudo so končno v Jugotaninu le dobili

uvoženo opremo. Med rednim letnim remontom so opremo namestili in pričeli brez večjih težav s poizkusnim obratovanjem rekonstruirane kotlarne. Celotna naložba v rekonstrukcijo energetike je stala 2.831.000.000 din, pretežno gre za lastna sredstva.

»Investicija se bo povrnila v dveh letih. Po prvih analizah poizkusnega delovanja smo z izvedeno rekonstrukcijo zadovoljni. Pri naložbi smo upoštevali tako ekološki kot tudi ekonomski učinek. S spreminjeno tehnologijo kurjenja smo popolnoma rešili ekološki problem zraka, saj smo na ta način odpravili rjavi lesni prah, ki je uhajal iz ciklonov stare sušilne linije. Prav tako smo odpravili neprijetne vonjave, ki so se širile iz sušilne linije za pripravo goriva. Z manjšo porabo mazuta smo zmanjšali emisijo žvepla in žveplovega dvokisa v zraku. Ekonomski učinek naložbe pa je v tem, da zdaj, ko ne izgubljamo več lesnega prahu v okolico, ostane več lesa za kurjenje kotla. Na novem predkurišču lahko kurimo več vrst lesnih odpadkov in na ta način zmanjšamo porabo mazuta. V določenih izmenah smo pri normalni proizvodnji že kurili brez mazuta, samo z lesnimi odpadki. Na ta način bomo prihranili 2.000 ton mazuta! Z odstranitvijo energetske poratne sušilne linije za prašnato kurjavo in nadomestitvijo z razmeroma enostavnim predkuriščem smo prihranili velik delež električne energije. Prve meritve potrjujejo, da smo prihranili okrog 15 odstotkov električne energije glede na stanje pred rekonstrukcijo.

Vgradnja predkurišča nam v naslednjih letih omogoča povečanje proizvodnje za okrog 500 ton letno, predvsem pri proizvodnji furfurala. Zelo pomembna pa je tudi dokončna usposobitev parne turbine za redno obratovanje,« je povedal direktor Ivan Mirt in se še enkrat zahvalil vsem, ki so na kakršenkoli način pomagali pri sanaciji tovarne. Poudaril je, da gre za trdo timsko delo domačih delavcev in sodelavcev iz matične delovne organizacije Belinke. Svoj prispevek za uspešno naložbo pa so dali tudi strokovnjaki ljubljanske strojne fakultete, IBE, Beograjske banke, Hidromontaže Maribor idr.

P. PERC

Ni take lakote

Nekdaj po vsej državi, zdaj pa samo še v najožji Srbiji ugledni tednik NIN je med 250 bralci naredil anketo z delovnim vprašanjem: »Kupujete slovenske proizvode?« To vprašanje je v zadnjem času v Srbiji in tudi v Jugoslaviji zelo aktualno, so namreč znaki, da ponekod slovensko blago bojkotirajo iz političnih razlogov. Po podatkih NIN je 97 odstotkov vprašanih (bili so iz vseh republik in pokrajin) odgovorilo, da izdelkov, narejenih v severozahodni republik, ne bojkotirajo, trije odstotki pa so priznali, da so bili »aktivni v tej dejavnosti«. Ne glede na to pa simptomatičnih 11 odstotkov vprašanih meni, da bi bil bojkot slovenskega blaga primerna lekcijska svernim bratom, ki bi potem morda bolj objektivno prisluhnili življenju na jugovzhodu države.

Za takšno kaznovanje Slovencev se seveda najbolj vzemajo v ožji Srbiji, kjer je bilo za bojkot slovenskih izdelkov 26 odstotkov vprašanih, precej pristašev (20 odstotkov) je imela ideja tudi na Kosovu, v Bosni in Hercegovini ter v Črni gori pa se za proizvode s severa ne zmeni desetina vprašanih. Zanimivo je, da se zoper slovensko blago ni izjasnil niti en sam vprašani v Sloveniji. Zanimivo je, da se zoper slovensko blago ni izjasnil niti en sam vprašani v Sloveniji, kjer je 6 odstotkov vprašanih razumelo, da se ljudje zaradi tega ali onega razloga pri svojih odločitvah poslužijo tudi bojkota.

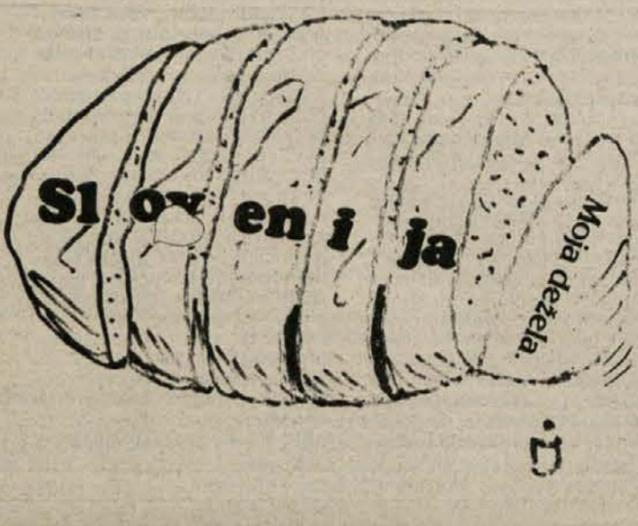
Zanimiva sta najbolj ekstremna odgovora ankete. Eden vprašanih je napisal, da »kupi slovensko blago

zato, ker misli, da je najboljši, vse drugo pa ni važno«, anketiranec z drugega konca tehtnice pa je odgovoril, da »ne more biti tako lačen, da bi jedel kruh, pečen v Sloveniji«.

NIN je bil po dolgem času spet »na visini zadatka«, omenjena anketa je ne glede na namen bolj kot karkoli in kdorkoli naslikala vse jugoslovanske delitve in predvsem njihovo raven. Vprašanje je namreč, ali smo v Jugoslaviji sploh še normalni. Za politike se ve, kakšni so, zdi pa se, da so znoreli tudi navadni ljudje.

MARJAN BAUER

Z Nemčijo, Italijo in Japonsko smo bili še ne tako dolgo v vojni, vendar nikomur na misel ne pade, da ne bi kupoval italijanskih devljajev, nemških avtomobilov in japonske elektronike. V Jugoslaviji, katere ustava je zaradi nenehnega poudarjanja bratstva in enotnosti vsaj dekagram težja, kot bi bila sicer, pa nas zdaj nekateri napeljujejo, naj ne bi več kupovali odlične vojvodinske moke, počitnikovalni prestolnih dalmatinskih otokih, se nehali voziti v golfih iz Vogošča, z gnusom naj bi zavračali odlično sadje in zelenjavo naše »makedonske Kalifornije«, dvomiti bi morali v črnogorski aluminij, bojkotirati bi bilo treba kosovsko elektriko, če pa ste lovec, ne daj bog, da bi kdajkoli pogledali čez cev izvrstne karabinke iz Crvene zastave.

Pošta samo pobira smetano

»Gasilec sem, in ko zatuli sirena, se moramo prostovoljci z levega brega Krke najprej odpeljati v Cerklje vprašat, kje gori,« se vsakič znova zgraža Jože Kožar z Dolenje Pirošice. Nemoč ljudi v podgorjanskih vaseh ga temboj jezi, ker je več let predsednik odbora za telefonijo v krajevni skupnosti in mu zato pisemuhovski, monopolistični odnos PTT do nerazvitih območij že preseda.

Zgodba o telefoniji je zgodba z brado, polna zapletov in obratov, ki prizadete vedno vračajo na začetek. Leta tečejo, inflacija pa izničuje vrednost denarja, ki so ga ljudje zbrali za to, da bi se povezali s krajevno skupnostjo, z občinskimi središčem, s sosedi in svetom. Predel od Velike Doline do vasi na Cerkljanskem je še vedno gluh. Kmetje živino rejci so že skoraj popolnoma obupali nad tem, da bi lahko iz svoje vasi poklicali veterinarsko postajo in naročili osemenjevalca. Zdjaj morajo vsi hribovci do osmih zjutraj poklicati s pošte v Cerkljeh, ki se takrat še odpira. Zveze iz govorilnice so slabe in zelo dolgo traja, da sploh pravočasno posredujejo svoje sporočilo.

Prebivalci desnega brega so se veselili telefona vrsto let, ko so zvedeli za možnosti razširitve centrale v Cerkljeh. Dogovorili so se, da bodo trideset števk dobili na desnem, trideset na levem bregu, nakar se je vse podrlo. V projekt razširitve telefonskega omrežja je bila vključena KS Podbočje, tam pa so se uprli taki delitvi in zahtevali svojo centralo, kar je bilo po Kožarjevemu mnenju tudi logično. Tako je vseh 60 prostih števk dobil levi breg. Krajevna skupnost Cerklje je nato naročila

svoj projekt, ki pa je v petih letih zastavel. Novega je prevzel ptt podjetje Novo mesto. Tega je dve leti, vendar še ni zagledal belega dne. Novi projekt pokriva 32 vasi, od tega devet na Cerkljanskem, vse na desnem bregu Krke. Zdjaj nastopata kot plačnici obe občini, brežiška in krška. Projekt je naročil izvršni svet občine Krško. Stroške za glavni kabel od centrale v Cerkljeh do Šutne si bosta občini delili na polovico, kabel za stranske linije pa so si krajani v vaseh KS Cerklje plačali sami.

Po Kožarjevem pripovedovanju so doslej vaščani desetih vasi kupili 14 km tisočžilnega kabla. Trenutno imajo za telefon 84 interesentov, od katerih je vsak že plačal po 600 tisočakov za številko. Za telefonijo so zbrali 50 milijonov dinarjev in zdaj manjka še 180 milijonov za osnovno linijo; te stroške naj bi pokrili obe občini. Zdjaj se je spet vse ustavilo zaradi zamude pri izdelavi projekta. Kabli čakajo, lokacijsko dokumentacijo pa so Cerkljanci naročili pri Regionu.

V Cerkljeh je trenutno 160 števk; v novi centrali jih PTT predvideva 386, krajani pa jih predlagajo 576, ker gradijo omrežje za tako zmogljivost. Priključna taksa za nove naročnike je trenutno 1,5 milijona dinarjev. Krajani se zgražajo nad tem, da PTT vse stroške prelega na nove naročnike, čeprav v impulzu zaračunava tudi razširjeno reprodukcijo.

J. TEPPEY

»Bomo zvedeli, kar slovenska politika že ve?«

V okviru svobodnih kateder, ki jih prireja društvo meško društvo sociologov in politologov ter OK ZSM, je pred dnevi v Novem mestu na številna vprašanja odgovarjal Igor Bavčar, predsednik odbora za varstvo človekovih pravic. Po kateri je uredništvo Dolenjskega lista Bavčarja zaprosilo za daljši intervju. Z Bavčarjem se je pogovarjal Marjan Bauer, ki je pogovor tudi pripravil za objavo.

DL: Kandidat za člana predsedstva naše republike je dr. Ivan Ribnikar. Člani republiške kandidacijske konferen- ce so vam v drugem krogu, ko je imel vsak delegat samo en glas, dali 61 glasov, dr. Ribnikar pa jih je dobil 123. Kako to komentirate ob dejstvu, da ste na občinskih, mestnih in obalni kandidacijski konferenci dobili 2906 glasov (27,73 odstotka), dr. Ivan Ribnikar pa 2341 ali 22,34 odstotka?

Bavčar: »Po svoje mi je sedaj lažje govoriti o tem, čeprav sem tudi pred kandidacijsko konferenco večkrat javno izjavil, nazadnje v intervjuju za Jano, da so moje možnosti zelo majhne. Vem, sliši se kot zgodba o lisici in kislem grozdu, toda izkušnje z volitvami Mojce Drčar-Murko, Toneta Anderliča in Janeza Janše neposredno napeljujejo na to, kar me je zanimalo, je bilo, kako bodo to speljali. Bilo je zelo zanimivo, posebej, ko je na konferenci naenkrat postalo očito, da se lahko zgodi kaj nepredvidljivega, če delegatom ne bodo povedali, za koga morajo glasovati. In ko so to storili, ko je odstopil Pregl, je bila zadeva zaključena. Toliko o »tehnični« plati tega oblastnega projekta. Kar pa zadeva politično platformo, se je treba spomniti samo izjave člani- ce predsedstva CK ZK Slovenije Tine Tomlje, ki je rekla, da ni rečeno, da bo republiška kandidacijska konferenca izbrala tistega, ki ima v občinah

največ podpore, kajti oceniti mora tudi »družbenopolitične razmere«. Kdor je pri nas po ustavi zadolžen, da daje take ocene? Partija, jasno. In to je tudi storila.«

DL: Koliko je po našem mnenju na volilni rezultat vplivalo stališče predsedstva SR Slovenije do sporočila Odbora za varstvo človekovih pravic, v katerem je rečeno (če stvari poenostavimo), da bo Odbor na permanentnem zborovanju simbolično varoval Bortšnerja, Janšo, Tasića in Zavrla pred prisilno odvedbo na prestajanje kazni? Predsedstvo SRS je med drugim menilo, da Odbor poziva k državljski neposlušnosti in napeljuje občane k neodgovornim dejanjem in k temu, da sami vzamejo zakon v svoje roke. Za tako početje da nosijo člani Odbora vso odgovornost.

Bavčar: »Ne sporočilo predsedstva Slovenije, pač pa Kučanov govor v Poljčah je obrnil situacijo. Tega ni mogel storiti nihče drug kot prav on. Kdor koli drug bi se nas javno lotil, ne bi bil deležen niti približno tolikšne pozornosti. Izjava šefa slovenske komunistične partije, in sicer ne toliko njegova kritika instituta državljske nepokorščine, s katerimi smo mi pogojno »zagrozili« oblasti, pač pa tisti del njegove izjave, v kateri pravi, da »ne razume nenehnih zahtev in ultimativ posameznim legitimnim institucijam«, pove, da je prišlo pri njem oziroma pri slovenski partiji do pomembnega preobrata. Bojan Korsika ne pretirava, ko pravi, da je ta Kučanova izjava na liniji znane Dolomitske izjave iz leta 1943, s katero se je končala faza pluralistične zasnove narodnega odpora. Partija je, podobno kot tedaj, dopuščala in celo javno podpirala zahteve javnosti in Odbora samo toliko časa, dokler jih je potrebovala. V tem in v razlagi in tretmaju državljske ne-

pokorščine je bistvo spora. Mi smo povedali, da je to nenasilno, simbolično dejanje solidarnosti z obsojenci, ukrep, ki ne načenja zakonitosti, pač pa legitimnosti oblasti.«

DL: Nekaj dni kasneje je Milan Kučan za radio Koper izjavil, »da je Odbor v slovenski politični prostor vnesel veliko koristnega. Prispeval je tudi k zavesti o nujnosti spoštovanja ustavnosti in zakonitosti. Zato se z njegovim zadnjim sporočilom ne morem strinjati. Igor Bavčar je človek, vredni vsega spoštovanja. Javnosti je povedal, kaj misli, sam pa se z nekaterimi njegovimi stališči in metodami ne strinjam, kot se najbrž tudi on ne z nekaterimi mojim stališči in metodami«. Tako Kučan. Zlasti njegova izjava za radio Koper naj bi bila razumljena kot osebno mnenje Milana Kučana, in ne predsednika predsedstva CK ZKS. Koliko je nekaj, kar v javnosti zasebno pove Milan Kučan ali pa recimo Igor Bavčar, to res nju- no mnenje in ne mnenje institucij, ki ju predstavljata? Kako naj se med takimi rebusi znajdejo navadni ljudje?

Bavčar: »Kučan se je v pogovoru za radio Koper elegantno izvil iz vprašanja, ki ni zadevalo le mene, pač pa generacijo politikov, ki so tu že desetletja. Previden poklon, ki mi ga je namenil, govori o tem, da je svoje poslanstvo opravil, on je začel polemiko z nami, težaške posle pa bodo opravili drugi, kajti z verig so spuščeni vsi tisti, ki jim je Odbor že od vsega začetka trn v peti. Ljudje je točno vedo, zakaj gre. Ne potrebujejo nobenih razlagalcev. Poglejte, ljudje množično izstopajo iz partije, ravno te dni je prvič v povojni zgodovini partijo kolektivno zapustila velika skupina pomembnih slovenskih intelektualcev. Tej njihovi iniciativi pa se vsak dan pridružujejo novi ljudje. To pove vse. Živko Pregl pravi v Teleksu, da tako dejanje danes ne terjata takšne pokončnosti kot takoj po vojni. Res, toda to je slaba tolažba za partijo, ki vendarle dopoveduje ljudem, da se demokratizira, liberalizira in sploh počenja prav tisto, kar so ljudje po vojni v njej pogrešali in jo zato tudi zapuščali.«

DL: Je na pomolu razcep med Bavčarovim svetom in vašim Odborom? Bavčar je namreč na Zemonu v okviru Zlobčevih večerov dejal: »Če Odbor ne bo odstopil od namer, ki jih zajema zadnje sporočilo javnosti (mišljeno je sporočilo o varovanju četverice), bo morala nastopiti slovenska policija. To bi pomenilo diskvalifikacijo slovenske policije in slovenske vodstva v odnosu do slovenske javnosti in tudi do drugih republik. To je zadnje, kar Slovenci v tem trenutku potrebujemo.«

Bavčar: »Ne. Bavčarov svet je sprejel stališča, ki so povsem drugačna od izjave, ki jo omenjate. Rečem pa naj, da se je s pozivom na prestajanje kazni slovensko vodstvo že diskvalificiralo. Bolj se ne more. Tudi izjava predsedstva Slovenije, da ne bo sprožilo ustavnega spora zaradi določb iz zakona o vojaških sodiščih, ker je vendarle jasno, da so protiustavne, je diskvalifikacija. To je tako, kot bi Janša, Zavrl, Bortšner in Tasić rekli, da se ne bodo pritožili na sodbo, saj je evidentno, da je protizakonita.«

DL: Skupščina SR Slovenije je ustanovila komisijo, ki ima nalogo, da ugotovi ne samo pravno strokovnost in korektnost postopka zoper B., J., T., Z., ampak tudi politične okoliščine, v katerih je potekal postopek zoper četverico. Je bila izjava št. 61 vašega Odbora, v kateri pozdravljate tisti del stališča predsedstva SRS, ki se zavzemajo za »dosledno spoštovanje ustavnosti in zakonitosti«, neke

vrste ponujena roka sprave na predvečer volilne odločitve ali pa je odbor z njo še bolj napel strune, saj v drugem delu izjave predsedstvo na nek način postavite pred zid? Trdite namreč: »Ker bo torej predsedstvo dosledno spoštovalo ta stališča in varovalo slovensko ustavo, na katero so njegovi člani prisegli, ni nobene bojazni, da bi bila protizakonita in protiustavna sodba vojaškega sodišča izvršena.«

Bavčar: »Odbor se z organi ne prepara in ne spravlja. Odbor zahteva od oblasti, da izpolnjuje naloge, ki ji grede. Pomembna je komisija, ki jo omenjate. Prvič po vojni je skupščina imenovala skupino delegatov, ki mora pregledati nek sodni postopek. To, kar se je doslej dogajalo z zamudo 40 let in kar je dosledno delala partija, recimo primer dachavskih procesov, prehaja sedaj v pristojnost skupščine. Mi bomo delo skupine delegatov podpirali, nanje bomo »pritiskali« zato, da bodo delo pospešili. Toda ni se bati pritiska javnosti, bolj se bojim pritiska politike. Če rečem spet s Tino Tomlje, bojim se »ocene družbenopolitične trenutka« in njenega vpliva na izsledke skupine. Skupina, to je res, mora marsikaj ugotoviti, pregledati, izslediti, preiskati itd. Toda najbolj ključna stvar je, ali bo lahko povedala, kar slovenska politika že ve. Skupina mora zahtevati od Kučana, Stanovnika, Marince, Dolanca in drugih, ki poznajo celotno ozadje, naj jim poročajo, naj jim izročijo kompletno dokumentacijo. Odbor jo bo izročil. Če se bo to zgodilo, potem do izsledkov ne bo težko priti.«

DL: Odbor in zlasti vi s svojo izjavo, da je popolnoma samostojnost Slovenije samo vprašanje časa, naj bi imela razdiralni vpliv na z velikimi mukami in kompromisi doseženo jugoslovansko sožitje. Bi odbor z današnjo vednostjo o reakcijah na sporočilo Odbora o množičnem varovanju četverice, z vednostjo, kakšen bo rezultat volitev za člana predsedstva SR Slovenije, še enkrat izdal tako sporočilo javnosti? Bi vi, Igor Bavčar, vseeno govorili o Sloveniji, katere samostojnost je samo vprašanje časa? Ali Odbor za varstvo človekovih pravic lahko postane legalna slovenska politična stranka (na nek način to že je) ali pa bo njegovo delovanje zamrlo z odvedbo v zapore ali morebitno oprostitevjo Bortšnerja, Janše, Tasića in Zavrla?

Bavčar: »Moje zavzemanje za samostojnost Slovenije lahko berejo kot zavzemanje za separatizem le zlonamerneži. Za slovensko samostojnost pa se bom vedno zavzemal. Toliko o tem. Kar pa zadeva našo izjavo o nepokorščini, naj rečem, da smo se v petih mesecih naučili, da je potrebno v politiki vedno nastopati pravočasno, ne prehitvati ne zamujati. Izjavo o nepokorščini smo sprejeli po istem načelu. Razen tega nisimo nikoli kalkulirali z mojo kandidaturo, to ni bil faktor, ki bi vplival na delo Odbora. Motijo se tisti, ki menijo, da jaz ali mi mislimo, da smo poraženi in da zato, ker nisem bil izbran za edinega kandidata, očenjujemo, kje smo storili napako. Z mojo kandidaturo je javnost samo pridobila.

Ali bomo postali stranka, vprašate. Kako naj postanemo stranka, če pravimo v dokumentu, da bomo delali, dokler zadeva ne bo končana. Ni sicer videti, da se bo kmalu zaključila. Izkušnja odbora je izjemna, velika, brez primere, bi rekel. Ne glede na to, ali bo odbor kot institucija, do katere je prišlo ob neki konkretni sodbi, nehal delati, pa je le vprašanje oblike, kako se bo ta javnost v prihodnje organizirala ob drugih zanjo življenjsko pomembnih vprašanjih. Odbor je začetek, kar je prinesel, bo raslo naprej. Z njim ali brez njega.«

V životarjenju ni prihodnosti

Čas, v katerem letos obeležujemo naš občinski praznik, je vse prej kot primeren za praznovanja večjega obsega, saj se je v letošnjem letu družbeno kriza poglobila in dosegla razsežnosti, ki so komaj še obvladljive. V naši občini se skušamo v teh izjemno težkih časih čimbolj opreti na lastne sile in ne samo čakati na predvidene tri reforme.

Tako smo spoznali, da životarjenje gospodarskih subjektov ne more biti naša perspektiva, zato smo se tudi odločili za izredno težko in za do sedaj zaposlene delavce kar dramatično potezo — likvidacijo obrata STT v Sevnici ob istočasem ustanavljanju nove delovne organizacije s tržno bolj zanimivim tržnim programom, kjer bodo delo našli le najsposobnejši delavci. Ti procesi so seveda povezani s celo vrsto težav in v tem trenutku tudi še neznan, predvsem glede tehnoloških in ekonomskih presežkov delovne sile. Kljub temu smo prepričani, da edino na tak način lahko prestrukturiramo obstoječo, predvsem delovno intenzivno industrijo v Sevnici.

Druga novost, ki nam omogoča hitrejše prilagajanje tržnemu modelu gospodarstva, je ustanavljanje tako imenovanih malih podjetij. Tako je naša skupščina na predzadnjem zase-

danju sprejela sklep o ustanovitvi delovne organizacije za svetovanje, marketing in finančni inženiring, ki naj bi s svojimi visoko strokovnimi kadri pripravljala tudi nove, perspektivne programe. Vodilni delavci v gospodarstvu se vse bolj zavedajo, da brez lastnega razvoja ne bo možno zmanjšati tehnološke zaostalosti v primerjavi z razvitejšim svetom, zato v OZD hitreje ustanavljajo oz. izpopolnjujejo razvojne službe.

Naše združeno delo je bilo že v preteklih letih izvozno usmerjeno in je tudi dosegalo pozitivni zunanjetrgovinski saldo. Kljub temu pa se delež izvoza še kar povečuje, saj postaja izvoz z novo politiko tečaja dinarja tudi vedno bolj ekonomsko zanimiv. Kljub temu pa imamo tudi tu še veliko notranjih rezerv. Preiti moramo namreč z izvoznimi izdelki na višjo stopnjo obdelave, na višjo kvaliteto in s tem v višji cenovni razred, česar pa brez posodobitve proizvodnih procesov ne bomo dosegli.

Kljub sorazmerno ugodnim rezultatom sevnškega gospodarstva pa se v kmetijstvu tudi letos srečujemo z dvema naravnima nesrečama: tako pozeba kot tudi suša sta opravili svoje in povzročili precejšen izpad proizvodnje, kar se bo odražalo tudi v živinoreji. Prizanešeno ni bilo niti sad-

jarstvu in hmeljarstvu, tako da družbeno kot zasebno kmetijstvo bijeta plat zvona, saj se borita tudi z neustrezno cenovno in kreditno politiko. Kmetje tudi v naši občini zahtevajo, da se kmetijska politika zastavi dolgoročneje in na spodbudnejših osnovah za pridelavo tržnih presežkov. Prav tako zahtevajo, da kmetijsko-zemljiška politika končno trajno zaščiti najboljšo obdelovalno zemljo, kar je v tem obdobju, ko v naš prostor posegajo investicije republiškega pomena, še toliko bolj upravičeno.

Izgradnja verige savskih elektrarn, ki se je pričela pred dobrim letom s HE Vrhovo, je v naš prostor kljub vsemu prinesla nekaj pozitivnega, saj smo spremenili svoj odnos do varovanja okolja. Poudariti pa moram, da smo tudi na področju infrastrukture v občini težili k enakomernemu razvoju cestnih in telefonskih povezav in tudi pri oskrbi s pitno vodo. Še pravočasno smo se ovedli, da je vse to pogoj, da bodo hriboviti in odročni predeli naše občine ostali naseljeni in obdelani. Žal nam pri teh programih zmanjkuje denarja, kljub temu pa z izjemno prizadevnostjo in visokimi finančnimi prispevki samih krajanov tudi letos beležimo vidne uspehe. Končno pa se bomo morali v teh kriznih časih, ko moramo razbremeniti gospodarstvo, dogovoriti, čemu bomo dali prednost, čemu (tudi v skupni in splošni porabi) pa se bomo morali vsaj začasno odpovedati. Skrajni čas je tudi, da preverimo, katere družbene funkcije je še možno racionalizirati ali celo deprofesionalizirati, saj je tod še veliko neracionalnosti.

Ob prazniku občine Sevnica čestitam vsem delovnim ljudem in občanom naše občine tako v imenu občinske skupščine in izvršnega sveta kot tudi vseh družbenopolitičnih organizacij z željo, da zastavljene cilje s skupnimi močmi vendarle dosežemo in s tem zagotovimo sebi lepšo starost, naši mladini pa svetlejšo perspektivo.

PREDSEDNICA SKUPŠČINE
OBČINE SEVNICA
BREDA MIJOVIČ

Čestitamo za praznik občine *Lisca*

KOPITARNA
Mercator - Kopitarna Sevnica p.o.

ČESTITAMO
OB PRAZNIKU
OBČINE

NM

**Kmetijski kombinat
Sevnica**

Vsem kmetijskim kooperantom
in kupcem čestitamo ob
prazniku občine Sevnica

INDUSTRIJA
OTROSKE KONFEKCIJE

JUTRANJKA

ČESTITAMO ZA
PRAZNIK OBČINE

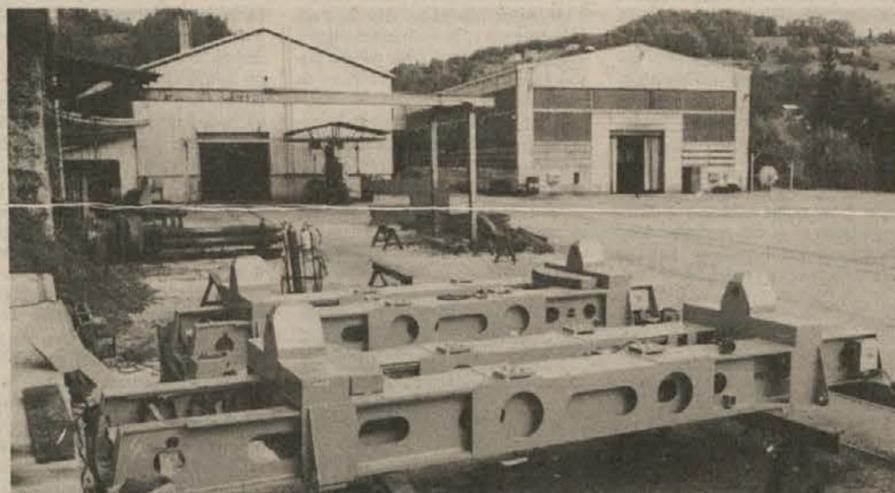
belinka

kemična industrija, r. o., ljubljana

tozd jugotanim, b. o.
68290 Sevnica, p. p. 9
Hermanova 1
telefon: 068/n. c. 82 500, 82 501
telex: 35815 YU TANSEV

**DELOVNIM LJUDEM ČESTITAMO OB
PRAZNOVANJU OBČINE SEVNICA**

DO METALNA MARIBOR n. sol. o.

TOZD Tovarna lahkih konstrukcij
68296 Krmelj

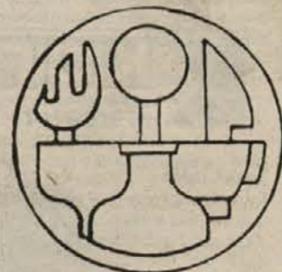
Čestitamo za praznik občine

stilles

Tovarna stilnega pohištva
in notranje opreme
68290 SEVNICA — Jugo-
slavija
Telefon (068) 82400, 82401
Teleks — 358-69 — YU-
STILLES

**čestitamo ob
občinskem
prazniku**

GOSTILNA
»NA OBALI«

MARJAN JUTRIŠA

68294 BOŠTANJ 57
☎ (068) 82-633

VSEM DELOVNIM
LJUDEM
ČESTITAMO ZA
PRAZNIK
OBČINE SEVNICA

GPS GOSTINSKO PODJETJE
SEVNICA
SEVNICA p. o.

Hotel Ajdovec, Snack bar, Pivnica s pizzerijo, Gostilna na križišču, Pri lovcu, Bife na voga-
lu, Barbara, Krmelj in Snežinka, Trafika, papirnica in delikatesa, Kopališče.

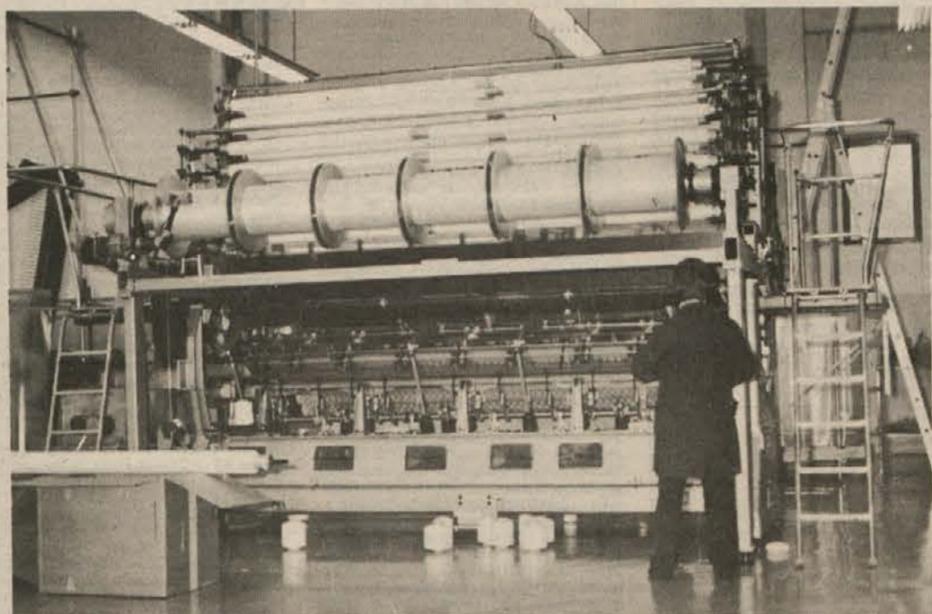
**ČESTITAMO OBČANOM
IN DELOVNIM LJUDEM OBČINE
SEVNICA OB OBČINSKEM PRAZNIKU**

Bohor

Obrtna zadruga Sevnica, Cankarjeva 1
telefon 82824, 82823,
teleks 35847

**Občanom čestitamo
ob prazniku občine**

PRAZNIK OBČINE SEVNICA

Industrija pletenin INPLET p. o.
Dolnje Brezovo 34, 68290 Sevnica
Slovenija

OB PRAZNIKU OBČINE SEVNICA
ČESTITAMO

Od 15. 11. do 30. 12. 1988

Izredna priložnost za nakup iz
proizvodnega programa TOZD Keramik

- pečnice vseh oblik in barv
- šamotni izdelki

10% popust

Za plačilo v gotovini
priznamo še 10% popusta

Prodaja teče vsak dan od 7. do
14. ure, v soboto od 7. do 12.
ure na sedežu tozda.

keramika

PIONIR

GIP PIONIR, TOZD KERAMIKA
68000 Novo mesto, Slakova 5
telefon: 068/21-201, 24-298
telex: 35710 YU PIONIR

Slovenija
Moja dežela.

**INDUSTRIJA MOTORNIH VOZIL
NOVO MESTO**

razpisuje
dela in naloge delavca s posebnimi pooblastili in odgovor-
nostmi:

**POMOČNIK DIREKTORJA TOZD COMMERCE
ZA TRZENJE PRIKOLIŠKEGA PROGRAMA**

Pogoji:
— visoka šola,
— 4 leta ustreznih delovnih izkušenj,
— znanje tujega jezika,
— zunanjetrgovinska registracija,
— organizacijske in vodstvene sposobnosti.
Kandidat bo izbran za 4 leta.
Kandidate za razpisana dela vabimo, da svoje ponudbe z
dokazili o izpolnjevanju pogojev oddajo v 8 dneh na naslov: IMV
Novo mesto, DSSD — kadrovske pravni sektor, Zagrebška 20,
Novo mesto.

494/45

Gorjanci

**DO GORJANCI Vavta vas
komisija za delovna razmerja TOZD Gostinstvo**

objavlja prosta dela in naloge:

1. namestnik vodje kuhinje in kuhar,
2. namestnik vodje strežbe in natakar,
3. snažilka.

Poleg splošnih pogojev morajo kandidati izpolnjevati še nas-
lednje pogoje:

- pod 1:
IV. stopnja izobrazbe — smer kuhar in 3 leta delovnih izkušenj
na ustreznih delih in nalogah
- pod 2:
IV. stopnja izobrazbe — smer strežba in 3 leta delovnih izkušenj
na ustreznih delih in nalogah
- pod 3:
končana osnovna šola ali najmanj 6 razredov osnovne šole in 3
mesece delovnih izkušenj. Kot poseben pogoj se zahteva pre-
bivališče v Novem mestu.
Za vsa dela in naloge je določeno trimesečno poskusno delo.
Ponudbe z dokazili dostavite na naslov: DO GORJANCI, Vavta
vas, p. Straža, v 8 dneh po objavi.
O izbiri bodo kandidati obveščeni v 30 dneh po končanem zbi-
ranju prijav.

KRKA tovarna zdravil n. sol. o. Novo mesto,

komisija za cenitev in odprodajo

razpisuje
javno licitacijo za odprodajo tehle vozil:

1. kombinirano vozilo renault T 6 B 3, letnik
1985, po izključni ceni 10.000.000
3. kominirano vozilo zastava 850, letnik 1983,
po izključni ceni 500.000 din

Licitacija bo v ponedeljek, 14. 11. 1988, ob 14.30 v Ločni.
Informacije: Boris Rožič, tel. 22-441, interna 416.

**železniško
gospodarstvo
ljubljana**

**ŽTO NOVO MESTO
TOZD ZA PROMET NOVO MESTO
Kolodvorska 1, Novo mesto**

OBVESTILO

Vse, ki jih veseli delo na železnici, obveščamo, da bomo v de-
cembru 1988 organizirali tečaj za prometno transportne delav-
ce, to je za opravljanje del in nalog premikačev in kretnikov.

POGOJI ZA SPREJEM SO:
— starost najmanj 18 let in največ 30 let
— posebna zdravstvena sposobnost
— najmanj 8. r. OS

Tečaj bo potekal v TOZD za promet Novo mesto in bo trajal 3
mesece.

S pričetkom tečaja boste sprejeti v delovno razmerje.
Po uspešno opravljenem strokovnem izpitu boste razporejeni
na ustrezna dela in naloge na postajah od Metlike do Ljubljane-
Ravnika in Kočevja.
Po določenem času uspešnega dela obstajajo možnosti za na-
predovanje oziroma izobraževanje pod pogojem, da imate
najmanj IV. stopnjo strokovne izobrazbe.
Povprečni OD na teh delih in nalogah je trenutno 635.000 din.
V TOZD je organizirana družbena prehrana.
Železničarji in njihovi družinski člani imajo posebne ugodnosti
pri prevozih doma in v tujini.
Odločite se in postanite železničarji!
Prijave sprejema splošno-kadrovska služba TOZD za promet
Novo mesto do vključno 24. 11. 1988.

**SOP Krško, specializirano podjetje za indus-
trijsko opremo TOZD KLEPAR,
KOMISIJA ZA DELOVNA RAZMERJA**

objavlja prosta dela in naloge

ČUVAJA IN GOSPODARJA

Pogoji:
— končana osnovna šola
— smisel za delo z ljudmi
Delo je za nedoločen čas, s polnim delovnim časom in 3-
mesečnim poskusnim delom. Delo v izmeni 2-krat tedensko.
Pisne prijave sprejema kadrovska služba 8 dni po objavi
oglasa.
O izbiri bodo kandidati obveščeni v 30 dneh po končanem zbi-
ranju prijav.

beti belokranjska
trikotajna
industrija
metlika

**Delovna skupnost skupnih služb
razpisna komisija delavskega sveta**

razpisuje prosta dela in naloge

direktorja gospodarsko-planskega sektorja
— delavca s posebnimi pooblastili in odgovornostmi

Pogoji:
— visoka izobrazba ekonomske smeri
— najmanj 5 let delovnih izkušenj
— pozitiven odnos do samoupravljanja.
Izbrani kandidat bo imenovan za dobo 4 let.

Razpis velja 8 dni po objavi. Prijave zbira kadrovske-spolni
sektor Beti, Metlika, Tovarniška 2. O izbiri bodo kandidati ob-
veščeni v 30 dneh po končanem razpisu.

**DO „PREVOZ“ p. o.
Brezilce**

40 LET

**Milavčeva 42
Komisija za delovna razmerja**
objavlja dela in naloge

DVEH AVTOMEHNIKOV

Pogoji:
— KV avtomehanic
— izpit iz varstva pri delu
— eno leto delovnih izkušenj

Z izbranimi kandidatom bomo sklenili delovno razmerje za
nedoločen čas, s polnim delovnim časom in trimesečnim po-
kusnim delom.
Kandidate vabimo, da pošljejo pisne prijave v 10 dneh po objavi
na naslov: DO PREVOZ, Brezilce, Milavčeva 42.
O izbiri bomo kandidate obvestili v 30 dneh po preteku objave.

emona posavje

TRGOVINA IN GOSTINSTVO n. sol. o.

TOZD GOSTINSTVO

Brežice, o. sub. o.

Na podlagi sklepa komisije za delovna razmerja v TOZD Gostinstvo

OBJAVLJAMO
prosta dela in naloge

VODJA RESTAVRACIJE PRI BLAGOVNICI

- Pogoji:
- končana srednja šola gostinske smeri in 2 leti delovnih izkušenj;
 - končana KV gostinska šola in 5 let del. izkušenj;
 - da kandidat ni kaznovan zaradi kaznivih dejanj iz 511 čl. ZZZD;
 - da ima smisel za delo z ljudmi;
 - da ima organizacijske in vodstvene sposobnosti ter moralno-politične kvalitete;
 - da pozna predpise in uzance gostinstva kakor tudi samoupravne sporazume in družbene dogovore s področja gostinstva;
 - znanje enega tujega jezika;
 - poskusno delo traja 2 meseca;
 - za vojaške obveznike odslužen vojaški rok.

Kandidati naj pošljejo pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev v splošni sektor DO Emona-Posavje, Cesta prvih borcev 35, Brežice, v 8 dneh. O izbiri bomo kandidate obvestili v 15 dneh po zadnjem dnevu prijave.

487/45

Republiški sekretariat za pravosodje in upravo KAZENSKI POGOBLJEVALNI DOM DOB PRI MIRNI

objavlja prosta dela in naloge:

1. GLAVNEGA TERMINERJA — INŠTRUKTORJA
2. TEHNIČNEGA REFERENTA KOMERCIALE
3. POOBLAŠČENE URADNE OSEBE
4. LIVARJA

Poleg splošnih pogojev morajo kandidati izpolnjevati še naslednje posebne pogoje:

- Pod 1:
- da imajo višjo izobrazbo proizvodno-organizacijske ali ustrezne tehnične smeri, program za usposabljanje ali izpolnjevanje in 3 leta delovnih izkušenj.
- Pod 2:
- da imajo višjo izobrazbo strojne smeri, znanje tujega jezika, program za usposabljanje in izpolnjevanje ter 3 leta ustreznih delovnih izkušenj.
- Pod 3:
- da imajo srednjo (štiriletno) izobrazbo penološke ali druge ustrezne smeri, ali srednjo (triletno) izobrazbo ustrezne smeri, s pogojem, da ob delu končajo srednjo penološko šolo, moški z odsluženim vojaškim rokom in eno leto ustreznih delovnih izkušenj.
- Pod 4:
- da imajo osnovnošolsko izobrazbo ter program za usposabljanje in 2 leti ustreznih delovnih izkušenj.

Za objavljena dela in naloge pod 1 in 3 se šteje zavarovalna doba s povečanjem 12/16 mesecev. Od kandidatov pričakujemo ustrezne moralne lastnosti, aktivno znanje slovenskega jezika, da niso obsojeni za kaznivo dejanje ali v kazenskem postopku. Kandidati bodo opravljali psihološki preizkus s testiranjem in razgovorom. Delovno razmerje bomo sklenili za nedoločen čas, s polnim delovnim časom. Kandidatom za dela pod 1 in 2 nudimo po dogovoru samsko ali družinsko stanovanje. Za ostale obstaja možnost rešitve stanovanjskega vprašanja po dogovoru. Prijave z življenjepisom in dokazili pošljite na naslov: Kazenski poboljševalni dom Dob pri Mirni, 68233 MIRNA, v osmih dneh po objavi.

489/45

TOZD Mehanizacije, kovinarstvo, inštalacije

razpisuje v skladu z določili samoupravnih aktov naslednja prosta dela in naloge:

- 2 VARILCA
- 2 AVTOKLEPARJA
- 1 ZIDARJA
- 1 PLESKARJA
- 4 ELEKTROINŠTALATERJE
- 1 KLJUČAVNICARJA

Za opravljanje del in nalog morajo kandidati izpolnjevati naslednje pogoje: IV. stopnja izobrazbe ustrezne smeri in najmanj 3 leta ustreznih delovnih izkušenj. Delovno razmerje bodo kandidati sklenili za nedoločen čas, s polnim delovnim časom in s pogojem poiskusnega dela. Pisne ponudbe z dokazili o izpolnjevanju pogojev in kratkim življenjepisom, naj kandidati pošljejo v 8 dneh po objavi razpisa na naslov: GIP PIONIR Novo mesto, TOZD MKI-kadrovska služba, Kettejev drevored 37, 68000 Novo mesto.

495/45

Mamograf postaja resničnost

Danes slovesna predaja mamografa — Manjka še 20 milijonov din

NOVO MESTO — Akcija »Darujmo zase« še ni končana, vendar se po mesecu dni in pol bliža koncu. Prav danes je v prostorih zdravstvenega doma v Novem mestu velika slovesnost ob predaji mamografa, na katero je odbor akcije poveljal novinarje slovenskih osrednjih in lokalnih sredstev javnega obveščanja, predstavnike v akciji sodelujočih občin, nekatero darovalce, člane medobčinskega sklada za drage instrumente, predstavnike delovnih organizacij — pokrovitelje in druge.

Današnji veliki dogodek naj bi pomenil le drobno pozornost do vseh tistih 20.000 darovalcev iz Dolenjske, Bele krajine in Posavja, ki so morda v najbolj neugodnih časih uspeli z najrazličnejšimi akcijami zbrati skorajda vseh potrebnih 300 milijonov din. V tem času so bili z mamografom že opravljeni prvi pregledi. Člani odbora akcije upajo, da jim bo do konca meseca uspelo zbrati še manjkajočih 20 milijonov din. Če morda še niste zapisani med darovalci, to še lahko storite. Ziro račun sklada je: 52100-678-80144. Vaše ime bo za vedno zapisano tudi v Dolenjskem listu. V današnji številki si lahko preberete imena novih darovalcev.

Prispevki za mamograf: OO ZS Sob Črnomelj — 20.000; očetu Irne Brula — 70.000; Marjana in Tone Brevec, Črnomelj, Nova loka 9 — 20.000; Danica Bradac, Novo mesto, Gor. Mrševce 5 — 20.000; Anica Adlešič, Adlešiči, Dolenjci 6 — 20.000; Marjana Aš, Straža, Zavrtnica 1 — 20.000; družina Verščaj, Smar. Toplice, Družinska vas 41 b — 20.000; Frice, Črnomelj, Kanjarica 1 — 20.000; OOZS Iskra Upori Šentjernej — 200.000; Makin Jankovič, Novo mesto, Marjana Kozine 59 — 20.000; Ključavničarstvo Lisac

Novo mesto — 500.000; Nikola Magovac, Metlika, Bočka 1 — 50.000; Jože Plut, Črnomelj, Petrova vas 1 — 20.000; Stane Pustavrh, Leskovec MDB 15 — 100.000; Simončič, Črnomelj, Stražnji vrh 3 — 20.000; Marja Simončič, Metlika, Staneta Rozmana 24 — 20.000; Jožica Zagar, Novo mesto, Jagodnik 20 — 20.000; Barbara Božič, Jurovski brod 22 — 20.000; Sindikat postaje LM Črnomelj — 30.000; OO ZS Novotečna — 200.000; Marija Rifelj, Mali Šlatnik 11 — 50.000; OO ZS skupnih služb SIS Črnomelj — 40.000; Tone Mustavr, Trebnje, Paradž 1 — 40.000; Konda, Novo mesto, Marjana Kozine 27 — 50.000; Minka Krhin, Šentjernej, Ostrg 34 — 20.000; Ana Glavan, Novo mesto, Zabja vas 27 — 50.000; Milena Faleskini, Črnomelj, Moša Pijade 2 — 10.000; Družina Grabrijan, Adlešiči, Dragose 5 — 30.000; Mimi Bulc, Mokronog 44 — 20.000; Martin Adlešič, Črnomelj, Vrtna 4 — 30.000; Božena Smalec, Dol. Toplice, Podturm 51 a — 20.000; Rudi Vrančič, Metlika, Breg revol. 18 a — 100.000; Ines Stepišnik Brežice, Kettejeva 12 — 20.000; Ana Medic, Straža, Pot Srobnikom 8 — 20.000; Iskra, Elementi Kostanjevca — 20.000; Delavci Beti obrata barvarne TOZD Metraža Metlika — 315.000; Delavci Iskre Semič — 2.697.070,—; Mihael Sepetavec, Novo mesto, Kettejev drevored — 20.000; Družini Trelec in Dragan, Mestne njive 9, namesto cvetja pok. Anice Kobe — 10.000; OOZS VVO Metlika — 150.000; Stjepan Bahun, Trebnje, Kidričeva 16 — 50.000; Delavci Iskre Upori Šentjernej — 100.000; Feliks Glivar, Straža, Potok 45 — 50.000; Terezija Balkovec, Novo mesto, Nad mlini 19, — 50.000; Ana Balkovec, Novo mesto, Nad mlini 19 — 50.000; Marija Zupančič, Novo mesto, Mestne njive 12 — 20.000; Milena Kastevec, Novo mesto, Vel. Bučna vas 39 b — 40.000; Anton Jakš, Šentjernej, Orehovača 38 — 50.000; Kristina Zupančič, Novo mesto, Mestne njive 2 — 20.000; Ljudmila Ficko, Novo mesto, Jerebova 3 — 20.000; Helena in Alojz Bojanc, Smolenja vas 12 — 20.000; Branka Grubar, Novo mesto, Kristanova 4 — 40.000; Marija Hren, Smarj. Toplice, Družinska vas 56 — 40.000; Kopriranje in razmnoževanje Humljan, Suhor, Bereča vas 12 — 50.000; Staniša, Mirna peč 161 — 20.000; Družini Sinkovec, Novo mesto, Ločna 34 — 40.000; Gregorčič, Novo mesto, Stranska vas 42 — 20.000; Aktivisti in aktivistke DPM in KS Center, Novo mesto — 60.000; Lovska družina Trebelno — 100.000; Antun Glücks, Cesarjeva 9 — 30.000; Družina Jakša, Semič 12 — 20.000; Družina Lah, Semič, Mladica 1 — 40.000; Marjan Biatnik, Novo mesto, Črmošnjice 4 — 100.000; Družina Zjogar, Metlika, Radoviča 73 — 30.000; Milan Stajner, Krško, Ilirska 7 — 50.000; Družina Koprivnik, Leskovec, Velika vas 16 — 20.000; Lojze Mlakar, Kostanjevca, Grajska 25 — 30.000; Katica Strmec, Črnomelj, Vinica 15 — 20.000; Marija Rotar Žužemberk 189 — 20.000; Lipovec, Kajtozovič, Gantar, Rebolj, Strabič, Straža, Pod vinogradi 3, — 105.000; Skedelj, Zemljčič, Kozan, Erpe, Struna, Straža, Pod vinogradi 4 — 60.000; Jože Zupančič, Dvor 55 a — 200.000; Družina Pezdirc, Metlika, Vejar 11 — 30.000; Darinka Košmerlj, Gostilna Bučna vas — 100.000; Družina Grlca, Mirna peč, Jelše 5 — 20.000; Greta Sinkovec, Novo mesto, C. herojev 34 — 20.000; Delavci Belokranjskega in Slov. muzeja v Metliki — 60.000; Andreja Kukovec — 20.000; Marija Voyk, Novo mesto, Potov vrh 37 — 40.000; Družina Bradac, Straža, Dol. Polje 7 a — 30.000; Marija Voyk, Straža, Soteska 12 — 20.000; Irena Bartol, Šentjernej, Trubarjeva 23 — 20.000; Iga Mihele, Vinica 15 — 20.000; Janez Starc, Metlika, Sestova 18 — 30.000; Dolenjka, Market Drška — 340.000; Meri Novak, Novo mesto, Kristanova 28 — 10.000; Anica Jožef, Novo mesto, Ločna 8 — 20.000; Jožef Hrovat, Metlika, Ul. I. maja — 20.000; Anton Božič, Ljubljana — 156.750; Družina Frankovič, Hrist 31 a — 40.000; Družina Flok, Pusti Gradac — 20.000; Družina Gornik, Šentjernej, Dol. Vrhopolje 25 — 30.000; Družina Golobič, Semič, Omota 6 — 20.000; Irena Kavšek in Jože, Novo mesto, Majde Šilc 14 — 30.000; Dragica Rataje, Trebnje, Ul. Cankarjeve brigade 15 — 50.000; Marija Starha, Metlika, Ul. I. maja 5 — 30.000; Jože in Karolina Sinkovec, Krško, Golek 12 — 20.000; Albina Tošeska, Metlika, Jerebova 4 — 20.000; Marija Vrtin, Črnomelj, Kolodvorska 27 — 20.000; Anica Čadonič, Črnomelj, Kolodvorska 23 — 20.000; Ana Cizelj, Novo mesto, Volčičeva 16 — 20.000; Družina Kočjan, Dragutis 17 — 20.000; Družina Kozan, Črnomelj, Trbuče, n. h. — 20.000; Družina Kozan, Trbuče 49 — 30.000; Družina Lazar, Črnomelj, Metliška 17 — 20.000; Družina Petkovič, Novo mesto, C. herojev 68 — 30.000; Anica Gabrijel, Trebnje, Obrtniška 3 — 20.000; Martin Gazvoda, Novo mesto, Belokranjska 19 — 50.000; Rozalija Jurkas, Dobrava, Cerjovičeva 1 — 20.000; Jordan-Petric, Kostanjevca, Dol. Prekopa 17 a — 30.000; Simon Jakovac, Adlešiči, Marindol 17 — 20.000; Lovska družina Otočec — 100.000; OŠ Belokranjskega odreda Semič — 150.000; Marija Požar, Dobrič, Gor. Selce 8 — 20.000; Kolektiv OŠ Katja Rupena Novo mesto — 570.000; Ivan Košak, Novo mesto, Kotarjeva 7 — 30.000; Vlasta Krhin in Ignac, Šmarjeta 35 — 20.000; Ivan Hrovatič, Novo mesto, Koroška vas 8 — 20.000; Marija in Edo Trelec, Novo mesto, Mestne njive 9, v spomin pokoj. Ane Pavlin — 20.000; Stelka Vidmar, Straža, Potok 12 — 30.000; Franc Markovič, Dol. Toplice — 30.000; Jelka Vute, Novo mesto, Mestne njive 7 — 50.000; Marija Biček, Novo mesto, Segova 11 — 20.000; Hezi Zanoškar, Novo mesto, Segova 9 — 10.000; Marija in Lenka Gasperič, Straža, Podgora 23 — 40.000; Jože Tavčar, Novo mesto, Ilke Vaštovce 22 — 30.000; Marija Vidmar, Straža, Jurka vas 20 — 30.000; Marija Gazvoda, Novo mesto, Kristanova 2 — 30.000; Jože Seničar, Novo mesto, K Roku 89 — 20.000; Franc in Jožefa Turk, Novo mesto, Mestne njive 6 — 40.000; Cvitkovič, Pri Unionu 9, Kočevje — 50.000; Kristina Zupančič, Otočec, Črešnjice 25 — 10.000; Anica Strniša, Dobrič, Vrhovce 4 — 20.000; Vera Božič, Brusnice, Gabrje 58 a — 50.000; Bežalj, Metlika, CBE 16 — 20.000; Marjan Bevec, Novo mesto, Ul. talcev 8 — 100.000; Marjana Cunk, Leskovec, Ul. Apke Salmič 27 — 40.000; Družina Todorovski, Črnomelj, Prešernova 11 — 30.000; Družina Gerbec, Metlika, Na Laze 1 — 20.000; Delavci uprave HP KZ Gabrovka »Presad« — 50.000; Janžekovič, Črnomelj, CPB 7 — 20.000; ing. Igor Jugovič, Metlika, Primostek — 30.000; Ivanka Kukman, Črnomelj, Semeška 3 — 30.000; Janez Omrzel, Novo mesto, Ivana Roba 8 — 20.000; Janez Pavlin, Trebnje, C. Gubčeve brigade 7 — 100.000; Marjetka Pavlin, Trebnje, C. Gubčeve brigade 7 — 30.000; Marija Pavlin, Trebnje, C. Gubčeve brigade 7 — 100.000; Anica Svajger, Črnomelj, Zastava 7 — 20.000; Franca Stampohar, Novo mesto, Kristanova 22 — 20.000; Učenci OŠ Miranu Krjaka Črnomelj, namesto cvetja pok. Milanu Šimcu — 30.000; OO ZS LR TBE PE Metlika — 100.000. Planinsk, Vel. Gaber, Zagarica pri Vel. Gabru 40 — 50.000; Franc Plantan, Novo mesto, Ob Težki vodi 15 — 20.000; Milena Plantan, Straža, Vavta vas 45 — 20.000; Marija Plantarič, Mirna Pod gozdom 9 — 30.000; Darinka Platajs, Novo mesto, Sla-

AKCIJO VODITA DOLENJSKI LIST IN STUDIO D

vka Gruma 56 — 20.000; Stelka Plavec, Mirna peč, Mirna peč 115 — 20.000; Zlatko Pleš, Delnice Supulova 181 — 20.000; Plut, Črnomelj, Kočevje 23 — 20.000; Plut, Semič, Krvavci vrh 26 — 30.000; Hedviga Plut, Črnomelj, Otovce 15 — 50.000; Plut-Kramarič, Straža, Gaj 5 — 30.000; Podbršček, Krško, Cesta 4. julija 62 a — 20.000; Podvinski, Novo mesto, Dol. Kamence 89 — 20.000; Zalka Pogljaj, Novo mesto, Nad Mlini 27 — 20.000; Zdenka Pogljaj, Črnomelj, Ruččna vas 17 — 20.000; Pogačar, Straža, Gaj 3 — 40.000; Anica-Tone Polc, Novo mesto, Meteorološka postaja — 60.000; Barica Polenac, Metlika, Prečna pot 1 — 50.000; Poljakovič, Novo mesto, Slavka Gruma 54 — 50.000; Milka Poljak, Novo mesto, Stopiče 12 — 30.000; Janez Ponikvar, Ribnica, Gor. Lepovec 7 — 60.000; Marica Ponikvar, Žužemberk, Žužemberk 11 — 20.000; Porodnišnica Novo mesto, Jovanka Markovič, Novo mesto — 70.000; Porodnišnica Novo mesto, (Markovič Jovanka), Novo mesto — 30.000; Postaja prometne milice Nm., Sinkovec, Novo mesto — 100.000; Anica Potočar, Novo mesto, Vel. Bučna vas 28 — 20.000; Marija Potočar, Novo mesto, Ravgovo 10 — 20.000; Nevenka Potokar, Novo mesto, Slavka Gruma 62 — 20.000; Povše, Mirna peč, Dol. Podboršt 8 — 40.000; Povše, Novo mesto, Lamutova 14 — 20.000; Povše, Novo mesto, Mali Šlatnik 19 a — 30.000; Tilka Povše, Uršna sela, Dobindol 13 — 20.000; Viktor Povše, Dole pri Litiji, Ravne 1 — 50.000; Jadranka Pozvek, Straža, Vavta vas 20 — 20.000; Jože Požar, Novo mesto, Lebanova 33 — 40.000; Požek, Gradac, Griblje 46 — 20.000; Požek, Adlešiči, Gorenci 3 — 30.000; Alenka Požek, Adlešiči, Velika sela 2 — 30.000; Marija Požek, Gradac, Griblje 39 — 20.000; Praznik, Novo mesto, Cesta herojev 29 a — 50.000; Darko in Majda Praznik, Skočjan, Grmovlje 5 — 20.000; Jože in Milena Praznik — Cementni iz., Skočjan, Grmovlje 5 — 100.000; Predalič, Črnomelj, Kanjarica 20 — 20.000; Cvetka Predalič, Črnomelj, Kanjarica 20 — 20.000; Marija Predalič, Krško, Stari grad 4 a — 20.000; Predovič, Novo mesto, Ivana Roba 13 — 20.000; Premr, Šentjernej, Gruča 3 — 20.000; Jožica Premr, Šentjernej, Gruča 10 — 30.000; Prešeren, Novo mesto, Potov vrh 27 — 20.000; Prevozišče Geltar, Črnomelj, Butorajska n. h., — 100.000; Pribožič, Krško, C. 4. julija 50 — 20.000; Primc, Mirna peč, Mirna peč 106 — 40.000; Primc, Novo mesto, Lebanova 12 — 30.000; Albin Primc, Novo mesto, Volčičeva 57 — 40.000; Primc in Skubic, Novo mesto, Gor. Kamence 6 — 40.000; Rudi in Zinka Primc, Novo mesto, Nad Mlini 35 — 20.000; Alojz Progar, Mirna peč, Mirna peč 93 — 50.000; Doga Progar, Ljubljana, Poljanska cesta 20 a — 20.000; Franc Pucej, Žužemberk, Žužemberk 94 — 20.000; Marjan Pucej, Trebelno, Ornuška vas 1 — 20.000; Stelka Pucej, Otočec, Otočec 74 — 150.000; Pehek, Dragutis, Gor. Suhor 12 — 60.000; Pureber, Dol. Toplice, Selišče 2 — 50.000; Marija Pureber, Straža, Drganja sela 38 — 20.000; Cvetka Purič, Novo mesto, Dol. Kamence 85 — 25.000; Razbel, Šentjernej, Kotarjeva 9 — 80.000; Veronika Račič, Krško Verbinska 2 — 20.000; Radnični, Šentrupert, Gor. Jesenice 22 — 30.000; Radojič, Vinica, Bojanci 22 — 30.000; Radojič, Vinica, Bojanci 22 — 20.000; Radoš, Metlika, Radoviča 23 a — 30.000; Joško Rajk, Brusnice, Gabrje 46 — 20.000; Stanko Rajk, Brusnice, Gabrje 1 — 20.000; Rakar, Trebnje, Kamni Potok 25 — 50.000; Ramovš, Mirna, Sokolska 6 — 20.000; Cvetka Ramuta, Metlika, Bojanci vas 21 — 20.000; Rapaš, Mirna peč, Češnjice 11 — 30.000; Rataj, Trebnje, Grm 13 — 30.000; Robert Rauh, Novo mesto, K Roku 13 — 50.000; Razdrh in Stane Zupančič, Dobrič, Dobrova 4 — 50.000; Ivan Rebersak, Leskovec, Brezinska pot 6 — 20.000; Rebersek, Uršna sela, Uršna sela 41 — 40.000; Rebežlj, Šentjernej, Šentjakob 3 — 30.000; Ivanka Recelj, Šentjernej, Novomeška c. 18 — 20.000; Redek, Novo mesto, Padersičeva 12 — 30.000; Ivanka in Jože Regina, Semič, Kot 47 — 40.000; Marija Repar, Ljubljana-Skoljčica, Dole 2 — 20.000; Repovš, Novo mesto, Srebrnice 2a — 30.000; Malči Repovš, Novo mesto, Srebrnice 2 — 30.000; Restavracija pri Vodnjaku, Karlo Zrim, Novo mesto — 100.000; Rešeta, Novo mesto, Slavka Gruma 16 — 10.000; Marko Rešetič, Novo mesto, Kostialova 36 — 20.000; Stane Režen, Trebnje, Gradišče 6 — 20.000; Marjana Ribič, Šentrupert, Slovenska avc 19 — 53.000; Valerija Ribič, Senovo, Kalifevec 5 — 50.000; Rifelj, Otočec, Lesnica 5 — 20.000; Branko Ritmanič, Črnomelj, Na Urdubah 1 — 20.000; RK Talčji vrh (Blazič), Otovce 8, Črnomelj — 20.000; Anica Robek, Šmarjske Toplice, Družinska vas 25 — 20.000; Rodič, Novo mesto, Segova 11 — 20.000; Rodič, Šmarjske Toplice, Dol. Kronov 9 — 50.000; Franc Rodič, Novo mesto, Pod Trško gor 23 — 100.000; Rojc, Žužemberk, Žužemberk 213 — 30.000; Jože Rojc, Žužemberk, Žužemberk 112 — 30.000; Rom, Črnomelj, Doblička gora n. h. — 20.000; Romih in Pšuta, Krško, Milke Kerin 7 — 50.000; Jože in Brigita Rončelj, Straža, Soteska 29 — 20.000; Zofija Rotar in Zofka Koba, Novo mesto, Lobetova 1 — 30.000; Rozman, Veliki Gaber, Gaber 70 — 20.000; Rozman, Novo mesto, Ravgovska 14 — 20.000; Roženberger, Novo mesto, Stranska vas 53 — 50.000; Anica Rožič, Črnomelj, Kočevje 28 — 20.000; Edo Rožič, Črnomelj, Kočevje 28 — 20.000; Rožič in Marija Žunič, Črnomelj, Gor. Paka 2 — 30.000; Ivan Rožič, Novo mesto, Pod Trško gor 45 — 70.000; Jožefa Rožič, Novo mesto, Nad Mlini 42 — 50.000; Vinko Rožič, Črnomelj, Kočevje 28 — 20.000; Režika Rožman in Joži Petan, Artiče, Arnovo selo 24 — 60.000; Rudman, Šmarjske Toplice, Družinska vas 43d — 30.000; Ana Rukše, Brusnice, Gabrje 75 — 20.000; Vinko Rukše, Brusnice, Gabrje 136 — 40.000; Lojze Rupar, Boštanj, Boštanj 114 — 20.000; Rus, Gradac, Gradac 116 — 30.000; Anton Rus, Gradac, Zemelj 6 — 20.000; Terezija Rus, Šentjernej, Dol. Maharovec 8 — 20.000; Saje, Mirna Peč, Poljane 7 — 30.000; Saje, Trebelno, Brezje 9 — 30.000; Franc Saje, Trebelno, Maline 6 — 20.000; Franc Saje, Otočec, Šempeter 19 — 20.000; Franc Saje, Mirna peč, Hmeljčič 24 — 20.000; Ignac Saje, Mirna peč, Malenska vas 8 — 40.000; Jolanda-Klemen Saje, Novo mesto, Majde Šilc 21 — 30.000; Jože Saje, Novo mesto, Kettejev drevored 51 — 20.000; Tončka Saje, Mirna peč, Šentjurje 13 — 20.000; Salon za masažo »Romanas«, Otočec, Hotel garni Otočec — 30.000; Mateja Sašek, Novo mesto, V Brezov log 18 — 20.000; Frenk Sašek, Šentjernej, Pristava 6 — 20.000; Joži Sečnik, Novo mesto, Nad Mlini 18 — 20.000; Mateja Sečnik, Smar. Topl., Družinska vas 30 — 20.000; Marija Sedlar, Metlika, Slanna vas 6a — 50.000; Fanika Selak, Šentjernej, Novomeška c. 12a — 20.000; Simona Selak, Šentjernej, Novomeška c. 17 — 30.000; Selan, Novo mesto, Ul. Mirana Jarca 36 — 20.000; Senica, Novo mesto, Jedrišnica 48 — 30.000; Stelka in Angela Seničar, Novo mesto, Kosova ul. 3 — 50.000; Sepaher, Uršna sela, Vrdu 2 — 30.000; Servis Motornih žag, Ločka 57, Črnomelj — 50.000; Sever, Novo mesto, Pot na Gorjanec 13 — 30.000; Fanci Sever, Novo mesto, Birsna vas 10 — 50.000; Simčič, Črnomelj, Butorajska 6 — 30.000; Ivanka Simončič, Šentjernej, Staro semičiče 14 — 20.000; Karmen Simončič, Leskovec, Volfova 15 — 20.000.

(Nadaljevanje)

Delavski svet Mercator — Rožnik TOZD TRGOPROMET Kočevje, Ljubljanska 18

razpisuje dela in naloge s posebnimi pooblastitili in odgovornostmi

— vodja računovodstva

Kandidati za razpisana dela in naloge morajo poleg splošnih, z zakonom predpisanih pogojev izpolnjevati še naslednje: — višja ali srednja izobrazba ekonomske smeri, — 3 leta oz. 5 let ustreznih delovnih izkušenj, — ustrezne moralno-etične in družbenopolitične vrline ter organizacijske sposobnosti.

Izbrani kandidat bo imenovan na razpisana dela in naloge za 4 leta. Pisane prijave z opisom dosedanjih delovnih izkušenj in dokazili o izpolnjevanju zahtevanih pogojev pošljite v 15 dneh po objavi razpisa na naslov: Mercator — Rožnik, TOZD TRGOPROMET, Kočevje, Ljubljanska 18, s pripisom »za razpisno komisijo«. Kandidate bomo obvestili o izbiri v 15 dneh po prejemu sklepa DS o imenovanju.

488/45

GRADBENO INDUSTRIJSKO PODJETJE NOVO MESTO

Delavski svet TOZD TKI, GIP PIONIR Novo mesto

razpisuje proste delovne naloge in opravila

DIREKTORJA TOZD TEHNIČNA KOMERCIALA IN INŽENIRING

Poleg pogojev, ki jih določa družbeni dogovor o kadrovske politiki, morajo kandidati izpolnjevati še naslednje pogoje: — da imajo visoko šolo FAGG ekonomske ali pravne smeri in najmanj 5 let delovnih izkušenj pri ustreznih delovnih nalogah, — da imajo višjo šolo FAGG ekonomske ali pravne smeri in najmanj 7 let delovnih izkušenj pri ustreznih delovnih nalogah, — da imajo srednjo gradbeno šolo in najmanj 9 let delovnih izkušenj pri ustreznih delovnih nalogah.

Kandidat bo imenovan za direktorja TOZD TKI za dobo štirih let. Kandidati naj se na razpis prijavi v 15 dneh po dnevu objave. Vlogi naj priložijo dokazila o izobrazbi, življenjepis in opis dosedanjega dela. Vloge s prilogi pošljite v zaprti ovojnici z oznako »ZA RAZPISNO KOMISIJO« na naslov: GIP »PIONIR«, Novo mesto, Kettejev drevored 37. O rezultatih bomo kandidate obvestili v 30 dneh po zaključku razpisa.

Na osnovi 39. in 40. člena statuta Skupne strokovne službe SIS družbenih dejavnosti Brežice ter 18. in 19. člena pravilnika o delovnih razmerjih razpisna komisija

razpisuje prosta dela in naloge

vodje skupne strokovne službe SIS družbenih dejavnosti Brežice za dobo 4 let, s polovičnim delovnim časom

Poleg splošnih, z zakonom določenih pogojev morajo kandidati izpolnjevati še naslednje pogoje: — visoka izobrazba družboslovne smeri in 3 leta ustreznih delovnih izkušenj — višja izobrazba enake usmeritve in 5 let ustreznih delovnih izkušenj — družbenopolitična aktivnost, ustvarjalen odnos do samoupravljanja in organizacijske sposobnosti.

Kandidati naj svoje prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljejo razpisni komisiji Skupne strokovne službe SIS družbenih dejavnosti Brežice v 15 dneh po razpisu. O izbiri bodo kandidati obveščeni po opravljenem postopku v skupščinah SIS družbenih dejavnosti.

483/45

Tujcu so vseč novomeški kostanji

V novomeškem Kettejevem drevoredu so pred dnevi zdravili divje kostanje. Dreves na Marofu sta se lotila Franc Šmigoc in njegov brat Jože, v ekipi, ki se je lotila suhih drevesnih štrcljev in gnilih vej pa so sodelovali še novomeški gozdarji. Toda dela je v tem parku veliko, preveč, da bi ga brata Šmigoc lahko končala v dveh dneh, kolikor sta delala v Novem mestu. Očitno se pozna, kako večje roke so redčile ali prizevale kostanjeve krošnje v preteklosti. Z besedami drevesnega kirurga, in drevesni kirurg je tudi Ptujčan Franc Šmigoc iz Salzburga, bi se dalo poenostavljeno povedati, da Novomeščani v minulih letih, desetletjih ali morebiti celo v zadnjem stoletju niso kdove koliko skrbeli za svoje ljubljence in lepote kostanje. »Ko sem prišel v ta novomeški park, sem videl, da prej zanj niso skrbeli strokovnjaki. Krošnje so goste in precej vej je suhih,« je navrgel Šmigoc prve vtise z obiska Kettejevega drevoreda.

Tako stanje je bilo seveda dovolj jasen namig, kako naj se salzburški mojster loti zadeve. Kako vse je drevesni kirurg ob izdatni pomoči brata in Novomeščanov rezal po kostanjevih krošnjah na Ma-

rofu, bi bilo do potankosti težko povedati na kratko.

Izdali ne bomo nobene skrivnosti, če povemo, da drevesni kirurgi žagajo veje, praskajo in vrtajo iz debel gnilobo in sveže odrezane konce vej premažejo s posebnim lakom. To početje tudi ni kakšna posebna umetnost, saj žagajo veje vsi, od vrtačkarjev do vzdrževalcev cest. Zato pa je mojstrstvo drevesnega kirurga v tem, kako odžaga vejo in kate-re se bo lotil, kako bo strgal z lesa gnilobo in plesen ter s čim bo premazal svežo drevesno rano. »Preden se lotim drevesa, pogledam, kako raste, potem se odločim, kaj bom žagal. Ko stojim v krošnji, moram vedeti, kako bo drevo videti od zunaj. Človek da na ta način drevesu lepo obliko in dovolj svetlobe, kar je važno za nadaljnje življenje drevesa. Tu je pomembno tudi to, kako prežagan les zavaruješ pred gnitjem in trohnenjem. Najpomembnejše je, da vejo odžagaš poševno, da se z odrezane konca na drevesu odteka voda. S tem naredimo veliko proti gnitju. Seveda je pomembno, da prežagane dele na drevesu namažemo. Na voljo je veliko materialov, mislim pa, da je pri premazu pomembno, da ne prepušča vode, vendar pusti lesu dihati,« predstavi Franc Šmigoc delček svoje spretnosti.

Kar zna, se je naučil nekaj v šoli in več v praksi, saj pravi, da je pomembno predvsem praktično delo. V šolskih klo-pah od Münchna do Salzburga si je pridobil vrtnarskih veščin. Misli, da se bo s tem

znanjem lahko preživel v rojstni deželi, na Ptuj, vendar se je pokazalo, da bi si bilo pripravljeno uradništvo v današnji deželi na sončni strani Alp zataknilo Šmigocove nemške in avstrijske šolske dokumente za klobuk. Tako je fant po odsluženih vojaščini znova odšel čez mejo, se v Avstriji zaposlil v neki drevesnici in točno pred desetimi leti kot urejevalec parkovnih površin ustanovil lastno podjetje.

V Novo mesto so Šmigoca povabili delavci Zavoda za varstvo narave in kulturne dediščine Novo mesto. Kot kaže, se je povabilu odzval zaradi daljšega poznanstva z »zavodovci«, a tudi v znak nekakšne zahvale delavcem tega zavoda za skrb, ki jo ti ljudje izkazujejo mestnemu zelenju. »Vseč mi je, da ti ljudje toliko dajo na kostanje. Za ta drevesa delajo s srcem. Vsi so za to, da bi obdržali drevesa.

To je po mojem prav. Od drevja živimo, zaradi njih v mestih lažje dihamo. Pogledite ljudi s planin, kjer je čist zrak: bolj zdravi so!« salzburški meščan ne skriva svojevrstnega navdušenja. Z zadovoljstvom gleda tudi novomeške parke. »Ta park je zelo lep. Moram povedati, da tak park vidi malo kje,« hvali Kettejev drevored. Obnem pa je radoveden, zakaj Novomeščani negujejo ob gradnji »tu ob Metropolu«. Če bo na tem trgu blagovnica, pravi Franc Šmigoc, bi morali pri njej posaditi tudi drevesa. »To se da narediti, samo naj bo zraven arhitekt, ki se razume na zadevo. Tudi v svetu sadijo drevesa sredi betonskih dvorišč, tik ob hišah in na asfaltnih platojih. Da se uredi tako, da drevo tudi resnično raste.

Morda bodo ljubosumni domači gozdarji ali strokovnjaki iz ljubljanske »Rasti«, ki tudi že precej obvlada drevesno kirurgijo. Morda bo pomoč iz Salzburga prav zaradi tega spodbudila ugodne meščane ob Krki, da bodo natančno po odloku iz leta 1983 ali še veliko bolj zagnano poskrbeli za svoja mestna drevesa? Ali pa bo barona Rechbacha kostanje in vsa druga mestna drevesa zglodal zob časa, kot se za v marsičem brezbrizno mesto spodobi?!

M. LUZAR

Oluzorja

Pesem – zavetje pred vandalizmom

Za redkokaterega sodobnega slovenskega pesnika bi mogli reči, da gradi svojo poezijo, se pravi pesmi in zbirke tako disciplinirano, oblikovno in vsebinsko tako zelo pretehtano, kot to uspeva Lojzetu Krkarju, semiškemu rojaku. Se več, pri tem pesniku je celo opaziti, predvsem pri njegovih zbirkah iz zadnjega desetletja, da stopnjuje obrušnost verzov, pesniških organizmov in gradnje knjig malone do kristalne čistosti. Zato je moč njegovo poezijo uživati iz več vidikov.

Tudi najnovejša Krakarjeva pesniška zbirka Klinopisi, ki je izšla pred kratkim pri Državni založbi Slovenije, je taka, da vse povedano ne potuje. V oblikovnem pogledu gre za obsežen cikel strogo zgrajenih osemvrstičnic v klasičnih enajstercih, v vsebinskem pa za notranji spoj vseh glavnih tem njegove dosedanje poezije od najbolj osebnih do občelovalskih. Prihaja do zanimive sinteze svetopisemske arhaične simbolike z aktualno vsebino naše polpreteklosti in neposredne sodobnosti.

Osrednji motiv te pesniške knjige je puščava Gobi, ki pa pesniku pomeni predvsem vseobsežno prispodobo nekega skrajno razčlovečenega sveta, sveta sodobne civilizacije in ideologij, ki udeležujejo vandalsko početje tako glede človekove svobode kakor tudi svobode kot take, primarnosti same narave in njene reprodukcije. Če ponovimo besede z zavihka, je skrajna ogroženost v tem primeru opredeljena z »objektivno« puščavo resničnosti in z uničevalnim, brezobzirnim militarnim početjem vandalov, ki nimajo posluha za skrivnosti in »psalme«. Zgledov za to je pesnik v našem času lahko našel na pretek. Sam je doživel taboriščno mašinerijo druge svetovne vojne, poleg tega pa mu jih obilo ponuja zdajšnja stvarnost, ki se ne zaveda etično-moralne odgovornosti za svoja dejanja.

I. ZORAN

Smešno in trpko, iz zgodovine in domišljije

Jesenski paket štirih knjig, ki so te dni izšle pri Kmečkem glasu, je slogovno in tematsko zelo pester, prinaša pa kar zajeten kup zanimivega branja, ki sega od biografskega romana do velike antologije šal.

Začnimo predstavitev paketa s knjigo novomeškega dopisnika Dela Slavka Dokla Uskoška princesa. Kot pravi avtor sam, se je pisanja tega besedila lotil bolj iz potrebe po razvedrilu in osvežitvi od utrujajočega novinarskega dela kot pa iz literarnih ambicij. Morda je imel prav zaradi nepretencioznega izhodišča toliko razvezane roke, da se je lotil obujanja literarne zvrsti, ki je sicer nekdanje cvetela tudi na Slovenskem, a je potem nekoliko usahnula – to je romantične zgodovinske povesti. Po tematično mu ni bilo treba iti daleč, saj jo je našel blizu Novega mesta, na pobočjih Gorjancev in Žumberka, kjer steče razgibana pripoved o uskoškem poglavarju Pieru in njegovi izbranki Ani Mariji, »uskoški princesi«, o njunem maščevanju gospodom v dolini Krke pa o potovanju v svet. Dokl pripoved oplemeniti z nekaterimi zgodovinskimi dejstvi, kulturnoškiimi in etnološkimi zanimivostmi iz življenja ljudi v Vojni krajini, na Kranjskem in na severnem Jadranu. In kot se za takšne povesti spodobi, je tudi ta bogato ilustrirana. Izvirne ilustracije je prispeval Bogdan Breznik.

V slovensko zgodovino posega tudi Mimi Malenšek s svojim biografskim romanom Zlati roj. Gre za delo, ki je nastalo že pred 25 leti. Pisateljica je takrat s presenečenjem ugotavljala, da vedo o našem, zdaj dobro znanem in slovitem čebelarju Antonu Janšiču tuje več kot domačini. Raziskala je, kar je bilo znanega o življenju in delu tega moža, ki velja za enega prvih in največjih učiteljev sodobnega čebelarstva na svetu in o katerem ljudsko izročilo pravi, da je »na Dunaju cesarici Mariji Tereziji čebelar pavel«, ter napisala roman, ki je izšel kot podlistek v Kmečkem glasu. Urednik zbirke Branko Gradišnik ga je tako rekoč potegnil iz pozabe, ko ga je uvrstil med letošnje knjige. Ker ga je napisala priznana mojstrica biografskih romanov in ker je ljubezen do čebel prerojena Slovenecem, se ni bati, da bo knjiga brez bralcev.

Ne založba in ne avtor se ne bojita, da bo ostala brez bralcev velika antologija šal, ki jo je pripravil Slavko Krušnik in je izšla pod naslovom Smešni greh. Ljubitelji anekdot in šal gotovo poznajo avtorja po nje-

Alternativna medicina

Zdravje še ni vse, vse pa je brez njega nič, zato človek ne izbira poti, da bi si ga povrnil. Kljub tisočletnemu razvoju in fantastičnemu napredku mu uradna (ortodokсна) medicina, ki temelji na znanstvenih osnovah, ne more vedno pomagati, zato ob njej vseskozi živi ali životari tudi alternativna medicina. Njene metode slonijo na filozofskih načelih, tradiciji in izkušnji.

Pričakovali bi, da se bo z razvojem znanosti vse bolj krčil prostor za alternativno medicino, ki so ji nekdanji zaničljivo rekli kar mazaštvo, vendar doživljamo prav nasprotno. V Evropi in Ameriki, kjer se že dolgo smejo ukvarjati z diagnosticiranjem in zdravljenjem le strokovno visoki šolani ljudje, doživljajo v zadnjih desetletjih alternativne metode zdravljenja pravi preporod. Govori in piše se celo, da tone uradna medicina v krizo zaupanja. Nekaj je gotovo k temu pripomogla tudi sama, saj ob pretirani specializaciji vidi zgolj oboleli organ, ne pa človeka v celoti.

Človek je nadvse zamotano bitje. Njegove bolezni niso zgolj posledica motenj življenjskih procesov, ki jo izzovejo bolezenski povzročitelji, marveč ima pri tem pomembno vlogo tudi človekova duševnost. Kot nestrokovnjak bi si dovolil pripomniti, da je tudi razmah psihosomatskih motenj, ki jih izzove v človeku nemiren čas, v katerem živimo, povečal veljavo alternativne medicine. Uradna medicina tovrstnih motenj običajno ne jemlje dovolj resno, celo podcenjuje jih.

Kakor koli, dejstvo je, da je alternativna medicina tukaj in da je tudi za celotno moderno medicino koristno in modro, če jo strpno upošteva. Zato je umestna poteza Mladinske knjige, ki je izdala knjigo Alternativna medicina izpod peresa angleških avtorjev Briana Inglisa in Ruth West. V njej je z besedo in sliko prikazanih 70 alternativnih metod, od slovitte akupunkture, do joge, radiestezije ter mnogih drugih fizikalnih in psiholoških terapij. Knjiga, ki je v bistvu medicinski priroč-

nik, včasih precej enostransko navija za alternativno medicino, vendar jo je vseeno vredno vzeti v roke. Žal je precej draga, saj je njena običajna cena 64.000 din, v Svetu knjige pa jo je kot knjigo četrtletja mogoče dobiti za 42.000 din.

M. LEGAN

Zgodbe z osojne strani

Dandanes smo nagnjeni k temu, da občudujemo mladost, lepoto, zdravje, uspešnost. Tistega, kar ne gre v to sončno podobo življenja, nočemo videti, skrivamo in odrinjamo na družbeni rob. Taka podoba je seveda lažna; življenje ima poleg sončnih tudi senčne, manj sijajne, pogosto prav temne plati. Ne vedeti zanje pomeni živeti v laži, a tudi v nevarnosti, da nadlogam, ki jih življenje prej ali slej prinese, ne bomo ali pa bomo veliko težje kos.

Podobno, kot smo izrinili iz vsakdanjega toka življenja starost, bolezen in smrt, da nam ne bi motile ubrane podobe, odrinjamo vstran tudi ljudi, ki jih je usoda zadela z invalidnostjo. Že tako otežkočeno življenje jim pogosto s tem še dodatno grenimo, ko pa jim je prav potreba po kar se da normalnem življenju v vsakdanjem okolju in premagovanju ovir, ki jim jih pri tem postavlja invalidnost, izvira moči za vztrajanje.

Drobce življenja na osojni strani sta v vrsti reportažnih zapisov, ki so izhajali v Nedeljskem dnevniku, razgrnila novinarka Ljiljana Lesar in France Stele. Več kot leto dni sta obiskovala invalide iz vseh koncev Slovenije in se pogovarjala z njimi. Zapisala sta njihove življenjske zgodbe, pretresljive, žalostne, včasih komaj verjetne, a tudi svetle v spoštovanju in volji do življenja. Pred kratkim je Nedeljski dnevnik izdal te zgodbe v knjigi Sonca ni nikoli preveč. Njena najgloblja vrednost je prav v razpiranju drugačnega, v osvetljevanju tistega, česar nočemo videti, kar izrivamo iz podobe življenja.

Vredno jo je vzeti v roke, pogledati z njo na osojno plat življenja, da ga bomo bolje razumeli in bolj spoštovali, tudi kadar ni okitenoz z najsijajnejšimi barvami.

M. MARKELJ

Vino kot ljubica

Jutri je martinovo, dan, ki je bil v preteklosti slovenski pastirski praznik ob koncu jesenske paše, danes pa ga bolj poznamo kot dan, ko se most spremeni v vino. Za vinogradnike je to najlepši čas, navzlic jesenskemu mrazu takrat vnovič oživijo zidance in kleti, iz peči diši po gosji ali puranji pečenki. Tudi iz Colaričeve kuhinje v Malem Mraševem se bo v nedeljo širil prijeten vonj, vsaj petintrideset martinovanj je dal skozi sedanjega gospodar Nace. Leta 1953 se je prvič zapodil v strmih hribih Vinske gorice na Kozjaku in verjetno bi v tem času do danes lahko na prste ene roke prešteli tedne, ko vsaj enkrat ne bi bil med svojimi trtami. Še zdaj leč pa letošnje martinovanje pri Colaričevih ne bo tako veselo kot tisto leto 1983, ko se je v sode nateklo preko 8 tisoč litrov rujne kapljice. Letos je bera precej skromnejša, vsega 1.800 litrov, predvsem žametove črnine, je v sodih.

»Ceprav imamo doma gostilno in smo seveda odvisni od pridelka, ne tarnamo preveč. Takšna je pač usoda vinogradnikov, v precejšnji prednosti pa si, če tega dela ne jemlješ kot poklic, pač pa kot ljubez,« pravi danes 76-letni Nace Colarič. Okoli 2 tisoč trt ima in vse obdeluje sam. Kolena grize, ko se vzpenja po strmih vinograde s kar 45 stopinjami naklona, toda ne da se letom. Le za škropljenje in trganje išče pomoči.

»Vajen sem dela. Spominim se časov, ko sem bil trgovski vajenec pri Kastelcu v novomeški Kandiji. Pod va vagona cementa smo morali dnevno premetati na vozove, odpeljati v skladišče in ga potem ponovno natovarjati za stranke. Potem sem nekaj časa delal v Trebnjem, leta 1954 pa sem prišel domov v Malo Mraševo. Oče je imel tu gostilno s kar

lepo tradicijo. Narejena je bila leta 1908, njen prvi lastnik pa je bil orožnik Miklavčič iz Kostanjevice. Moj oče se je tja prižen leta 1914 in zagrizel v gostinski poklic. Ko je leta 1958 umrl, sem za šank stopil jaz. Težko bi zmoget delo v gostilni, če ne bi imel vinograda. Med trtami sem se spustil, tu še danes najdem svoj mir, vinograd mi je sčasoma postal vse. Življenja brez njega si ne predstavljam. Vsak dan sem tukaj v zidnici, le pozimi trtje dalj časa sameva.»

Kar 40 arov ima vinograd, ki ga je Nace pričel obnovljati pred petintridesetimi leti. In še letos je končal z obnovo, zamenjal je zadnjih sto trt. Ponosen je, ko vnovič zatrdi, da je vse to naredil sam. In nič manj ponosno pokaže skrbno spravljene številne koledarje, na katere si je vsa ta leta natančno vpisoval vse, kar je naredil v vinograde, vse spremembe, datume škropljenja in rezanja, kdaj je očistil ali zamenjal kak sod, to ali ono vinogradniško opravilo. Iz branja in primerjanja teh podatkov se je Nace učil vinogradništva.

»Sem popoln samouk,« pravi. »Nekaj sem prebral iz knjig in časopisov, največ pa so mi pomagale lastne izkušnje. Sorazmerno kmalu sem spoznal prednost teras. Prve sem naredil leta 1965, potem pa vsako leto nekaj, lani sem jih končal deset. Nič manj pomembna pridobitev ni bila freza in novost, ki to danes ni več: sejanje rdeče detelje po terasah. Se-

jem jo vsako leto septembra, maja, ko cveti, pa je nekaj pustim za seme. Tako iz leta v leto.»

Kupe priznanj in diplom ima Colarič doslej za svoje vino, udeleževal se je pokašenj takoj v Novem mestu kot v Brežicah. Zadnja leta ga na ocenjevanjih ni več. Ne pove zakaj, dodaja, da dela predvsem v svoje zadovoljstvo.

»Že zaradi gostilne, kjer potočimo vse vino, moram pridelale oddati v analizo, zakaj bi se potem postavljali še preko drugih ocenjevanj! Glavno je, da smo zadovoljni jaz in tisti, ki moje vino pijejo.« Kar 90 odstotkov vseh trt v Colaričevem vinogradeu je žametove črnine, ki se po njegovem tukaj najbolje obnese. Nekaj je še kraljevine in drugih sort, samo frankinja na brajdi je kakdo leto nazaj dala pridelok sedmih hektarov.

In ko Nace pravi, da brez vinograda zanj ni življenja, misli prekleto resno. Pravi, da mu je ta ljubezen že nekako v krvi, in se spominja očeta, ki je imel to smolo, da je med domom in vinogradom v vojni potekala meja med nemško in italijansko oblastjo. Vendar ga tudi bodoča žlica ni zadržala. Nekega dne je vzle voz, naložil nanj sod in dal vanj vse najnujnejše za življenje, vojakom pa je natvezil, da gre v zidnico po vino. Srečno je prišel na italijansko stran in do zidance. Vinograd je vnovič imel gospodarja.

B. BUDJA

Pričujoči zapisi temeljijo na resničnih dogodkih, ki so pred tremi in več desetletji razburjali dolensko javnost, le osebe in kraji v njih so, ker so glavni junaki povečini že počasi odslužili svojo kazeno, izmišljeni.

Veselica po dolensko

17. avgusta pred osemnajstimi leti — ura je bila 14. — so posavski miličniki poslali celjski UJV in preiskovalnemu sodniku novomeškega sodišča depešo naslednje vsebine:

»16. avgusta zvečer je prišlo na veselico v vasi do pretepa, v katerem je neki Rozman z mizno nogu udaril po glavi 19-letnega Alojza Trpina. Ta je obležal nezavestno in so ga odpeljali v celjsko bolnišnico, kjer pa je danes okoli poldneva poškodbam podlegel.«

»23-letni Alojz Rozman je bil doma, ko so ga obiskali miličniki. Na postaji milice je takole opisal dogodka, ki so dan poprej privedli do tragičnega pretepa:

»Tega dne sem bil na veselicah že od 10. ure naprej. Najprej je bila maša, nato se je pričela veselica, ki je trajala pozno v večer. Vseskozi sem seveda pil, tako da sem bil zvečer že počestno pijan. Spočetka sem bil v družbi s prijateljem Janezom Prahom, materjo, bra-

toma in sestro, nato jih je večina odšla domov, ostala sva le midva s Prahom. Ta dan sta bila na veseljskem prostoru že dva pretepa, ko sta se nehalno, so domačini naveličani na nju, očitno zato, ker sva iz druge vasi. Prišlo je do prepira in s Prahom sva spoznala, da bo najbolje, če se umakneva domov. To sva tudi storila, ko sva že odšla, so poklicali Praha nazaj. Sam sem bil oddaljen kakih deset metrov, ko sem videl, kako so Praha obkrožili. Sklenil sem mu pomagati. Šel sem nazaj in videl, kako leži na tleh, nekdo pa na njem. Tega sem udaril. Ne vem, kako, tudi ne vem s čim in ne kolikokrat. Vem le, da sem ga udaril. Spomnim se nato še, da so napadli mene, me metali sem in tja ter mi pri tem raztrgali srajco in pulover. Vendar mi je uspelo pobegniti, enako tudi Prahu. Dobila sva se šele kasneje na bližnji njeni in nato skupaj odšla proti domu.«

Teh Rozmanovih besed pa kasnejša preiskava ni potrdila v celoti. Po izjavah prič, ki so bile v tistem času na veselicah — večina udeležencev je takrat plesala — in ki so tudi videle dogodek na svoje oči, je sodišče na obravnavi, do katere je prišlo 18. marca prihodnjega leta, takole strnilo dogajanje:

22.30 je bila ura, ko sta Rozman in Prah že zapuščala veseljski prostor, pri tem pa sta naletela na 19-letnega Alojza Trpina. Ta se je s Prahom zapletel v pogovor, medtem ko je Rozman odšel nekaj metrov naprej. Nenadoma je med pogovorom Prah skočil v Trpina in ga najmanj enkrat z roko udaril po ustih, nato pa sta se oba zgrabila in padla na tla ter obležala drug poleg drugega. V tistem trenutku je Rozman, ki je videl, kaj se dogaja, stopil do bližnje veseljske klopi, odtrgal desko za sedenje in iz zemlje izpulil kakih 80 centimetrov dolg in 5 centimetrov debel kol. Prijel ga je z obema rokama, stopil do Trpina in ga z vso silo najmanj enkrat udaril po temenskem in zatilnem delu glave. Kot je povedala ena od prič, je Trpin po tem udarcu negibno ležal na hrbtu, kot da bi bil mrtev, zato mu je

prišel dati umetno dihanje. Malo po tem je neka ženska prinesla vedro vode, ki so ga Trpinu polili po glavi; šele takrat se je malo zganil in dal od sebe nekaj nerazločnih glasov. Kot že rečeno, je Trpin hudim poškodbam naslednjega dne okoli poldneva podlegel. Obdukcija trupla je pokazala številne zlome kosti, lobanjskega svoda in lobanjskega dna, obsežne obkoljevine in raztrganine možganovine, krvavitev v možganski mostič in izliv krvi v možganske votline.

Janez Prah, ki je bil dejansko začetnik usodnega pretepa, je opisal nadaljnje dogodke: »Po udarcu sem videl, da so Rozmanu odvzeli kol, nakar se jim je izmuznil in dobila sva se že izven veseljskega prostora. Predno sem mu jaz povedal, s kom sem se tepel, mi je odvrnil, da ve, koga je udaril. Tudi to je rekel, da mu je žal in da ve, da bo šel sedet. Med potjo domov Rozman ni dajal vtisa, da je pijan, da ne ve, kaj dela. To sklepam po njegovi hoji in po tem, kaj je govoril.«

Ob takšnih ugotovitvah je sodišče zavrnilo le tisti del obtožbe, ki je govoril, da je Rozman nakleпно ubil Trpina, vse ostale obtožbe je potrdilo tudi obravnava. Senat je zategadelj Rozmana obsodil na 5 let zapora, Prahu, ki je pretep začel, pa je prisodil zaporno kazen desetih mesecev. Oba obsojenca sta se zoper to odločitev pritožila. Vrhovno sodišče Slovenije pa je njuni prošnji deloma ugodilo. Rozmanu je sicer v celoti potrdilo izrečeno kazen petih let zapora, zato pa je kazen Trpinu zmanjšala na 6 mesecev bivanja za rešetkami. Medtem ko je Rozman kazen prestajal na Dobu, je njegov oče skušal z vlogo za izredno omilitev kazni doseči vrnitev sina na kmetijo, vendar vrhovno sodišče temu ni ugodilo. Šele 15. aprila 1974 je v Rozmanovo zaporniško celico prispela odločitev republiškega sekretariata za pravosodje in občno upravo, s katero je bil pogojno izpuščen na svobodo. To se je zgodilo dobrih šestnajst mesecev poprej, kot bi se mu iztekla celotna izrečena kazen.

Krka pa teče naprej

»Ali ni škoda, da vse tako stoji in propada, voda pa teče neizkoriščena mimo?« pravi Stane Glavan, 74-letni upokojenec z Jame nad Dvorom. Stojiva ob Krki, nabrekli od jenskih vod, ki s silnim hrumenjem brzi čez jezove, in si ogledujeva napol propadlo polje nekaj mogočnega Javornikov žage. Zlasti spodnji prostori, kjer je bila žaga in manjša elektrarna, kažejo kaj žalostno podobo. »Še pred dvema desetletjema je tukaj vse delovalo,« pripoveduje Stane, »včasih je tukaj delalo po dvestih in več delavcev, turbini, ki ju je gnala Krka, pa sta dajali potreben tok za žago, pozneje pa tudi luč okoliških prebivalcem. Dolgo sem delal na žagi, tudi električni turbini sem imel v malem mezinu. Še danes bi to, ki je preostala, usposobil za delovanje, čeprav so vandali v zadnjih letih veliko uničili in odnesli ali pometali v vodo. Z majhnimi stroški bi lahko napravil družbi korist, vendar za to nihče ne kaže pravega zanimanja.«

Glavan ne govori neprizadeto. Čuti ji, da ga boli, ko vsa ta silna energija Krke brzi mimo. Kako tudi ne, saj je iz rodu, ki je daleč nazaj večje izkoriščal njeno moč. Oče je bil doma iz mlina, ker pa zanj doma ni bilo prostora, se je udinjal pri drugih mlinarjih. Tako se je družina selila od mlina do mlina, kjer je bilo pač stanovanje in delo. In bilo jih je čedalje več. Mati je rodila devet otrok, vendar jih je ne-

kaj še mladih pomrlo, tako da je sedaj živih le še pet. Največ so se zadrževali v Žužemberku, kjer so bili včasih kar štirje mlini, celih deset let pa tudi v Dularjevem mlinu na Dvoru. Oče je s pridnim delom nabral kar precej prihrankov, vendar so mu v žužemberški hranilnici med vojno propadli. Tako je moral delati v poznostarost. Korenina kot je bil, je mel še pri osemdesetih. Tudi mlinarski otroci so morali kaj hitro prijeti za delo. Stane za šolo ni imel kaj dosti časa. Ker so mlini takrat delali dan in noč, ni bilo nikoli dovolj močnih rok in budnih oči. Do štirinajstega leta je pomagal očetu, potem pa se je zaposlil na žagi pri Javorniku. Ta podjetje iz Ljubljane je imel na dolenskem več žag, na Dvoru pa je bila gotovo največja in najmodernejša opremljena. Vse, od sprejemanja lesa, premikanja in nato varjanja pa do žaganja je bilo kar najbolj racionalno organizirano, tako da je bilo čim manj težaškega dela, ki ga je na žagah sicer dovolj. Dela vajeni fantič pa še odprte glave povrh, kot je bil Stane, se je v takem okolju hitro uveljavil in cenili so ga tako sodelavci kot predpostavljeni.

Tako so tekla leta. Stane se je oženil, prišla je vojna in izgubil je prvega sina, ki mu ga je med vojno povila žena. Ker ni bilo zdravil in ustrezne zdravniške pomoči, bi kmalu podlegla tudi žena. Leta dvainštirideset so Staneta aretirali Italijani. Po nekaj tednih zapora se je znašel na Rabu. Tu je dočkal italijansko kapitulacijo in se prijavil kot prosto-

voljec v Rabsko brigado, ki je napadala sovražnike v bližini Reke. V njej je bilo kar za tri čete Slovencev. Kake tri mesece so zdržali, potem pa so hoteli domov. Razformirali so se in se prijavili partizanski enotini v domačih krajih. Stane je hitro usposobil žago in elektrarno in vse je pričelo obratovati. Tokrat za partizansko vojsko. Italijani so imeli na žagi mule. Pomotli smo fige, pa je bilo vse v redu. Manj so uničili tuji vojaki kot pa domači vandali po vojni,« pravi Stane.

Do konca vojne je pri partizanih napravil Stane še marsikaj koristnega, vmes pa kdaj pa kdaj prijel tudi za puško. Vendar so vedeli, da tako spreten človek bolj koristi vojski v delavnicah. Tako je mel moko, stroji usnje pa zopet žagal. Vse do konca vojne. Prebivalci Dvora in okoliških vasi, zlasti starejši, dobro poznajo Glavana ne samo kot starega žagarja, ampak tudi kot prizadevnega gasilskega delavca in funkcionarja, zlasti pa kot človeka, ki jim je prvi prinesel električno luč. »Ker sem se najbolje spoznal na te naprave, sem takoj po vojni prevzel skrb zanje. Sam sem opravljal potrebna popravila. Električna me je že od nekaj veselila. Sem pa tako odopen, da me še nikoli ni streslo.« Tako Stane, upokojeni žagar, ki z ženo Marijo na hribu nad Krko uživa zasluženi pokoj. Toda dokler bo voda pod njim šumela mimo brez haska, ne bo miru za Staneta. Njegov rod je bil vedno vajan reko krotiti.

TONE JAKŠE

Edino senco daje svetilnik

Na jadranskem otočku Grujica, ki leži na vhodu Mala kvarnerska vrata med otoki Silbo, Premudo in Ilovikom, že dolgo žive svetilničarji. Tam so avstrogrške oblasti za potrebe svoje mornarice že leta 1872 postavile mogočnega svetilnika, ki je še danes edina zgradba na tem otočku. V pomorski enciklopediji piše, da otoček v obsegu meri le slaba dva kilometra, dolg je 530 in širok 360 metrov, nadmorska višina pa je le pet metrov. Nič kaj prijazen otok je še kako pomemben kašipot kapitanom ladij, ki se vozijo tod okoli. Svetilničarji so na Grujici ostali kako leto in se spet vrnili med ljudi na kopno. Le redki med njimi so se navadili na samotarsko življenje, še bolj redki pa je bilo to življenje tudi vseč. Mednje gotovo sodi družina Jurkovič iz Novega mesta.

Velika kamnita stavba je že peto leto dom 34-letnega svetilničarja Mirka Jurkoviča in njegove 29-letne žene Vesne, z njima pa živita tudi sinova, 5-letni Satjan in 2-letni Sebastjan. Vesna, z dekliškim priimkom Petrovič, doma na Grmu v Novem mestu, o velikem in za Dolenjca nena- vadnem koraku na majhen otok pripoveduje: »Po poroki

sva z možem nekaj časa živela v Zadru, saj naju je že od nekaj vleklo na morje. Nekoč sva z gumenjakom pristala na Dugem otoku. Tamkajšnji svetilničar naju je seznanil z življenjem na otoku in z delom svetilničarja. Od tedaj nisem več imela notranjega miru. Oba sva si čimprej želela na samotni otok. Prva priložnost je bila Grujica, in čeprav sem bila takrat v visoki nosečnosti, nisem oklevala. Danes mi za teš pet let ni žal.«

Prvega otroka je Vesna povila v Novem mestu, že po štirih mesecih pa se je vrnila nazaj, daleč stran od civiliziranega sveta. Drugi otrok Sebastjan se je iz Novega mesta vrnil na otok že po prvem mesecu življenja, stran od zdravnikov, antibiotikov, bebirončkov in čokolinov. Zdravnika niti nisimo potrebovali. Moram potrkati, do sedaj je imel starejši Satjan enkrat vročino zaradi novih zobkov. Kaj so otroške bolezni, se nam na otoku niti ne sanja. Nič jima ne manjka, morda pogrešata le igro s sovrstniki. Zanju obstajata le oče in mama in z nama sta vseh štiriindvajset ur,« pripoveduje Vesna.

Na otoku sredi Jadrana Jurkoviči le niso povsem sami. Poskrbeli so za številno živalsko družščino, v kateri so koze, kokoši, race, pes in zajčki, ki so posebnost tega otočka. Niso povsem divji, čeprav živijo v naravi v luknjah, ki si jih izkopljejo v zemljo. Seveda ob otokih ne manjka rib, vse leto lahko občudujejo tudi jate del-finov in tun. Svetilničar mora biti poleg ribiča tudi lovec,

predvsem zaradi zajcev. Če na lov ni uspešen, bo kosilo brez mesa. Slednjega namreč ni mogoče vzeti iz skrinje, saj je preprosto nimajo, ker ni elektrike. Predvsem v zimskem času je čisto tako, da zaradi razburkanega morja in močnih vetrov tudi po dva meseca ne morejo s čolnom na uro oddaljeni Ilovik in Silbo, kjer se oskrbujejo s hrano. Zato mora Vesna v kuhinji delati čudeže. Sama peče tudi kruh. Življenja na otoku uči je težko zamišljati brez vrta. Kljub temu da je zemlja silno rodovitna, ne gre tako gladko. V poletnih mesecih močan veter, ki nosi s seboj tudi morski pršec, rad sežge vse nadzemne dele rastlin. Na pridelke lahko računajo šele v jeseni. Zapišimo še to, da je Grujica brez enega drevesa. Edino senco daje svetilnik, vendar kljub temu na otoku nikoli ni vroče.

Miro je dežurni svetilničar. Spoznati se mora na sto poklicev in mnogo tega se je naučil pri svojem očetu v Straži pri Novem mestu. Tu se je izučil tudi mizarskega poklica. Predvsem pa se je na otoku potrebno znati. Tu ni tako, da bi po vsako stvar skočil v trgovino. Miro ima poleg Grujice na skrbi še tri svetilnike. Kontrolirati mora njihovo delovanje, menjavati plinske bombe in drugo: »Budno moram paziti na vse, kar se dogaja na morju. Vsa opažanja pišem v dva dnevnik, in če je potrebno, moram biti pripravljen tudi na reševanje. Kljub temu da živimo v dobi elektronike in računalništva, je samotna utripajoča luč na otoku še najbolj zanesljiva. Zlasti v viharnem vremenu, ko včasih odpove tudi najsoodobnejša tehnika. V nesreči nudim pomoč ladjam in posadkam. Noč in dan imam vključeno radijsko zvezo, in če je potrebno, pokličem tudi reševalni center na kopnem,« pove Miro.

Jurkoviči so na otoku očitno našli svoj mir. Tako je bilo čuti tudi pred tednom dni, ko smo se z njimi pogovarjali v Novem mestu, kamor so prišli na počitnice. Kmalu se bodo Jurkoviči (predvsem zaradi otrok) preselili na sosednji otok Silbo, kjer sta trgovina in šola. Tam so že lani pričeli graditi svoj novi dom.

JANEZ PAVLIN

Za inženirko kmetijstva ni dela

V zadnjem času veliko govorimo o tehnoloških presežkih ljudi v tovarnah, pa o le na videz zaposlenih, ki sicer prihajajo na delovna mesta, prejemajo osebne dohodke, a je od njih kaj malo koristi. Vprašanje pa je, če ti ljudje kdaj pomislijo, kaj bi se zgodilo, če bi pristali na cesti, če bi izgubili še to socialno varnost, ki je morda minimalna, a vsaj je. Če bi, skratka, izgubili pravico do dela, določeno v ustavi. Danes v naši ožji domovini takšnih primerov še vedno ni tako zelo veliko, čeprav brezposelnost hitro narašča. Res, da so med iskalki zaposlitve tudi ljudje, ki sicer iščejo delo, a so veseli, da ga ne najdejo. Toda mladi, ki so polni člana končali šolanje in končno prišli do tega, da začnejo družbi tudi kaj dajati in ne le jemati, niso med njimi. Le malokde ve, kakšne usode, malodane življenjske drame, doživljajo ljudje, ki se na skupnostih za zaposlovanje skrivajo za podatki: toliko in toliko mladih s srednjim, višjo ali visoko izobrazbo išče zaposlitev.

Med tistimi, ki iščejo, čakajo, pišejo prošnje, upajo, obupujejo, je tudi mlada Irena Turk s Tanče gore pri Dragatušu. Za inženirko kmetijstva — smer živilnorejstva v živilniški občini, kjer skoraj ni sestanika, da ne bi poudarjali pomembnosti kmetijstva za razvoj občine, ni zaposlitve. Besede so eno, dejanja drugo. »Ko sem se leta 1980 odločila za študij živilnorejstva v višji šoli, so bili v kmetijski drugi zelo navdušeni, da sem se odločila za to smer, saj je naša občina — vsaj tako pravijo — usmerjena predvsem v živilnorejstvo. Celotno štipendijo sem dobila. Toda očitno sem bila rojena nekoliko prepozno. Če bi tistega leta, ko sem začela študirati, že končala študij, bi takoj dobila zaposlitev. Toda takrat, ko sem zaključila s šolanjem, je bilo tovrstnega

kadra že dovolj. To je dokaz več, kako »važno« kadrovsko politiko imajo v naši družbi. Od danes do jutri. Če bi mi leta 1980 kdo rekel, da ne bom dobila dela, bi se gotovo odločila za kaj drugega, ne za agronomijo. Danes je že tako, da grede mladi študirat tisto, za kar se jim zdi, da imajo vsaj trohico upanja, da bodo dobili zaposlitev, in se ne ozirajo več na tisto, kar jih veseli,« pravi Irena.

Turkova je na kmetijski drugi sicer opravila pripravniški izpit, potem pa nekaj časa nadomeščala delavko iz računovodstva, ki je bila na porodniškem dopustu. 1. oktobra lani pa je zmanjkalo dela. Šest mesecev je na skupnosti za zaposlovanje dobivala denarno nadomestilo, sedaj pa prejme vsak mesec 246 tisoč denarne pomoči. Od tega odšteje 53.000 din za prispevke za pokojninsko-invalidsko zavarovanje, tako da ji tečejo delovna leta. Ostane ji dobrih 190 tisočakov, s čimer ni moč ne živeti ne umreti. Vse breme vzdrževanja 4-članske družine sloni na Ireninem možu. »Imamo vaj to srečo, da imamo rešen stanovanjski problem, ker živimo pri mozevih starših. Res, da imata tast in tašča tudi kmetijo, toda z možem jima lahko pomagala le, kolikor je v njihini moči. To pa ni veliko, kajti mož je zaradi narave dela v službi večkrat zdoma, jaz pa zaradi majhnih otrok, dveipolletnega Mateja ter leto starejšega Luka, tudi ne morem veliko pomagati. Najina pomoč je le dodatna, sicer pa vse delo sloni na starših,« s kančkom slabe vesti pove Irena.

Irena Turk

Seveda Turkova ne sedi doma križemrok in čaka, kdaj se je bo kdo usmiliš z zaposlitvijo. V tem letu je neprestano sledila razpisom in pisala prošnje, tudi če je bila zahtevana srednja izobrazba. »Napisala sem nekaj deset prošenj, a kaj, ko se mi zdi, da so vsa delovna mesta že vnaprej oddana! V začetku sem bila še optimist in sem se tolažila, da se bo že kje kaj našlo, sedaj pa se ne morem več izogniti temnim slutnjam, da se mi možnost stalne zaposlitve vedno bolj oddaljuje, kajti prihaja nov, šolan kader z visoko izobrazbo. Poleg tega iz Bele krajine sedaj študira 12 ljudi na agronomiji in tudi vseh teh na tako majhnem prostoru, kot je naša deželica ob Kolpi, ne bo moč zaposliti,« tarina Irena. Turkova je v tem letu imela možnost, da bi se zaposlila. Postala bi poslovodkinja semenarne, a je imela to smolo, da je prišla ravno v operacije in torej iz zdravstvenih razlogov dela ni mogla sprejeti. Delovno mesto pa seveda ni čakalo.

In kako naprej? »Se leto dni lahko prejemam denarno pomoč, in če se mi ne bo uspelo zaposliti, bom pač prisiljena postati kmetica. Bolj intenzivno se bom posvetila kmetijstvu. Še sreča, da imam vsaj to možnost, čeprav mi je žal, da sem študirala, sedaj pa tega znanja ne morem nikjer pokazati, z njim nikomur pomagati,« pravi Irena. Morda pa le nima čisto prav. Očitno pri nas še vedno nismo prerails miselnosti, da za ljudi s končano srednjim, višjo ali visoko kmetijsko šolo ni delovnega mesta nikjer druge kot na kmetijskih zadrugah ali podobnih kmetijskih organizacijah. So- bodno kmetijstvo zahteva danes več kot le kmeta z osnovno šolo. Naj bo prelitega še toliko besed, kmetijstvo se v Beli krajini ne bo premaknilo naprej, če ne bodo na kmetijah ostali izobraženi ljudje z modernimi pogledi na kmetijstvo. Tega bi se morali zavediti vsi — ne le Irena, ki bo morda prisiljena ostati na kmetiji — a ne le zavediti, ampak tudi kaj storiti, da bo šolan kader ostal doma zaradi veselja do kmetovanja, ne pa zaradi prisile.

M. BEZEK-JAKŠE

Zreb je izmed reševalcev 42. nagradne križanke izbral DRAGA SPRAJCARJA iz Novoga mesta in mu za nagrado podelil knjigo izbrane krajše sodobne ameriške proze, ki je pod naslovom Ameriška metafikcija izšla v zbirki Kondor pri Mladinski knjigi. Gre za tako imenovano post-modernistično prozo. Nagrajencu čestitamo!

Rešite današnjo križanko in pošljite rešitev najkasneje do 21. novembra na naslov: Uredništvo Dolenjskega lista, Germova 3, 68000 Novo mesto, s pripisom KRIŽANKA 44.

REŠITEV KRIŽANKE ŠT. 42

Pravilna rešitev predzadnje križanke je, brana v vodoravnih vrsticah, takšna: DIKA, ABAK, NEZAUPNICA, LOS, OTROK, IKT, LIANA, CKREBIČ, TN, OTOLIT, SOJ, AHAT, NATISK, MELANIN, KOLUT, PRIREZ, GALEJA, EMS, RELE, ADEN, RAA, OMAN, RACA.

MISLI

Svoboda ne more biti last nekaterikov, čeprav se ti obnašajo kot privilegirana manjšina. Svoboda je realno stanje duha, je razmerje med ničem in upanjem, je soodnosnost med smrtjo in živim, ustvarjalnim in išočim duhom.

B. ŠTIH

NAGRADNA KRIŽANKA

DL		ZELEN OKRASNI KAMENI	STROJ	DEL VPREDNE OPREME	KRILLO RIM LEGIJE	OSBORNE JOHN	SESTAVIL J. UDIR	ZLATENICA	NAŠA NAJVEČJA LUKA	LIBANONSKA POLIT FRAKCIJA
VRSTA PAPIGE KEM SIMBOL ZA DUŠIK			X X				FRSKA REPUBLICANSKA ARMADA FR. SO CIOLOG (GEORGES)			
VIŠJI BUDISTIČNI DUHOVNIK							RALKA PREBIVALEC GR. POKRAJINE			
NADAV SKUPEK ENAKIH CELIC							POVRŠINA SOLSKA OCENA			
DL	VRSTA SODNE ODLOČBE	JUS	ZAMAZKA POSLOVNI PROSTOR	TEČAJ DENARNE ENOTE VOJAŠKI SPOPAD					VRSTA SKLADBE	OKRASNI KIPEC
NAJVEČJE DALMATINSKO MESTO				TUNJSKI VLA DARITIL DENARNA ENOTA				ROPARSKA RIBA DEL TELESA		
DEL LADJE			VRSTA ŽIGANE PIAČICE IZRASTEK NA GLAVI					AVT. OZNAKA KTORA DVOJICA		
GLOBINSKO KAMENJE						KOOR. CAPE ZIBRA PO. VRSINSKA VERA				
PRVA ŽENSKA									JUŽ. AM. CAJ	
TEČAJ										ST. GR. PESNIK
			NOETOVA BARKA							
			DESNI PRITOK MOZELE							

Najstarejši človekov portret

Najsodobnejše znanstvene analize kipca iz mamutovega okla so potrdile verjetnost, da gre za upodobitev ledenodobnega lovca izpred 26000 let

Le malo kd bi verjel ob pogledu na izredno realistično upodobljeno človeško glavo, ki je poleg tega še v zasebni lasti, da jo je iz mamutove kosti izrezala roka ledenodobnega umetnika pred 26.000 leti. Tako živ je izraz na obrazu, s tako realističnostjo so izrezane strme oči, izobčene obrvi, nizko poševno čelo, močni licični in krepka brada, da je izredno težko postaviti ta kipec ob stran drugih znanih predzgodovinskih kipcev iz istega časa. Kamenodobne Venere, ritasti in prsati monstumi nečloveškega videza, so nekaj povsem drugega. Razumljivo je torej, da se okoli izrezljane moške glave pletejo prave detektivske zgodbe. Kajti če je kip pristen, potem bo to zanesljivo najbolj pomemben artefakt iz ledene dobe.

Letos se je strokovne analize spornega predmeta lotil priznani strokovnjak za ledenodobne kipec Alexander Marshack, ki je razkrinkal že nekaj spretnih ponaredkov, in svoje izsledke objavil v reviji National Geographic.

Dragoceno starino so mu prinesli v New York sami lastniki. Gre za češko družino iz Avstralije, ki želi ostati neimenovana. Po njihovem pričevanju je bila izrezljana glava ledenodobnega lovca izkopana leta 1890 pri Dolnih Vesticah. Kraj je zares znan kot nahajališče predmetov iz ledene dobe. Arheologi jih tam izkopujejo vse od leta 1920 naprej, izkopavanja pa še vedno potekajo. Prav tu so izkopali primeren bolj realistične upodobitve človeka izpred 26.000 let, in sicer gre za kipec ženske glave, ki ima kot edini od doslej znanih ledenodobnih kipcev izrezljane oči z vekami in je po tej plati blizu sporni glavi. Žal pa je kipec močno poškodovan.

Predno je glavo poslal v nadaljnje analize, ki so lahko tudi zelo drage, je strokovnjak predmet natanko pregledal pod mikroskopom. Dostikrat namreč za tak pregled pove, ali gre za

ponaredek ali za pristen izdelek. Odkril je, da je kipec na več mestih počen in zlepljen ter prevlečen z zaščitnim premazom. Lastniki kipca so povedali, da je predmet zares zaščitna na način, kot so ga uporabljali nekdanji za zaščito košenih stvari, to je s konjskim klejem.

Mikroskopska analiza je pokazala, da je bila kost rezljana s kremenastim

produkti njegovega razpada je pokazal, da je predmet star 26.000 let.

Vsi ti podatki so omogočili Alexandru Marshacku, da je obnovil najverjetnejše dogajanje iz sive davnine.

V obdobju ledene dobe je poginil ali pa so lovci ubili mamuto. Nekdo je vzel kos njegovega okla in ga izrezal v podobo človeške glave. Kipec je potem tisočletja dolgo ležal zakopan v pesku ali pod zemljo. Kost je v srkavala uranove atome in železove okside iz podtalnice ter minerale. Istočasno se je začel razpad absorbiranega urana, razpadne snovi pa so se ohranile v mamutovi kosti.

Če bi kdorkoli izkopano mamutovo kost rezljal kasneje, denimo tudi pred nekaj stoletji, bi bilo to razvidno. Prav tako zaenkrat nihče od znanstvenikov ne pozna načina, kako bi bilo mogoče potvrditi prisotnost razpadnih uranovih snovi. »Čelo gospe Curie ne bi mogla ustvariti česa takega,« je dejal vrhunski strokovnjak za spektralno analizo z alfa delci Ed Zeller.

Čudoviti kipec je torej pristen. Izrezljal ga je ledenodobni umetnik pred 26.000 leti.

Alexander Marshack sicer dopušča še nekaj dvoma. Opravil bo še natančne analize tal, kjer je bil kipec najden, dodal nekaj zapletenih analiz in skušal izvedeti kaj več o tem, kako je kipec prišel v roke sedanjim lastnikom. Sele potem bo stoodstotno prepričan, da gre za pristen predmet. A že sedaj pušča zelo veliko možnost, da v tem kipu lahko vidimo realistično podobo naših prednikov iz časov, ko so po zemlji še blodili mamuti, dlakavi nosorogi in sabljiasti tiger.

MIH

12-letni morilec

Dosmrtna ječa za krut in preračunan umor dekletca

Britansko pravosodje je letos zabeležilo izjemen primer. Sodišče v Chelmsfordu, v predmestju Londona, je obsodilo na dosmrtno ječo 13-letnega Ciarana Collinsa, fantiča, ki je februarja letos kot 12 let star fant ugrabil, umoril in spolno zlorabil dve leti in pol staro dekletce. Tako je Collins postal najmlajši na dosmrtno ječo obsojeni Britanec.

Mladi morilec je ugrabil dekletce 22. februarja po zabavi ob rojstnem dnevu njene starejše sestre. Zvlekel jo je na nasip zapuščene železniške proge in jo tam hladnokrvno zadavil ter se nato nad truplom spolno znesel.

Sodišče mu je takšno visoko kazen prisodilo kljub mladoletnosti. Menilo je, da se je fant povsem zavedal podlosti in grozote svojega početja. Ob branju sodbe Ciaran ni niti trenil z očesom in ohranil je angelsko miren obraz.

Fant je imel težko otroštvo. Rodil se je na Severnem Irskem. Od 5. leta starosti je živel skupaj z mlajšim bratcem in očetom. Preselili so se v London, tu pa je fantič kmalu zašel na stranpota. Razpeščen in užival je mamila in na debelo kradel. Tako je bil star znanec policije in poboljševalnih domov, iz katerih pa je redno bežal. Tudi na dan, ko je umoril dekletce, je bil na begu.

Naše misli in podobe delujejo na nas in nas po svoji vsebini oblikujejo v takšna ali drugačna bitja. Nastajamo iz svoje domišljije.

J. STREIT

Iz nadloge lahko korist

Načrti o industrijski predelavi morskih alg v naravna gnojila — Nič več nadležnega cvetenja morja?

Letošnje poletje bo ostalo v spominu ljubiteljev morja in turistov kot leto alg, podobno, kot se spominjajo poletja izpred nekaj let kot leta meduz. Jadransko morje, še posebno njegov severni del, je zacvetel. S tem lepim izrazom namreč domačini označujejo onesnaženje morja z množino morskih alg. Sluzasti sprimki alg, ki so se vlekel v oblakih, dolgih tudi po več sto metrov in globokih nekaj metrov, so vznemljile kopalce, turističnim delavcem pa po prvi brezbriznosti le zadale nemalo skrbi. Še posebno hudo je bilo v slovitih Benetkah, kjer je bilo cvetenja morja najhujše in tudi smrad, ki je spremljal poginjanje obilja alg, največji. Razumljivo je, da iz tega mesta prihajajo spodbudne novice, ki so povezane s to nadlogo.

Mislili ima predvsem naravno gnojilo, ki naj bi zamenjal mineralna gnojila, katerih dolgoročni učinki na tla in na neoporečnost pridelkov so postali v zadnjem času hudo vprašljivi. Predelava alg v naravna gnojila bila po Buzzonettijevih načrtih ekološko čista, poleg tega pa bi preprečila prekomerno razmnoževanje teh rastlin, s čimer bi posredno koristila tudi turizmu.

Zlati Slovenec

Naš rojak našel ogromno kepo zlata v Avstraliji

Slovinci smo raztepeni po vsem svetu. Na tuje je marsikoga pognala želja po večjem kosu kruha in sanje o sreči in bogastvu, ki da se doma domovine lažje doseže ta kos zlata. Mnogi so prišli do boljšega kruha, do pravega bogastva so se dokopali le nekateri, le redki pa se je sreča zares nasmešnila.

Med njimi je bil tisti Slovenec, ki je v svoji novi domovini Avstraliji našel 27,24 kilograma težak kos samorodnega zlata. Ta kepa je največji kos zlata, kar so jih v zadnjih 70 letih našli v tej deželi. Ime srečnega je neznan, ker se je moral mož zaradi izsiljevanja umakniti v ilegalo. Znano pa je zgodba o tej najdbi.

V novembrski številki Rodne grude jo je zapisal Ivan Cimerman, ki je med obiskom naših izseljencev v Avstraliji prišel tudi v Svetište dragocenosti, ki je last našega rokaja Cirila Kovačiča, in tu zvedel za zanimiv slovenski rekord. Najditelj, sicer reven oče štirih otrok, je kepo našel s pomočjo detektorja oktobra leta 1980. Najdbo je prinesel k Kovačiču, ta pa je potem kot strokovnjak za te zadeve vodil prodajo.

Vest o najdbi je šla kot blisk po svetu. Mnogi bogataši in zbiralci so želeli kupiti kepo velikanko, a so zanj ponujali le ustrežno ceno za težo zlata. V resnici pa je kepa redkost in vredna več. Nazadnje se je našel pravi kupec; družba Gold Nugget Casino iz Las Vegasa je za kepo plačala milijon dolarjev.

Slovenija Moja dežela.

Ni Jezusov mrtvaški prrt

Znanost je nesporno dokazala, da torinska relikvija ni pristna — Kljub temu ostaja velika skrivnost, ki se ne da razložiti z današnjim znanjem

Vse od 14. stoletja so množice vernikov verjele, da je 4 metre dolga platnena tkanina, ki jo hranijo v Torinu, mrtvaški prrt, v katerega so po snetju s križa ovili truplo Jezusa Kristusa. V zadnjem desetletju so torinski mrtvaški prrt, na katerem je odtisnjen lik mrtvega Jezusa kot v nekakšnem negativu, podvrgli najboljše znanstvenim raziskavam, kakršne niso opravili še na nobeni relikviji doslej. Znanost sicer ni našla odgovora na vse skrivnosti, ki jih prrt skriva, ugotovljeno pa je z nesporno znanstvenostjo veljavo, da ne gre za Jezusov mrtvaški prrt, marveč za ponaredek. To ugotovitev je sprejela tudi Cerkev. Ko so papeža Janeza Pavla prejšnji mesec obvestili o rezultatih znanstvenih raziskav, je zaukazal, da je treba dognanja sporočiti javnosti.

relikvije bi znanstveniki takrat potrebovali za preverjanje starosti tkanine s pomočjo radioaktivnega ogljika.

Nenavadno je, da to ni prva uradna ugotovitev, da gre za ponaredek. Že leta 1354, ko so prrt prvikrat predstavili javnosti, je francoski škof dejal, da gre za sleparijo. Cerkev kar nekaj stoletij ni hotela priznati pristnosti te relikvije, čeprav velja že stoletja za eno največjih in najskrivnostnejših relikvij krščanskega sveta.

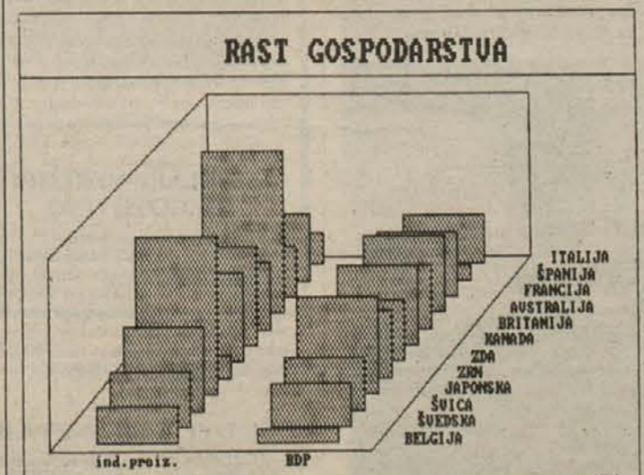
Na začetku 13. stoletja naj bi ga pripadniki krščanskega viteškega reda templjarjev na skrivaj prinesli iz Bližnjega vzhoda v Francijo, kjer so prrt hranili do 16. stoletja, ko so ga prinesli v Torino. Ves čas so videli na prrtu nejasne obrise človeškega telesa, toda šele prvi fotografski negativ — narejen je bil pred nekaj več kot 90 leti — je pokazal, da je na prrtu zarisana negativna podoba bradatega moškega.

Kasnejše raziskave, še posebno pa obsežne in vsestranske raziskave leta 1978 in lanskoletne, v katerih so uporabili računalnik za izdelavo prostorskih slik, so pokazale presenetljive podrobnosti. Dalo se je sklepati na starost moža, po sledovih ran na mučenje, ki ga je telo preostalo, na vzroke smrti in podobno. Vse se je lepo skladalo s svetopisemskimi poročili o trpljenju in smrti Jezusa Kristusa in tudi z njegovo podobo.

Za dokončno potrditev pristnosti prrta je bilo potrebno opraviti samo še testiranje starosti. Vendar Cerkev takrat ni dovolila, da bi iz prrta odrezali za robec velik kos. Toliko dragocene

MIM (Vir: Time)

svet v številkah 28

BOGASTVO SE KOPIČI — Razviti svet hiti vse hitreje naprej in seveda bogati. Grafikon tega tedna primerjalno kaže, kako se v izbranih državah razvija sveta povečuje industrijska proizvodnja in kako je skladno z njo večji tudi družbeni proizvod. Največji porast v tem pogledu beležita državi s pacifiškega območja, Japonska in Avstralija. Tudi to je kaj govoren dokaz, da se središče svetovnega razvoja pomika v pacifiški bazen.

Nižji standard polni zapore

Letos na Dolenjskem občuten porast kriminala — Vlomov kar za 70 odstotkov več — Slabša raziskanost — Petino odkritih kaznivih dejanj store Romi

Dolgo je bila uganka, kako da v obdobju močnega upadanja življenjskega standarda in tako rastoče inflacije število kriminalnih dejanj ne narašča. Zdi se, da je bilo to le zatišje pred viharjem, kajti vse kaže, da bodo letošnji podatki stvari postavili na njihovo mesto. Na območju novomeške UNZ, ki pokriva črnomaljsko, metliško, novomeško in trebanjsko občino, je bilo v letošnjih devetih mesecih storjenih 1.526 kaznivih dejanj, kar je za 154 ali 12 odstotkov več kot v enakem lanskem obdobju.

Pravijo, da statistika ne laže, ta pa kaže, da je tak porast kriminala med najvišjimi v Sloveniji, kjer je letošnje siceršnje poprečje porasta vsega 3 odstotke. Ob tem velja omeniti, da je največji skok napravilo število vlomov in hudih tatvin, katerih je več kar za 70 odstotkov, v isti sapi pa velja dodati, da so težja kazniva dejanja vendarle raziskana. Pri vloh je, denimo, navzlic takšnemu porastu raziskanost v primerjavi z lanskim letom boljša za 4,5 odstotka. Ni pa to prav nikakršen razlog za zadovoljstvo, kajti po drugi strani velja, da je sicer raziskanost kaznivih dejanj na območju novomeške UNZ letos slabša za 7 odstotkov. To pomeni, da je dozle ostalo neraziskanih kar 45 odstotkov vseh kaznivih dejanj. Na srečo gre predvsem za lažje oblike, kot so kraje kokoši, koles, poljščin, tatvine iz osebnih avtomobilov itd. In ko smo že pri raziskanosti, moramo omeniti še področje, kjer je stanje najbolj kritično. Gre za vleme v cerkve in tavnine kulturnozgodovinskih vrednot, očitno je na delu dobro organizirana skupina, ki natančno ve, kaj hoče. Po drugi strani pa je tudi res, da so se s prijateljstvom storilcev, očitno vodi, nehali vlemi v blagajne trgovin, poštno in bencinskih črpalk.

PO DOLENJSKI DEŽELI

• 19-letni L. K. in 36-letni A. G., oba iz Trebnjega, sta sklenila opraviti generalno na že precej obrabljeni in dotrajani katri. Neročno je bilo le to, ker sta za takšno delo potrebovala tudi rezervne dele. Ponje sta odšla v skladišče novomeške IMV. A to tako, da sta si dele sama naložila in jih potem hotela mirno odpeljati mimo varnostnika. Slednji je imel na srečo še dovolj bistre oči, da je zmikavta pravi čas opazil. Storiča so izročili miličnikom, predmete, katerih vrednost je bila okoli 500 tisočakov, pa skladiščniku.

• Antonija Jordan iz Koprivnika pri Kostanjevici je tamkajšnjim miličnikom potožila, da je nekdo pred dnevi šaril po njenem kokošnjaku. Slednji ni bil zaklenjen, kar je ljubiteljski domačega kokošjega mesa olajšalo posel. S seboj je vzel kar štirinajst kokodajsk, katerih vrednost pa je težko dokončno določiti. Što je namreč za nesnice, ki bi v polni formi dnevno zagotovo dale tudi po štiri najst jajčk. Ocenja o vsega 150 tisočakov škodo, zapisana v miličniškem poročilu, je tako seveda močno vprašljiva.

NA DEPONJI ZALOTILI TATOVA

OREŠJE PRI SEVNICI — Sevniški miličniki so 2. novembra ob 20. uri na zasebni deponiji rabljenih avtomobilov v vasi Obrežje pri Sevnici, ki je last Dušana Tržana z Ledine, zalotili 26-letnega Josipa Tomiča in tri leta mlajšega Branka Dupara, oba iz Ozimnice. Mladenica sta iz starega opila že odvila obhiše zračnega filtra, vplinjača, jermenco in ventilator in očitno je bilo, da hočeta demontirati ter odnesti cel motor. Zoper njiju bo podana kazenska ovadba temeljenu javnemu tožilcu, ob tem pa ni odveč pripomniti, da je bilo na omenjeni deponiji doslej že nekaj tovrstnih krajev.

dežurni poročajo

IZ ODPRTE KRUŠNE PEČI PA-DLA ŽERJAVICA — Le majhna nepredvidnost je dovolj za požar. To je 3. novembra skušil tudi 44-letni Jože Murr iz Jablana. Njegova žena je tega dne okoli 9. ure zakurila ogenj v krušni peči, pri tem pa je vrata peči pustila odprta. Zaradi močnega ognja in dobre vleke je žerjavica pričela padati iz odprtih vrat na linolet. Slednji se je vžgal, ogenj pa se je kmalu razširil tudi na bližnjo stensko leseno oblogo. Vsa sreča, da je žena še pravi čas opazila, kaj se v kuhinji dogaja, sicer bi bile lahko posledice precej hujše, kot so bile. Na pomoč je namreč poklicala sosedo in skupaj so ogenj hitro pogasili, tako da je škoda za današnje razmere komaj omembe vrednih 150 tisočakov.

OB VRTALNI IN BRUSILNIŠTRJ — Neznani storilec je v petek, 4. novembra, obiskal nezaklenjeno garažo 23-letnega Petra Stojniča z Jugorja. Nepredvidnost lastnika je temeljito izkoristil in iz garaže odnesel električni vrtilni stroj »Black&Decker« ter liskin brusilni stroj. Stojnič je tako oškodovan za okoli 1.150 din, zmikavta pa možje postave še iščejo.

KDO JE VLOMILEC?

CURNOVEC PRI BREŽICAH — Med 1. in 4. novembrom je bilo v vasi Curnovce pri Brežicah vlomljeno v dva vikenda. Ivanu Suši iz Titovega Velenja je neznanec odnesel radiokasetofon, komplet krožnikov, električni mikser, nožno tlačilko, liter žganja in posteljino, vse skupaj v vrednosti najmanj milijon dinarjev. Veliko bolj usmiljen je bil do drugega lastnika Romana Ducmana iz Črnca pri Brežicah, kateremu je zmaknil le tričetrtlitrsko steklenico viskija. Tatu še iščejo.

Še ena zima med črnimi zidovi?

Olga Skubic iz Novega mesta živi z otrokom v nemogočih razmerah — Povsod plesen in vlaga — Za prošnje se nihče ne zmeni

NOVO MESTO — Predlanskega oktobra je Olga Skubic iz Novega mesta prejela odločbo komisije za stanovanjska vprašanja pri občinskem izvršnem svetu, v kateri med drugim piše: »Olgi Skubic, delavki Temeljnega sodišča Novo mesto, dodeljemo dvo-sobno kletno stanovanje v poslovno-stanovanjski zgradbi na Cesti herojev 4 v Novem mestu. Imenica stanovanjske pravice mora pred vselitvijo plačati lastno udeležbo na sklad skupne porabe občine Novo mesto.«

Le kdo ne bi bil vesel takšne odločbe, še posebej v dne, ko je vse težje priti do stanovanja? Tudi Olga je s sodelavkami nazdravila enemu najpomembnejših dogodkov v življenju sleherne družine in pri tem pozabila na z muko zbrani denar za lastno udeležbo, pomembno je bilo tisti hip le, da ima naposled svoje stanovanje. Toda veselje je bilo sila kratko: ko se je v kletno stanovanje na Cesti herojev 4 vselila, so se pričeli problemi.

• Težko je verjeti, toda očitno je, da nekateri v Novem mestu živijo v še slabših razmerah. Kajti kako si drugače razlagati podatke, da je na solidarnostnem seznamu za enosobno stanovanje Olga Skubic šele na 25. mestu, za garsonjero pa na enajstmu.

Dobro leto je od takrat razne naslove opozarjala na nevzdržne stanovanjske razmere, v katerih mora živeti z otrokom, odgovor je bil vselej enak: stanovanje je staro in se ga ne splača obnavljati, poleg tega za to ni denarja. Olga je poskušala s pismom, v katerem je pristojne na sodišču zaprosila, naj o njenih težavah seznanijo komisijo, ki ji je stanovanje dodelila. Brez uspeha, ne iz občine ne iz samoupravne stanovanjske skupnosti ni bilo odmeva, čeprav so bila v pisanju tudi takšna dejstva:

»Stanovanje je zelo vlažno. Zaradi vlage sem morala izprazniti omaro, kajti oblačila je začela plesen. Perilo imam sedaj v polivinilastih vrečkah. Resda je stanovanje dvosobno, a je ena soba povsem neizkoriščena zaradi vlage, druga, v kateri imam omenjeno omaro in v kateri tudi spim z dve leti stari otrokom, ker drugega izhoda nimam, je zaradi vlage nemogoča: stene so črne, plesnive. Nič bolje ni v kuhinji, sanitarijah in hodniku. Zaradi takšnih razmer je otrok vse

pogostje bolan, na bolniški sem domala vsak teden, zaradi tega je ob koncu meseca tudi moj osebni dohodek bistveno manjši. Poleg tega, da je stanovanje izredno vlažno, je v njem zelo slaba električna napeljava, okna so slaba in se ne zapirajo, stropi so izredno visoki, tako da prostorov doma-la ni moč ogreti. Za eno zimo sem porabila 13 metrov drv, pa sem si morala pomagati še s plinsko pečjo. Ob tem moram omeniti, da kurjave nimam kje hraniti. Drvarnica je v napoj razpadlem stanju, drva v njej so mokra. Vse to so okoliščine, ki načelnjajo zdravje mojega otroka. Predvsem zaradi njega vas prosim za pomoč.«

Edina reakcija na takšna in podobna moledovanja je bil komisiji oglel stanovanja, opravljen letošnje-ga marca. Predstavnik samoupravne stanovanjske skupnosti in skupščine občine Novo mesto so med ugotovitve zapisali:

»Čimprej je potrebno sanirati dim-nik v zidu med kuhinjo in sobo, potrebno je beljenje sten in stropov, ker so stene vlažne in plesnive. Zaradi ve-like višine kletne etaže (stropi so vi-soki od 3,5 do 4 metre) je potrebno znizati strop, potrebno je pleskanje oken, popravilo strehe na drvarnici. Dotrajana je električna napeljava v stanovanju...«

To in še kaj je bilo zapisano v zapisniku, med drugim tudi stavek, da

se bodo dela opravila, »ko se bo ugotovila možnost financiranja«. Danes je 10. november, sedem mesecev po opravljenem ogledu možnosti finan-ciranja očitno še niso ugotovljene. Skubiceva je z otrokom na pragu nove zime. Enako mrzle, enako vlažne in enako bolne kot prejšnje.

B. BUDJA

NEUPORABEN DIMNIK — Iz zaprte dimne tuljave v sobi teče katran, stena je črna, kar dobro kaže posnetek. Komisija je med ugotovitve zapisala tudi to, da je potrebno dimnik čimprej sanirati. Od oglada je minilo že osem mesecev, pred vrati je zima. Se bo vlaga in plesnobi pridružil še mraz?

VLAŽNI IN PLESNI ZIDOVJI — To je soba, v kateri Olga Skubic spi s svojim sinom. Stene so črne od plesni in vlažne, v prostoru zaudarja, vlaga je začela tudi opremo. Oblačila ima Skubičeva spravljena v polivinilastih vrečkah, kajti v omari jih je napadla plesen. Bo morala s svojim otrokom tudi to zimo preživeti v vlagi in plesnobi? Zaenkrat kaže tako.

daje. Manj je sedaj grabežev, zato pa več zlorab in poneverb. Podobe to kaj prida ne spremeni.

Romska in mladoteniška problematika sta poglavji zase. Romi predstavljajo na Dolenjskem le pičel odstotek vsega prebivalstva, veliko občutnejša pa je njihova prisotnost, ko govorimo o kriminalu. Od letošnjih 826 odkritih kaznivih dejanj na območju novomeške UNZ so jih kar 142 storili Romi, to pa je že skoroda petina. Da ne govorimo o tistih neodkritih dejanjih, predvsem kraja kokoši in poljščin, ki so prav tako romski »privilegij«.

Še beseda, dve o mladoteniških. Stori-li so 132 kaznivih dejanj, lani 118, kar kaže na 12-odstotni porast. Temeljnemu javnemu tožilcu je bilo ovdanih 174 oseb, to je za šestino več od lanskega leta, ob vsem tem pa je potrebno omeniti še 96 zalotenihi otrok, ki so letos storili 45 kaznivih dejanj. Ti podatki morajo dati misliti, ob njih tudi podatek o 592.911.756 din z vsemi opisanimi dejanji povzročene škode postane nepomemben.

varujmo naše okolje pred požari

GORELO V TRGOVINI — KOČEVJE — 28. oktobra ponoči je gorelo v trgovini Varteks v Kočevju. Kaže, da je požar povzročila vključena termoakumulacijska peč. Škode je bilo za nekaj 5 milijonov dinarjev. Ogenj je uničil nekaj izdelkov, ki jih tu prodajajo.

SMRT S KOSILNICO — RIBNICA — 72-letni Edvard Cvar iz Zamostca v ribniški občini se je 28. oktobra smrtno onesrečil. Preiskovalci so ugotovili, da je do nesreče prišlo med košnjo s kosilnico. Med obračanjem kosilnice je Cvaru spodrsnilo, da je padel v poldrugi meter globoko vodo, nanj pa se je nato zvrnila še kosilnica.

OB TENIŠKO OPREMO — KRŠKO — 4. novembra ponoči okoli 1.30 je nekdo na parkirnem prostoru pred stanovanjskim blokom na Cesti 4. julija 60 v Krškem vломil v osebni avtomobil Dušana Kokolja. Neznanec mu je odnesel teniški lopar, zgornji del tenirke in osem zavitov cigaret lord, tako da je Kokalj oškodovan vsaj za 500 tisočakov.

OBLEŽAL HUDORANJEN — KRŠKO — V brusilnici tovarne celuloze in papirja Djuro Salaj v Krškem je prišlo 4. novembra ob 16. uri do hude delovne nezgode. Skupina delavcev DO Fering iz Gračanice — med njimi je bil tudi 31-letni Nezir Halidović — je tega dne v brusilnici montirala mostno dvigalo. Med preverjanjem opravljenega dela pa je Halidović iz nepojasnjenega vzroka omanil z dvigala šest metrov globoko na tla in obležal hudo ranjen. Prepeljali so ga v brežiško bolnišnico.

Zgorela hiša in oprema

V nedeljo zvečer je na Krasincu prišlo do katastrofalnega požara — Vardič brez strehe nad glavo

KRASINEC PRI METLIKI — Najverjetneje je bilo pregrete lesene opažne stene vzrok katastrofalnega požara, do katerega je v nedeljo, 6. novembra, okoli 18. ure zvečer prišlo v montažni stanovanjski hiši Luke Vardiča s Krasince. Prvi rezultati opravljene preiskave kažejo, da se je ogenj pojavil v spalnici, kjer je imel Vardič zidan kamin, katerega so tudi kurili. Od tod tudi dokaj upravičena domneva, da je do požara prišlo zaradi pregrete lesene stene. Posledice so bile strašne. Hiša v velikosti 12 krat 8 metrov je pogorela do tal, z njo pa tudi vsa oprema. Žraven te hiše gradi Vardič novo, kateri požar prav tako ni prizanesel. Zaradi visoke temperature so na njej popokala stekla, zgorela pa je tudi električna napeljava na zunanji stenah. Po prvih, a zagotovo še n. po-

MOTORISTA VODIJO S POSTAJO — V prostorih avto-moto društva v Novem mestu so se minuli četrtek zbrali predstavniki vseh tovrstnih društev Slovenije. Z največjim zanimanjem so si ogledali demonstracijsko vožnjo motorista, ki ga je instruktor usmerjal s CB postajo iz avtomobila. To novost so po uvedbi novega zakona o poučevanju kandidata A kategorije prvi uvedli prav v Novem mestu. Slovenski instruktorji so si ob tej priložnosti ogledali vozila re-nault R5, prilagojena za poučevanje bodočih voznikov, bili pa so tudi na ogledu proizvodnje v IMV. (Foto: J. Pavlin)

Sporen mlečni prispevek

Ker sklep o uvedbi prispevka ob nakupu mlečnih izdelkov ni bil objavljen, je neveljaven

LJUBLJANA — Na zanimiv primer je pred dnevi naletelo ustavno sodišče Slovenije: Ljubljanka Albina Podbevšek je namreč sodišču predlagala, naj oceni ustavnost in zakonitost sklepa samoupravne interesne skupnosti za pospeševanje proizvodnje hrane in zagotavljanje osnovne preskrbe Slovenije. Omenjeni sklep, s katerim je bil uveden začasni namenski prispevek ob nakupu mlečnih izdelkov, je po mnenju občanke namreč nezakonit.

Tako je začasni prispevek, ki ga plačujejo potrošniki vseh mlečnih izdelkov ob nakupu v prodaji na drobno pričel veljati že pred meseci: za sir 21. marca, za ostale izdelke pa že 22. februarja. Sklep o tem je bil objavljen na oglasni deski sedeža navedene samoupravne skupnosti. Vse lepo in prav, če ne bi prišlo do zapleta. 258. člen ustave SR Slovenije pravi, da se samoupravne splošni akti ne smejo uporabljati, dokler niso ustrezno objavljene. Taki, ki so splošnega pomena za delovne ljudi in občane, morajo biti objavljeni v uradnih glasilih družbenopolitičnih skupnosti. In tak akt sklep o uvedbi namenskega prispevka ob nakupu mlečnih izdelkov zagotovo je. Sodišče je zato, ker pač akt ni bil ustrezno objavljen, v uradnem glasilu SRS, odločilo, da sklep potemtakem sploh še ni začel veljati in ga torej ne bi smeli izvajati.

Sodniki ob tem niso ugotavljali, koliko na ta način nezakonito pridobljenega denarja je bilo doslej zbrano, zato pa so ne glede na vse to dodali še, da uvedba začasnega namenskega prispevka, ki ga plačujejo potrošniki ob nakupu mlečnih izdelkov, nima pravne podlage ne v ustreznem zakonu ne v ustavi SRS. Kar dva ne tako nedolžna sponzorja torej, katerih cen so nekaj mesecev plačevali tisti, ki so zanju najmanj krivi — potrošniki.

POJASNILO

V 42. številki Dolenjskega lista je bila pod naslovom »Zalotili tatova« objavljena vest o tatvini sedežev v novomeški IMV, ki naj bi jo zakrivila J. G. iz Vinje vasi in J. K. iz Smeihela. Prizadeta pojasnjevala, da ni slo za krajo, saj so bili sedeži namenjeni gasilskemu društvu iz Podgrada.

Z balkona padel na betonska tla

Huda nezgoda med pleskanjem lesenih oblog

LONČAREV DOL PRI SEVNICI — Dvema hudima delovnima nezgodama prejšnji teden v posavskem koncu se je 2. novembra pridružila še tretja, najhujša.

Okoli 19.40 je 27-letni Pavel Grilec na svoji stanovanjski hiši v Lončarevem dolu pri Sevnici popravil in pleskal zunanje lesene obloge. Pri tem sta mu pomagala še dva delavca. Med opravljanjem dela je na balkonu prvega nadstropja stol na star lesen stol, kar je bilo usodno. Stol se je namreč pod Grilčev težo zlomil, tako da je Pavel padel vzratno preko balkona na betonska tla pred garažo in med padcem z glavo udaril v ograjo pritičnega balkona. Zelo hudo poškodovanega so prepeljali v celjsko bolnišnico.

GORELO V VIKENDU

BELA CERKEV — V ponedeljek, 7. novembra, ob 2.45 je prišlo do požara v vikendu Ljubljanka Milana Cvelbarja v Beli cerkvi. Ogenj je nastal v dnevni sobi, po vsej verjetnosti pa ga je povzročila preobremenjenost električne napeljave. Požar je uničil dnevno sobo z opremo in del ostrešja, tako da je škoda za 30 milijonov din. Požar so pogasili novomeški poklici in prostovoljni gasilci iz Bele cerkve.

KRONIKA NESREČ

PREHITEVANJE V OVINKU KRI-VO TRČENJA — 38-letni Ismet Šemič iz Bihča se je 1. novembra ob 12.20 uri peljal z osebnim avtomobilom iz Metlike proti Novemu mestu. Ko je pripeljal pod Vahto, je tam dohitel osebno vozilo 46-letne Ljudmile Geršič iz Novega mesta in ga pričel prehitovati. Manever se je končal tik pred nepreglednim ovinkom, zaradi prevelike hitrosti pa Šemič ni uspelo več zaviti na desni vozni pas. Prav takrat je nasproti z osebnim avtomobilom prijel 48-letni Ljubljancan Jože Jereb. Čelnemu trčenju se ni bilo moč izogniti, za natek del avtomobila Ismeta Šemiča. V kupu zvite pločevine so se poškodovali 36-letna Anika Šemič, 15-letna hčerka Elvira in

13-letni sin Dejan ter 44-letna Mirjana Jereb iz Ljubljane. Poškodovance so prepeljali na zdravljenje v novomeško bolnišnico, na avtomobilih pa je za 1.200.000 din škoda.

• OGLEDALOM ZBIL PEŠČA — 4. novembra ob 5.40 uri je 47-letni Franc Obšteta z Mačkova pri Dvoru peljal avto-bus iz Sentjerneja proti Metliki. V semaforiziranem križišču v Zabji vasi je zavil na levo proti Metliki, pri tem pa neprevidno zapeljal skrajno desno ob pločniku in v desnini vzratnim ogledalom zadel 56-letnega pešca Franca Božiča z Tolste-ga Vrha. Božič je dobil udarec v čelo in pri tem padel po pločniku, poškodovanega pa so odpeljali na zdravljenje v novomeško bolnišnico.

odbojka

II. ZVEZNA LIGA, zahod, moški — 5. KOLO: PIONIR—NOVI ZAGREB 3:0 (3,5, 14)
Pionir: Jović, Bašić, Brulec, Smrke, Kosmina, Petković, Prevorčnik, Pošćić, Travžan, Černač, Prah, Berger.
LESTVICA: 1. Salonit (tekma več) 12 točk, 2. Pionir 10, 3. Ljubinje 8 itd.

Tekma 6. kola s Kamnikom so Novomeščani odigrali že včeraj.
II. ZVEZNA LIGA, zahod, ženske — 5. KOLO: LIK KOČEVJE—PULJ preloženo.

V 6. kolu potujejo Novomeščanke v Novo Gonicu.

I. SOL, moški, 5. KOLO: LIK KOČEVJE—AGROPLOD LJUTOMER 3:1 (-15, 6, 12, 10)

Lik Kočevje: Knavs, Bradač, Polovič, Levstec, Hvala, Papež, Turk, Ahac, Obradović, Marinč, Vec, Miklič.

LESTVICA: 1. Granit 10 točk ... 11. LIK Kočevje 2.

V soboto igrajo Kočevci v Mislinji.

rokomet

SRL, moški, 8. KOLO: FUŽINAR—INLES RIKO 21:22 (11:13)
Inles Riko: Lapajne, Djokić, A. Mihelič, Šilec 4, Jurč 1, Dejak 1, S. Mihelič, Lesar 3, Tomšič 1, Mate 7, Fajdiga 5, Parezanovič.

KRSKO—ŠOSTANJ 20:20 (13:7)
Krsko: Kuhar, Kekić, 1, Šerbec 8, Šebalj, Iskra 5, Bogovič 4, Bernardić, Večarič 1, Novak, Levec, Voglar, Božič.

ČRNOMELJ—PRULE 25:24 (12:10)

Črnometelj: Pruc, Bohte 3, Kavšek, Žunič 1, Novak 1, J. Papež 10, Pezdire, Hudelja, Adlešič 6, B. Grabrijan 1, S. Grabrijan 3, Kmetič.

LESTVICA: 1. Šostanj 14 ... 4. Inles Riko 11, 6. Krsko 8, 11. Črnometelj 4.

Pari prihodnjega kola: Prule—Krsko, Termopol—Črnometelj, Inles—Jadran itd.

SRL, ženske, 8. KOLO: ISKRA—IMV NOVO MESTO 30:21 (16:9)

Iskra: Jakše, Gorenc 4, Dolar 6, Kegljevič 3, Radovan, Pavlič, Selan 7, Medvešek, Vidic 7, Martinčić 2, Lužar 1, Kos.

IMV Novo mesto: Butala, More, Tomas, Knafeljc, Klobučar, Hvala, Drčar 1, Veselič 2, Rebolj 1, Šmalc 12, Opruc 5, Hočevar.

BURJA CENTROCOOP—ITAS KOČEVJE 19:19 (9:9)

Itas Kočevje: Štefanjšin, Dragičević, Klarič 2, Guštin, Vuk 1, Krizman 3, S. Jerič 7, M. Jerič 3, Bejtović 3, Štefanjšin.

LESTVICA: 1. Mlinotest 14 (+64), 2. Iskra 14 (+61) ... 5. Itas Kočevje 9, 8. IMV Novo mesto 7 itd.

Pari prihodnjega kola: Novo mesto—Ferrotehna, Itas—Iskra, Crkno—Mlinotest itd.

košarka

SKL, moški, 5. KOLO: COMET—NOVOLES 11:84 (61:42)

Novoles: Gavranovič 6, Cerkovnik 11, Bajc 19, Radulovič 15, Andoljšek 2, Lučev 19, Pintar 6, Blatnik 6.

LESTVICA: 1. Mineral Slovan 9 točk ... 10. Novoles 6.

V soboto igrajo Novomeščani doma s Heliosom.

Peta zaporedna zmaga Pionirja

Novomeški odbojkarji ob Salonitu še naprej edina neporažena ekipa v II. zvezni ligi — Kočevje: Pulj preloženo — Naposled le zmaga Kočevcev

Nič novega, bi lahko rekli tudi po sobotnem 5. kolu v II. zvezni odbojcarski ligi — zahod. Novomeščani so po pričakovanju gladko doma opravili z Novim Zagrebom, nove točke pa so vknjižili tudi njihovi bržčas edini tekmeči v boju za naslov jesenskega prvaka, igralci anhovskega Salonita. Odločitev bo torej najverjetneje padla v njunem medsebojnem obračunu 10. decembra v novomeški športni dvorani.

Razlika v kvaliteti je bila na sobotnem srečanju med Pionirjem in Novim Zagrebom očita. Gostitelji niso igrali na vso moč, a so vendarle dosegli zanesljivo zmago. Trener Marko Zdražnik je tokrat dal priložnost tudi mlajšim igralcem, ki so potrdili, da raste na Dolenjskem izredno obetaven rod odbojkarjev. Od mladih se je najbolje izkazal Prah, od njem pa je treba pohvaliti še Jovića in Povšiča, ki vsehskozni igra v imenitni formi in sta zagotovo stebra igre novomeškega drugoligaša. Novomeščani so tako še brez poraza, podobno kot Salonit. Slednji je minuli vikend že vnaprej odigral tudi tekmo s Čelikom in jo gladko dobil s 3:0, medtem ko so pionirjevi tekmo 6. kola proti Kamniku odigrali že včeraj. Če je soditi po razporedu preostalih srečanj, so Novo-

meščani vsekakor v prednosti, saj imajo za tekmece lažje nasprotnike, z obema, ki bi jih lahko presenetila, Reko in Salonitom, pa igrajo doma. Prav nasprotno Anhovčane že v soboto čaka težka pot v Ljubljano, kjer igrajo z ekipo, ki je doslej doživela en sam poraz, in to tistega z Novomeščani. Za pravo senzacijo pa so v sobotnem kolu poskrbeli igralci Kajnja, s katerimi se Novomeščani prihodnjo soboto srečajo na njihovem igrišču, saj so doma gladko s 3:0 premagali ekipo Jedinst-

KEGLJANJE ZA OBČINSKI PRAZNIK

NOVO MESTO — V počastitev občinskega praznika je bilo pred dnevi v Novem mestu tekmovanje kegljačev z borbenih igrar na dvanajst setov. V konkurenci tekmovalcev iz Metlike, Črnolmja in Novega mesta so pokal osvojili Metličani, ki so podrlji 761 kegljev, Novo mesto je bilo drugo (742) in Črnometelj tretji (715).

REKREACIJA MOŠKIH IN ŽENSK V MOKRONOGU

MOKRONOG — Društvo Partizan Mokronog vabi na rekreacijo moških vsak torek od 18. do 20. ure in na rekreacijo žensk vsak petek od 18.30 do 20. ure. Prvi teden v decembru pa bo v Mokronogu tudi družinska športna rekreacija, prav tako v telovadnici osnovne šole Jančija Mevžja.

ŠPORTNI KOMENTAR

Dve tretjini za prevoze
Draga potovanja jemljejo klubom večino denarja

Časi so taki, da danes že domala vsaka vaška ekipa, ki želi nastopati v tretjerazredni krajevni ligi, potrebuje za svoje delo pokrovitelja. Lastna sredstva klubov so izredno pičila, dotacije telesnokulturnih sredstev vse manjše, in bolj ali manj jasno je, da kakšna premika na bolje v prihodnjem letu, ko bo financiranje telesne kulture postavljeno v drug položaj, ne gre pričakovati. Prej nasprotno.

Tekmovalci v lige potrebujemo. So del piramide, na katere vrhu je profesionalni, pravimo mu tudi vrhunski šport. Vprašanje pa je seveda, če potrebujemo lige v sedanjih organizirnostih. Osupljiv je namreč podatek, da klubom jemljejo potovanja in prevozi kar dve tretjini vseh sredstev. Temu dejstvu se nekateri tudi v sedanjih okvirih kar spretno prilagajajo. V škodo vseh športnih zakonitosti seveda.

Dober primer za to so pred dnevi navrgli Črnometalci. Primorci so namreč njihovim nogometšem na glas povedali, da bodo naredili vse, da ne pridejo v višji tekmovalni razred. Kot razlog so povedali, da sta si pokrajini preveč oddaljeni in da bi njih potovanja v Belo krajino stala preveč.

Takšnim in podobnim nešportnim igram, za katere ne gre dvomiti, da jih je iz dneva v dan več, je težko stopiti na rep. Izhod je pravzaprav samo eden: pocienitev tekmovalnih ligaških sistemov. Kako, je stvar dogovora, pri katerem pa bi odločilno besedo brez dvoma moral imeti interes po čim manj prevoznih kilometrih. Lokalne in regijske lige so za docela amatersko pojmovanje športa več kot dovolj. Višje ambicije pa seveda tudi veliko več stanejo. Drugo vprašanje je, ali so dosegljive najboljše, ali nemara le najboljše.

B. B.

PRESENETLJIVA ZMAGA

NOVO MESTO — Tudi novomeški tenisači so prispevali svoj delež k proslavljanju občinskega praznika. Na turnirju posameznikov je zmagal Šefman, ki je v finalu ugnal Stokanoviča s 6:4, 1:6 in 6:0, v polfinalu pa je predtem Stokanovič ugnal Cujnika s 6:2 in 6:0, Šefman pa Jožela s 3:6, 6:0 in 6:2. Do presenetljivega razpleta pa je prišlo v igri parov. V polfinalu sta namreč Salmič in Gričar ugnala prva favorita Stokanoviča in Zagorca s 6:1, 4:6 in 6:4, v drugi tekmi pa Lapajne in Zupančič par Artač — Peterlin s 6:1, 6:2. V finalnem obračunu sta Salmič in Gričar premagala Lapanjeta in Zupančiča s 6:3, 6:1.

nesel slabo igro, v kateri je bil zmagovalec znan že vnaprej, zato se ekipi nista kaj prida trudili. To velja še posebej za gostitelje, ki so igralce precej pod svojimi zmognostmi. Opravičilo je lahko nemara to, da so Šentjernejske hranile moči za sobotni teški obračun v Kočevju, ki jih v primeru poraza že lahko izloči iz boja za jesenski naslov. Kočevke namreč igrajo to jesen v odlični formi. To so največkratje potrdile tudi v soboto, ko so se neporaženo vrnile iz Izole, kjer so igralce z Burjo. Gostiteljice so še vse do minute pred koncem vodile z dvema zadetkoma prednosti, nato pa je stvari vzel v svoje roke Stanka Jerič in dvakrat zapored zatrešala mrežo gostiteljice. Za točko je bilo to dovolj.

B. B.

137 EKIP NA DELAVSKIH ŠPORTNIH IGRAH

ČRNOMELJ — Za delavske športne igre v sezoni 1988/89 v črnometaljski občini se je prijavilo kar 137 ekip iz 23 delovnih in drugih organizacij. Moči, znanje in spretnost bodo merili v enajstih disciplinah. S svojimi ekipami prvič sodelujejo tudi starešine iz črnometaljske garnizije in obrtniki. Največ ekip sta prijavela Iskra in Belt, največ zanimanja pa je za kegljanje, streljanje in mali nogomet. Končano je že tekmovanje v športnem ribolovu, kjer je zmagala ekipa Beta, med posamezniki pa Franc Štefanič, član ekipe obrtnikov. V teku je tekmovanje v odbojki.

NOGOMETNA TEKMA

Pretekli teden so se v telovadnici pomerile ekipe mladih nogometašev iz osnovnih šol Vinica, Semič, Dragatuš, Stari trg in dveh črnometaljskih šol. Naši nogometaši so se ves čas držali dobro. Tudi mi smo jih spodbujali z močnim navijanjem. Na koncu smo izvedeli, da so učenci iz OŠ Loka osvojili prvo mesto. Bili smo zelo veseli, posebej pa njihov trener.

ALENKA VIDOŠ, 6. a OŠ Loka Črnometelj

MED KEGLJAŠKIMI STEZAMI

Trebanjska kegljača Franc Tkavec in Franci Maraz sta uspešno nastopila na nedavnem republiškem prvenstvu, ko sta med tridesetimi pari zasedla odlično 15. mesto in tako dolenjski kegljaški območni skupnosti pridobila pravico nastopa dveh parov v prihodnji sezoni. V ženski konkurenci sta Dolenjsko zastopali Vebrova in Flisarjeva ter v konkurenci prav tako tridesetih najboljših parov Slovenije zasedli solidno 19. mesto. Še posebej dobro je kegljala Vebrova, saj jo rezultat 829 podrtih kegljev uvršča na 11. mesto.

Danes, v soboto, in nedeljo organizira dolenjska območna kegljaška skupnost tradicionalno revijo kegljačev v počastitev dneva republike na kegljišču Loka. Število udeležencev ni omejeno, spomnimo se, da je lani med ženskami zmagala Trebanjska Milena Veber, pri moških pa njen klubski kolega Niko Goleš.

V nadaljevanju klubskega prvenstva trebanjskih kegljačev, ki poteka v Ivančni gorici, ni bilo presenečenj. Vebrova in Tkavec sta metala zanesljivo in prednost pred zasledovalci celo povečala. Tkavec je podrl odličnih 855 kegljev, Vebrova pa 391.

Te dni se bo pričelo ekipno prvenstvo Dolenjske, na katerem kegljači Metlike,

Šport

Tudi s porazi do izkušenj in samozavesti

Comet — Novoles 11:84 — Mladi se kalijo

S petim kolom so v soboto nadaljevali prvenstvo tudi v prvi republiški košarkarski ligi. Novomeščani so tokrat gostovali v Slovenskih Konjicah in po pričakovanju zabeležili četrti zaporedni poraz.

Vsega pet minut je bilo potrebnih domačim košarkarjem Cometa, da so si priprali občutnejšo prednost in tako docela upravičili prednost favorita. Tudi Novomeščani so kmalu uvideli, da v tem srečanju nimajo kaj iskati, zato so priložnost vnovič dobili mladi igralci. Brez dvoma je takšna potroza novomeškega trenerja koristna, kajti mladi novomeški vrsti, v kateri sta le dva izkušena igralca (Cerkovnik in Bajc), še kako manjka igralških izkušenj in preprotnostne samozavesti za odločena srečanja, ki bodo odločila o obstanku v ligi. Poraza proti Cometu, ki je med vodilnimi ekipami v vsaki enim porazom doslej, ne gre jemati tragično.

PINGPONG ZA PRAZNIK

NOVO MESTO — V počastitev praznika novomeške občine je novomeški namiznoteniski klub organiziral turnir, ki se ga je poleg dveh novomeških ekip udeležila še ljubljanska Ilirija. V moštvenem delu je zmagala prva ekipa Novega mesta, ki je Ilirijo premagala s 5:3, med posamezniki pa Vitamič (NM I), drugi je bil Kočevar (NM), 3. in 4. mesto si delita Kešeljevič (II) in Jakopič (NM).

BELA KRAJINA—SAVA 3: (1:0)

ČRNOMELJ — V predzadnjem kolu jesenskega prvenstva v zahodni skupini OČL so nogometaši Bele krajine doma ugnali kranjsko Savo. V igri z veliko napakami, a zato borbeni, so gostitelji zasluženo slavili, zadetke pa sta prispevala Terzić 1 in Perčec 2.

J. ŽAGAR

Do točk v zadnjih sekundah

Športna sreča je bila tokrat dolenjskim ligašem v republiških rokometnih ligah naklonjena — Prva zmaga Črnolmja — Ženski derbi Šentjernejskankam

Minula rokometna sobota je bila za dolenjske republiške ligaše ena najuspešnejših doslej. Tako so si Črnolmci priigrali prvo letošnjo zmago, Ribničani so presenetili v Slovenj Gradcu, Krčani pa doma odšepnili točko vodilnemu Šostanju. V ženski ligi je v dolenjskem derbiju Iskra po pričakovanju gladko odpravila Novomeščanke, medtem ko so Kočevke na vročem terenu v Izoli v zadnji minuti izenačile.

Najprej pogled v moško ligo. Po seriji bolj ali manj nesrečnih porazov se je igralcem Črnolmja v soboto vendarle nasmehnila sreča. V tekmi proti Prulam so bili vnovič na pragu poraza, še nekaj minut pred koncem so gostje vodili s 24:21, nato pa so gostitelji zaigrali na vse ali nič. S presingom so povsem zmedli Prulčane, presretni nekaj žog in zmagoviti zadetek dosegli tri sekunde pred koncem tekme. Nič manj razburljivo ni bilo v Slovenj Gradcu, kjer je Fužinar proti Inlesu vodil z 21:21, nato pa so Ribničani v zadnjih sekundah zabil dva gola in točki sta odšli z njimi. Tretja tekma ki se je odločala v zadnjih sekundah je bila v Krškem, kjer je gostovala vodilna ekipa Šostanja. Prvi polčas je kazal na velika presenečenja, saj so Krčani

popolnoma nadigrali Šostanjčane in ta del odločili v svojo korist s 13:7. Popolnoma drugače pa je bilo v nadaljevanju. Prva ekipa letošnjega prvenstva je pokazala svoj pravi obraz in pet minut pred koncem so gostje tudi prvič povedli. Na srečo so gostitelji vendarle še zbrali dovolj moči, da so po dolgem napadu izsilili sedemmetrovko in iz nje izid tudi izenačili.

V ženski ligi gre vse po pričakovanjih, mrtvi tek vodilnih ekip Mlinotesta in Iskre se nadaljuje, v rahli prednosti so sedaj po sobotni izdatni zmagi nad mariborskim Branikom Ajdovke. Šentjernejske v soboto niso izkoristile priložnosti za višjo zmago proti tokrat nerazpoloženi ekipi IMV Novo mesto. Dolenjski derbi je pri-

KRATKE IZ RIBNICE IN KOČEVJA

- S turnirjem v malem nogometu se bodo 3. decembra končale druge delavske športne igre, katerih organizatorja sta ribniška ZTKO in občinski sindikalni svet. Tekmovalci se bodo pomerili v šahu, malem nogometu, streljanju, namiznem tenisu, kegljanju in balinanju, prvič pa bodo poizkusili tudi z odbojko in tenisom. Lani je zmagala ekipa delavcev Rika.
- Kegljaji ribniškega Rika bodo te dni odpotovali na velik mednarodni turnir, ki bo 26. novembra v zahodnonemškem Singelfieldnu. Organizator turnirja je klub naših delavcev Triglav, nastopile pa bodo ekipe iz Madžarske, Švice, Italije, Zahodne ter Vzhodne Nemčije in Jugoslavije.
- V Loškem potoku so pred leti kupili plastično maso, s katero naj bi uredili skalalnico za tekmovaljanje in vadbe tudi v poletnem času. A se je nekje zataknilo, saj je plastika ostala v kleteh. Te dni je prišlo do menjave vodstva Partizana v Loškem potoku in pričakovati je, da se bo kaj spremenilo tudi pri ureditvi skalalnice.
- V počastitev dneva republike pripravljajo kegljaški klub Kočevje, član II. republiške lige, tradicionalni turnir, na katerem bodo nastopile ekipe Rika, Bresta, Domžal in Kočevja.
- Toni Trdan, kegljač kočevskega Rika, je na republiškem posamičnem prvenstvu dosegel odlične rezultate: uvrstil se je med 24 najboljših — s 1.752 podrtimi keglji. Upati je, da Trdan s tem še ni rekel zadnje besede.

M. GLAVONJIČ

ŠPORTNO IGRIŠČE V KANIŽARICI

KANIŽARICA — Pred kratkim so v Kanižarici naredili asfaltirano športno igrišče, na katerem bo moč igrati rokomet, košarko, mali rokomet. To je poleg kegljišča edini športni objekt v krajevni skupnosti Doblice—Kanižarica. Igrišče je zgradila tamkajšnja krajeva skupnost ob veliki pomoči kanižarskega Rudnika. Ker je igrišče tik ob cesti, bo treba postaviti še ograjo.

MALI NOGOMET V DVORANI

NOVO MESTO — Športno društvo Griže organizira v soboto, 26. novembra, s pričetkom ob 8. uri tradicionalni turnir v malem nogometu, ki bo potekal v novomeški športni dvorani pod Marofom. Prijavnina znaša 60.000 din, do 19. novembra pa jo je moč nakazati na žiro račun 52100-678-14765, plačila pa sprejema organizator še na dan zvežanja, ki bo v torek, 22. novembra, ob 18. uri v domu športov na Loki. Najboljše ekipe, vratarja in strelca čakajo lepe nagrade in pokali. Dodatna pojasnila je moč dobiti na telefonu (068) 26-206 (zvečer).

BOGAT JUBILEJNI TURNIR

NOVO MESTO — V počastitev dneva JLA bo 10. in 11. decembra v Novem mestu in Šentjerneju tradicionalni rokometni turnir, letos že 15. po vrsti. Na turnirju bo sodelovalo po šest moških in ženskih ekip, ekipe bodo razdeljene v skupine, ki se bodo merile v Šentjerneju in Novem mestu, kjer bosta tudi finalni srečanja. Letošnji turnir bo hkrati prva prireditelj, posvečena 40-letnici Rokometne zveze Slovenije.

KURIVOPRODAJA in tim laško

vam nudita ugoden nakup

DEMIT FASADE in nekaterih HIDROIZOLACIJSKIH MATERIALOV

do 15. 12. 1988

Možnosti plačila: **NA PET OBROKOV — BREZ OBRESTI,** za plačilo z gotovino pa 10-ODST. POPUST.

Prodaja: poslovalnica Novo mesto, Bršljin 2, tel.: (068) 21-518 in poslovalnica v Šentvidu, tel.: (061) 52-583

SPREMENLJIVA FORMA — Težko je karkoli napovedati, kadar igrajo nogometaši novomeškega Elana. Doma izgubljajo točke, na gostovanjih zmagojejo — kot je bil to primer v nedeljo na Jesenicah, ko so zmagali z 1:0. Strelec edinega zadetka je bil Kostrevec. V zadnjem, 11. kolu OČL — zahod igrajo Novomeščani doma z Nakkolom. Na posnetku enajsterica Elana — stojijo (od leve proti desni): Petretič, B. Mesojedec, vratar Črv, Hajdič, Gabrič, Horvat, S. Mesojedec, rezervni vratar Bayer in trener Klinčarovski; čepijo: Divjakovič, Pavlin, Kroni, Kobe, Vrhovac, Kobe, Žohar.

Sporočilo javnosti z razstavišča pri Slonu

Udeleženci ob otvoritvi razstave »Kostanji v mestu, koliko časa se?«, ki jo je pripravil Pri slonu Zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine Novo mesto...

Nekoč je bilo v mestu zasajenih 491 divjih kostanjev, danes stoji še 299 vitalnih in 60 nevaltnih oz. slabo vitalnih dreves, 132 dreves pa je bilo že odstranjenih.

Poleg že znanih vzrokov predstavljajo v Novem mestu trenutno največjo grozno zeleni mestni dediščini še ne dovolj pretehtani urbanistični posegi, zato nasprotujemo sekanju kostanjev in drevoredov ob cesti komandanta Staneta, ob Ljubljanski cesti, pred hotelom Metropol in v Kettejevem drevoredu.

Da bi mesto ponovno dobilo podobo urejenega slovenskega mesta, predlagamo: takojšnje izvajanje odloka (Skup. Dol. list 17/83); takojšnje temeljite sanacijske posege v drevoredih; oblikovanje in financiranje strokovne delovne ekipe, ki bo izvajala redna vzdrževalna dela; v okviru prenove mestnega jedra naj se planira in izvede zasaditev novih zelenih površin ter uredijo brežine reke Krke za rekreacijske oz. sprehajalne namene.

14 podpisov Novomeščanov

ZBIRALNA AKCIJA — Na OŠ Katja Rupena organiziramo na leto najmanj štiri zbiralne akcije, dve jeseni in dve spomladaj, v katerih sodelujejo vsi učenci. V tokratni jesenski akciji je 952 učencev zbralo 14.639 kg papirja. S tem so učenci zaslužili 2.635.020 din, ki jih bodo porabili za zaključne izlete. (Foto: Tadej Reclj, fotokrožek OŠ Katja Rupena)

ZAPISI O MAČKAH

Na šoli imamo časopis Preproste besede. V zadnjem smo pisali o muckah, mačkih, mačkah in mačkonih. Sestavili smo uganke ter dalje in krajše zgodbe, v katerih nastopajo muce. Sodelovala sem tudi jaz in sem napisala pesmico. To glasilo pa ni nekaj posebnega, ker je v njem toliko mačjih zgodb, ampak tudi zaradi ilustracij. Zanje smo zaprosili ilustratorko akademsko slikarko Marjanco Jemec-Božič. Narisala je štiri priloge in še naslovno stran. Najbolj mi je všeč muc na naslovnici. Tiskanje je omogočila OZD Tesnila Trebnje. Slikarki in delovni organizaciji se za sodelovanje lepo zahvaljujemo.

T. M. Sevnica

KONČNO PRETVORNIK?

PREDGRAD — Poljanska dolina še nima svojega pretvornika, ker odbor za njegovo gradnjo zaradi predsednikove bolezni in še nekaterih drugih vzrokov ni delal. Zdjaj so odbor dopolnili z novimi člani, izvolili novega predsednika in sklenili, da bodo letos nakupili material za gradnjo objekta, v katerem bodo aparature, prihodnje leto pa bodo objekt zgradili. Ostalo (aparature, stolp) pa je že ali pa bo še nabavila RTV Ljubljana. Pretvornik bo delal za območje KS Poljanska dolina in KS Stari trg, pokrival pa bo še nekatera druga območja, tudi na hrvaški strani Kolpe.

SMUČARSKI SEJEM

KOČEVJE — Sejem rabljene smučarske opreme bo v restavraciji Name v Kočevju v soboto, 19. novembra, od 9. do 13. ure. Organizirata ga Smučarski klub Kočevje in Nama. Posebnost sejma bo, da bo na njem obiskovalcem na razpolago tudi servis za čevlje (Alpina) in da bo Šport servis Smola montiral na smuči vezi in to delo zaračunal po lanskem cenah.

POVABLJEN NA POŽIREK

BRUSNICE — O mirnosti ozračja, v katerem so potekala nedavna brusniška pogajanja o odlagalšču posebnih odpadkov v Leskovcu, zgovorno govori dejstvo, da je eden od domačih tovarniško ponudil predstavniku Komunalne polno steklenico. Res pa je, da je bila v litrski steklenici temnosivkasta tekočina, ki se steka z odlagalšču komunalnih odpadkov nekam naprej...

TRI REFORME

RIBNICA — Ondan smo pobarali naprednega ribniškega občana Urbana, kaj so pravzaprav toliko opevane tri reforme. Odgovoril je, da kaj posebno odlašnega ne bo, če sklepa po tem, kako pogosto ga je glava bolela že doslej, ko smo vedno izvajali le po eno reformo.

JEZIK ZA OTROKE

KOČEVJE — Plakati vabijo predšolske in šolske otroke na tečaja nemškega in italijanskega jezika. Tako se tudi delavska univerza iz Kočevja uspešno vključuje v prizadevanja partije in Mikulića za dvig standarda občnanov. Z znanjem tujih jezikov se bodo namreč lažje zaposlovali v tujini, kjer so za okoli 5-krat večje plače kot doma.

BOKSAR ALI KULTURNIK?

RIBNICA — Ribničanje predlagajo, naj bi kulturna skupnost kupila vsaj kapelniku (če že ne vsem godbenikom) bele rokavice. Na to misel so prišli, ko so ob zadnjem nastopu godbe na prostem videli, kako kapelnik dirigira kar v debelih usjenih rokavicah, ki so zelo spominjale na boksaarje; nekateri godbeniki pa so pihali malo v instrumente, malo pa v roke, da so se pogreli. Če pa pri kulturni skupnosti za rokavice ne bo denarja, naj bi v Ribnici razpisali referendum za samoprisepek.

TELEVIZIJSKI SPORED

PETEK, 11. XI.

9.35 — 12.45 in 16.15 — 0.30 TELE-TEKST
9.50 VIDEO STRANI
10.00 MOZAIK: TEDNIK
11.00 PO SLEDEH NAPREDKA
11.40 LORCA, 4. del španske nadaljevanke
12.30 VIDEO STRANI
16.30 POROČILA
16.40 VIDEO STRANI
16.45 MOZAIK: ponovitev TEDNIKA
17.45 VRNITEV ANTILOPE, 5. del nadaljevanke

18.15 ALSPKI GORSKI GOZD, 1. del poljudnoznanstvene serije
18.45 RISANKA
19.01 OBZORNIK
19.18 ZRNO
19.30 DNEVNIK
20.25 MELBA, 1. del avstralske nadaljevanke

Sopranistka Nellie Melba je bila ena največjih opernih zvezd vseh časov, največje uspehe je zela v zadnjih desetletjih prejšnjega in v začetku tega stoletja. Imela je burno in pisano življenje, polno vzponov in uspehov pa tudi ljubezenskih avantur. Nadaljevanke v osmih delih je najo-

bširnejši prikaz svetovnega življenja.
21.20 ČAS NEGOTOVOSTI, 6. del dok. serije
22.20 DNEVNIK
22.35 ALICINA RESTAVRACIJA, ameriški film
00.20 VIDEO STRANI

DRUGI PROGRAM

19.00 Rogaški instrumentalni kvintet in Novi odmevi — 19.30 Dnevnik — 20.00 Koncert orkestra RTV Ljubljana — 22.05 Jentsch (švicarski film) — 23.35 Komentar šahovske olimpiade

SOBOTA, 12. XI.

7.40 — 11.50 in 16.25 — 0.45 TELE-TEKST
7.55 VIDEO STRANI
8.05 OTROŠKA MATINEJA, ponovitve
10.05 NAŠA PESEM: ZBOROVODJE, ponovitev 1. oddaje
10.35 IZBOR TEDENSKE PROGRAM-SKE TVORNOSTI
11.34 VIDEO STRANI
16.40 POROČILA

18.45 RISANKA
19.01 KNJIGA
19.30 DNEVNIK
19.59 NAŠ UTIRIP
20.25 ŽREBANJE 3x3
20.35 DIAMANTNA DINASTIJA, 4. del nadaljevanke
21.20 KRIŽ KRAŽ
22.45 DNEVNIK
23.00 VELIKI ROP, ameriški film
00.35 VIDEO STRANI

DRUGI PROGRAM

13.00 Stuttgart: tenis, polfinale — 17.30 Kaj mora sova opraviti pozimi — 18.30 Major Atherton (ponovitev 1. dela nadal-

jevanke) — 19.30 Dnevnik — 20.10 Priateljstvo prepričevanje (ameriški film) — 22.40 Komentar šahovske olimpiade

TV ZAGREB

9.00 TV v šoli — 10.30 Poročila — 10.35 Bis (ponovitev) — 15.30 Narodna glasba — 16.00 Sedem TV dni — 16.45 Poročila — 16.50 TV kolektor — 17.00 Rokomet (ž) Lokomotiva-Voždovac — 18.15 Mali koncert — 18.30 Živeti z naravo — 19.30 Dnevnik — 20.00 Concertino — 20.15 Pogreb v Berlinu (ameriški film) — 21.45 Dnevnik — 20.00 Nočni program — 00.00 Poročila

NEDELJA, 13. XI.

9.05 — 22.50 TELETEKST
9.20 VIDEO STRANI
9.30 OTROŠKA MATINEJA
10.20 VRNITEV ANTILOPE, ponovitev 5. dela
10.50 DIAMANTNA DINASTIJA, ponovitev 4. dela
11.30 VIDEO MEH
12.00 LJUDJE IN ZEMLJA
12.30 PRIJATELJSKO PREPRICEVANJE, ponovitev ameriškega filma

14.50 PTIČI: NARAVA VOGEZOV, nemška poljudnoznanstvena oddaja
15.35 AMERIŠKI VIZUM, kolumbijski film
17.00 POROČILA
17.15 KOLO SREČE
18.15 SLOVENCI V ZAMEJSTVU
18.45 RISANKA
18.55 VIDEO STRANI
19.01 TV MERNIK
19.30 DNEVNIK
20.05 ANGEL VARHU, 2., zadnji del nadaljevanke

21.05 ZDRAVO
22.35 VIDEO STRANI

DRUGI PROGRAM

10.00 Danes za jutri — 13.10 Stuttgart: tenis — 15.45 Športno zabavno popoldne: avtomobilske dirke F 1 za VN Avstralije (posnetek) — 19.30 Dnevnik — 20.00 Poljudnoznanstveni film — 21.00 Včeraj, danes, jutri — 21.15 Mali koncert — 21.35 Športni pregled

PONEDELJEK, 14. XI.

9.35 — 12.35 in 16.30 — 23.20 TELETEKST
9.50 VIDEO STRANI
10.00 MOZAIK: ZRCALO TEDNA
10.15 NAŠ UTIRIP
10.30 PESEM JE ROJENAE, ameriški film
12.20 VIDEO STRANI
16.45 VIDEO STRANI

17.00 MOZAIK, ponovitev
17.30 SPORED ZA OTROKE IN MLADE: RADOVEDNI TAČEK
DRUGA IZMENA, zadnji del
18.15 SAFARI V MESTU: OAZE ZELJENJA, 2. del dok. serije
18.45 RISANKA
19.01 OBZORNIK
19.30 DNEVNIK
20.10 QUEENIE, 3. del nadaljevanke

21.05 OMIZJE
23.05 VIDEO STRANI

DRUGI PROGRAM

18.00 Beograjski TV program — 19.00 Indirekt — 19.30 Dnevnik — 20.00 Umetniški večer: Gabriel Garcia Marquez, magija realnega (dok. film); Čas umiranja (španski film)

TOREK, 15. XI.

9.35 — 11.35 in 15.50 — 22.20 TELETEKST
9.50 VIDEO STRANI
10.00 MOZAIK: ŠOLSKA TV
11.00 ANGLEŠČINA, 54. lekcija
11.20 VIDEO STRANI
16.15 VIDEO STRANI
16.30 MOZAIK, ponovitev

17.30 LONCEK, KUHAJ PERISKOP: ČRNA GORA, 2. del
18.45 RISANKA
19.01 OBZORNIK
19.30 DNEVNIK
20.10 NA KONCU TVOJE POTI VIDIM LADJO, drama TV Beograd
21.15 OSMI DAN, oddaja o kulturi
21.55 DNEVNIK
22.10 VIDEO STRANI

DRUGI PROGRAM

17.35 Angleščina, 54. lekcija — 18.00 Beograjski TV program — 19.00 Medijev top — 19.30 Dnevnik — 20.00 Kolo sreče — 21.05 Žrebanje lota — 21.10 Zdjaj pa po slovensko — 21.40 Glasba iz Respirija (posnetek koncerta iz Prage)

SREDA, 16. XI.

9.35 — 11.55 in 15.50 — 23.30 TELETEKST
9.50 VIDEO STRANI
10.00 MOZAIK: NA KONCU TVOJE POTI VIDIM LADJO, drama
11.00 OSMI DAN
11.40 VIDEO STRANI
16.05 VIDEO STRANI
16.20 MOZAIK, ponovitev

17.00 ANGLEŠČINA, 54. lekcija
17.20 SPORED ZA OTROKE IN MLADE
18.15 PRED IZBIRO POKLICA: MI-ZARJA
18.45 RISANKA
19.01 OBZORNIK
19.18 ZRNO
19.30 DNEVNIK
20.10 FILM TEDNA: KONVOJ, ameriški film

22.05 MALI KONCERT
22.20 DNEVNIK
22.35 DOKUMENTAREC MESECA: GLEDAMO, GLEDAMO...
23.20 VIDEO STRANI

DRUGI PROGRAM

Opomba: Nogomet Španija-Irška
18.00 Beograjski TV program — 19.30 Dnevnik — 20.00 Svet na zaslону — 20.40 Video godba — 21.25 Svet poroča

ČETRTEK, 17. XI.

9.35 — 13.15 in 16.15 — 0.15 TELE-TEKST
9.50 VIDEO STRANI
10.00 MOZAIK: ŠOLSKA TV

11.00 GLORIA, ameriški film
13.00 VIDEO STRANI
16.30 VIDEO STRANI
16.45 MOZAIK, ponovitev
17.45 SPORED ZA OTROKE IN MLADE

18.15 NAŠA PESEM
18.45 RISANKA
19.01 OBZORNIK
19.18 ZRNO
19.30 DNEVNIK
20.10 TEDNIK

RADIO SEVNICA

Četrtek, 10. 11.
— 17.00 Uvod in napoved sporeda
— 17.15 Aktualno
— 17.50 Rezervirano za
— 18.10 Vse v enem košu
— 18.25 Glasbena oddaja
— 19.00 Zaključek sporeda
Sobota, 12. 11.
— 17.00 Uvod in napoved sporeda

— 17.15 Pionirski kotiček
— 18.00 Glasbena uganca
— 18.15 Reportaža
— 19.00 Zaključek sporeda
Nedelja, 13. 11.
— 10.30 Uvod in napoved sporeda
— 10.50 Kmetijska panorama
— 11.10 Naš gost
— 11.20 Oddaja o kulturi
— 11.30 Kontaktna oddaja: Drobno gos-

podarstvo danes in jutri
— 12.15 VZN
— 13.00 Nedeljski poročevalci
— 13.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo
Sreda, 16. 11.
— 17.00 Napoved sporeda
— 17.05 Informativna kronika
— 17.25 Naši kraji in ljudje
— 18.25 Glasbena oddaja
— 19.00 Zaključek sporeda

Spored Studia D

ČETRTEK, 12.00 začetek programa, pozdrav, napoved, pesem tedna, 12.30 novice, nekoč je bilo tako..., 13.00 strokovnjak, 15.30 dogodki in odmevi, 17.00 turistična oddaja, 18.00 kronika, pesem tedna, biba leze-biba gre, studio—D jutri

PETEK 12.00 začetek programa, napoved, pozdrav, pesem tedna, 12.30 novice, nekoč je bilo tako..., skriti mikrofoni, 14.30 šport, 15.30 dogodki in odmevi, 16.00 lestevica zabavne glasbe, 17.00 mladinska oddaja, 18.00 kronika, pesem tedna, biba leze-biba gre, studio—D jutri

SOBOTA 12.00 začetek programa, napoved, pozdrav, izbor pesmi tedna, 12.30 novice, nekoč bilo je tako..., 13.00 čestitke in pozdravi naših poslušalcev, 14.00 nagradni kviz, 15.30 dogodki in odmevi, 15.00 zanimivosti, predstavitev znanih in manj znanih oseb, prireditve, 16.30 modra kronika, 18.00 kronika, biba leze-biba gre, studio—D jutri

NEDELJA 8.00 začetek programa, pozdrav, napoved, pesem tedna, 8.30 kmetijska oddaja, 9.30 kronika, nekoč je bilo tako..., repičeva draga, 10.00 vse manj je dobrih gostiln, 11.00 mali oglasi, 12.30 čestitke in pozdravi naših poslušalcev, 18.00 konec programa

PONEDELJEK 12.00 začetek programa — pesem tedna, 12.30 novice, nekoč je bilo tako..., 13.00 modra kronika — ponovitev oddaje, 13.30 pogovarjamo se z vami, 14.30 šport, 15.30 dogodki in odmevi, 16.00 lestevica narodno zabavne glasbe, 17.00 aktualna tema, 18.00 kronika, pesem tedna, biba leze-biba gre, studio D — jutri

TOREK 12.00 začetek programa, pesem tedna, 12.30 novice, nekoč je bilo tako..., iz organizaciji združenega dela — mozična oddaja, 15.30 dogodki in odmevi, 16.00 pomagamo vam, 16.30 minute za narodno glasbo, 17.00 odgovarjamo na vaša vprašanja, 18.00 kronika, pesem tedna, biba leze-biba gre, studio D — jutri

SREDA 12.00 začetek programa, pesem tedna, 12.30 novice, nekoč je bilo tako..., 13.00 vaš in naš studio—D, 13.30 glasbena oddaja, 15.30 dogodki in odmevi, 16.00 želje in čestitke naših poslušalcev, 17.00 aktualna tema, 18.00 kronika, pesem tedna, biba leze-biba gre, studio—D jutri

KRHANJE IN LIČKANJE

Dozorela je koruza in zapregli smo vola, ki je odpeljal na njivo voz. Domov smo odpeljali poln voz koruze, znosili smo jo na skedenj in odšli nazaj na njivo. Zvečer smo ličkali. Prišli so sosedje. Pripovedovali smo si zgodbe in peči ljudske pesmi. Slaba koruza smo obtrgali, drugo pa smo zvezali in po dve ali štiri skupaj. Obesili smo jo na cofe ali pa smo spleтали vence. Delo se je zavleklo do polnoči. Mama je potem postregla s črnim kruhom, orehi in mlačnim. Med nas je prišel nazadnje še godec in ličkarji smo veselo zaplesali.

MILENA OSTERMAN, 6. b OŠ Gubčeve brigade NOV Otočec

NOVOST — ŠOLSKA TRGOVINA

V šolskem letu 1985/86 je bila na šoli ustanovljena pionirska šolska trgovina. Na prvem sestanku sveta združenikov so delegati izrazili željo, da bi na šoli odprli trgovino. Letos oktobra so šolsko trgovino tudi odprli. Deluje kot sekcija PSZ in jo vodi tov. Anica Suštaršič. Trgovina je lepo opremljena, za kar je poskrbelo trgovsko podjetje Dolenjka. Poleg tega nam je Blažič, Dolenjkin komercialni direktor, na zanimiv način posredoval napotke za uspešno delovanje trgovine. Za vsa pomoč se Dolenjki lepo zahvaljujemo. V trgovini prodajamo predvsem šolske potrebščine, za katere so učenci izrazili željo v anketi. Učenci si lahko kupijo tudi jabolka in sendviče. Učenci radi kupujejo v naši trgovini. Mlajše učence navajamo na samostojnost pri nakupu in ravnanju z denarjem.

Člani lit.-nov. krožka OŠ XV. divizije Grm

SEMIŠKI PASTIRCI — V celodnevni osnovni šoli v Semicu že 14. leto deluje folklorna skupina, ki se deli na dva dela: učenci višjih razredov se učijo pesmi, plese in običaje s semiškega področja, učenci nižjih pa belokranjske pastirske otroške igrice, izštevance, pesmi. Seveda so slednji tudi oblečeni in obuti kot nekdanji pastirji v Beli krajini, tako da že s svojo obleko zbujajo pozornost. Pod vodstvom Marije Gregorije pastirci nastopajo na številnih proslavah, letos junija pa so edini iz Bele krajine gostovali tudi na republiški reviji otroških folklornih skupin v Sodražici. Na fotografiji: takole so se najmlajši semiški folkloristi s preprostimi glasbili in pesmijo predstavili na nedavnih proslavi ob jubileju šrštva za pomoč duševno prizadetim v Črnomlju. (Foto: M. Bezek-Jakše)

Nagradno tekmovanje

Ob izteku leta, v katerem minevata 100-letnica rojstva in 35-letnica smrti »očeta slovenskega ugankarstva« Petra Butkoviča – Domna, razpisuje UD Domen pod pokroviteljstvom Centra Oxford iz Ljubljane. Kopitarjeva 2 in s sodelovanjem uredništva Dnevnika

NAGRADNO TEKMOVANJE V SESTAVLJANJU PREMETANIH STAVKOV na 5 zastavljenih tem. povezanih z življenjem in delom Petra Butkoviča.

Osnovna značilnost premetanega (anagramnega) stavka je ta, da je premetani stavek sestavljen iz enakih črk kot rešitev uganke in da je njegova vsebina tesno povezana z rešitvijo (prepevovana pa je korenska povezava med besedami premetanega stavka in rešitvijo). Teme (in s tem tudi rešitve) za premetane stavke so (v oklepajih pod temami na kratko navajamo podatke za pomoč pri sestavljanju):

1. PETER DAMIANI BUTKOVIČ

(Prvo in drugo ime ter priimek: oče Andrej Butkovič, tovariški delavec; mati Karolina Belinger; tretji otrok v družini; družina je bila revna; narodno zaveden Slovenec, duhovni in kulturni delavec.)

2. ENTISOČOSEMSTOOSEMINOSEMDESET

(Letnica rojstva, 22. februarja 1888. Sovodnje pri Gorici.)

3. ENTISOČDEVETSTOTRIINPETDESET

(Letnica smrti, 27. februarja 1953 v Sovodnjah, kjer je tudi pokopan.)

(Življenje: osnovna šola v Sovodnjah; latinske šole in bogoslužje v Gorici; kaplan – Kamnje na Vipavskem, nato Lokve, Cerkljica, Begunje pri Cerkljici, župnik – Zgonik na Krasu, vikar in župnik v Sovodnjah. Delo: pesnik – refleksivne in priložnostne pesmi; prozaist – črtice z melanholično tragično vsebino in veliko ljubeznijo do matere, psevdonimi Domen, Domen Ottiljev, Grušenjka; publicist – literarno zgodovinski članki o S. Gregorčiču, članki o knjigah, pisateljih in celo o tehniških temah; prevajalec – znani prevodi iz 13 jezikov, poleg njih še

latinsčina, grščina, hebrejščina in srbohrvaščina; likovnik – ilustracije literarnih prispevkov, vinjete, oprema knjig, miniatura risba, črtna risba; ugankar – gl. spodaj!)

4. OČE SLOVENSKEGA UGANKARSTVA

(Z ugankarstvom se je ukvarjal 30 let; sestavljal uganke, psevdonim Domen; urejal ugankarske koticke; ilustriral zaglavja ugankarskih rubrik in risal slikovne uganke. Zlasti kriptograme; avtor slovenskega ugankarskega izrazoslova; pomoč jezikoslovec Breznik; avtor prve slovenske križanke leta 1925; soavtor knjige »Trdi orehi« – veseli smehi-.)

5. TRDI OREHI – VESELI SMEHI

(Naslov knjige, izšla 1931 v Celju pri Mohorjevi družbi, na sodih straneh 386 slovenskih ugank, ki jih je zbral Domen, na lihih straneh Sale.)

Udeleženci natečaja lahko izberejo za sestavljanje katekološki teme, ni potrebno vseh pet in lahko pošljejo neomejeno število premetanih stavkov. Komisija, sestavljena iz 5 članov, bo izbrala najboljše. Udeležence tekmovanja bomo razdelili v dve skupini: prvo sestavljajo (znani) sestavljali ugank, drugo pa sestavljali začetniki ali reševalci ugank; ki se bodo prvič preizkusili v sestavljanju premetanih stavkov. Tudi nagrade so določene za vsako skupino posebej.

1. skupina: 1. nagrada: angleške knjige (Streamline English Connections SB, WB A in WB B, Oxford Dictionary of Current English, Basic English Usage) Centra Oxford

2. skupina: 1. nagrada: angleške knjige (English Visa SB in WB, Oxford Dictionary of Current English, Basic English Usage) Centra Oxford

2. in 3. nagrada sta za obe skupini enaki:

2. nagrada: 60.000 din

3. nagrada: Mitološki slovarček, peta izdaja

Premetane stavke pošljite na naslov UD Domen, p.p. 53, 68210 Trebnje najkasneje do 30. decembra letos. Na kuverto napišite oznako TEKMOVANJE!

PONOVITVE IGRE

RAZBOR — Ljubiteljska gledališka skupina na Razborju, ki jo vodi Emil Stopar, bo v nedeljo, 13. novembra, ob 15. v šoli na Razborju pripravila reprizo igre o Blažu Jurku, prvem učitelju v teh krajih in zavednem Slovencu. Pričakujejo, da si bodo predstavo ogledali še številni Jurkovi sorodniki in predstavniki KUD iz Jurkloštra, Zabukovja, Dobja pri Planini in Loke, kjer je največje zanimanje za gostovanje. Tudi sevniški planinci bi si radi ogledali igro o Blažu Jurku, tudi ljubitelju zasavskih planin.

RAZSTAVA DEL ALOJZA KONCA

SEVNICA — Danes, v četrtek, 10. novembra, ob 16. uri bodo v novi galeriji na sevniškem gradu odprli razstavo slik in kipov akademskega slikarja Alojza Konca iz Sevnice. Obsežen ustvarjalni opus, s katerim se je Konec pred mesecem dni predstavil brežiškemu občinstvu, daje pregled slikarjevega dela med leti 1976–1986. V programu otvoritve razstave, ki sta jo omogočila sevniška občinska kulturna skupnost in Posavski muzej Brežice, bosta sodelovala oktet Boštanski fantje in Mateja Koležnik.

RADOVIČ RAZSTAVLJA

GRADEC — V fotogaleriji Rotovž v Gradcu v Avstriji so prejšnji četrtek odprli razstavo fotografij novomeškega ustvarjalca Bojana Radoviča, ki je razstavil 27 fotografij, nastalih med njegovim nedavnim obiskom na Kosovu. Gre za ciklus Podobe s Kosova, eksotični prostor s priokusom socializma, katerega del je najprej predstavil ljubiteljem fotografije v ljubljanskem Klubu B, v celoti pa je razstavljen šele v Gradcu. Doma bomo lahko ta in še druge cikluse, ki nastajajo v okviru obsežnejšega Radovičevega projekta Podobe iz Jugoslavije, videli prihodnje leto, če bo do takrat končan.

ZAHVALA

V 68. letu nas je po težki bolezni zapustil naš

RUDOLF BUČAR

z Gorenjih Sušic 34

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, znancem in sosedom, ki ste nam izrekli sožalje, podarili vence in cvetje ter pokojnika v velikem številu pospremili k zadnjemu počitku. Naša zahvala velja tudi DO TOZD PTT promet Novo mesto, Mercator Standard Novo mesto, Gorjanci-TOZD Gostinstvo Novo mesto, tov. Celiču za poslovilne besede, pevcem iz Šmihela ter gospodu župniku za opravljeni obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Vsi njegovi

ZAHVALA

V 74. letu starosti nas je zapustil dragi oče, dedek, brat in stric

JOŽE TOMAŽIN

soboslikarski mojster z Rake 20

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in sodelavcem, ki ste nam v najtežjih trenutkih stali ob strani, pokojniku poklonili prelepo cvetje in ga v tako velikem številu spremili na zadnji poti. Posebno zahvalo smo dolžni častnim sestram za njihovo nesebično pomoč med očetovo boleznijo, govornikom za poslovilne besede, g. župniku za opravljeni obred, gasilcem za spremstvo ter godbi in pevcem. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Vsi njegovi

V SPOMIN

13. novembra bo minilo žalostno leto dni, odkar nas je mnogo prezgodaj zapustil naš dragi mož, oče, sin, brat, stric in zet

JOŽE PANJAN

obrtnik iz Malega Nerajca

Hvala vsem, ki mu prinašate cvetje, prižigate svečke in ga ohranjate v lepem spominu.

Vsi njegovi

ZAHVALA

V 58. letu starosti nas je zapustil naš ata in stari ata

FRANC MURGELJ

iz Sel 11 pri Zajčjem vrhu

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in dobrim vaščanom, ki so nam kakorkoli pomagali, podarili vence in cvetje ter nam izrazili sožalje. Posebna hvala tovarni zdravil Krka, tozd Biokemija, DO Labod in tovarni IMV. Hvala tudi župniku za lepo opravljeni obred.

Vsi njegovi

Prišla je pomlad v tvoj vinograd — sadovnjak in tebe našla tam ne bo, ker počivaš pod zemljo.

ZAHVALA

Po kratki, a težki bolezni je kruta usoda pretrgala nit življenja dragemu bratu in stricu, borcu NOB, kapetanu prvega razreda v pokoj

LOJZETU MRGOLETU

iz Šentjerneja

Zahvaljujemo se vsem, ki so se na kakršenkoli način poslovili od njega, mu podarili cvetje in pospremili na njegovi prerani zadnji poti. Hvala njegovim soborcem, praporščakom, godbi in pevskemu zboru za zapete žalostinke. Vsem in vsakemu posebej iskrena hvala!

Žalujoči: sestre, nečaki, nečakinje in vsi, ki so ga imeli radi

Kranj, Tržič, Naklo, Cerklje na Gorenjskem, Gomila, Tomažja vas

Ne jokajte ob mojem grobu le tiho k njemu pristopite, spomnite se, kako trpela sem, in večni mir mi zaželite.

ZAHVALA

V 95. letu starosti nas je zapustila draga mama, stara mama in teta

FRANČIŠKA KRKOVIČ

Dule 14, Bučka

Najlepše se zahvaljujemo vaščanom in prijateljem, ki so nam v težkih trenutkih stali ob strani in darovali vence in cvetje, izrazili sožalje ter pokojnico pospremili na njeni zadnji poti. Posebno zahvalo izrekamo družini Košak in Vene ter pevskemu zboru za zapete žalostinke, govorniku za poslovilne besede in gospodu kaplanu za opravljeni obred in tople besede. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: vsi njeni

Slovenija Moja dežela.

ZAHVALA

Delo, skrb, trpljenje, dragi oče, bilo tvoje je življenje. V domu našem ostala večna je praznina, a v naših srcih bolečina.

V 83. letu starosti nas je za vedno zapustil mož, oče, stari oče, brat in stric

JOŽE NEMANIČ

z Božakovega 10 pri Metliki

Lepo se zahvaljujemo zdravnikom in osebju urološkega oddelka novomeške bolnice, posebno dr. Janezu Kramarju, prav tako osebju Zdravstvenega doma v Metliki, posebno dr. Mlačku in patronažni sestri Veri Polimac za nego na domu. Hvala patru Luku za številne obiske v bolnišnici, gospodu arhidiakonu Rafku Lešniku in vsem duhovnikom za lepo opravljeni obred in cerkvenim pevcem za ganljivo zapete pesmi. Iskrena hvala sorodnikom, prijateljem in vaščanom za pomoč, za izrečeno sožalje in podarjeno cvetje, sodelavcem BETI-TOZD Kodranka Metlika, LISCI Sevnica, SS SIS DD Novo mesto, Slovenijašportu Ljubljana, faranom Podgrada, govornikom GD Božakovovo in g. župniku Albinu za poslovilne besede pri odprtem grobu. Hvala vsem, ki ste pokojnika pospremili na njegovi zadnji poti.

Žalujoči: žena Marija, sinovi Tone in Tine z družinama in Jernej ter hčere Micka, Ivanka, Angelca, Cvetka, Nežka, Majda in Anica z družinami.

Nišla sem Biser neskončne lepote... (Liturg. pesem)

ZAHVALA

Ko smo nemočni gledali njeno neizmerno trpljenje, smo se po njeni kratki in hudi bolezni v njenem 71. letu življenja 27. oktobra poslovili od naše drage mami in stare mame

MARIJE KONCILIJAJA

roj. Osterman

iz Novega mesta

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, znancem in sosedom, ki ste nas bodrili, delili z nami najtežje ure žalosti, nam pisno ali ustno izrazili sožalje in nam tako ali drugače pomagali. Hvala vsem, ki ste naši mami darovali toliko lepega cvetja, ki ga je vse življenje tako ljubila, in za spremstvo na zadnji poti. Naša posebna zahvala velja družinam Petje in Fortuna iz Novega mesta ter družini Kuhar iz Črnce vasi. Iskreno se zahvaljujemo zdravstvenemu osebju ginekološkega in urološkega oddelka, dr. Francu Preskerju za izkazano pozornost in zdravljenje med težko boleznijo in dr. Janezu Kramarju za ves trud, skrb in lajšanje trpljenja zadnjih dni naše ljube mame. Zahvaljujemo se Osnovni šoli Otočec in DO Komunalni Novo mesto za podarjene vence, pevskemu zboru Društva upokojencev in pevskemu zboru župnije Novo mesto — Kapitelj za zapete pesmi v slovo, kjer je naša mama prepevala več kot trideset let, govornikom, pevovodji Sonji Pirc, Petru Kovačiču in g. proštu Jožefu Lapu za lepe misli, izrečene ob odprtem grobu, vsem duhovnikom, g. nadškofu msgr. Alojziju Turku za opravljeni obred in pomož. škofu dr. Stanislavu Leniču, ki je v imenu Nadškofijskega ordinariata iz Ljubljane sočutno daroval mašo zadušnico. Vsem še enkrat prisrčna hvala.

Vsi njeni

tedenski koledar

Četrtek, 10. novembra — Leon Petek, 11. novembra — Martin Sobota, 12. novembra — Emil Nedelja, 13. novembra — Stanislav Ponedeljek, 14. novembra — Lovrenc Torek, 15. novembra — Leopold Sreda, 16. novembra — Otmar

LUNINE MENE

16. novembra ob 22.35 — prvi krajec

kino

BREŽICE: 11. in 12. 11. (ob 20. uri) italijanska erotična komedija *Strast za Julijo*. 13. (ob 18. in 20. uri) in 14. 11. (ob 20. uri) ameriški film *Vohuni kot midva*. 15. in 16. 11. (ob 20. uri) ameriški akcijski film *Smrtonosna misija*. **CRNOMELJ:** 10. 11. (ob 19. uri) ameriški znanstveni fant. film *Monstrum kosmatinci*. 11. (ob 19. uri) in 13. 11. (ob 20. uri) ameriški avanturistični film *Karate Kid — II. del*. 13. 11. (ob 18. uri) ameriški risani film *Racman Jak in njegova klapa*. 15. 11. (ob 19. uri) italijanski avanturistični film *Kradljivci zlate kobre*. **KRŠKO:** 10., 11. in 12. 11. (ob 18.

uri) in 13. 11. (ob 20. uri) avstralski avanturistični film *Krokodil Dundee*. 10. 11. (ob 20. uri) italijanski ljubezni film *Ključ*. 11. 11. (ob 20. uri) italijanski film *Sodni dan*. 12. 11. (ob 20. uri) in 13. 11. (ob 18. uri) ameriški avant. film *Aliens* — osmi potnik. 12. 15. (ob 18. uri) in 16. 11. (ob 20. uri) ameriška komedija *Nori fant*. 16. 11. (ob 18. uri) ameriški mladinski film *Fant iz Ria*. **MIRNA PEČ:** 11. 11. ameriški film *Robocop*. **NOVO MESTO — DOM JLA:** Od 11. do 13. 11. ameriški barvni akcijski film *Madridska zveza*. Od 14. do 16. 11. ameriški avanturistični film *Plačavec*. (Vse predstave so ob 17. in 19. uri). **SEVNICA:** 10. in 11. 11. (ob 19. uri) glasbeni film *Prvovrstni plesalci*. 12. in 13. 11. (ob 19. uri) film *Človek, imenovan Buldožer*. **TREBNJE:** 12. (ob 19. uri) in 13. 11. (ob 18.30) ameriški film *Let nad kukavičjim gnezdom*. **NOVO MESTO — DOM KULTURE:** 10. 11. (ob 18. in 20. uri) filmsko gledališče — nemški film *Nebo nad Berlinom*. 11. in 12. (ob 18. in 20. uri) in 13. 11. (ob 20. uri) ameriški glasbeni film *Kralj diska*. 12. 11. (ob 16. uri) ameriški film *Mala princesa*. 13. (ob 18. uri) in 14. 11. (ob 18. in 20. uri) italijanska komedija *Zenska v kasarni*.

službo dobi

NATAKARICO, ki bi samostojno delala, sprejem takoj. Ponudbe pod šifro: «PROCENT ALI NAJEMNINA» (5374-SD-45)
DEKLETA in fantje! Nudimo vam ionararno delo ob vikendih. Zasluge vovejemo Petek ob 16. uri, Ločna 8/a, novo mesto. (5331-SD-45)
TAKOJ zaposlim KV vinostrugarja ali PK kovinostrugarja ali delavca za samostojno dela na strožnih avtomatih. OD po dogovoru. Pisne ponudbe pošljite na naslov: Terezijska Kirar, Dol. Boštanj 56 a, Kovinska galanterija, 68294 Boštanj. (pol-SD-45)
NUDIMO akvizitersko delo — 180 starih milijonov mesečno. Telefon (068) 26-330. (5411-SD-45)
ZA PRODAJO atraktivnega artikla iščemo ambiciozne prodajalce. Plačilo takoj. Tel. 84-986. (5406-SD-45)

službo išče

SPREJMEM kakršnokoli delo na dom (lepljenje, pakiranje). Šifra: «VESNA» (5409-SD-45)

stanovanja

KOMFORTNO dveipolsobno stanovanje (64 m²) v Ljubljani prodam. Tel. (061) 340-688. (P45-11MO)
ZDOMCA oddata v najem hišo oziroma dvosobno stanovanje z vrtno na Bučki. Informacije na tel. (0608) 31-860 in ZRN 9949897552153. (5356-ST-45)
GARSONJERO ali manjše stanovanje v Novem mestu ali v okolici vzame v najem par. Telefon (068) 47-305, po 15. uri. (5425-ST-45)

DOLENJSKI LIST

Izdaja: DIC, toz Dolenjski list, Novo mesto.
USTANOVITELJI: občinske konference SZDL Brežice, Črnomelj, Krško, Metlika, Novo mesto, Sevnica in Trebnje.
SKUPŠČINA Dolenjskega lista je organ upravljanja tozda. Predsednik: Nace Štamcar.
ČASOPISNI SVET je organ družbenega vpliva na programsko zasnovno in uredniško politiko. Predsednik: Anton Štefanič.
UREDNIŠTVO: Drago Rustja (glavni urednik in vodja tozda), Marjan Legan (odgovorni urednik), Andrej Bartelj, Marjan Bauer (urednik Priloge), Mirjam Bezek-Jakše, Bojan Budja, Anton Jakše, Zdenka Lindič-Dragaš, Martin Luzar, Milan Markelj, Pavel Perc, Jože Prmc, Jože Simičič, Jožica Teppey in Ivan Zoran.
TEKOČI RAČUN pri SDK Novo mesto: 52100-603-30624. Devizni račun: 52100-620-970-257300-128-4405/9 (LB — Temeljna dolenjska banka Novo mesto).
IZHAJA ob četrtkih. Posamezna številka 1.000 din, naročnina za 2. polletje 18.000 din; za delovne in družbene organizacije 56.000 din na leto; za tujino 40 ameriških dolarjev ali 70 DM (oziroma druga valuta v tej vrednosti) na leto.
OGLESI: 1 cm v enem stolpcu za ekonomske oglaševalce 17.000 din, na prvi ali zadnji strani 34.000 din; za razpisne, licitacijske ipd. 19.000 din. Mali oglasi do deset besed 10.000 din, vsaka nadaljnja beseda 1.000 din.
NASLOV: Dolenjski list, 68001 Novo mesto, Germova 3, p.p. 130. Telefoni: uredništvo (068) 23-606, 24-200 in 23-610, naročniška služba in mali oglasi 24-006. Nenaročnih rokovpisov in fotografij ne vračamo. Na podlagi mnenja sekretariata za informacije IS skupščine SRS (št. 421-1/72 od 28. 3. 1974) se za Dolenjski list ne plačuje davek od prometa proizvodov. Časopisni stavek, prelom in filmi: DIC, toz Grafika, Novo mesto. Tisk: Ljudska pravica, Ljubljana.

GOLF, letnik 1978, prodam ali zamenjam za jugo, letnik 1986. Vilko Urek, Slogonsko 37 c, Kapele pri Brežicah. (P45-23MO)
ZASTAVO tip 640, karambolirano, letnik 1977, prodam. Brigita Miklič, Roje 1, Trebelno, tel. (068) 49-280. (5338-MV-45)
R 4, letnik 1975, registriran do oktobra 1989, prodam za 210 SM. Prodajam tudi oljni radiator (2,5 KW), nov, 20% ceneje kot v trgovini. Marjan Potokar, Krmelj 86. (P45-22MO)
FIAT 126, letnik 1980, nujno prodam za 180 SM. Tel. (068) 82-676. (P45-5MO)
MOPED Tomos avtomatik, star dve leti, prodam. Leon Jerob, Vel. Bučna vas 33 a, Novo mesto. (P45-7MO)
AVTOMATIK KLSG, letnik 1986 (smerokazi, lita platišča, črpalka za olje) ugodno prodam. Tel. (068) 22-519, popoldne. (P45-8MO)
KOMBI Z 850 AK 71, letnik 1981, prodam. Telefon v službi (0608) 88-370 int. 34, Vlado Kodrič. (P45-9MO)
Z 101 GTL, letnik 1984, karambolirano, poceni prodam. Janez Hrastrar, Zagrad 19 pri Škočjanu. (5321-MV-45)
NUJNO prodam osebni avto Z 850, letnik 1983, prevoženih 40000 km, registriran do 14. septembra 1989. Prodajam tudi traktorsko enosno prikolico, kiper, nosilnost 5 ton, staro 5 mesecev, malo rabljeno. Tel. (0608) 33-919. (P45-6MO)
ZASTAVO 101 GTL, — SS, letnik 1985, prodam. Okršlar, Tolsti vrh 24, Šentjernej. Ogled v soboto in nedeljo. (P45-17MO)
JUGO 45 L, letnik 1984, prodam. Telefon 26-231. (5327-MV-45)
R 4 GTL, letnik 1985, ugodno prodam. Tel. 23-522 popoldne, 21-374 dopoldne. (5300-MV-45)
R 4, letnik 1986, dobro ohranjen, prodam. Tel. 24-963, vsak delavnik po 19. uri. (5320-MV-45)
Z 101, letnik 1979, neregistrirano (eno leto ni vožena), prevoženih 56000 km, prodam. Cena po dogovoru. Telefon (0608) 33-144, popoldne. (P45-4MO)
ZASTAVO 740 LE, letnik 1984, registriran do novembra 1989, prodam. Cena po dogovoru. Miha Rukše, Gabrje 75, tel. 85-969. (5379-MV-45)
TRABANT KARAVAN, star dve leti, ugodno prodam. Gabrje 140. (5378-MV-45)
KADETT 1,3 S, limuzina, letnik 1986, prodam. Tel. 27-063, popoldne. (5377-MV-45)
ŠKODO 110R coupe, ohranjena, letnik 1978, registrirano do avgusta 1989, ugodno prodam. Telefon 24-070.
Kombi IMV 1600, letnik 1974, prva registracija 1976, zelo ohranjen, prodam. Gasilsko društvo Podturn. Telefon 65-369, dopoldne. (P45-60MO)
GOLFA DIESEL, letnik 1987, prodam. Vinko Sušterič, Smarjeta 11 Btel. 22-152. (5369-MV-45)
126 P, letnik 1983, 33.000 km, prodam. Tel. 27-449. (5399-MV-45)
AUDI 80, letnik 1978, dobro ohranjen, prodam ali zamenjam za manjši avto. Tel. (068) 44-313. (5418-MV-45)
RENAULT 14, letnik 1979, poceni prodam. Tel. 58-382. (5419-MV-45)
GOLFA DIESEL, letnik 1983, ugodno prodam. Dilačeva 1, Novo mesto. (5415-MV-45)
Z 101, letnik 1984, prodam. Judež, Velika Cikava 12 b, Novo mesto. (5414-MV-45)
TOMOS AVTOMATIK, star dve leti, prodam. Tel. 24-229. (P45-55MO)
Z 750, letnik 1982, prodam. Tel. (0608) 60-046. (P45-56MO)
AVTOMATIK s smerokazi, letnik 1988, prodam. Tel. (068) 26-195. (P45-57MO)
JUGO 45 L, letnik 1985, prodam. Tel. 23-493. Martin Derčar, Prečna 3 a, Novo mesto. (P45-54MO)
MOTOR APN 6, traktor Fordson in stroj za silažo, prodam. Tel. 21-575. (P45-10MO)
Z 101 L, letnik 1978, nevožno in bencinski motor LA 300 za kosilnico, prodam. Marjan Kralj, Gor. Kamence 23, Novo mesto. (P45-53MO)
R 5, dobro ohranjen, starejši letnik, prodam po ugodni ceni. Stanko Omerzel, Vel. Kamen 46, Koprivnica pri Brestanici. (P45-52MO)
126 P, letnik 1979, v dobrem stanju, prodam. Tel. 27-985. (5407-MV-45)
126 P, letnik 1985, prodam. Antonija Jakše, Hrastrje 4, Šentjernej, tel. v službi 21-173 popoldne. (5388-MV-45)
GOLFA DIESEL, letnik 1985 — december, prodam. Tel. 84-984, popoldne. Cvelbar Jože, Šmarjške Toplice. (5389-MV-45)
KARAMBOLIRANO Z 101, letnik 1984, in zastavo 750, letnik 1978, prodam. Zvone Gorenc, Orešje 32, Šmarjške Toplice. (5404-MV-45)
126 PGL, letnik 1987, prodam. Vesna Rukše, Smolenja vas 14, Novo mesto. (5360-MV-45)
OPEL ASKONO, letnik 1985, prodam ali zamenjam. Tel. 21-078. (5400-MV-45)
FIAT UNO 60 S, letnik 1986, prodam. Tel. 42-572. (5402-MV-45)
SAAB 96, letnik 1971, registriran do aprila 1989, prodam za 350 SM. Zlatko Gregorič, Selo 9, Semič, Bela krajina, tel. 56-247. (5421-MV-45)
VW 1300 L, letnik 1970, nanovo registriran, prodam. Bojan Trampe, Ratež 28, Brusnice. (5395-MV-45)
126 P, januar 1981, prevoženih 60000 km, prodam. Marko, tel. 27-868, popoldne. (5332-MV-45)
SAAB 96 L, letnik 1977, prvi registriran leta 1979, zelo ohranjen, registriran do 26. septembra 1989, prodam ali menjam za cenejši avto. Cena 8.500.000 din. Drago BALJA, Nova ulica 5, Prudice, Savski marof, telefon (068) 67-234. (P44-13MO)
PRODAJ Z 101, letnik 1979, registrirana do 5/89. Tel. 23-877. (45-61MO)

prodam

GUMI VOZ, 16-colski, lesen, prodam. Vinko Papež, Hruševska 45/b, Ljubljana. (P45-20MO)
BUKOVA DRVA prodam. Informacije na telefon 85-974. (5349-PR-45)
PLINSKO PEČICO prodam za 15 SM. Tel. 23-964. (5342-PR-45)
SIVALNI STROJ Bagat prodam. Tel. 24-966, popoldne. (P45-24MO)
CIRKULAR prodam. Informacije na telefon 58-261 od 6. do 14. ure. (P45-30MO)
UMETNI KAMEN, salonitke, vogalnike, zastekljeno okno (70 x 125), vse zelo ugodno prodam. Tel. (061) 268-294. (P45-31MO)
TELEVIZOR, črno-beli, prodam. Informacije na tel. 26-262. (5348-PR-45)
UGODNO prodam dva para železnih bnan za konjsko vprego. Goriška vas 7, Škočjan. (5343-PR-45)
ŠKRINJO LTH Škofja Loka (530 l) prodam ali zamenjam za 400-litrsko. Richard Gričar, Ločna 27, Novo mesto. (5341-PR-45)
KRAVE, ki so v A-kontroli, prodam. Tel. 85-958. (P45-19MO)
10 m³ suhih naklanih drv prodam. Jožica Kirn, Hrastrulje 19, Škočjan, tel. (061) 554-141. (5336-PR-44)
DIATONIČNI harmoniki CFB in B Es As prodam. Tel. 26-951. (5381-PR-45)
PRODAJ gumi kabel 3 x 2,5, možko in pony kolo. Tel. 25-311. (5422-PR-45)
SEDEŽNO kotno garnituro, staro eno leto, poceni prodam. Tel. 24-172. (5380-PR-45)
SIVALNI STROJ Pfaff, krojaški, prodam. Tel. 23-539. (5372-PR-45)
ZAMRZOVALNO skrinjo (310 litrov) Gorenje in pony kolo prodam. Tel. 23-979. (5397-PR-45)
PRODAJ 6 m³ bukovih drv. Hrastrar Franc, Vrh pri Pahi 10.
SAMOHODNO tračno žago in R 4, letnik 1980, prodam. Telefon 20-330. (5420-PR-45)
BARVNI televizor Gorenje prodam za 80 M. Miran Macedoni, Smarjeta 27. (5412-PR-45)
KRAVO prodam. Telefon 84-711. (5408-PR-45)
PRODAJ se dobro ohranjeno ostršeje, primerno za gospodarsko poslopje (16 x 10). Tel. 45-031, po 15. uri. (P45-50MO)
KORENJE, kolerabo in repo prodam. Gačnik, Borčevo 9, Novo mesto. (5424-PR-45)
KAVC, dva fotelja (novo) prodam. Avsec, V Brezov log 12, Novo mesto, tel. 24-945. (5401-PR-45)
RADIOKASETOFON znamke ITT na dve kaseti, prenos, prodam. Anton Deželan, Velike Brusnice 69/a. (5353-PR-45)
BARVNI TV Gorenje selektomatik, ekran 67, prodam. Tel. 27-497. (P45-48MO)
KOMBINIRAN hladilnik s skrinjo (250 litrov), še pod garancijo, prodam. Tel. 21-539. (P45-46MO)
NUJNO prodam barvni TV sprejemnik Iskra CATV 8256, star en mesec, za 10% ceneje. krožno žago (3 KW) ter elektromotor enofazni 1,1 KW s priključki za brušenje. Informacije na telefon (068) 44-705, po 15. uri. (P45-43MO)
FRANCOSKO POSTELJO, novo, prodam zaradi selitve. Tel. 89-156. (P45-42MO)
MIZARSKO KOMBINIRKO širina 410 mm zelo ugodno prodam ali menjam za osebni avto. Groblje 38, Šentjernej. (P45-41MO)
KRZNENO JOPO (korejski pes) prodam. Tel. 20-301. (P45-40MO)
PRODAJ štiridelno omaro — proizvod Novoles. Tel. 22-994. (P45-39MO)
BARVNI TV sprejemnik Gorenje, star 18 mesecev, prodam. Informacije na telefon 25-707. (P45-38MO)
DVE KOZI, stari 7 mesecev, sanski tip (izredni primerki), prodam. Vprašajte na tel. (0608) 79-528. (P45-36MO)
PRODAJ profesionalni pisalni stroj Olympia in gume Trayal za R 4. Telefon 65-238, popoldne. (5388-PR-45)
PRALNI stroj Gorenje, star, prodam. Telefon 28-735, popoldne. (5396-PR-45)
SPALNICO »Melbo« nujno prodam zaradi selitve. Cena po dogovoru. Telefon 47-477, popoldne. (5385-PR-45)
PRODAJ kombinirano lovsko puško Bock CZ 12/7x57R, 16/16 in puško risanico CZ 8x57 IS z montiranim daljnogledom. Tel. 27-451. (5326-PR-45)
VIDEOREKORDER ter glasbeni stolp Dainichi 2 x 20 W, nov, deklariran, prodam. Tel. 23-562. (5323-PR-45)
TRAJNO ZAREČO peč Magma-10, skoraj novo, prodam za 25 SM. Telefon 40-244. (P45-16MO)
HLADILNO OMARO (220 l) prodam. Tel. 24-793. (5328-PR-45)
AGREGAT Rade Končar, nerabljen, diesel (5 KW) prodam. Telefon 46-592. (P45-12MO)
PRODAJ rabljena štedilnika Iskra Venera (3 plin, 1 električna) in kueppersbusch brez pečice, vse brezhibno, za 50 SM. Jože Pogljajen, Potočna vas 1, tel. 20-367. (5317-PR-45)
KOZOLEC, starejši, brez opeke, prodam. Benčina, Hudenje 10, Škočjan. (5318-PR-45)
KOBILO, staro 6 let, brejo 9 mesecev, prodam. Telefon 40-243. Pokličite od 14. ure dalje! (5322-PR-45)

kupim

KUPIM kombiniran mizarški stroj (5 ali 6 operacij). Zaježena cena. Naslov v upravi lista. (5386-KU-45)
KRAVO za zakol, staro do 5 let, kupim. Tel. 84-315. (5340-KU-45)
STOLČEK — ležalnica za dojenčka kupim. Tel. (0608) 79-069. (P45-13MO)

posest

V KRŠKEM prodam del stanovanjske hiše skupaj z garažo. Informacije na telefon (0608) 33-581. (P45-28MO)
STAREJŠA HIŠA, gospodarsko poslopje in 2,5 ha zemlje naprodaj, skupno ali ločeno. Šentlovrenc 8, Dolenjska. Ogled 12. (popoldne) in 13. novembra. (P45-26MO)
VINOGRAD (13 arov) z zidanico in nedokončan vikendom (85 m²) v Beli krajini (Gрадnik) prodam. Tel. (061) 271-430, po 12. uri. (5403-PO-45)
VINOGRAD (12 arov) na Trški gori prodam. Tel. 24-251. (P45-45MO)
ZIDANICO z vinogradom in sadovnjakom v Beli krajini prodam. Informacije na telefon (064) 82-366, vsak dan po 17. uri. (5337-PO-45)
PRODAJ 15 arov vinograda na lepo dostopnem kraju. Električna na parceli. Primerno za gradnjo vikenda. Zamenjam tudi za rabljen traktor. Stanko Lamovšek, Mali Cirknik 5, 68232 Šentrupert. (P45-21MO)
MLAD VINOGRAD (15 arov) na stebrih in žici ter zidanico z električno in vodno napeljavo ugodno prodam. Je blizu Malčkova, 70 m od asfaltne ceste, dovoz v vsakim vozilom. Vida Kramar, Sp. Vodale 20/b, Tržišče. (5313-PO-45)
STAVBNO PARCELO (31 a) na Ješah pri Krškem prodam. Voda, elektrika, asfalt. Prodajam tudi traktor Vladimirček (31 KM). Zinka Škerbinek, Černelčeva 19, Brežice (pri bolnišnici). (5329-PO-45)

razno

POSLOVNI PROSTOR (65 m²) ugodno prodam. Tel. 23-166. (5416-RA-45)

UPOKOJENKA išče oskrbnika na domu. Plačilo v gotovini ali z zemljo. Barbara Škedelj, Ratež 14, Brusnice. (P45-37MO)
OTROKA vzamem v varstvo. Tel. 25-488, popoldne. (P46-37MO)
KEMIČNO ČISTILNICO, popoldanski obrt, oddam v najem. Pogoj: predplačilo najemnine. Ponudbe pod šifro: »POCENI«. (P41-64MO)
IZREDNA PRILOŽNOST — če želite dober popoldanski zaslužek, vam ponujamo vpeljanje obrt tekstilne stroje. Pogoj je odkup inventarja. Ponudbe pod šifro: »ZELO UGODNO«. (41-21MO)

prekllici

MARIJA CVELBAR iz Vrbove št. 4, Šentjernej, opozarjam Jožeta LIPARJA starejšega in mlajšega iz Vrbove, da prenehata delati škodo na moji parceli št. 133. V nasprotnem primeru ju bom sodno preganjala. (5361-PK-45)
STANE KRMAR iz Sp. Vodal 20/b opozarjam Zvoneta MAJCNA iz Sp. Vodal 8, naj preneha širiti lažne govorice, ki jih je izrekel 15. oktobra 1988 na postaji milice in drugod, in vse to javno preklči. Kolikor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjal. (5313-PK-45)
JUSTIN LEKŠE iz Ravni 14 strogo prepovedujem Jožetu Zorku iz Ravni 22 vsako vožnjo z kakršnimkolim vozilom po moji injeni parci št. 3207, KO Ravno. Če prekllica ne bo upošteval, ga bom sodno preganjal. (P45-15MO)

obvestila

SNEGOBRANE za opečno in salonitno kritino izdeluje, po potrebi tudi montira Obrtna delavnica Dane Mižigoj, Krško, telefon 71-513 in 71-637. (P39-11MO)
IZOLACIJE-SERVIS ZAMRZOVALNIKOVI! Po nekaj letih delovanja je vaš zamrzovalnik slabši. Začne točiti, rosi, od zunaj ledeni. Treba je menjati izolacijo pa še garancijo dobite. Ugodnost: plačilo s čeki na dva obroka. Tel. (062) 305-150 ali 413-606, Viktor PAJEK — nonstop. (P45-49MO)
ELEKTRIČNE OMARICE — kompletne opremljene, zunanje in notranje — prodam 30% ceneje. Tel. (061) 213-244. (P44-22MO)
POPRAVLJAMO traktorje, kosilnice, motorne žage, servisiramo proizvajalce Briggs Stratton, Homelite in Alpina. Za vse informacije smo vam vedno na voljo na tel. (061) 781-336. Priporoča se Štefan Gruden, Laporje 14, 61311 Turjak. (P41-32MO)

Slovenija
Moja dežela.

Bolečino težko izraziš z besedo, lahko jo le grenko občutiš (Shakespeare)

V SPOMIN

Te dni minevata dve leti od tistega dne, ko nas je nenadoma in mnogo prerano v cvetu mladosti in brez slovesa za vedno zapustil naš najdražji

JANEZ TRATAR ml.

Obrtniška 10, Trebnje

Kako nenadomestljiva je praznina, kako neizmerna je žalost, samota in bolečina! Neskončno te pogrešamo, ljubi Jani. Vsem znancem in prijateljem, ki ga hranite v srcu in lepem spominu, prisojna hvala.

Tvoji oči, mami, sestrici Diana in Karmen z Lojzetom, stara mama, stari ata ter tete z družinami

Povsod praznina, a v naših srcih bolečina.

V SPOMIN

8. novembra je minilo žalostno leto, odkar nas je mnogo prezgodaj zapustil naš dragi mož, oče, stari oče, tati, sin, brat in svaki

JOŽE PRUS

iz Krmačine 6 pri Metliki

Hvala vsem, ki se spominjate, mu prinašate cvetje in prižigate sveče na njegovem preranem grobu.

Vsi njegovi

ZAHVALA

V 79. letu starosti nas je zapustil dragi mož, brat in stric

ANTON OPARA

Gor. Nemška vas, Trebnje

Vsem sorodnikom, prijateljem in sosedom, posebno Femčevim in Avguštinčičevim, se lepo zahvaljujemo za vsestransko pomoč, cvetje in ker so pokojnika spremili na njegovi zadnji poti. Zahvala velja tudi župniku za lepo opravljen obred in pevcem za zapete žalostinke. Ponovno vsem najlepša hvala!

Žalujoči: žena Amalija in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

1. novembra 1988 nas je zapustila naša draga

KATARINA ŠČUKOVT

roj. Vardijan,
iz Dolge vasi, Kočevje

S hvaležnostjo se spominjamo vseh sorodnikov, prijateljev in znancev, ki ste nam v najtežjih trenutkih stali ob strani. Iskrena hvala vsem za podarjeno cvetje, izrečeno sožalje ter spremstvo pokojnice na zadnji poti. Zahvala tudi pevkam in gospodu kaplanu za opravljeni obred.

Vsi njeni

ZAHVALA

V 88. letu starosti je tiho odšla od nas naša draga mama, babica, prababica in teta

TEREZIJA KLANJŠČEK

roj. Petrič

iz Cankarjeve c. 18, Novo mesto

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in sosedom, ki so ji darovali vence in cvetje, nam pismeno ali ustno izrazili sožalje ter pokojnico v tako velikem številu pospremili k zadnjemu počitku. Posebno zahvalo smo dolžni KO ZB NOV KS Bršljin in Mestne njive, pevcem, tov. Mrazu za poslovilne besede še posebno pa g. msg. Alojzu Turku za opravljeni obred.

Žalujoči: vsi njeni

Novo mesto, Ljubljana, 22. 10. 1988

ZAHVALA

29. oktobra nas je v 78. letu zapustila naša draga

MARIJA PRAH

roj. MARKOVIČ
iz Dolenskih Toplic

Najlepše se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in sosedom za pomoč ter podarjeno cvetje. Pristrčna hvala gospodu župniku in kaplanu za lepo opravljeni obred ter cerkvenim pevcem.

Vsi, ki smo jo imeli radi

ZAHVALA

V 68. letu je dočrpel naš dragi, dobri

FRANCI GRABRIJAN

iz Metlike

Pokopan je bil 7. oktobra 1988 v Hesperii, Kalifornija, USA.

Žalujoči: žena Dorothy, sin David, hči Leah, brat Slavko, sestri Marija in Lea

ZAHVALA

V 80. letu starosti nas je zapustila naša teta in sestrična

ROZALIJA MELANŠEK

rojena TOMAT

iz Novega mesta
pokopana na pokopališču na Dvoru

Iskreno se zahvaljujemo vsem sosedom, prijateljem in sorodnikom za nesebično pomoč in izrečeno sožalje ter podarjeno cvetje. Še posebej Domu starejših občanov iz Novega mesta, kirurškemu oddelku za skrb in nego ter gospodu župniku za lepo opravljeni obred.

Vsi njeni

Jama, Dvor, Grosuplje, Ljubljana, Kranj

ZAHVALA

V 84. letu starosti nas je nenadoma zapustila naša draga mama in stara mama

ANA KASTELIC

iz Vinje vasi 12

Pristrčna hvala vsem, ki ste kakorkoli pomagali, darovali vence in cvetje ter pokojno spremili na njeni zadnji poti. Posebej se zahvaljujemo gospodu župniku za lepo opravljeni obred.

Žalujoči: vsi njeni

OSMRTNICA

Sporočamo žalostno vest, da nas je v 39. letu nenadoma zapustil naš sodelavec

JOŽE ŽIBERT

voznik tovornega vozila,
iz Ragovske 14, Novo mesto

Ohranili ga bomo v lepem spominu.

SODELAVCI IMV NOVO MESTO TOZD COMMERCE SEKTOR TRANSPORT

ZAHVALA

V 89. letu starosti nas je zapustila naša mama, stara mama in prababica

MARIJA MIKLIČ

iz Gor. Karteljevega 17

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, vaščanom za podarjene vence in cvetje ter vso nudeno pomoč v najtežjih trenutkih. Hvala DO TOZD Tkanina Novoteks, DO Monter Ljubljana in sodelavcem šole Šmihel za podarjene vence. Iskrena hvala tudi župniku za opravljeni obred. Hvala vsem, ki jo boste ohranili v spominu.

Žalujoči: vsi njeni

ZAHVALA

V 33. letu starosti nas je nenadoma in mnogo prezgodaj zapustil naš sin, brat in stric

FRANC VOVKO

iz Mačkoveca 4

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in dobrim sosedom, ki so nas v težkih trenutkih tolažili in nam stali ob strani. Posebej se zahvaljujemo sosedom Blažičevim, Jordanovim, Jermanovim, Medvedovim, Primčevim, Žurovim, govorniku Tonetu Pavlinu, duhovnikom Prijatelju in Mirtku, osebju novomeške bolnišnice, kolektivom Tiskarne Novo mesto, Iskre, Kmetijske zadruge, GIP Pionir ter KS Ločna — Mačkovec, ter vsem drugim, ki so nam izrekli sožalje in s cvetjem pospremili pokojnika na njegovi zadnji poti.

Žalujoči: oče Anton, mama Fraučiška, brata Toni z družino in Joško, sestra Marija z družino, teta Marija in drugo sorodstvo.

*Skrb, delo in trpljenje —
tvoje je bilo življenje.
Bolečine in trpljenje si prestal,
zdaj boš v grobu mirno spal.*

ZAHVALA

V 80. letu starosti nas je zapustil naš dragi

ANTON ŠKEDELJ

iz Gabrja 43

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, znancem, prijateljem, sodelavcem in vaščanom za podarjeno cvetje in izraženo sožalje, pevcem iz Gabrja za zapete žalostinke, Martinu Gazvodi za poslovilne besede in gospodu župniku za lepo opravljeni obred. Še enkrat hvala vsem, ki ste v težkih trenutkih sočustvovali z nami in pokojnika v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti.

Žalujoči: vsi njegovi

*Kot blisk življenje naše zagori
in traja le, dokler ga vzro oči.
Neba in zemlje več en obraz
in ne spreminja ga bežeči čas.*

ZAHVALA

Po kratki in hudi bolezni nas je v komaj 48. letu starosti zapustil naš dragi in ljubljani mož, oči, dedek, sin, brat in stric

FRANC JANC

iz Velikih Brusnic št. 63

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom in vsem, ki so nam v težkih trenutkih pomagali in nam lajšali bolečino, sodelavcem pokojnika in DO ISKRA — TENEL Novo mesto, Temeljnemu javnemu tožilstvu Novo mesto in Brežice, KZ Krka — TOZD Krmila, ČZP Delo — podr. Novo mesto, internemu odd. splošne bolnice Novo mesto, darovalcem cvetja, GD Brusnice in ostalim GD ter vsem znancem in prijateljem, ki so pokojnika v tako velikem številu spremili v poslednji dom, pevcem iz Šmihela, govornikom in g. župniku za opravljeni obred.

Žalujoči: žena Vera, sin Zdenko z družino, hčerka Mojca, mama, bratje in sestre ter ostalo sorodstvo

*Ne jokajte ob mojem grobu,
le tiho k njemu pristopite,
spomnite se, kako trpel sem,
in večni mir mi zaželite.*

ZAHVALA

Nepričakovano nas je v komaj 57. letu starosti zapustil naš dragi mož, oče, stari oče, brat in stric

BOGOMIR VIDE

iz Dobravice 9 pri Šentjerneju

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in znancem, ki so nam v težkih trenutkih nudili pomoč, nam izrekli sožalje, darovali vence in cvetje ter pokojnega v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti. Še posebej se zahvaljujemo dr. Ivanu Baburiču za lajšanje bolečin, sosedom Klančarjevim in Cvelbarjevim, ter Iskri Hipot iz Šentjerneja. Najlepša hvala gospodu župniku za obiske na domu in lepo opravljeni obred ter vsem tistim, ki so pokojnemu darovali svete maše.

Žalujoči: vsi njegovi

ALOJZ TOMAŽIN

»Dokler bo politika sprejemala take ukrepe, kot je intervencijski uvoz hrane, namesto da bi kmetom bolje plačala, da bodo več hrane pridelali sami, imam malo upanja, da bo za kmetijstvo kaj bolje.« Pravi Alojz Tomažin, kmet iz Dolnjih Orli. Tomažin bo kot zglede kmetovalce in kooperanti sevnškega kmetijskega kombinata in dolgoletni družbenopolitični delavec v krajevni skupnosti Primož ob sevnškem občinskem prazniku v soboto prejel visoko občinsko priznanje Dušana Kvedra — Tomaža.

Samo od kmetijstva živi Tomažina družina. 62-letnemu Alojzu pomaga še sin, medtem ko je gospodarjeva žena precej krhkega zdravlja. Bolezen je bila, žal, zelo pogosta spremljevalka družine Tomažinovih, tako da Alojz zase pravi, da je bil dolga leta bolj bolničar kot kmet. Upanje je pol življenja in tudi Alojz je optimist, da bo domačim posej zdravje bolj naklonjeno. Dobro znamenje je vsaj to, da je mama, kakor imenuje svojo soprogo, konac prejšnjega tedna le prišla iz bolnišnice.

Tomažina kar malce boli, ko sliši nekatere vaščane, češ, Tomažin pa lahko da, naj bo za cesto ali za vodovod. Ker pač ne gre nihče iz družine na šiti, mislijo tisti, ki bolj slabo poznajo kmetovanje, da, de-

nimo, za par glav pitancev, ki gresta iz hleva napredaj, ni treba kaj dosti garati. Krajani, ki bolje poznajo Tomažina, pa pravijo, da nekaj ima, ker je skromen in pridlen. Če hoče Alojz oddati pogodbeno količino mesa, mleka, ribeza in kumaric kooperaciji, mora pošteno poprijeti. Kar pa gre po opravljenih ali kot delegat v delegaciji kmetov za občinski zbor združenega dela (v tej funkciji je 8 let hodil tudi na republiško skupščino!) ali predsednik krajevne skupnosti Primož, se lahko Tomažin povsem zanese na sina.

Tomažinu ljudje zaupajo, zato so ga izvolili tudi za predsednika podružnice slovenske kmečke zveze v sevnški občini. Kot povedo že njegove besede iz uvoda, ostaja Tomažin realista ali kvečjemu zmeren optimista. Ko ga pobaramo, kaj pričakuje, da bi lahko s pomočjo kmečke zveze premaknili na bolje, pa odvrne: »Kot dolgoletni kooperant čutim zdaj premalo opore. Občutek imam, kot da ima skoraj več podpore tisti, ki ni kooperant. Če bi imel moč, bi skušal spodbuditi krila administracije. Tudi tisti v naši kooperaciji, čeprav pravijo, da je ni. In kar me še zlasti zaskrbljuje, je to, da porast kmetijske pridelave ni na ravni razmeroma velikih vlaganj. Gre za ogromne denarje, ki se kar nekako porazgubijo za gradnjo hlevov, silosov in podobnega, ni pa pravega učinka,« razmišlja brez dlake na jeziku Alojz Tomažin, ki je bil štiri leta tudi predsednik zadruženega sveta.

Dobro je skušal, kako so nestanovitna kmetijska politika in cenovna neskladja zrušila kmetu mnoge načrte tako rekoč čez noč. Tudi zato se ne gre čuditi večji nezaupljivosti in previdnosti kmetov. Pri Tomažinovih se to kaže tako, da imajo že precej časa v rokah načrt za nov hlev, a se naložbe ob sedanjih posojilnih pogojih ne upajo začeti. In to kljub temu, da imajo, kot pravi Alojz, svojo »banko«, kakor imenuje 7,5 ha velik gozd, v katerega pa posegajo le v najhujši stiski.

P. PERC

Kako zaščititi Neviodunum?

Kljub zaščiti so se divja izkopavanja nadaljevala

DRNOVO — Kljub poostrenemu nadzoru Posavskega muzeja in UNZ so krajani Drnovca še nadaljevali z divjimi izkopavanji na arheološkem spomeniku Neviodunum pri Drnovem. Ker gre za kulturni in zgodovinski spomenik prvega razreda, so si pristojni zadali nalogo, da izkopavanja preprečijo. S tem namenom so se nedavno tudi sestali predstavniki Narodnega muzeja iz Ljubljane, Posavskega muzeja iz Brežic in občine Krško. Narodni muzej iz Ljubljane bo izvedel na mestu, kjer je bila najdena večja količina novcev, zaščitni poseg in opravil raziskave ter izplačal določeno odškodnino najditeljem zaklada. Denar za raziskave in iz-

plačilo odškodnine bo prispevala kulturna skupnost Slovenije.

Seveda pa to ne bo edini poseg, s katerim naj bi onemogočili nadaljnje uničevanje najdišča. V najkrajšem možnem času bo treba na tistem območju izsekati vse grmovje. Predračun, ki ga je izdelal krški Kostak, znaša prek 14 milijonov dinarjev, tega denarja pa v občini nimajo. Zato bo ljubljanski regionalni zavod za zaščito naravne in kulturne dediščine zaprosil za pomoč kulturno skupnost Slovenije. Na sestanku so menili, da je to edini možen poseg, s katerim bo mogoče zaščititi spomenik.

Hkrati s temi posegi pa bo treba poskrbeti še za dolgoročno zaščito spomenika, zato bo ljubljanski zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine dal predlog, da se ožje območje Drnovca razglasi za kulturni spomenik. V skladu s tem bo treba pripraviti vsaj srednjeročni program raziskav in zaščitne kompleksa. Sprejeli pa so tudi predlog: da bi kmetijska zemljišča skupnost vključila območje v melioracije na Krškem polju in poskrbela za redno čiščenje grmovja ter košnja. J. S.

TIŠMA ZA UVOD

NOVO MESTO — V petek, 11. novembra, ob 7. uri zvečer Fotogalerija ponovno odprla vrata in z razstavo fotografij novosadskega fotografskega ustvarjalca Andreja Tišme začela letošnje fotografsko razstavno sezono. Tišma se bo naši javnosti predstavil s serijo barvnih fotografskih kolažev, ki nosijo skupen naslov Relations.

OBVEZNA SMER — Jutri ob 20. uri bo zabavala goste Garni hotela na Otočcu ljubljanska skupina Obvezna smer. Medtem ko glasbeniki prvič nastopajo v Novem mestu, so že igrali na letošnji noči na Kolpi in na Vinski vigradi v Metliki. Sicer se držijo skupaj že štiri leta in v tem času so izdali 3 kasete, zadnja je Moja Slovenija. V Obvezni smeri so Toni Kapušin (vodja ansambla, vokal, saksofon), Ivo Žaubi (klaviature), Slavko Vesel (bas), Janko Šalamun (bobni) in Božo Bohinec (kitara).

Bohor vabi — zamen?

PD Bohor — Senovo obnovlja planinsko kočo na Bohorju — Slab odziv planincev na delovne akcije

KRŠKO — Planinsko društvo Bohor — Senovo šteje med tista društva, ki imajo največ članov in najbolj bogato dejavnost. V društvu pripravijo vsako leto program izletov in tur ter

Miro Mikeln, predsednik PD Bohor — Senovo

srečan, pogosto pa se člani društva dobijo tudi na Bohorju pri svoji planinski koči, ki so jo zgradili leta 1959.

Tri dni martinovanja

Društvo vinogradnikov pripravlja bogat program

SEMIČ — Društvo vinogradnikov Bele krajine pripravlja konec tedna v penzionu Smuk v Semicu tridnevno martinovanje z bogatimi in pestrim spredom. Začelo se bo v petek, 11. novembra, ob 15. uri z otvoritvijo razstave mladih vin. Ob 17. uri pa bodo obiskovalci prisluhnili godbi na pihala, vinogradniki bodo prejeli priznanje za narajana vina, sledil pa bo nastop folklorne skupine in Šentjernejkega okteta, bo pa seveda tudi martinovanje s plesom.

V soboto in nedeljo se bo program začel že ob 8. uri. V soboto bo najprej pokušnja mladih vin, otvoritev kulinarne razstave, belokranjskih vezenin ter vezanin in gobelinov Slavice Ritoni-je. Ob 14. uri bodo nastopili folkloristi iz Kumarevega pri Sisku, predstavili se bodo tudi harmonikaši in Dolenjski okteti z vinskimi pesmimi, za veselo razpoloženje pa bo poskrbel domači ansambel. V nedeljo bodo obiskovalci pred 10. uro, ko se bo pričelo predavanje o vinogradništvu, pokušali mlada vina, popoldne pa se bodo zopet predstavili folkloristi iz Kumarevega, tamburaši ter ansambel Vardjan. Za dobro voljo bo torej dodobra poskrbljeno.

JAVNA VAJA V METLIŠKEM DISKU

METLIKA — Stara metliška kino dvorana, v kateri je metliški disk, je bila nekaj časa zaprta, zadnja sobota pa sta metliški šankerski ansambel La grande Britanija in The Others (Ostali) iz Ljubljane otvorila novo metliško disko sezono. Mladi so dokazali, da so še živi in da se jim še da migati. Ponovno bodo to lahko počeli v petek, na Martinovo, ko bo v disku nastopil ansambel Javna vaja z Markom Brecljem.

O LOKALNEM RADIJU

KOČEVJE — V Kočevju so že pred desetletji razpravljali o ustanovitvi lokalne radijske postaje. Zdaj je dalo novo pobudo za ustanovitev postaje vodstvo delavske godbe iz Kočevja. Se vedno niso znane nekatere bistvene zadeve, npr. kje je bodo prostori, oddajnik in kako bo vse to financirano. Zato bo v kratkem o tem razpravljajal usklajevalni odbor za informiranje pri občinski konferenci SZDL. Vse pa kaže, da bodo k razpravi povabili tudi sosedje Ribničane in da se bodo skupno dogovarjali, kaj vse je potrebno narediti za usposobitev radijske postaje, pa tudi, koliko bo to veljalo in od kod bo denar zanj.

»Kočo smo zgradili s prostovoljnim delom sami planinci, seveda ob pomoči združenega dela, zlasti Rudnika Senovo in elektrarne v Brestanici. Koča je kasneje postala premajhna za naše potrebe in za številne goste, ki so prav radi prihajali na Bohor, čeprav z izbiro oskrbnikov nismo imeli vedno najbolj srečne roke. Zdaj imamo gori dobro oskrbnico Katico Marc, poskrbeti pa moramo še za kočo. Tudi to pot smo seveda računali na pomoč združenega dela, ki nam je pomagalo z denarjem in materialom, razočarani pa smo zaradi naših planincev. Kar 1544 nas je v društvu, od tega več kot petina Prizidek, ki so ga zgradili pred devetimi leti, so že pokrili, pozidali so kuhinjo, zdaj pa bi potrebovali še prostovoljce za zemeljska in ostala pomožna dela. Celoten projekt je po predračunu iz letošnjega januarja vreden 350 milijonov dinarjev, tega denarja pa društvo seveda nima.« Peščica članov, ki smo se doslej udeležili vseh prostovoljnih delovnih akcij, je doslej opravila 1200 ur prostovoljnega dela. Jaz sem manjkal menda samo na dveh akcijah, podobno tudi Miran Pribožič, posebej prizadeven je Jože Ašič, ki je hkrati predsednik upravnega odbora, ostalih članov pa ni na Bohor. Naj povem, da so nam na pomoč priskočili celo izletniki iz Zagreba. Res, prava sramota, da se člani PD Bohor — Senovo v večjem številu ne odločajo za pomoč pri obnovi koče,« je končal Miro Mikeln.

J. S.

Videoteka Mamut ponuja dva filma na eni kaseti

J. Košir, vodja video-teke Mamut v Sevnici, se ne boji konkurence

SEVNICA — »Okrog 900 filmov vseh žanrov premoremo v videoteki Mamut. Na mesec povečamo našo ponudbo vsaj za okoli 100 novih filmov. Pri vsem tem pa je žalostno predvsem to, da v Sloveniji ni nikogar, ki bi slovensko podnaslavljal te filme. To smo hoteli početi že sami, a brez drage, vsaj 20.000 zahodnonemških mark vredne opreme ne bi šlo,« pravi lesni tehnik Jani Košir, zaposlen kot modelar v sevnški Kopitarni, velik ljubitelj glasbe, kateremu vodenje video-teke Mamut vzame še tisti prosti čas, kolikor mu ga sploh ostane.

V videoteki sta s prijateljem od letošnjega januarja samo presnemavala videokasete, od maja pa jih tudi posojata. V videoteko Mamut na Taborniški 18 v Sevnici prihajajo člani celo iz Zagreba in Ljubljane, veliko jih je tudi iz Mokronoga, največ pa seveda iz Sevnice in bližnje okolice. »Konkurenca je zdrava in se je ne bojimo. Zadnje čase prihaja v Sevnico izposojat videokasete

Jani Košir

še nekdo drug. Toda naši člani imajo še posebno ugodne cene in tudi za nečlane videoteka Mamut gotovo ni najdražja. Smo pa edini, ki za tak denar ali še ceneje kot drugi na eni sami videokaseti ponujamo kar dva filma. Druge video-teke tega razkošja ne poznajo,« je povedal Jani Košir.

P. P.

OBNOVILI JEZ V DOLU

KOČEVJE — Jez v Dolu na Kolpi je bil že popolnoma uničen, da je vodostaj Kolpe poleti nevarno upadel. Ekipa Hidrotehnika, ki je že prej popravila jez pri Madroniču v Prelesju, je v oktobru dokončala tudi popravilo jez v Dolu. Na tem območju je potrebnih popravila še več jezov vse od Lazov prek Vrta do Bilpe in še višje.

RIBIČA IN PLEN — Na fotografiji sta Anton Gačnik (levo), ki je soma ujel, in Janez Čampa, ki mu ga je spravil na suho. Som na sliki je najtežja doslej uplenjena riba v ribniških vodah. (Foto: Drago Mohar)

Som, da te kap

Začetnik je uplenil doselej le eno ribo, a ta je najtežja uplenjena riba v ribniški občini

RIBNICA — Trije prijatelji so 28. oktobra okoli 13. ure ribarili v bajerju na Ugarju pri Ribnici. Pravzaprav so blinkarili. Dva sta bila že izkušana ribiča, tretji pa začetnik, ki doslej ni ujel še nobene ribe. Tokrat pa se je sreča nasmešila prav začetniku Antonu Gačniku. Za vabo je zagrabilo nekaj velikega, da je zavora na ribiškem koscu popustila in se je laks hitro odvijal. Ribič se je močno ustrašil in gotovo bi se za ribo srečno končalo, če ne bi za palico poprijel prekaljeni ribič Janez Čampa. Takrat se je začel boj z ribo, ki je bežala sem in tja in se zaletavala v blatno dno bajerja, da se je voda v njem močno skalila. Boj je trajal okoli četrt ure. Ko je bila riba le na suhem, so ugotovili, da je som, kasneje pa so mu namerili 112 cm in težo 11,10 kg. Ribič Janez Čampa, ki je ribo potegnil na suho, pravi, da je to gotovo najtežja doslej uplenjena riba v ribniških ribolovnih vodah, saj se ne spomni, da bi kdo v zadnjih 20 do 25 letih ujel večjo.

Prijatelji so si nato ribo razdelili, saj je bilo mesa za vse dovolj, nekaj ga je ostalo pa še za druge. Anton Gačnik pa bo dal somovo glavo pripraviti, da bo trofeja krasila njegovo stanovanje.

J. PRIMC

MOPED ŠOV — 10-članska ekipa Moped šov se bo na popotovanju po Sloveniji ustavila 16. novembra ob 19. uri v novomeški Športni dvorani. Vstopnice za dveurni program Moped šov mitinga 88 bodo na voljo v predprodaji v Diskoteki Otočec in pri sindikalnem osebju v organizacijah združenega dela. Prodajali jih bodo, a po višji ceni, tudi dve uri pred nastopom »mopedovcev« v Športni dvorani. Moped šov obeležuje s tokratno slovensko turnejo 10-letnico svojega delovanja.

METROJEV »NOVI ČAS« — Sloves dobre novomeške glasbene skupine so si Slavko Medle, Rok Jerman, Romeo Miklič in Avgust Vrščaj, ki tvorijo Metro, pridobili s »Potjo nazaj«, pred kratkim pa so v studiu Akademik posneli še »Novi čas«. Tudi ta skladba je docela njihova, slišati jo je moč na nastopih Metroja, zagotovo pa bo na kaseti, za katero imajo fantje skupaj že veliko gradiva, prijetnega za uho.

TOP LESTVICA DOLENJSKEGA LISTA

Ta teden je žreb izbral MIHA TRAMPUŠA iz Novega mesta in mu za nagrado, ker je sodeloval pri izboru hitov za lestvico, dodelil kaseto z zabavno glasbo, ki jo podeljuje diskoteka otočec. Lestvica pa je ta teden takšna:

1. Desire — U2
2. Groovy kind of love — PHIL COLLINS
3. Rags to riches — KOOL & THE GANG
4. You came — KIM WILDE
5. Girl you know its true — MILLI VANILLI
6. Teardrops — WOMACK & WOMACK
7. The twist — FAT BOYS & CHUBY CHECKER
8. Anything for you — GLORIA ESTEFAN & MIAMI SOUND MACHINE
9. Lost in you — ROD STEWART
10. Breakfast in bed — UB 40 & CHRISIE HYNDE

Predlog Studia D za prihodnjo novost: Burnt it up — THE BEATMASTERS. Predloge za lestvico pošiljajte na naslov: Studio D, pp 103, 68000 Novo mesto. Lestvico lahko poslušate na valovih Studia D in v diskoteki Otočec.

kozerija

PREVLADATI MORA RAZUM

S svojimi tečnimi vprašanji se mi je Fritz popel na vrh glave.
— Vi biti v velika godlja.
— To je naša stvar, Fritz.
— Vi se kregati zaradi financiranja vašega JLA. Vi veliko govoriti o nacionalnih vprašanjih.
— Smo pač država, v kateri živijo Turki, Albanci, Slovenci, Srbi, Hrvat, Bosanci...
— Vi spreminjati Ustava iz leta 1974. Imeti velika težava pri usklajevanju amandmajev.
— To so pomembne reči. Od tega je odvisno skupno življenje v

Jugoslaviji.
— Vi imeti velika inflacija.
— Načrtovali smo 95-odstotno, bo pa krepko prek 200-odstotna. Sprejeli smo majske ukrepe.
— Jaz čitati o tem v naša cejtin-gah. Cene pa kar naprej rasti.
— Res je. Ljudi to že krepko stiska za vrat. Vlada brzda prevelike apetite elektrinarjev, naftarjev, oljarjev in drugih.
— Pri vas imeti nacionalistične izpade.
— Zadnje čase jih je več kot nekaj, tako je.

Folk, ljudstvo, iti na ulice, zahtevati odstopo najvišjih organ.
— Na mitingih zahtevajo ljudje, delavci, odstopo, dobro si obveščen.
— Nekaj funkcionarjev že odstopiti.
— Odstopili so, da. Zaradi napak, storjenih v preteklosti. Ljudstvo ni zadovoljno s prepočasnimi reševanjem nakopičenih problemov.
— Pri nas pisati, da razpusti.
— Verjetno ne gre to tako hitro, Fritz.
— Jaz slišati, da bo pri vas državljanski Krieg, vojna.

Tudi pri nas govorijo o tem. Celo pišejo, vendar poudarjajo, da mora prevladati razum.
— Razum?
— Da, razum. Mladi so poklicali vodilne k uporabi razuma. Os-novnošolska mladež poziva k razumu. Delovni ljudje zahtevajo, da se stanje, v katerem smo se znašli, reši z razumom.
— Jaz tega ne razumeti. Vi uporabiti šele zdaj razum. Kje biti pa razum prej?

TONI GAŠPERIČ